

DR
481
F38
v.5

Fevzi, Mehmet Mazhar
Haber-i sahih

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

Farsi, Meh-naf Akbari
۷۲

ذخیر صحیح

بشنوی جلد

۷۲

Halqa-i Sahih

ایکی فصلی شاملدر

فصل اول

قانون سلطان سلیمانک ۴۸ سنهک زمان سلطنتی
وقوعاتندن بحث ایدر

اثر

محمد مظهر فوزی

استانبولده باب عالی جاده سنده حاجی عزت افندیکنک

مطبعه سنده طبع اولمشدر

سنه

۱۲۹۳

۱۸۷۶

DR
481
F38
v.5

خبر صحیح

888956

قانونی سلطان سلیمان حضرتلرینک جاورسلی

جلد رابع خاتمه سنده بیان اولدوبغی وجهله سلطان
سلیمان اول حضرتلرینک چورلی جوارنده صرت نام
دیگر اوغراش نام قریه ده علت مهالکة شیر پنجه دن
کرفتار پنجه شیراجل اولدقلری خواص ارکان دولت
طرفندن مغنیساده بولنان وارث وحید اورنک سلطنت
شهرزاده جوان بخت سلطان سلیمان حضرتلرینک، سلحدار
کنخداسی سلیمان اغا واسضه سیله، عرض و اعلام و برمان
اول بخت عالی لرینی تشریف بیورملری استرحام
اولنشدی .

شهرزاده همایون بیاع سکر طاقوز کون ظرفند. استانبوله

بالوصول، ۹۲۶ سنہ سی شوالک اون یدنجی بازار کونی
اونجی پادشاہ اولہرق جالس سریر شوکت مصر عثمانی
اولدیلر .

« پادشاہ مشارالیه بزم لسانتہ برنجی وقانونی سلطان
سلیمان نام لریله یان اولور سسده ، اوروپالیر ، یلدرم
بایزیدخان شہزادہ لرندن امیر سلیمانی ملوک عثمانیدعدادندن
صایدقلمچون ایکجی وقانونی ومعظم معناسنه اولہرق
«لہ غران» و «لہ مایفیک» عنوانلریله ذکر وتعظیم ایدرلر .
وزیر اعظم پیری محمد پاشا سلطان سلیمک ارمخالرینی
احتیاطاً خلقدن مکتوم طوتہرق ، پادشاہ جدیدک
استنبولہ وصولرینہ قدر ارکان سلطنتلہ صرت
قریہ سند، ارام و، کویا پادشاہ حیاتہ ایمش کی اجرای
احکام ایدر ایدی ؛ شہنشاہ نوجاہک پای تخمہ مواصلتیری
کونی باتحقیق ، کندوسسیدہ اوکون استانبولہ دخول
وحضور سلیمانی یہ مشول ایلہ نائل التفات اولدی .

متعاقباً خاقان مرحومک نعش غفران نیشلری دخی
تعظیمات فائقہ ایلہ استانبولہ نقل اولہرق ، استنبولک

جباک سبعة سندن، فنار اسکلہ سنک فوقنده کی طاعک
 زروه سنده اعدان اوانان تربه معطر دلینه دفن اولندی
 خلف اشرفلری طرفندن مؤخرأ تربه لری اوزرینه
 برقبه رفیعه ونام جهانگیرانه لینه نسبتله یانی باشنه برده
 جامع عالی بنا بیوراشدر.

سلطان سایمان ریاست و سیاست و عدالت رسومی
 هر مزینده ملوک سالفه نك مجد و شانلرینی محو ایدن
 سلطان سلیم اول کبی مجد مراسم سلکداری و معلم
 فنون جهانگیری پروالد ماجدک تعلیمخانه خاصه لرنده
 اوکرش و پدرلرینک اکثر زمان سلطنتلرنده پای تخت
 قائم مقاملغنده بولندرق اوهارسته ملکات مکتسبدلرینی
 پردرجه عالیایه واردیرمش اولدقلرندن بالاستلال اداره
 سلطنتده طوته جتلری مسلاک کنیدلرنجه پک آچیق
 ایدی .

بناء عالییه اجراءت عجولانه ونوهوسانه یولنه کیمیوب
 وزیر اصناف نظیر پیر محمد پاشایی مسند صدرتده وسائر
 وزرا وارکانی مقاملرنده ابقاوجاوسن همایونلرینی قاعدت

قانونی سلطان سایمان

مرعیه به توفیقاً ملوک و حکمداران اطرافه و ممالک
محروسه به اعلان ایتد کدن صکره نشر معدلت اسبابک
استکمالته تثبت بیوردیلر .

سلطان سلیم مرحوم مجرد شاه اسماعیله رغماً ، و دهانک ندیسی
منسوجات و معمولات داخلیه نک سوریه فی ایترو بده
اولاد و وطنک محصول سعی و امکاری اولان نقودی امتعه
اجنییه مبیعاتی واسطه سیله خارجه چی تارماق حکمتی
التراما ، ممالک عثمانیه تجارینی تجارت شرقیه دن منع
بیورد قلمی حانده بعض طم حکارلر بومنع عیتک خلافته
سلوک ایتلرندن ناشی الرنده بولنان امتعه شرقیه ایکی سنه
مقدم مجازانا و موقتا ضبط و صادره اولانه رق ، بر ما منده
حفظ ایلش ایدی . عقیب جلوسده بوامتعه دن موجود
اولن لر عینا و استهک بولنانلر بدلا اصحابنه رد اولند بخی
کچی ، مصر قحقی اثنا سنده مصر امر او معتبرانندن
استانبوله نقل ایداش اولان بشراتی بوز قدر ادم دخی
و طنلرینه اعاده قندی .

شوا بکی مثال عاطفت داخل و خارجا حسن نأثیری

موجب اوله رق، نام پادشاهی عدائتله شهرت بولغه
باشلادی .

جان برد غزالی اک عصیانی

شام و ملحقاتی امیرالامراسی جان برد غزالی ساطنت
سنیه نك اقتدار و عظمتی سلطان سلیك و فایله کسب
ضعف ایشدر زعمنه دوشه رك، بونك اعلان جاوس
همایونی متضمن کندیسنه کوندریلان فرمان عالی بی
استخفاف ایله، تابعیت عثمانیه دن نك بقیه مطاوعت
ودوات منقرضه چراکسه اتباعندن و عربلردن
طوبلادبغی کلی سواری و پیاده ایله حلب شهرینی
محاصره جرأت ایتدیکی، و مجارستان قرالی (اوبی)
نك دخی طرف پادشاهیدن مبعوث نامه و نامه رسی تحقیر
(مؤرخ « حامر » ك قولنه کوره نامه رس بهرام
اغای اعدام ایلدیکی خبرلی بربرینی متعاقب پای تخته
عرض اولندی .

مجارلویه سطوت قاهره کوسترلسی لازم ایسه ده -

عات. اخلید اولدیغیمچون - اولاجان برد غزالینک
 تأدیبتن کبلی مرجح والزم اولدیغندن ، وزیرالت
 فرهاد پاشانک سردار تعینیه سور بهیه براردوسوق ،
 ونوالقدریه والیمسی شمس وار زده ع-لی بک ایله
 اناغولی ، قرمان وسیواس بکار بکیرینک ، و طرابلس
 شام ؛ انطاکیه ، حاصص بکیرینک ایالت و اولارنده
 بولتان صنوف عسکر به ایله همان حلبه کیدرک ،
 سردارک و صولنه قدر حلب بکار بکیمی قرجه پاشایه
 معاونتله حلبی محافظه ایتملی بانتنسیب بونلره و سائر
 ایجاب ایدنلره فرمانلر نشر اولندی .

اوصرنده قیش موسمی حلول ایدوب ، هر نقدر
 حرکات عسکریه زمانی دکلسده ، مسئله نک اهمیتتی
 مناسبتیه تأنی دخی جائز اوله میه جعتندن ، ۹۲۶ سندسی
 ذی الحجه سنک یکر فنجی کونی فرهاد پاشا پای تخت
 عسکرندن درت یک یکچیری و درت یک سپاه و ایکی یوز
 قطعه طوب ایله اسکدار یقه سنه کیرادی .

اشبو سردار اردوسی یواش یواش کتمکده اولسون :

جان برد غزالی وار قوتیله حلبی تضییق ایدر، و قدجه
 پاشا ایسه مردانه مقاومت همت ایلر ایدی، شهسوار
 زاده و سارامرا از وقتده حلبه بالوصول، قلعه به داخل
 اوله رق، عصاته شدتله مدافعه به باشلاد قورندن،
 و فرهاد پاشانک منتظم برارد و ابله یا قلا شمه ده اولدیغی
 دخی شیوع بولدیغندن، بو حاکم غزالی بی غرضنه
 نائل اولمقدن مایوس، و محاصر بی ترکیه شاه چکلیکه
 مجبور ایتدی.

غزالی نیک حین رجعتده شهسوار زاده عثمانلی
 سوار یار یله ارقه سنه دوش به رک، عصاتدن خلی آدم
 اتلاف ایلدی.

سردار فرهاد پاشا ۹۲۷ سنه سی صفرینک اون
 اوچنجی کونی حلبه واصل اولوب، و حلبه کی امرا
 و عسکری دخی مهینده الوب، غزالی بی تدبیر اتمک
 ایچون درت کون صکره شام جهته طوغرلندی. غزالی
 طوتدیغی مسالک عاصیانک چیقار یول اولدیغی
 ایلادیسه ده، نه چاره که ایش ایشدن چکدیکنندن،

سقاوتی باشه چیتار مق اوزره اولاشامده بولانان ۵۰۰۰
 قدر ترك عسکرینی - باناخره اردوی عثمانی یه کچوبده
 کندی عایینده س- لاحتو تماعق ایچون - اب انسر قتل
 عام ایتک وحش- یلکنی اجرا ایتدکن صکره ، برکدیره
 پی- لندیکی حشرات ایله اردوی هم- ایوننه مق- ابله یه
 حاضراندی

اردوی هم- ایون صفیک بکر می اننجی کونی شاک
 خار جنده کی (مصطبه) نام محله واصل اولتجه ، غزالی
 دخی قوه مو جوده س- یله قارشو کلوب ، تحاربه یه
 کیریش- لندی : غزالی کوله نلرک الک شجیع لرندن اوله رق
 قوماند- س- نددکی س- واری دخی مشهور مصر و عرب
 جندیلری ایلی ، بناء عالیسه بونلر میدان مبارزده
 فوق العاده بی- الت کوستر دیلر ! فقط اردوی همایونک
 کله لینه ، قورشو نلرینه چرکس و عرب سواریلرینک
 خش- تلی ، مزراد لری س- پر اوله ایوب ، نهایت فرار
 یوانی اندیلر .

اردوی همایون س- واریلری عصاتک ارده س- نندن

ایرلیوب، یتشدکارینی قیردقتری سردد، نزالی قاچارکن
 اتدنزیره یوارلندرق، تکرار بینمکه میدان قالمقسنزین، یتشمش
 اولان برسپاهینک اتدیغی برتیر جانکداز تأثیریله
 تسایم روح ایلندی.

فرهاد پاشا مظفراشامه داخل اولدوق، غزالینک
 رآس مقطوعنی بای تخته ارسال، وتفصیل موقعتینی
 اشعارایتیری.

«چراکسه دولتک انقراضی دهاپک چوق وقت
 اولدیغندن، عربستان خلقنک کوکلرندن دوات
 متبوعه سابقه لرینک محبتی هنوز زائل اولدیغی جهتله،
 غزالی کبی بر داهیه نک اثنای جلوسده سریده علم
 افرازبغی وطغیان اولیشی ازغائله دکادی. بوغائله نک
 بالسهوله اندفاعی پادشاه نوجاهک سعادت بخت وطاغنه
 دلیل طوتیله رق، دولته موجب مسرت اولمشدر.»

—oo—

شام ایالتی اناطولی بکلر بکیسی ایاس پاشایه، وقدهس،
 صفد وغزه سنجاقلری شام ایالتدن بانتفریق، امرای

دوات علیه دن بشقه بشقه بر ذاته توجیه اولندی .
 شاه اسماعیل اردبیلینک (چالدران) صحرا سنده
 سلطان سلیمان سلیمنی ضربه قهرمانی اتسقانی الموق
 ایچون شو صروده پک حسن نیتده بولمندیغی تحقیق
 اولمندیغندن ، انک ملحق اولان تجاوزنه حائل اولوق ،
 و مجارستانه مصمم بولمان سفر همایون اتسانده اناطولی
 جهتی هر دشمندن محافظه قلمق احتیاطیه ، فرهاد
 پاشا اردوسنک سوریه دن فیصر به به عزیز ، تبلیه (ارجیش)
 طاغی یا یلاسنده اقاتی فرمان بیورادی .
 مجارستانه سفر همایون

مجارستان قرالی « لوئی » نك اعلان جاوس همایونی
 متضمن کوندر یلان نامه و نامه رسی تحقیر ایدیشی سلطان
 سایمانی غضاب ایتمکه ، برابر ، فاتح عصرنده بونجه
 عثمانلی قانیله نشاننوب ، او وقتدنبری دولت علیه نك
 مخطوبه حمله نشینی حکمنده بولمان عروس زیبای
 قلعه « بلغراد » زیور آغوش داماد اولوق زماننده
 کلشیدی .

بناء عليه حضرت پادشاہ با بذات او جہتہ سفر و حرکتی
 تصمیم بیورد قلرندن، اولاً اللی قطعہ قدرغہ دینبلان
 حرب و درتیوز قطعہ نقایہ سفاینی ترتیب، و بونلرہ
 طوپ و مهمات کافیہ تحمیل ایلہ، قہودان « دانشمند
 رئیس » قومانداسیہ طونہ نیرندن باغرا دہ سوق
 ایتدکلی کبی، ۹۲۷ سنہ سی جادی الاخرہ سنک
 اون ایکنچی کونی کندیلری دخی برنجی سفر ہمایونلری
 اولوق اوزرہ کمال حشمتلہ استانبولدن حرکت بیوردیلر
 اتناہی راہدہ امر او عساکر مرتبہ طاقم، طاقم کلوب
 موکب ہمایونہ لہحاق ایدرلر، وقاعدہ قدیدہ حر بیہ دن
 اولدینچی وجہلہ دیار اعدایہ فرقہ فرقہ اقبجیلر
 کوندریا اورایدی . صوفیہ مرحلہ سنہ وارلدقده
 اردوی ہمایونک ہانکی جہتہ یوریدلمسی مناسب
 اولہ جنفی حضور شاہانہ دہ عتد اولنان نجمن
 مخصوصدہ مذاکرہ اولندی . وزیر اعظم پیری پاشا
 — بلغراد قلہ سی بحارستانک کلیدی مقامندہ اولہرق
 اوراسی الہ کتورلدکجہ، بحارستانک دیگر طرفلرندہ

نه قدر فتوحات ایدلسه یهودیه و موقت اوله جغندن
 بحثله — همان بلغراد، ککیدیلوب، انک تسخیرینه
 تشیث اولنمنی ایراد ایدی، فقط او وقت نزد پادشاهیده
 مقبل اولان، و مؤخرأ مصر وانلیکنه تعیین اولوبده
 عصیان ایدن روم ایلی بکلر بکیسی احمد پاشا پیری
 پاشاک رأی صائبی چورتمسایه، طوغریجه انکر و مک
 پای تختی بولنان «بودین» ه هبجوم اولنمنده، و (بکوز
 دلی) جهتده (صاوه) نهری اوزرینه ککوپری
 قوریلهرق، اورادن مجاریقه سنه کچلمسنه قرار ویرلدی
 بلغرادک محاصره سیچون اولجه سمندر ه بکلر بکیسی
 خسرو بک و سائر امراتعین بیوراش ایدوکنندن،
 انلره امداد ایتک اوزره بلغراده دخنی بک نفر یکی چری
 ارسال، و بکوردنک استیلاسی ضمنده احمد پاشا
 دخنی موکب همایوندن ایلمی به سوق اولندی .

موکب ه ایون (رامکن) نام موقعه، واصل اولتجه
 بلغرادک احوالی اکتلامق، و خسرو بکه مغاوتت
 ایتک ایچون وزیر اعظم پیری پاشا بک نفرده ایلی

چری و بیقاج بیک سپاه ایله یلغراده ککوندردی .
 موکب همایونک بکوردانته برکونزاک مسافه سی بولانان
 (دوایره) نام مرحله یه وصولانده ، احمد پاشا طرفندن
 شعبانک اوچنده بکوردانک تسخیر اولدیغی خبری
 عرض اولندی .

« اشبو بکوردان « حاکم » تاریخینده « سابقین »
 ناسیله مذکوردر . مورخ موسی ایله دیو رکه : -
 یوقلامده « سیمون - رانجیدی » نام ضابط قوماندانده
 یوزنفر جنک آور پیاده و بر مقدار سواری اولوب ، بونلر
 عثمانلی یه شججه خانه مقاومت کوسه ترمش ، و اشای حربده
 تلف اولنلردن ماعدا قلعه ده قلان التمش قدر ایشه یار
 مجارلر ، نسلرینی قورتاره یلورزایکن ، قلعه خرابه سی
 التمه کوملیکی ترجیح ایدرک ججه خانه یه آتش ویرملریله ،
 کندیلری ویدی یوز قدر عثمانلی عسکری تلف
 اولشدر . »

سلطان سلیمان شجاعبا بکوردانته بالوصول بوقلعه نو
 تسخیر کندیلرینک مقدمه فتوحاتی اولدیغیندن ، اعمار

و تحکیمی اراده پیوریلوب، خراب اولان یرلینک
تعمیریه برقاندھا استھکاملریایدی، و اطرافنه خندقلر
حفیریه صاوه نهرندن صوبوریدلدی .

پادشاه، مظفر سپاه صاوه اوزرینه برکوپری

قوردیروب، «سرم» صحراسته مرور پیوردیلر .

موکب شاهانه سرمدہ بولندیغی مدتیجه عساکر عثمانیہ

فرقه، فرقه مجارستان ایچنہ اقین ایدرلر، و اموال

واسرا اخذیلہ مغتئم اولورلردی . اوصردہ «قوملیک،

نام قلعه دخی بلالمحاربه ضبط ایدلدی .

بلغراد جهتہ عطف کلام ایدلم :

وزیر اعظم پیری پاشا موکب همایوندن ایرلدیغی

وقت «سمندره» قلعه سندن کفایت مقدراری محاصره

طوپلری استھکایله بلغرادی صارمش ایدی . بلغراد

محافظلری مقدمتجه محاصره یه مأمور اولان خسرو بک

فرقه سنی مہمسہ میوب ارہ صرہ قلعه خارچنہ چیقارلر،

وعساکر عثمانیہ ایله میدان محاربه سنہ کیر بشیرلر ایکن، پیری

پاشا بک و وصولند نص کره قلعه دن باش چیقاره ماز اولدیلر .

بلغرادہ قریب «سملین» قلعه سنک اول اسپر دہ استیلا سنی
 صدر اعظم مهم کوردیکندن ، خسرو بیکی بش-یوز
 یکی چری و سائر صنوف عسکریہ دن مرکب برفرقہ
 ہفرزہ ایله سماینہ سوق ایتدی . خسرو بک سماینی
 حربا قیام ایله برابر ، امداد اوله رق بلغراد دن اورایه
 کوندراش اولان در تبوز قدر مجار عسکرین ایتیمانا اسپر
 الدی .

پیری پاشا بومو قیاتی ، و تمغیزی 'هم اولان بلغرادک
 استیلا سی عموم اردو ایله ذات هم-ایونلرینک باذات
 تشریحلرینہ منوط اولدیغنی طرف پادشاهی به عرض
 ایدوب ، لکن نصلسه پاشاک خدمات مبروره و آرای
 صائبہ سی پادشاهہ سیئات و خطیبات کبی اکلا داریندن ،
 او اسپر لک قتایله ، و محاصره نک ترکیله ، همان موکب
 همایونه استحقاق ایتسی ضمن-ده ، طرف شاهانہ دن
 کیندیسنہ برفرمان کوندرلدی .

پیری پاشا بلغراد محاصره سندن ، بونجه قانلردو کیله رک
 ایدنظر یوز کوس-ترمش ایکن بلا موجب محاصره نک

ترکی اغیاره قارشو سلطنت ساینه نك شاننی اخلال
 وامنیت ویریلان اسیرلك اعدامی ایسه نام وناموس
 دولتی پایال ایله جکندن بجه 'موکب همایونك بهمه حال
 بلغراده یوروسی الزم اولدیغنی بر قاج دفعه تکرار اشعار
 ایتمش ایسه ده ' هر دفعه سنده توبیخنی جو وابلر
 الدیغندن ' ناچار محاصره نی ترکیه ' طوپلری سفینه لره
 طولدردیغنی سرده ' اقتحیلق صورتیله مجارستانك
 بعضی مواقعنی طولاشوریده ' بلغراده اوغرامش اولان
 وزیر ثانی مصطفی پاشا بلغرادك لزوم استیلا سنده اولان
 اهمیتنی مشاهده و تقدیر ایدرك ' حقیقت حالی شفاها
 پادشاهه عرض ایله ' موکب همایونك بلغراده نقلیه
 غیرت ایددیکنی ' وعسکرک محاصره دن قالدیلمسنده
 برازدها تانی ایدلمسنی صدمه در اعظمه بیان ایدوب
 کچدی .

فقط پیری پاشا اورالتی پك شدید بر امر دها لیدیغندن
 بانصرور طوپلری سمندریه کوندروب ' عسکری دخی
 سرم یقده سنده کچبره کده ایکن - مصطفی پاشانك

تفهيمات شفاهيه همی تأثيريله پادشاه تحویل افکار
ایدرك - موکب همایونك باغرا ده کله جگنی ، و محاصره ده
دیوام اولمنسنی متضمن بر امر پادشاهی ظهور ایتسه - یله
بیری پاشا تکرار محاصره نقطه لرینده عسکری برلشدیروب
طوپلری دخی کیره جلب ایتدیردی .

باغرادك فتحی

شعبانك یكرمی یدنجی کونی حضرت پادشاه بالجمله
اردو موجودیله باغراد پیشه کاهنه باوصه - سول ، اوتاغ
همایون (کر) اطه سنه قور یله رق ، وزیرای عظام
جهت ، جهت قلعه نك مهم طرفلرینه تعیین ، و محاصره
تشدید ایدادی . محصورلر حفاظه جان و وطن غیرتیه
دقاومته چایشورلردی ، لکن اردوی همایون جان بندن
طونه و صاوه نهرلرینك برلش - دیکی نقطه نك - حذاسی
قلعه نك الك ضعیف محلی اولدیغی کشف ، و اورایه
بیوك طوپلر تعبیه اولنده رق ، و عثمانلی بهارلری دخی
هر قوالدن قلعه نك برج و باروس سنه صاریله رق ، ضربه
طوپ و تفنگه محصورلر اضعاف ایدلدیکندن ، و اتیلان

لغملرنا بیتیه ، هجومی تسهیل ایده جک رخنه رده ،
 آچلدیغندن ، رمضانك بشنجی کونی عسا کر عثمانیه
 ایچرویه یوریبوب ، طیش قلعه یی ضابط ایلدیلر .
 محصورنك قیمة السیونی ایچ قلعه یی قبانوب ، یکرمی
 کون دها طیانمشلر ایسده ، جنود عثمانیه نك مهاجمات
 شدیدہ سنہ قارشو محافظه حیاته متندر اوله ییہ جقلری یی
 اکلامر یله ۹۲۷ سنہ هجریه سی رمضانك یکرمی التجی ۱۵۲۱
 سنہ میلادیه سی اغستوس نك اوتوزنجی پچشنبه کونی
 بالاستیمان ایچ قلعه ییده شهر یار بختیاره تسلیم ایلدیلر .
 او کون وزیر اعظم و بعض وزرا ویکی چری اغلی
 ضبطه مأمور اولان فرقه عسکریه ایله درون قلعه یی
 کیروب ، عثمانلی سنجاقلریله قلعه برجلری تزیین ایلدیلر
 یکی ، ایرتس کون دخی حضرت پادشاه الای والای
 یظفرله نهر صاوددن مرور ، و مملکتده دخول ایدرک ،
 در حال جامع شریف هیئتته قونیلان بیوک کلیساده
 جمعه نمازینی ادا ، واشبو قح جلیک تشکرات لازمه سنی
 ایضا بیوردیلر .

بلغرادده بولنسان مجارلو عسکری طاقی ویریلان
 عهد و امان موجهنجه مجارستانه کوندریلوب، یولی
 اهلیدن یکر می بیک نفوس نفس استانبوله واستانبول
 حوالیسنه نقل ایتدیادی (۱) .

سلطان سلیمان هر نقدر مجارستانه تانک پای تختی بولان
 «بودین» شهرینک استیلاسی ارزوسنده ایسهلرده،
 موسم شتاک حلولی بوار زونک بوسفردد حصولنه مانع
 اولدیعدن، بوسنداک فتوحات سروردهایله اکتفا،
 و بلغرادک تعمیرات متعصیا سیله جامع وحام کبی شعایز
 اسلامیت ومدنیت ایجابندن اولان انبیه غمویه انشاآت
 ایتدایدنک، بلغراد حکومتی مندره بکلر بکیلکنه
 الحاقاوسنه بکلر بکیسی بحی پاشا زادهالی بکه باتوجیه
 شوالک ازن بشنجی کونی بلغراددن حرکتله،
 ذی القعددنک اون یدنجی کونی استانبوله مواصلت
 بیورنیلر، بوفتوحات جایدی ظفر نامه لره اعلان

(۱) استانبول یوغازنده : روم ایلی جنتک فوتنه کی بلغراد
 قریدهی بومهاجرلردن تشکل ایتددر .

ایتدیلر . ظفرنامہ نیک بر صورتی (۱) اشارتیلہ ذیل
جلدده کورینور .

اشبو سفر همايونده بکوردان و باغراددن ماعدا سرم
ایالتنده « بارجج » ، « سلا نهمان » ، « مترو و بیجا » ،
« قاراو و بیجا » و « ایلوک » کبی بدی سکن قدر قلعه لر
وسار پانغدر قح اولمشدر .
خاطره

« فاتح مرحوم متصف اولدقلری جـ بلاد ت و علو
همت فوق العاده لر یله برابربلغرادک استیلاسنه موفوق
اوله میونده ، بوقتح وظفر یتش سنه صکره سلطان سلیمان
میسر اولیشده ایکی سبب بوانه بیلور :

برنجیسی فاتح عصر ننه بی دولت علییه ده فنون
حر بییه نیک ترقیسی ، و خصوصیله بونه اواو قلعه لر
استیلاسنک اعظم اسبابندن اولان طوپیچیلیق ، لخمچیلیق
قلرینک زیانه ایلر و اسیدر ، ایکنجیسی حضرت فاتح
باغراددی صادر دینی وقت مجار قرالی و متقلری آغرو مکمل
براردو ایله موکب همايونه خارجدن معارض ارلهرق ،

عسا کر عثمانیہ نیک ہم بوار دو طرفدن، ہم مد، قلعه جانبدن ایکی اتش اره سنده براغلق کبی شدتلی بر مقاومتہ اوغرامسیدر، سلطان سلیمانک طالع همایون بختیار اندر، بودفعہ باغرانہ اولیکی کبی خار جدن اولیہ قوتلی امداد وقوعنه میدان و یرمدی .

پادشاه، معلا در کاهک اجراآت عادلانه و مظفریات فاتحانہ لری آفاقہ منتشر اولہرق، ہر دوات و حکومت سفیرل وھ۔ دیدہ لارسالیہ تبریک و عرض مصافات و جیبدر نیک اجراسنہ مسارعت ایتد کوری صرودہ، روسیہ دواتی طرفدن «ترچاک — کویک» ووندیک جهورینی جانبدن «مارقومون» نام لرنده، وراغوزہ جهوریتی طرفدن دخی بزج، نامی مجهول بر رایلجی کادی .

راغوزہ ایلچیبسی زغوزالیرک ممانک شاهانہ دن ذخیرہ مباحیہ و نقل ایتلری مساعدہ نئی استحصال ایتدی، کیتدی .

روسیہ سفیری زوسلرک اینجیدلما سیچون قریم

خانہ خطاباً بر فرمان عالی اخذینہ موفق اولہرق ، حین
 عودتندہ ساطنت سنیہ جانبدن دخی کندوسنہ
 ترفیقا مسقویہ اسکندر بک نام ذات سفیر تعیین
 واعرام بیوردی .

« او وقت روسید چاری بوئمان واسبلی دوات علیہ
 ایله اتفاق لزمی حس ایدوب ، تدافعی ونجوازی
 بر اتفاق معاہدہ سی تنظیمہ صورت ویرک اوزرہ ،
 براز صکرہ کنہی سرابی ما دور نرندن «ژان-موزوروف»
 نامندہ استانبولہ بر ضابط کوندرش ایسہدہ ، باب
 عالیدن او صورتہ موافقت کوسترلامشدز . »

وندیک جمہوریتی سلطان سلیمک وفائتدنبیری
 دولت علیہ ایله مصافات اوزرہ ایدی ، ایلیچی مارقومون
 بر قاندها تا کید مناسبتلہ برابر ، باشلیجہ موادی زبردہ
 بیان اولسان بر عہد نامہ بی دخی امضا ایتسیرمکی
 بجدی .

مواد اساسیہ عہد نامہ شونلردر :

سربستی تجارت ، طائفہ تجارک شخصہ مظهر

انیت اولملری ، اوچ سنهده برتبدیل اولنق اوزره
استانبولده صورت دائمده بر وندیک ایلیچینسنگ اقامتی ،
فراری اسیرلک اصحابنه رد اولملری ، اسیردن قبول
اسلامیت ایدوبده ، اعاده اولنه میانلرک بهری ایچون بیک
اقچه بدن ویرلسی ، اسیردوشن پر نسلرک حر بر اغملری ،
بحرا قضا زده اولنلرک طرفین ممالکنده حرمت واعانت
کورملری ، سفاین قپودانلرینک ایمانلره دخولنده ،
کندیلری ایچنده بولماسه لر بیلد ، سفینه لری احوالندن
مسئول طوئلری ، ایکی دولت تبعه سندن ارباب
جنایتک طرفینه فراری وقوعنده اعاده لری ، وندیکلرک
محاکم دولت علیه ده رؤیت دعواری اثنانه ترجمانلرک
حاضر بولندیرملری ، بوزج ایچون هیچ بر بالیوسک
(وندیک ایلیچینی) حبس ایدلما سی ، وندیک تجارینک
الرنده ایلیچیدن رخصتنامه اولمدقچد ممالک عثمانیه ده
سیاحت ایدماملری ، وندیکلردن ممالک عثمانیه ده
وفات ایدنلرک میراث مالدنرینک سفیرلری معرفتیه رؤیت
اولنسی ، وندیکلرک ممالک شاهانه ده جزیه دن مستثنا

طوقلری ، وندیک تجارینک مالک بر بریده یعنی تونس
 و طرابلس غرب طرفلرند، منافع تجارلرینک تصعیباته
 اوغرادلماسی ، وندیک جمهوریتی سفیندلرینک چناق
 قاعدهسی بوغازی داخاننده واسه تانبولده یوقلرلی اجرا
 اولوب ، یوناره کلیبولیده ایلیشاماسی ، نهایت
 قبریس وزاتنه اطهلرینک جمهوریتک عهدنه تاملکنده
 براغلدیننه مقابل دولت علیده اوز بیک دوقاتونی
 برو بشیوز دوقاتونی بر ، که سنوی جمعاون بیک
 بشیوز دوقاو برکو ویرلسی .

اوروپالولرک قاعده دیپلوماسی به توفیقاً دولت علیه
 ایله عقدایتدکاری معاهداتک برنجیسی اشبو معاهددر
 بو امتیازی ابتدا وندیکلر قزغش ، وسائر اورویا
 دولتلریله بوندن صکره یا ییلان معاهداته بو عهدنامه
 اساس و امثال اواشدر .

خاتمه

» مواد مشروحه دن بعضیلری بر دولتمک غالبیتی حالنده .

استحصال اید، بیلہ جکی قیتمدار مسئلہ از اولہرق ،
 او زمان ایسہ سلطنت سانیہ نک آسیا واوروپادہ
 غالب مطاق اولدیغی بر زمان سطوت نشن بواندیغی
 حالده ، وندیك جمهور بننه او وقت بویله مساعدلی
 بر عهدنامه و برلمی مروت محض قیامندندر . فقط
 صکره کی عصر زده اوروپا دیپلوماتلری بو مروتی
 دولت علیه حقیقده پک عکسنه استعمال ایتدکاریچون
 نأسف اولماتاق قابل دکلدن . بونکله برابر ، بین
 الدول معامدانک قدر و قیمتی حکم غایبیله وازنه و تعیین
 اولنه کلدیکی معلومدر ، زمان فاتحدن بیک تاریخه
 کلنجہ بر بچق عصرده ایسہ سلطنت سانیہ نک
 سیف صارم غالبانده سنه هر دولت و ملت تسلیم
 کردن مسکنت ایتدکارندن ، بر وقپایه اوزرینه ، یازیلان
 بو مثلو ماد لک بالآخره دولت حقیقده نافع و یا مضر
 اوله بیلہ جکی او زمان کیمک عتلمه کلویدی ؟ »

بین حوادثی

بمن طرف لرنده اسکندر نام امیرک بعض اعالی بی

کندیسنه اویدروپ، دأره اطاعت خلافتپناه-دن
 خروج ایله، کندی نامه خطبه او قوتدیرمه قدر
 جسارت آاسی اوزرینه، یمن بکیر بکیسی کال پاشانک
 بالمحاربه اسکندرک وج-ودینی ازاله یه موفق اولدیغی
 مصر والیسی خیره بک جانبدن بودفعه-عرض
 اولمشدر. بونک تفصیلانی ارزو ایدن ارباب مطالعه،
 میرلوا راشد پاشانک تألیفنه همت بوردیغی یمن وصنعا
 تاریخنه مراجعت ایده یلورلر.

ردوس فتحی

جلد ثالده بیان قلندریغی وجهله، ردوس اطنه سنده
 حکومت ایدن شوایه (*) طاقی دائماً قورصانلق ایله
 اق دکرده سفاین اسلاهییه تعرضدن، وسواحل
 ممالک محروسه یه ایراث مضرتن خالی دکالر ایدی؛
 بونکرک مضرتری ازاله اولتمقله برابر، دوات علیه
 ایچون بحر سفیدده بر نقطه ۴۴ ط-وتیق ارزوسیه

(*) شوالیه اوجاعی نه دیمک اولدیغی خبر صحیحیک دردنجی
 جلدنده جم فصلنده تعریف اولمشدر.

فاتح زمانده ردوس نخاصره ایدلمش ایسه ده ، او وقت
 استیلاسی ممکن اوله بوب ، او عصر دنبری غـ وائل
 داخلیه و خارجییه مانعه سله ردوسک تکرار محاصره سنه
 دولتجه اختلاس وقت اولده ماشیدی . مصر و سوریه
 سلطنت سنیه ایدرسنه یکدکدن مسکره آق داکزک
 قورصالردن تخایه سی و عربستان طاریق بحر یسنک
 سفاین اسلامیدیه تأمینی بر قاندها اهمیت کسب
 ایتدیکندن ، سلطان سلیمان بو اهمیتتی تمامیه تقدیر ،
 و حصول مقصوده کافی قوه بریه و بحریه یی تهیه و تدبیر
 پیوردیلر .

شـ و یله کد : یدی یوزد قریب سفاین مختلفه تجمهیز
 اولدورق ، بونلره مهمات کلیه ، و التمش یسک کورکچی
 و جنکچی قونیه رق ، سر عسکر تعیین اولنان وزیر ثانی
 داماد مصطفی پاشا قرماندا سنده ۹۲۸ منه سی رجینک
 اون اوچنجی کونی اسنانبول لیماندن چیتارالدیغی
 مثللو ، حضرت پادشاه دخی اناطـ ولی ساحلنده
 واطه نک قارشوسنده واقع « مرمریس » اسکله سنندن

ردوسه، چكدك اوزره، رجبك اون سكرنجي ككوني
 عسا تركاي ايله، ايكنجي سفر همايونلري اوله رق
 برأ انا طوليه يور يديلر .

شواليله درات عليه نك شوتداركاني ايشي-باجه
 پادشاهي عزم ونيتدن فراغت ايتديرهك ايچون اولجه
 باب عالي به سفير كوندروب، دولت عليه، يه بروير كوي
 سنوي و يريله چكي وعيله اطماعه، چاشمشلر سه ده،
 قبول اولمويوب، سفير جواب ياس ايله اعاه اولنديلر .

دوئنه اي همايون شهبانك دردنجي كوني ردوس
 جزيره ستك «چم باغچه سي» ديزلان ساحلنه بالوصول
 ، اوموقعك طوقاسي مهم كورنديكندن، دوئناك برازی
 اوراده براغيله رق، درتوزدن قمبروز قدرغه ايله
 قلعه نك اوزرينه يورندي .

دوئناي همايون قلعه نك او كندن كپر كن، قلعه دن
 ياغور كبي كله ياغدير ياوردی، نكن دوئنا ساحله يك
 قريب كچيكي جهته، كيلري طوب طومدي نندن ،

ھیچ پر ضرر کو رلیکسزین اطہنک جانب غریبسنده کی
 « اوکو زبورنی » لیمانہ تیور اتندی .

ایرتسی کونی محاصره طوپلری کی۔ لردن قریہ
 چیقار یلوب ، وقلاعہنک مناسب محلارینہ مترسار یایلوب
 حصر وتضییقہ باشلانندی .

ردوس ملخانندن « ہلکک » نام جزیرہنک استیلاسی
 ایچون سردار مصطفی پاشا « قرہ محمود رئیس » نام
 قیواننی برقاچ پارہ قدرغہ ایلہ مأمور ایاشیدی ، محمود
 قیودان ہلککینی طوپہ طوتوب ، اہالیسی مقوامت
 ایلہ مدکلرندن ، قبول رعیتلہ تسلیہ مجبور اولدیلر .
 سردار مصطفی پاشا سردوس قلعہ سنک تضییقہ
 مشغول اولدیغی حالہ ، سردارلق مأمورینتہ معیت
 شاہانہدہ بولنان وزیر احمد پاشا تعیین وارسال اولنہ رق
 متعاقباً حضرت پادشاہدخی رمضانک ایکنجی کونی
 مرمریس اسکلہ سنہ بانوصول ، اورادن بالجملہ موکب
 ہمایون خلقیلہ سفاینہ راكباً اوچ کوند، اطہیہ مرور
 ایتاریلہ ، محاصره تشدید ایدندی .

قلعه نك مناتى ، وشوالبدرك شجاعى ، ورئیس-لری
 یونان « وایه — دولیل — دادام » ك مهارت وغیرت
 مسلم ایسد ، بوشناسره فاتح زماند کی مسیح پاشانك
 محاصره سنه بکره میوب ، بودفعه هم پادشاه موجود
 همد ، دونمای همایوندن مصر دن دخی بکرمی پاره منتظم
 قدرغه کوندراسیله اسباب تسخیر مکمل ایدی .

یونیکه برابر ، شوالیدر فوق الغایه مقاومت کوستروب
 ایام محاصره اتمه ایتدیگجه ، ایتدی ، نهایت برا
 و بحرا ایتلان کله زک وخبره لک تخریباتندن محصور لر
 پک ضعیف دوشد کارندن ولتملرک اچدق لری کدکار دن
 عثمانلی قهرمانلری ایجری به هجومدن خالی قانبدق لردن ،
 شوالیدر ارتق بو سفر ردوسک عثمانلی پنجه سندن
 قورتیلدیگجه غنی اکتلادیلر ! و پادشاهه دخاندن
 بشقه چاره بوله مدیلر .

۹۳۹ سنه سی محرم نك یدنجی کونی قلعه نك تسایم
 اولنه جخی بیانیه تسلیمیت شرائطی سویاشمک اوزره
 ایچر ویه برآمور کوندراسی محصور لر طرفدن استماعا

اولند یغندن اردو و دونغای همایونجه ترک قنال اولنه رق
 یکی جری امراسندن زغرچی بانئ اعا درون قامه یه
 کوندرادی . بواره ده قامه یه امداد اوله رق فرنگستا .
 نند برقاچ . فاین حریره کلمه یه ، مخصوص لر بوندن یکی
 برقوت الیری ، ینه مدافعه یه قات شمش ، واوچ کون
 دها بیهوده شدلی محاربه یه طیانمش ایسه زرد ، بو
 صوک غیرتلی دخی برچوق زفات ویرمکن بشته
 نتیجه ویرمدیکندن تکرار پانده اعدن امان دیلدی لر .
 جناب شهر بار مکارم انار شه وانیه لیک اولکی استیما نلرنده
 کوسه تردکری وفاسن تقارینه باقیوب ، مسه مدعالینه
 مساعده کوسه تردیلر .

سوالیه نزل ریئسی « و بلیه » ۹۲۹ سنه هجریه سی
 صفرینک یدنجی کوننه مصاف اولان ۱۵۲۲ سنه
 میلادیه سی کانون اولنه یکرمی اتنجی کونی قلعه ن
 چیتوب ، حصه رشاهانه به مشول ، وحیثینه کوره
 توش وانتفات شهر یاری ایله مسرور اولدقن صکره ،
 سائر شه و الیدر ایله و بالجه متعاقبات و اموال منقوله لر ایله
 کیلره را کبا « ما طه » اطنه سنه کتدی لر .

” مورخ حاکم ردوس محاصره سنده عثمانیوں کے
 کرک حرباً و کراً کیسے کرک ایلہ یوزیک آدم تاف
 اولدیغنی یازمش ، و حاربہ جہ غلبہ اتی دائماً محصورلہ
 حصر ایتمش ایسده ، حاکم بومسئلہ لردہ شوالیہ لردن
 بعض مورخلرک حرارت مغلوبیتلہ یازدقلری تعصبلی
 مبالغاتی نقل ایتمش اولمیدر . مع مانیه بش التی آی
 امتداد ایدن بر محاصره طرفیندن ، و خصوصیه
 استحکام خار جنده بولندقلری چون محاصر لردن زیادہ جہ
 تلفات وقوع عیاش اوله جغند ، اشتباه یوقدر .“

شوالیدرک مشهور اولان قورصانقلری مناسبتلہ ،
 روی دربادہ الارینہ کیردکلری سفاین اسلامیہ خلقتندن
 ردوس حبسخانہ لرنده پک چوق مسلمان اسپرنزی
 بولندی . حضرت پادشاه بو بیچاره لری در حال قید
 زنجیردن ازاد ، و هر برینی عطایای کلیہ ایلہ احیا
 و دایجاد پیور دیلر .

ردوسد ، واقع ” سن - راق “ کلیسامنی پادشاه
 نامنه جامع شریف ہیئتہ قونبله رق ، و قلعه نیک حین

مجاہدہ خراب اولان محملارینک عماروت حکیمی و مملکتک
 اداره و محافظہ سی ایچون سنجاق بکری و مستحق نظر
 براغیلہ رق، صفحہ اوز دردیجی جمعہ کونی ساطان
 سایمان جمعہ نمازینی جامع جدیدہ بعدالادا، ینہ
 مرمریس اسکله سنہ یکوب، برا قطع مراحل ایلہ
 ربیع الاخرک اواخرینہ طوغری استانبولہ کی سرای
 ہمایونلرینہ واصل اولدیلر .

اشبوسفر ہمایوند، زدوس جزیرہ سندن ماعددا ہلاکہ
 اینجیرل، استانبولکوی جزیرلری و بودروم قاعدہ سی
 تمشیر اولندی .

ردوسک قحنامہ سنک صورتی ذیلد (۲) رقمیلہ
 رکورینور .

اشبور دوسک قحبی دوات عالیہ جہ فتوحات عظیمہ دن
 بواندیچون، ملوک عالم طرف شاہانہ یہ تبریک نامدلر
 تقدیم ایتدکاری . شاہ ایران شاہی شاہ اسمعیل اردبیلی
 ذخی (تاج الدین حسن خلیفہ) نامندہ بر سفیری واسطہ سیلہ
 تہ یکنامہ کوندرمسہ یلہ، ۹۳۰ سنہ سی محرمنک اون

دردی تاریخیله جو ابنامه همایون تسطیر و سفیر اعانه
اولمشدر .

سلطان سلیمانک ردوسه عزیزتندن عودتنه قدر بد
وقوعات

موکب همایونک ردوس محاصرده سله مشغولیتی ائنده
ایرانینک ممانک شاهانه یه تجاوز و مضرت اید ماعسی
و باطولیده سائر فساد کارانک اجرای فسدته فرصت
پوله ماعسی احتیاطیله و زیر فرهاد پاشا موکب همایون
استانبولدن حرکت ایتزدن اول بر قوعه مفر زایلله ارضروم
و سیواس طرفلرینه ، آمور بیر رلدی .

ایران شاهلی شاه اسمیل فرهاد پاشانک نامور بتدن
شهادتله رک انکده « اوجان » بایلاسنده و عسکر جمعده
باشلادیغی خبری اندی .

کر جستان امر استن او ابوب مقدم اطرف سلطنت سزیدیه
 عرض اطاعت و تابعیت ایتش اولان «نوجهر» علیه ندهینه
 کر جستان امیر لندین و شاه اسماعیل دارفدار لندین «جاویر»
 نام امیرک حرکات تجاوزه ده بواندیغنی یلدرلسیله
 ایجابی حانده «نوجهره اعانه و امداد اولندرق جاویرک
 تأدینده باقلمسی ضمنده سیواس بکر بکیلیکنه فرمان
 عالی کوندزادی .

— ۰۰ —

مجارلو حضرت پاشاهک ردوس جانبده توجهنی
 فرصت اتخاذا ایدرک نیکبولی طرفلرینه برفرقه سو قیله
 اورالری چیکهنک ایستدیسده نیکبولی و سمندرده
 بولنان حدود محافظلری او یانق بواندقلری جهته
 مجارلرک اوکلرینی الهرق اعمال سیف و سنان ایله دشمنی
 منهنم و پریشان ایتدکلری و هر سسک بکی محمود بکک
 دشمنی هر سسک حدودنده مجارلر یکنده بولنان «اسقرادین»
 نام اوفق برفلعدینی «بککاش و یوده» معرفتیه تسخیر
 ایتدردیکی عرض ایدادی .

شهبسوار زاده‌ندك قتل

ممالك ذوالقدر به حكمدراى بولسان شهبسوار زاده
 على بكك حرکات محايه‌سى خصم قویسى اولان فرهاد
 پاشا طرف‌ندن باب دولته مظالم وسینئات شـكـلـنـده
 کوستریلوب، اهالی به دخی شـكـایـت ایتدی رلدیکنمندن
 « و بر روایتده کوره تحقیق احوالی ضمیمه باب عالیجه
 مأمور ایدیلان بر قاضی وایکی چاوشی علی بك اعـدـام
 ایدرك علیه‌نده کی روایتی تصدیق ایتش اولدیغندن
 على بكك ازائه وجودیچون فرهاد پاشا اناطولی به کیدرکن
 طرف شاهانه دن اذنویت ایشیدی .

فرهاد پاشا « دولته محافظه » حـدودـه « آمورسك »
 دیهرك، علی بكی رفائتمه دعوت ایدوب، اودخی مطیعانه
 اوچ نفر اوغلیله برلکده فرهاد پاشانك نزدینه کلسیله
 « پاشا فرصتی فوت ایتسهرك، اولاديله برابر علی بكی
 و منسـر بـاتـنـدن برچوق مظلومینی اعـدـام، ورأس
 مقطوعلرینی موکب همایون بروسه یکی شهری طرفلرنده
 ایکن حضـر شاهانه به تقدیم ایتدی .

ملاحظه

هر زمانه ارباب غیرت و صداقت علیهمند حسبچه
 ع- اوت ایدنلرا کسک - کلدر؛ شهسوار زاده نك ایران
 و عربستان سفرلنده و قریباً غزالی مسئله سنده سبقت
 ایدن خدمات صانعانه سنده، و شمندی به قدر بر وقوعاته
 متهم اولماسنه باقیلورسه بوده ارباب حسد و عداوت
 شرینه اوغراش اولمیدر؛ چونکه دردنجی جلدده
 اشارت ایدلدیکی وجهله، سلطان سلیم عصرنده
 فرهاد پاشا بر اردوایله «جلال» نام شقینک تنکیلنه
 مأمور اولدیغی حالده، کندوسنک وصولندن اول
 شهسوار زاده جلانک تدمیرینه موفق، و او یوزدن
 دخی سلطان سلیمک انتفاتلرینه مظهر اولدیغیچون،
 شهسوار زاده کندی حقدده فرهاد پاشانک کین
 و غضبانی جلب ایتشیدی، ایشته بو دفعه فرهاد پاشا
 بیچارنک خاندانک محویله اخذ ناز ایتش اولدی؛
 شهسوار زاده نك طرف دولتدن تفتیشنه مأمور اولان
 قاضی وچاوشلری اولدردیکی صحیح ایسه جزاستی

بولدی دینلور سەدە ، بو ادمک شمدی به قدر هیچ اطاعتسزیکى . سبوق اولما سنه کوره ، بویله بر اهاننت و جنایتی ارتکاب ایدیشی غریبجه کورینور : عجباً بونلری شهسوار زادمی اولدردی ؟ بوقسه پک چوق امثالی ایشیدایدیکی کبی انی اتهام ایچون فرهاد پاشانک صنیهه سیله می اولدر ایدیلر ؟ بورا سیده قرانلقدر . هر نه ایسه فرهاد پاشا اصدقای دولتدن بر خاندانک اوجاغنی سوندردی ، اما چوق سوریه یوب ، دوخراً مأمور اولدیغی سمندره والی لکنده ایتدیکی مظالمدن طولایی ۹۳۱ سنه سی محرمنک دردنجی کونی کندیسیده تیغ قهر پادشاهه اوغرادى .

-۵۵-

وزارت عظامانک تبدیلی

وزیر اعظم پیری محمد پاشا دور سلیم خانیدن بو خطب جسیم وکالت مطاقه یی بحق اداره یه موفق اولاش بر وزیر آصف نظیر ، و بر دستور فضائل سمیرا سەدە ، جناب شهریار لطف عتاد — کندیلرینک شهزاده .

ایکلرندن بری تربیت کرده خاصلمری اولوب پک زیاده
 توجه واعتماد شاهانه لینی قرانمش اولان — خاص
 او طه باشی (*) ابراهیم اغایی مقام جلیل صدارتده
 استخدام ایتکی مرادیه — وردقلرندن ، واحمدپاشانک
 پیری پاشا علیه نده بعض اسناداتی دخی مرادپادشاهینک
 حصولنه بر وسیله رشیمیه اولدیغندن ، ردوس عودتندن
 اوچ ای صکره ، یعنی ۹۲۹ سنه سی شعبانک اوچنجی
 رکونی پیری پاشا مستوفی تقاعد معاشیله چراغ اولوب
 ابراهیم اغا مسند وزارت عظمی ایله کامران ، وروم
 ایلی بکلر بکلکیکی مأموریت جسیه سنک صدارته
 الحاقیله دخی فائق امثال وقران اولمشدر .

« بغض مورخلر پیری پاشانک مفضوب با انفصال
 ایتدیکنی ، و مؤخر تحت حتمارنده قالدیغنی یازیورلرسده ،
 سبب عزلی یازدیغمنز وجهله مجرد ابراهیم اغانک نصبی
 ار زوسندن عبارت اولدیغندن ، پیر پاشا بهدالانفصال

(*) خاص او طه باشلیق مقدملری سرای همایونده شمدیکی
 سر قرنالق مأموریتنه معادل بر منصب ایش .

ینه نزد دولتده وفاتنه ، یعنی ۹۴۰ تاریخده قدر محترم
 وموززیشامش ، وحتى سفر همایون وقی عبوار قجه
 استانبولده پای تحت قائم مقام لغی خدمت معنا بهاسنده
 قوللا نلشدر .

بواثناده ایران شاهلی شاه اسماعیلک وفاتی شیوع
 بولمسایله ، صحت وعدم صحتی ۹۳۰ سنه سی رمضانک
 اواسطی تاریخلی برنامه همایون ایله کیلان حاکمندن
 استعلام اولنده رق ، مؤخر شایعه نک صحتی ، وایران
 تختنه شاه اسماعیلک مخدومی « شاه طهماسب » ک
 جلوس ایتمش اولدیغی تحقیق ایتمشدر .

خیره بکک وفاتی اوزرینه مصر احوالی

ردزس محاصره سی اثناسنده ، مصر والیسی خیره بکک
 اجل موعودیه وفات ایتمکندن بختله ، مصره بروالی
 تعیینی حقه نده امرا وارکان مصریه طرفندن عرض

و محضر ورود ایتدیکندن، وزیر ثانی مصطفی پاشا
مصره والی تعیین اولنمشیدی .

مصطفی پاشا ۹۲۸ سنه می ذی الحجده سنه
بدبجی کونی ردوسدن سفیندیه را کب . و موافق
هو ایله از زمانه اسکنندریه ، و اورادن مصره
واصل اوله رق ، اداره ولایتی دست افتداریه،
الیدی .

ایمن دولت منقرضه چرا کسه زمانه دبری اهالیه ایستدگری
کبی جور و آزاره، و وحشیانه رفتار ایشان بعض
چرکس بگری مصطفی پاشاتک قانون عثمانی اوزره
هرکس حرکاتی تحدید ایتمسندن صیتبله رق، عثمانی
تابغیتی بیوند ریغنی سیدکک سوداسنه دوشدیلر
و ایچلرندن مرحوم خیره بکک امیرا خوری « قانصو »
ی کنیدیلرینه سلطان اتخاذیله عصیان براغنی قالدیرمق
اوزره خیره بک مرحوم خزینه داری « مصر بای »
و تفنگچی باشینسی « بوداق » کبی ایلو کلورلینلرنده
عتمد اتفاق ایتدیلر . ایتدیلر اما بو تصورلینی نصاسه

مصطفی پاشا تحقیق ابتدایکندن، قانصو ایله مصرده کی
 هوادار لرینی یقالیوب، جمله سنک باشلرینی کسدی .
 « فیدوم » ده بولنان « جام کاشف » نام چرکس بکی
 دخی اتفاق مهموده داخل ایدی، جام کاشف مصرده
 قانصونک وسأر متفتلرک یقه بی اله، و حیاتلرینی پنجه
 اجله ویردکلرینی خبرالنجیه، کندیسید، بیرلندرک
 باشنه اون یک قدر اشقیاطو پلابوب، واه اینک تکالیف
 موضوعه بریره لرینی یاری یاری یه تخفیف ایله سانه
 دلان رعایایی کندیسینه ایصندیروب، مصرک اطرافنی
 کسدی آدی .

مصطفی پاشا بوداشیه نک ازاله می یونده حسن تدبیر
 مساکنی طوته بق اولان تکالیفک تخفیفی امرنده کاشفک
 کوستدی بکی مساعده بی کندیسیده اجرا ایده جگنی
 اهالی قرا ونواحی یه اعلان، و دشایخ هر بانه دخی
 خلعتلر و اسمالتنامدل ارسال ایله کاشفک طرفدار نغده
 بولنانلرک اکثریسی طاغترقدن صکره، درت بیک نفر
 کزیده سواری ایله قول اغامی خضر اغا نام ضابطی

سوق و تعیین ایلدی . حضرت اغا « بدیش العصر » نام محلامه عصاته هجوم ایدوب ، ظموره کلان نهار به ده کاشف طوتیله رق ، انکده باشی کسادی .

مصطفی پاشا بوصولته ازاله غائله یه موفق اوله رق تفصیل وقوعاتی باب عالی یه عرض ایلدی . فقط مصطفی پاشا — حایله محترمه لاری بولنان همشیره پادشاهی سلطان حنسر تلیزینک رجاری اوزرینه — استانبوله آدیریلوب ، یرینه قاسم پاشا تعیین اولمش ایسده ، مصر والیاکنه روم ایلی بکلر بکیسی سابق وزیر احمد پاشا طالب اولوب ، وزیر اعظم ابراهیم پاشادخی انک حصول املنه مساعد اولدیغندن ، یرقاج آی صکره قاسم پاشا عزل ایله ، مصره احمد پاشا نصب ایلدی .

بواحد پاشا دنی ونان کور بر شخص اوله رق ، مصره وارر وارماز اورانک حکومته ، کوردیکی قوت و اقتدار کندیسنی سودای استلاله دوشیردی ، و او امر سلطنت سنیده اطاعت ایتمدکه باشلادی . بو حال پای تخته

عکس ایدنبه . مستحقفظین مصریه امر اسندن و اصدقادن
 (قره موسی بك) نام ذاته احمد پاشانك ازالدسته بابق
 شرطيله ، مصر واليكنك توجیه اولنديغنی متضمن بر
 امر عالی کوندرادی •

لكن احمد پاشا كندی حرکات شقاوتكارانه سنه
 قارشو طرف سلطنتدن البته بر معامله ظهور ایدجکنی
 یلديکچون ، دائماً تجسسدن خالی اولدینغی جهتیه
 بیان اولنان امر عالی موسی بکه قبل الوصول احمد
 پاشانك الله کچیکدیکندن ، احمد پاشا كرك موسی بکی
 و كرك دولت علیه صاديق بولنان سائر بعض امرای
 و مصرده کی بکی چریاری قتل و اعدام ایلد ، بسبتون
 طفیاز ، و کندی نانه خطبه او قوندرمق و سکه ضرب
 ایتدیرمك شناعتنی دخی اجرا ایتدی •

سلطان سلیم مر حومك تبریزدن اما سیه به عودتنده
 قریم خانی « منکلی کرای » طرفندن تبریک مظفریت
 «أمورینله نزد سلیم خانی به کلوبده ، اهلیتی و فطانتی
 مناسبته الیقوناش ، و ایتسدا توقیمی دیوان همایون

و مؤخرأ خزینہ خاصہ شاهانہ نظارتی اموریتارندہ
قولاناش اولان قاضی زادہ محمد بك احمد پاشا مصرہ
مأمور اولدیغی وقت باب عالیجه زفاقتہ تعیین
اولمشیدی .

احمد پاشا دولت علیہ عثمانیہ یہ تقلیداً کنایسنہ
اویچ وزیر آغاذ ایدوب . بو محمد بکی دخی وزیر اعظم
مقاعندہ طوتمشیدی . محمد بك ایسه عقلا دن و اصدقا دن
یر ذات ارلہرق . احمد پاشا کچی ولی نعمتنہ اهانتی
ارتکاب ایدن بر شخص ص دنی به بیعت ایتمکی قبول
ایده . یوب . دیگر بعض اصدقای دولت ایله خفیاً
بالاتفاق . بر کون احمد پاشا جامده بولندیغی حالده
هجوم ایدرب . ارفینک ابتاعی بر بر بله قلیج قلیجه
اوغراشیرکن . احمد پاشا بر تقریب صاووشوب « بنی
بقر » عربانہ دخیل دوشدی . محمد بك در عقب ترتیب
عسکر ایدرک . عربانک اوزرینه وارسیله . ظهوره
کلان محاربه ده احمد پاشا قتل اولنهرق ، رأس مقطوعی
محمد بك طرفندن باب عالی به ارسال ، و عرض ما جرای

احواز ایدلدی .

موسی بکه کوندریلان فرمان عالی اله کچو بده ، احمد پاشانک مصرده بتون بتون نفر عن ایتدیکی ایشیدلدیکی وقت چارسی کورلمک اوزره پای تخذدن عسا کر کافیه ایله وزیر ثانی ایس پاشا . امور اولشیدی ، ایس پاشا دها کوتاه یاده ایکن محمد بکک همتیله مصلمتک نتیجه پذیر اولدیغی خبزی اندیغندن ، ایس پاشا اعاده ، و مصر والی کی تکرار وزیر قاسم پاشایه احاله بیوردی .

وزیر اعظم ابراهیم پاشانک مصره ماور بقی خیره بکک وفاتندن صکره خطه مصریه نک منوال مشروح اوزره حال اختلاله دوشمشندن طولانی برمد بر قوی واسطه سیله مصرک اصلاحاته باقمسی لازم کلدیکندن ، حضرت پادشاه بواصر خطیره انک معتمد بنده لری اولان صدر اعظم ابراهیم پاشایی ماور بیوردیلر .

ابراهیم پاشا ۹۳۰ سنه سی ذالحجه سی ابتدا سنه معیتنه بشیوز نفر یکی چری آله رق ، اون باره قدر محمد ایله استانبول لیانندن حرکتله ، ردوسده بر قاج کورت

اقامتدن صکره، اسکندریه صولرینه اچلمش، ودرت کون کیدرک اسکندریه یه یا قلاشمش ایکن، برشدتلی فورتنه ظهور یله ردوسه عودت ایتدی. براقاج کون مرورنده هوا ساعد کورنسیله، ردوسدن تیمورالهرق یینه درت کون اسکندریه یه طوغری بول الیسه نه، اولکینک عینی اولهرق پیدا اولان برپوره پاشایی تکرار ردوسه بوچالغه مجبور ایلدی. بونک اوزرینه ابراهیم پاشا ارتق بئرا مصره عزیمتدن نوه میدا اولهرق، مرمریس اسکله سنه چیقدی. و اطرافدن حیوانات تدارک ایتدروب پرا حلب و شام و عریش طریق قلیله ۹۳۱ سنه سی جمادی الاخره سنک سکرنجی کونی قاهره مصره داخل اولدی.

ابراهیم پاشا قاعده عدالتنه توفیقاً، مصرک اصلاحات مقتضیه سنه تشبثله، «صعید» ایچنبد باییه پیای اسکلال اولان «شیخ عمرو» ایله دیکر مشایخ عربان سیرکشلرندن «احمد ابن بقر» نام شخصه لری برر تقریب ایله اله کتیروب صلب ایتدی.

بولنرك اعداملرى وسا رظلمه نك ز آديلمرى عربانجه نأير
 عظيى موجب اوله رق ، مصر خارچنده اولان شورش
 حال درعتب بر طرف اولديغى كبي ، پاشا مراتبات
 ميريه بى تخفيف ، و خراب مساجد و مدارسى تعمير ،
 و مصر حبسخانه لزند ، بولسان اوچ يوز قدر مديونلرك
 بورجلرينى اونديه رك ، سبيلار ينى تخليه ايتك جيله لريله
 اهانلرك طرف ساطنت عثمانيه محبت قليب لرينى
 اماليه موفق اولدى .

ابراهيم پاشا ارج ماه قدر مصرده اقامتله خيلى
 اصلاحات وجوده كتورد كن صكره مصرك معاملات
 ديوانيسنى متضمن قلمه آرد ينى قانوننامه ينى بعدالعرض
 صدور ايد جاك اراده سلطنتيه كوره دستور العمل
 طوئلق اوزره خزينه مصره اعطا ، و شاملدن كچر كن
 معينته الهرق مصره برلكنده كوتورمش اولديغى شام
 بلكر بكيسى سليمان پاشايى مصره والى تعيين ايدرك ،
 سرعتله عودتنى متضمن طرف پادشاهيدين المش اولديغى
 فرمان على موجبجه برا حركت و ذى القعد نك اون

سکرنجی کونی استانبوله مواصات ایلدی .

—۵۵—

سلطان سلیم ثانی‌نیک ولادت

۹۳۰ سنه سی رجب شریف‌نیک یکر می التجی

کونی صاب پاك حضرت پادشاهیدن بر شهراده جوان

بخت تولد ایدرک . « س-ایم » تسمیه اولمشدر .

سلطان سلیم نه خف اولان سلیم ثانی بو شهرزاده

بختیاردر .

اخطار مخصوص

« سلطان سلیمانک و سائر سلاطین آل عثمانک

یک چوق اولادی وجوده کلرب ' بونلرک تزین سریر

سلطنت ایدنرله نبت تاریخ اعتبار ایتمکه شایان

وقوعات صاحبی اولنلرندن بحث ایدیلورسهده ' طوتدیغمز

مسلك اختصار اینجانبجه ' دیکرلرینک تولد و وفاتلرندن

هیچ بحث ایدلماکدهدر ' مع مانیه باطفه تعالی اشبو

تاریخنک مسکره کی جلدینه بالجمله پادشاهان عظام

عثمانیانک سلسلهٔ اولاد ذکور یله مقام وزارت عنظامده،
 ومسند جلیل فتوانه، بولنان ذواتک مکمل برجدولی
 ربط اولنه جتندر . . .»

ابراهیم پاشاه صرده بواندیغی ائنا ه حضرت پادشاه
 صید وشکار وتتره ایچون برارالق بروسیه یه عزیمت
 پیورءش لر ایدی . یکی چری طائفه سی بو ارالنده بر
 اختلال چیقاروب، ابراهیم وایس پاشانک استانبولده کی
 خانلرینی وکرکی ویهودی محله سنی یغما ایتدیلر .
 پادشاه بو اختلالی ایشیدنبجه درحال پای تخنه عودتله،
 فساده سبب اولان بعض یکی چری ضابطاننی اعدام،
 وکیمنی عزل و طرد ونفراته بختش لر احسان ایدرک
 فسادی باعدردیلر .

ایران تختنه جاوس ایدن شاه اسماعیلک اوغلی
 «طهماسب» او عتبرده بتون ملوک عالمه اقدار

وعظمتی طاندرمش اولان جناب شهریار سپاهان شماره
 عریضه تقدیمه کنیدی جلوسنی بیلدیرمک وردوس
 مضفریتنی تبریک ایله نأ کید مصافات ایلك لازم کلور کن
 شاه، نوجاه بو، جیه بی ایفا ایتمیکدن، کندیسنه
 شدید مال برتم دید نامه همایون یازلدیغنی کبی ' شرق
 سفری مصمم اولدیغنه، و حدودک ایرانلی تبسوزندن
 محافظه سنده دقت ایلسنه دأر، دیار بکر بکر بکیسی
 خسرو پاشایه دخی ۹۲۱ سنه سی رمضانک اول طی
 تازیغلی بر فرمان عالی کوندرادی . بونلرک صورتلری
 ذیلده (۳) و (۴) رقمیله کوریلور .

شاه طهماسب نامه همایونه جواب یازدجق یرده،
 مجار قرانه و المانیا ایمپراطوری « شارل کن » ه ایلیچی
 کوندروب انلرله عثمانلی علیهنده عقد اتفافی ایتمسینه
 بناء ' پادشاه شرق سفرینی قرار اشدیروب، ابراهیم
 پاشایی مصر دن سرعته جلب ایدیشتی بوقاره هینی
 ایدی، فقط ابراهیم پاشا کله کدن سبکره، شرق

سفرندن صرف نظر اولنه رق . بر وجه اتی مجارستان
سفرینه قرار ویرلدی .

—oo—

مهاج سفری و بودینک تسخیری

سلطان سلیمان اوروپا جهتند کی ممالکنی توسیع
ایله ، مکنت سلطنتی او یوزدن ارترمق مقصدنده
بولنوب ، اصل نقطه آرزوسی ممالک شاهانه یه
قرب ، و دولت علیه یه اذ زیاد مضرور قیب کورینان
مجارلورک تدمیریه ، مجارستانک تسخیری ایدی ، حتی
باغراد فتحی عقببنده ، مجارستانک پای تختی اولان
« بودین » شهرینه یوریمک ایستدکری حالدده ، او وقت
موسم شتا ، وهؤخر آدخی دیکر مهام حیلولیتله ، بو
مقصد تاخر ایتمش ابدده ، ردوسک فتحی و مصر
احوانک اصلاحی ، و امور داخلیه نك انتظامی حاصل
اولدبغندن ، مجارستان فتوحاتنه شمسی صره کلمش
اولدی .

بناء علیه ، بومهم سفره لازم اولان تدابیر و ترتیبات

اکمال، و طونه نهریدن یوریمک اوزره طوب و جنبخانه
 و مهمات ایله ۴۴۰ سکر بوزپاره سفاین ارمال اولندقدن
 صکره، ۹۳۲ سنه هجریه سی رجبنک اون برنجی
 و ۱۷۲۶ سنه میلادیه سی ندرسانک یکر می اوچنجی
 کونی موکب همایون قوه جسمیه ایله استانبولدن
 حرکتله، رهضانک اون طقوزنده باغراده واصل،
 اوچ کون ایچنده « صاره » نهری اوزرینه قوریلان
 کوپریدن « سرم » جانبده مرور ایله مجارستان
 ایچنه داخل اولدی .

اشای راهده ایلر و به علی العاده طابعه فرقه لری
 سوق اولندیغی کبی، وزیر اعظم وروم ایلی بکلی
 بکیسی ابراهیم پاشا کندی اردوس ایله دائماً موکب
 همایوندن برزقوناق ایلری کیدردی، موکب همایون
 « سیلانقمان » مرحله سنه واصل اولنجی، ابراهیم
 پاشا طونه کنارنده بوانان « وارادین » قلعه سنک
 بانتضیق تسخیریه . امور بیورادی .

اشبو وارادین مجارستانک طونه جهتی سرداری

بولنگان پاپاس طاقندن «تومور - پاولی»
 محافظه سنده ایدی، ابراهیم پاشا وارادینه واردینی
 وقت دوتما دخی اورابه واصل اوامش اولدیغندن؛
 وارادین رأ ونهراً محاصره اوامش درق، برنجی کونده
 واروش ضبط اولندی، تومور پاولی برتقرب فرار
 ایدوب، سائر مجارل ایچ قلعه یه قبان دیلر، و برقاچ کون
 مدافعه ده غیرت کوستر دیلر سده، عثمانلی قهرمانلرینک
 هجومیه ایچ قلعه دخی شوالک اون اوچنجی کونی
 جبراً تسخیر، و ایچنه ده کی مجار عسکری طعمه شمشیر
 ایدلدی، اوتوز قدر مجار رؤسای برمتین قلعه یه
 قبانوب، استیمان ایتلریله یالکز انلره امان ویرلدی
 وارادینک فتحی مناسبتیه جوارنده بولنگان «ایلوق»
 «دیمتروفچه» «اوسک» و «بوراج» اهالیسی
 صدر عظمه دخالت ایتدکلرندن، بوقلعه لرده بلانجار به
 ضبط اولندی.

ابراهیم پاشا بوموفیتلردن صکره، موکب هایونه
 النحاق ایدرک، ذی القعدنک اون ایکنجی کونی اوسک

او کئیده « دراوه » نهری اوز رینه قوریلان کو پریدن
 کپیدی؛ و- ارزو وجهله مجارستان نسیخیر اولند قجه
 کیر و دونلیه جکئی عسکره اکلاتق ایچون - کو پری
 در حال یقیدرلدی .

موکب همایون نهر بوبنه یوزیوب ، بوسنه و شمندزه
 بکار بکیلی خسر و یالی بکلر و یخان زاده لر ، سرحد
 مأمورلری بولنق مناسبتله ، قاعده مرعیه اوزره کندی
 ایاتلری و سنجاقلری عسکر یله دائمًا صاغه ، صوله
 عزیزمتله ، طایعه لك ، قره غولاق و کشافلق وظیفه لرینی
 اجرا ایدرلدی .

مجار قرالی « ایکنجی لوتی » نك مهاج ضحراسند،
 یوزللی یک عسکر دن زیاده موجودی اولان برارد و ایله
 مقابله یه حاضرلندیغی نسیق ایتمدیکنندن ، موکب
 همایون سرعتلنرک ، ذی القعدة نك اون طقوزنجی
 و ۹۵۲۶ سنه میلادیه سنی اغستوسنک یکر می طقوزنجی
 رکونی مهاجده قریب بره موقعة مواصلتله ، او کچه دشمنه
 رغبا اردوی همایونده شنگ طرزنده صباحه قدر مشعله لر

وفنارل یاقیله رق، ارام و ایرتسی کونی علی الصباح صف
 حرب ترتیبیله قیام اولوب، دشمن اردوسی اوزرینه
 یورندی.

حضرت پادشاه - باشلرنده طوغه (۱)، ارقدرنده
 زره داودی، بلارنده، مرصع سیف یمانی، برهیت
 رستمأنده میدانه ات سوروب، وعسا کر عثمانیه نك
 شجاعت فطریه لرینی تحریك اچون بالذات الایلك
 اردلرینی طولاشوب، هر الی سنجاغنك اوکنده توققله،
 عسکره - غزا و جهادك فضائلی متضمن - نطقلر
 ایرادیو زدیبلر.

«حرب زما لمزنده قوماندانلر طرفندن عسکره بویولده
 کلمات تشجیحیه ایرادی تدابیر حریبه نك الك مؤثرلرنددر.»
 پادشاهك مخاطبات تشویقیه سندن عثمانلی
 قهرمانلرینك هر بری براتش - پاره شجاعت کس - یلوب
 جمله سی «پادشاهمز اوغرنده یا همیز جانمزی فدا ایدرز

یاخود دشمنی بتون بتون قلیچدن کپیر یز ، « صد اریله
اسلان کبی نعره اورمغه باشلا ییلر .

خلاصه : بحار صفلرینه ملاقات اولانهرق ،
بحار به به کپیریشلادی .

صباحلین حضور شاهانه ده محاربه ترتیباتی مذاکره
ایدلدیکی وقت سندره بکلر بکیسی بالی بک - بحارستان
سوار یی - ننگ برنجی هجمونه طیانله میه جغندن بونلرک
ایلاک حمله لرنده بزم عسکر پک او قدر مقاومت قیلنده
بولنما یوب ، وهمان ایکی یه بو اونوبده دشمنک اورتیه
النسنی تصویب ، و سار حرکات مدافعه و مهاجمی
ترتیب ایتشیدی . فی الحقیقه وارانیدن فرار ایدن معهود
طونه سرداری تومور پاولی کلی بحار سه - وار یسیله
اردوی همایونک اوزریند غایت شدتلی بر هجوم کوستردی
واردوی همایونک برنجی صنی اولان ، و صدر اعظمک
قومانداسنده بولنان روم ایلی قوانندن یاغور کبی
یاغدریریلان طوپ و تفنگ دانه لریله دوشنه قالانه باقیوب
قلبکاهه کبرمک ایستدی . بالی بکک تدبیری وجهانه

بزم عسکر مجار سوار یلری نیک یولاری نه طور مدقزلندن ،
 مجار لر مستانه و مغرورانه اردومزك ایچنه طالیدلر سنده
 خسرو و بالی بکلر بوسنه و سمندره بهادر لریله در حال
 ارقه لر بنی اندیلر ، و یکی چیری دلاور لریله قورشون
 سر پهرك ، دشمنی قارشو لیدلر ، بو حاده جریان ایدن
 خونریزانه مقاتله ده پاولی طاقندن بزجان قورتلدیغی کبی
 کندیسندکده باشی کسادی . قرال لوئی اناطولی قولی
 اوزریتیه هجوم ایتمشیدی . اناطولی بکلر بکبسی
 بهرام پاشا دخی تدبیرلی طور اندیغندن ، اونینک
 هجومیده نتیجه سز قالدی ، و او صرهداردوی همایونک
 هر قوندن حرکت ایدیلوب ، از وقتک ایچنسنده
 بر قوجا ، مجار اردوسی منهزم و پریشان ،
 و مهاج صحرا سنده سیلر کبی قانلروان اولدی .
 قرال لوئی ناچار قاچارکن یولنه تصمانف ایدن
 بر بتاقلق بر چوق فرار یلریله برانکده لوئی بی یوتدی .
 بو محاربه یه ایکندی وقتنده باشلانمشیدی . غروب
 زماننده دشمندن بر متفس قالمدیغی حاده ، دشمنک

بتون طوبی و مهمات و چادرلی عثمانلو به
قادی .

عثمانلی سواریلری فراریلری تعقیب ایدک کینی
کسوب کینی اسیر ایتدکلرندن ، مجاراردوسنک تقریبا
مجموع موجودی محاوله رق ، قاچوب قورتیلانی پک
ازدر .

« بو محاربه ده عثمانلردن یا اکر یوزاللی قدر شهید
وقوعبولدیغی مرویدر ، بویله ایکی ساعت ایچنده یوز
اللہ ییکک بر مجاراردوسی محاولوبده عسا کراسلامیدن
دشمنک پیکره برنسه بتده ضایعات وقوعی اشالی
کوراماش برنصرت اوله رق ، بونک اسباب ماده سی
اردوی عثمانینک افرادجه کتتی ، وطوب واسلجه
انتظامی ، وخسرووبالی بکلر و میخمال زادلر کبی فن
حرب ماهرلرینک اقدامی ، واسباب معنویه سیده
عسا کراسلامیه نک صبا حلین بالذات پاشا هک ایراد
ایتدیکی خطبات تشجیحیه تأثیر یله قانلرینک فوق العاده
قاینامه نندن ناشی ارزوی نام ایله حربه کیر شملری ،

وسلطان سلیمانک ابا واجدادینده فائق اولان سعادت بخش
وطالعلرینک اثریدر .

حربک ختاءبله صبر قرارمش ، و برشدتلی یاغغوز
یاغغهد: باشلامش اولایغغیدن ، اردوی همایون هیچ
یرندن حرکت ایتدیرلیوب صنوف عسکریه بولندقلری
نقطه لرده وا کتر عسکرات اوزرنده صباحلیدر ،
حتی پادشاهدخی یاتسو وقتنده قدرآت عسرتند ، قاله رق
مؤخر ا قوریلان برچادرده بدتوت بیوردیلر . ایرتسی
صبح موکب همایون بر اوزاغه چکیله رنه ، اوتاغ
شاهانه و بالبله اردو چادرلی قورلدی .

حضرت پادشاه اوتاغ همایون اوکنه وضع اولسان
مزن بر تخت عالی اوزرنه جالس اوله ف ، وزرا و امرا
وقتخیزان بندکان تشریفات اصولی و جهله ال
اوپهرك ، تبریک ظفر زبانی اجرا ایتدیلر .
طرف شاهانه دن دخی وزیر اعظمه مرصع
(صزرغوج) وسارلینه قیتمدار خلعتار
وافراد عسکریه وافر عطیدل احسان ، و بو مظربت

جلدیه ۹۳۲ سنه سی ذی القعدة سنك او اخی تاریخی
ظفر نامه نك صورتی ذیل جلدده (۵) رقیله کوریلور
عثمانلی معتبرینك در زنجیر ایدرك کتیر دکلی دشمن
فرار یاری او موقعده اعدام او نذقدن صکره، موکب
همایون اورادن « بودین » متوجهاً حرکت ایتدی .

بودینك استیلاسی

۹۳۲ سنه هجریه سی ذی الحجه سنك او چینی و
۱۵۲۶ سنه میلادیه سی ابلوانك اونجی کونی موکب
پادشاهی مجارستاك او وقت پای تختی بوانان « بودین »
شهری جزارینه واصل اولنجده — مهاجرتده سی
مناسبتیه مجارلرده بروجنهله مقابله و مدافعهده قدرت
قالماش اولد بوند — کرک بودینك و کرک قاروشونده سی
« پشته » نك معتبران اهلینسی مطعیانه پانتهاهی
استقبال، و مملکتلرینك اختارلرینی رکاب شاهانه به
تقدیم ایدرك، مان و جانلرینه امان دیلدیلر .

جناب شهریار اسکندراقته دار اهللیه امان و یروب

الای سلطنتله بودینه و سرای قرالی به دخول، و اون
کون قدر بودینه ارام ایله، بوایمی گاه بزم عیش
و طربده استماع اغانی روحپرور، و گاه قرالنه مخصوص
و اطرائی دیوار ایله مجاط بولنسان و اسع صید کاغده
بیر و کذار ایدرک، امرار پیوردیلر .

قرال سراینده بولنان نفایس اشیا خزینه خاصه
شاهانه ایچون اخذ و ضبط اواندیغی کبی، قلعه قیوسند،
مر کوز اولان تونجبدن مصنوع ستاتور (مجسمه شال)
و مقدمات فالحک بلغراسی محاصره ایتدیکی وقت مجارلر
طرفندن ضبط ایدیلرک، بودینه کوتور یلان ایکی عدد
بیوک طوب استانبوله نقل اولدی .

« بو ستاتور (۱) استانبولده آت میداندی کی دیکیلی
طائک یانیه، وضع ایله تشهیر ایدلمشدر، فقط بوندن
طولانی ابراهیم پاشا علیهنده، بعضی تعصب بوز طرفندن
تعریضات و قوعوب وار یغندن، انظار عامه دن قالدیرلمشدر و

(۱) بونلر میتواوزی اعتقاد باطلنجیه یعنی اساطیر اولین ترها نتیجه
(جسارت)، (صید) و (معلومات و شعر) الهه لری ایخاند اولنات
(هرکول)، (نیان) و (اپولون) تمثالدری ایمش

موکب همایون ذی الحجه نك اون در دنجی کونی
 بودیندن پشته یه کچ، رك، او طریق ایله عودت اولنور
 کن، وزیر اعظم کیدیشد: اتخاذا اولنان اصـوله توفیقاً
 پادشاهـدن بر قـواق ایلری یه بوریبـوب بـوصـره ده
 (سکدین)، (تل) و (اباج) قلعه لید، تسخیر
 اولندی .

ائتای عودتده مجارلردن (دلی رادیج) نام سر کرده
 بر فرقه ایله اردو همایونک پشته دوشـشـهـرك . ذخیره
 و مهمات نقله مأمور اولان عـسـکردن و سائر اردو
 دو کندیلرندن خیلی ام شهید ایتش ایسه ده . اردوی
 همایونک دمداراق خدمتده بوئان بوسنه بکلر بکیتسی
 خمسـسـروک رادیج فرقه سنی بر موقعه قیصدیروب، دل
 قورتارمقه سزین، جمله سنی قلیچدن کچر دی .

اباج ایله وارادین آراستنه بر باقلق محله مجارلردن
 بر جمعیت کثیره موقع طـوتـهـرق و اطرافنه خندق
 حفر یله استحکام ویردک . تحصن ایتلر ایدی . موکب
 همایون بو موقعه ک از زینسه اوغراپوب . فتحصنلر

مدافعہ، یہ قیام ایملریلہ ، بوزادہ شدتلی بر حرب اولندی
 بو حربده ییکی چری اغاسی شجاع اغا وصامہ سونجی
 یاشی وباش چاوش اغار وسائر برطالم امر اوضابطان وبر
 چوق عسکر شهید اولدی ، نہایت عساکر عثمانیہ نیک
 اقدام وغیرتلی ثمرہ سیلہ بو موقع زخی فتح اوانہ رق ،
 متحضر کا بلا اعدام واورادہ بولنان کلی اموال واشیا
 اغتنام ایدادی .

شہنشاہ سلیمان افسر وارادین مرحلہ سنہ مواصلتہ
 مجارستان قرالغی تاجنی اوتہ دنبری خاکپای شاہاندرینہ
 متردد بولنان ، و مجارستان سفرینک مشوقی و بلاکہ سبب
 مستہلی اولان اردل بان زادہ لزندن « ژان . ژابویا » نام
 پرنسہ احسان واسکسا پیوردیلر ، و وارادین اوکنده
 قوریلان کوپریدن مرورایلہ قطع مراحلہ ایدرک ،
 ۹۳۳ سنہ سی صفرینک سکرنجی کونی استانبول پای
 تختہ داخل اولدیلر .

اناطولیده عصیان ظوری

و کب هم ایون بو دیندن استانبوله عودت ایدرکن ،
 اناطولیده بر طاقم عاصی ار ظهور یله اها ایجه خسارات
 و دولت عسکر نجسه تلفات وقوع بو ادیغی خبر المسمی
 اوزرینه — سرعته اناطولی به کپوبده عصباننگ
 او کنی آلق ایچون — اناطولی بکلر بکیسی بهرام پاشا
 باغراد مر حله سندن ایلری به سوق اولنشدی .

« ائتمن » مر حله سنه مواصلت همایونده رؤسای
 عصانندن « ذواننون » نام شتینک ، عونیه سیله برابر ،
 وجودینک ازاله اولندیغی عرض اولنمش ایسه ده ، پای
 تمینه به المواصله ، « قلندر بابا » ناعنده دیگر بر رئیس
 عصانک جهیت شقاوتی تکثر ایدرک قورقوله جیق بر
 درجه یه واردیغی تحقق ایتدیکنندن ، وزیر اعظم ابراهیم
 پاشانک بر فرقه عسکر یه ایله اناطولی به چیقارلسنه لزوم
 کورندی .

تفصیلاتی شو یله که : بوزوق سنجاغی اها ایسه سندن
 و ترکان طائفه سندن « ذواننون » و « سوکلون اوغلی »

نام شخصه لرك او ائشاده اور ارك تحرير املاكنه مأمور
اولان قضااتدن « مصلح الدين » افندی ايله كاتبنی
ويوزوق ميرلواسی هر سگ زاده مر حومك مخدومی
مصطفی بكي قتل واعدام ايتدكدن صكره ، رفع لواي
عصيان ايله رك ، باشربنه طوپلادقلری بر طاقم اوباش
ايله سيواسه طوغری يوريه-وب قراو قصبانی تالانه
باشلادیلر .

بونلرك عصياننه سبب ، سوكلون اوغلنك مزرعه سنه
تحرير مأموری بارفندن (۲۰۰) اقيچه ویركو وضع
وتقدیر اوانه رق ، بونك فاحش اولديغندن بحثله ،
نصفنك تنزیل اولمسنی سه-وكلون اوغلی وهمشهر بلری
رجا ايتدكلرنده مأمور افندی غضبانوب ، رجا جیلردن
برينك صغمانی كسدیرهرك تحقیر ايتمی ایش !!

{ مطالعه }

بو سه-وكلون اوغلی ورفقاسی نازاً جبلت رديه
اصحابندن ايشلر ، تحرير مأمورينك او يولنده كي حتررتی
اجرای شقاوته بهانه طومشلهر ، دینيله پاورسه ده ،

— تبعه نك نوع بشردن طاعن ادیغی زمانلرده — بعضی
 ظالم مأمورلك اهل عرص كروهنی بیله بر طاقم
 معاملات طاقف رسا ایله جانلرندن بزدیروب، ظ-ور
 ظورینه عصیان ایندیردکلرید، پك چوقدر، واختلالات
 داخلیه نك اسباب صحیحده سی لایقوله ارانلسه، نااهل
 و غدار مأمورلك مفرطانه حرکتلرندن نشأت اینه شیلر
 اولدیغی تسلیم اولنوز . شوسوكلون اوغلنك
 ترلاسنه محرر افندیك منفعت خزینه به خدمت ایتك
 زعیمله فاحش ویرك و یازمش اولسنده شبهه
 ایدیله مزسده، معتدل ایسه بیله — اهالی قسمی
 برویرکوی جدید ایله مكلف اولنجیه ازاولسون،
 چوق اولسون، اوزرلرندن اتغسه، وهیج اولمازسه
 تخفیف ایندیرمکه حتملی حقسنز چبالایه کلدکلرندن —
 رجا ایدیه نك صقالتی کسه جك یرده کلمات مناسبه ایله
 افتاع ایتلی، دکللی ایدی ؟

بجمله رجعت ایدلم :

ذوانتونك وسوكلون اوغلنك خر و جلرینی قرمان بکلر

بکبسی خرم پاشا ایشیدنجه ایالتنده و اطرافنده بولنان
امرا و عسکرك طوبلانلرینی اعلان ایدرک، فقط
قوه کافیه اجتماع ایدنجه قدر صبر ایدمه یوب، جزئی
موجود ایله عصاتک اوزرینه یوریندی، وهمان حربیه
کیرشدی .

لیکن اشقیقا چوقلق اولدقلرندن، انلر غالب و حرم
پاشا و ایچ ایل و قیصریه بکلری علی و بهرام بکلر
و معیتلرنده کی زغما و سپاهک اکثریسی مقتول اولدیلر .
بوللر دن صکره ملاطیه بکی اسکندر بک دخی بیک
قدر سواری ایله عصاتک اوزرینه واروب، اوده درت
یوز قدری ارقداشلیله نفسنی تلف ایتدیرمکدن
بشقه برایش بیره مدی .

سیواس بکلر بکبسی حسین پاشا ایله آدنه بکی رمضان
زاده ببری بک و مرعش بکی محمود بک عصاتک تنکیلی
ایچون سیواسده برلشمش ارایدی، بوللرک قوه
موجودلریده اشقیقا نسبتدن دون اولدیغی حاده
جسارنارینه کووه نهرک، « هو بکلی » نام مخیده ایقاع

ایتدکری محار بده ا کر چه ذوانون تاف اوله رق
 عونہ نی طاغلمش ایسه ده ، بز مکی لرا احتیاطی الدن
 براغوب ، اشقیانک اشیا و حیوانلرینسک اغتنامنه
 قویو ادیلر ، واقشامدن صکره مغر و رانه او یقویه
 طالدیلر . بوضرده بقیه اشقیانده طوپلانهرق آپ آنسز
 یونلرک اوزرینه جمله ایتدکلرندن ، حسین پاشا طاقیده
 پریشان و هربری بر طرفه شتابان اولدی ، و حسین پاشا
 سیواسه واصل اولنجه کجه اشقیاندن الدیغی یاره دن
 متأراً وفات ایتدی .

عصاة اوچ طاقم دوات عسکرینه غلبه ایتلرندن
 ناشی بسبتون کمی ازی به المق نیتده ایدیلر ، هله دیار بکر
 بکلر بکیمی خسرو پاشا کلی سواری ایله یتیشوب ،
 واشقیان بر موقده قیصدیروب جمله سنی قلیجیدن کپردی .
 آنه و طرسوس طرفلرنده دشمنی خلی جمعیته لره رفع
 اوای شقاوت ایدن « طوکوز اوغـلان » ، « بکجه »
 و « ولی خلیفه » ناملرنده کی عاصیلر رمضان زاده پیری
 بکلک همت پیرانه سیله استیصال اولندیلر سه ده ، بلانک

الك بیوکی اوله رق برده « قلندر بابا » چیقدی .
 قلندر او یله ذوالنونلر ، فلانلر کی باندیری چبلاق
 طاقدن اولوب ، ساهه دلانی اغفال ایدجک قدر
 باشنده برده بابالق تاجی اولدیغندن ، کندینه « قلندر
 شاه » یله دینلوردی .

در بوقلندرک اعزه کرامدن حاجی بکتساش ولی
 حضرتلرینک اولاد معنویه سی سلاه سندن اولدیغنه
 دائر بعض مؤرخینک یازدقلری روایتک صحیحی تعهد
 ایدمهز ایسه کده ، بو بابا نک شاه اسماعیل یادکارینک
 مذهب شیعینی تعیم ایچون (خلفا) نامبله ممالک شمایه
 ایچنه صالیویردیکی مفسدردن اولدیغنده شبهه
 ایتمیز .»

مقتول فرهاد پاشا شهسوارزاده خاندانی بتیردیکی
 وقت ذوالقدریه ممالکنده ، نقدر ارباب تیمار وزعامت
 وازایسه دیرلرکربنی اللرندن الهرق ، اوته دنبری دوات
 اککیله کچینان برچوق سواری طاقنی سیدان احتیاج
 وسفالتده بر ایش اولدیغندن ، قلندر بابا ظهور ایدنجه

بو بله بر طاق دولتہ کوسکون دوشکونلر بر کلاه قاپق،
 و هجج اولمازسه بر ایام ییلاچته ایله کچنمک اوزره باباک
 باشنه طوپلانغریله ، بابا اوتوز بیکدن زیاده عسکر
 بر کدیرمش ایدی .

بناء علیه ، وزیر اعظم ابراهیم پاشا ۹۳۳ سنه سی
 رجبک یکر می سکرنجی کونی یکی چری و سائر پای تخت
 عسکرندن معینتہ برفرقه الهرق ، اناطولی یه چیقدی ،
 وقونیه آق سرابی خارجه اردوسنی قوروب اناطولی
 بکار بکیسی بهرام پاشایی و سائر امرابی رفاقتنه
 طوپلادی . بواراق قلندرک شاد اسماعیل نزدیکه فرار
 ایده جکنه دائر بر حوادث التدیغندن ، اوکی النوب
 قاجیر لاق اوزره ابراهیم پاشا بهرام پاشایی و خرم
 پاشاک وفاتی اوزرینه قرمان بکار بکیسی تعیین ایدمش
 اولان محمود پاشایی قلندرک بولندیغنی « البستان »
 طرفلرینه سوق ایدی . پاشا سرعته بولالوب ،
 رمضان سکرزده قلندرله حربه کیرشد کارنده ، قوه
 موجودلرینک ازغنی و یورغونلغنی مناسبیله طبیعی

مغلوب و منہزم ، و محمود پاشا ایلہ علائبہ و ببردجک
 بکری وینہ بر چرق دولت عسکری مقتول و منعدم
 اولدی .

بو حاشہ ابراہیم پاشا - انک مسموعی اولنجہ بلا توقف
 البستنه طوغری یوریمش ایسده ، کندی موجودی
 دخی ارن بک عسکر دن عبارت اوله رق ، بونکله قلندرک
 اوتوز بیکدن زیاده بولان حشراته مقابله قابل
 اوله مید جغنی اکلادیغندن ، حسن تدبیر بولنه کتدی .
 شویله که : ذوالقدریه طاقنه « اکر قلندر دن ایریلر لر
 ایسه ، فرهان پاشا انک مقدا ضبط ایتدیردیکی تیمار
 وزعاتلری بنه کاملا اعاده اولور » بوللو تأمینات
 کوندردی . بولتاؤمینات اوزرینه حریر لر برلی برینه
 چکبلی ویردکلر دن جزئی حشراتله قالدی .

ابراہیم پاشا بوفرصت دن استفادہ ایله یاننده کی عساکر
 عثمانیہ دن بش - یوز قدر غایت بہادر سواری سچہ رک ؛
 درکا عالی چاشنیکیکلر دن وار باب بساتدن بلال محمد

اغا دلی پروانه قومانداریله قلندرک اوزرینه ارسال
ابتدی .

بوقهرمانلر رمضانک یکریمی ایکنجی کونی « باش ساز »
دینیلان یابلاقده جمعیت اشقیایی بولدیلر ، واعمال شمسیر
ایله عصاتی تدمیر واستیصال ، وقاندرک دخی باشنی کسوب
حضور وزیره ایصال ایتدیلر .

وزیر اعظم قلندر غائله ها ئله سنی بو عورتله ازاله یه
موفق اولدقدن صکره ادنه بکی رمضان زاده پیری بکی
پزلکده الهرق ، ۹۳۳ سنه سی ذی القعدة سنک اوچنجی
یکونی استانبوله واصل وحسن خد متندن طولایی
پادشاهک التفات جدیدینه نائل اولدی .

—

(۹۳۴) سنه سی ، مکن مرتبه آموده لکله کچمش ،
یعنی داخلی وخارجی محاربات وقوعوبالمش ایسده ،
زیرده سؤیلنه جک وقوعات بوسنه نیک صفحه ایانده
قائلی برغدر لککسی براتشدر . اودشودر :
ماه جانی اثانیده استانبولده ، سلطان سلیم محله سنده

برخانه به کجبه لین خرسز دخول ایدوب ایچنده کی ذکور
واناث خانه خلقی اعدام واشیای موجوده سرفت
اولتمش اولدیغندن، بوفاجعه نك تبج اسرری بولنق
ایچون استانیولده نقدر ارغاد، اکمکچی، موجبی،
آشچی، اودوز یاریجی مقوله می وارایسه حکومته
طوپلادادی، اگرچه، ایچلرنده شرع وقانونه اویار
صورتده فاعل فضاحت تدین ایتدیر یله مامش
ایسه ده طوپلانیا لانا شخصک ایچنده حاللرندن شهبه
اولان (۸۰۰) قدر انسان چارشولرده، سواقاقلده
وجیمیت یرلرنده صاب اونتمه له خلقه عبرت مؤثره
کوسترای!

حلب قاضیسی بولنان، «قره قاضی» انبیله معروف
ذات برقاچ سنه دنبری عهدده سننده تفتیش احوال
وتحصیل اموال مأموریتی بولنق. لابسه سیله اهالی بی
نضیق، ودانگیر ایتش، وعلیهنده باب دونته وقوع
بولان شکایتلری دخی حایلرینک حایتیه اصغا اولتماش

اولدیغندن، برجه کونی اهالی جامع کبیرده قاضی
افندی بی طغوز نفر اتباعیله برابکره اعدام ایتدیله .
یواساتدن طولایی حلبک وجوه و اشرافندن پک چوق
آدملر نئی و نادیب اولمشلردر .

—oo—

اشقودره بکی بالی بکک اهالی به ظلم و اعتسافی وحتی
رعایا اولادینی اسیرده صانته اولدیغی دولتجه تحقق
ایتدیکندن، پای تخندن مأمورلر کوندریله ک، بالی بک
و منظامده اکا شریک و معین اولان سکسان قدر آدمی
مخنده صلب ایله اجرای عدالت ایددی .
وزیر اعظم ابراهیم پادشاه خدمت و حرکندن سلطان
سلیمان بک زیاده خشنرد اولدقلرندن و قریباً تفصیل
اولنه جنفی و جهله مجارستان اوزرینه سفر هم ایون دخی
مصمم بوندیغندن صدارت مسندینه علاوه عهد: سنه
(سرعسکرلک) مأموریت نوایجادی توجیهیله قدر
وحیثیتی برقات ده اعلا و (۹۵۳) سنه سی شعبانک
اوانلی تاریخیه مؤرخ اولدق غایت امتیازلی و انقالتی

برده برات عالی احسان واعطا یورلدی ، و پاشانک
مرتبات سنویه سی ایکی ملیون اقیجه ایکن بر ملیون دها
ضم ایله اوچ ملیون اقیجه یه ابلاغ ایدلدی .

مجارستانه سفرهایون

مجار قرالی « اوش » نك مهراج صحرا سنده وفاتی
و بودینك ضبط واستملاسی اوزرینه مجار قرالغی
طرف پادشاهیدن « یانوش — ژاپولیا » یه احسان
بیورلمش ایسه ده ، آوستریا قرالی « فردینان » متوفی
لویتنك انشته سی اوله رق ، زوجء سندن طولایی مجار
قرانغه کندیسنجه برحق وراثت کوردیکندن ، و برادری
والتبا ایمراطوری « شارل رکن » ك او عصرده
اورو پاجه نفوذی پك مؤثر اولقله برابر ، مجارستانك
اکثر کبرا و اهالیسی یانوشی قبول ایتیموب ، قرالغی
اوستریا خاندانی دعوت ایتدکلرندن ، فردینان بر اردو
ایله مجارستانه یورپیوب یانوشی قاچیرمش و بودینی
ضبط ایتمش ایدی .

یاوش بر سفیر مخصوص ایله سرگذشتنی حضور
 پادشاهی به عرض، و استدعای حمایت اتمسایله،
 حضرت پادشاه کندیلرینک نصب کرده لری و چراغ
 خاص لری حقهده وقوعه کلان حقارتدن پک زیاده
 غضباندق لری مثالو، بودینک اوستریا خاندان قرالیسی
 یدینه کچمسی سلطنت سنیه نک پولتیقه سنه بر وجهله
 الویرمیه جکندن، درحال اوستریا عایینه ترتیب عسکر
 اولاندرق، ۹۴۵ سنه سی شعبانک اونجی کونی اردوی
 همایون داود پاشا صحرا سنه قورلدی، و اوم ایلی بکر
 بکیسی قاسم پاشا طایعه اولدرق اولجه بوله چیقارلقدن
 صکره، رمضانک ایکنجی کونی موکب همایون دخی
 حرکت ایتدی.

ذی الحجه نک اون اوچنجی کونی مهراج صحرا سنه
 مواصلت اولاندقده، قرال یاوش مجارلردن کندیس سنه
 تبعیت ایدن بعض سوار یارله بوراده موکب همایونه
 النحاق ایدرک، شانلی برالای و تشریفات ایله حضور
 پادشاهی به قبول بیورادی.

آخر ذی الحجه ده، بودین تحت محاصره به آله درق،
 محصور فلان اوستریا عسکری قوت پادشاهی به
 مقاومت و اقتدارند، اولد فلرندن، ۹۳۶ سنده سی محرمنک
 درنجی کونی بالاس تیمان بودینی رد و تسلیم مجبور
 اولدیلر .

اوستریا لیر وطنلرینه کتک اوزره امان و یریلوب
 چکلیمکده اولدقلری خالد ایچارندن بریسی هر نه سابه
 مینی ایسه بزم عسکرن برینه قلیج چکمش اولدیغندن
 بو حال یکی چری و سائر صنوف عسکر به طرفندن نقص
 اماه بهانه طویله رق بالمهاجه اوستریا لیرک کافه سی
 قلیچدن کچیرلدی .

بودین ممالک دولت علیه دن معدود اولوق و خزینه
 دولته بر ویرکوی سنوی و یرلک شرطیه ، بانوش
 ژاولداینه تحت قرالی به اقعاد بوردی، و اوچ بک عثمانلی
 عسکر یله قاسم پاشا بودینه، محافظه خدمتده بر اغلدی .
 و یانه ، حاصر دسی

حضرت پادشاه، فردینانه و شارلکنه اقدار

عثمانی بی لایقلمه کؤستمک مراد بی-ورد فلرندن ، بالکن
یودینک استخلاصیله اکتفا اولمییوب ، اوستریانک پای
تختی بولنان و بزم اسکی تاریخلرد « بیج » -ینیلان «ویانه»
شهرینه قدر کیدمکه قرار ویرلدی .

فردینان پادشاهک حرکتی ایشیدنجه شارل کندن
استمداد و جمع اجناد ایدرک ، مقابلهیه حاضرانمش
اولدیغی حوادی اندیسهده ، موکب همایون
«استرغون» حوالیسنه واصل اولنجه - فردینانک
عساکر عثمانیه نک مدافعه سنه کافی قوت تدارکنه موفق
اوله مامسندن ناشی ، پای تختی ترکله ممالکنک او بر
اوجنه صاوشمش اولدیغی - خبری کادی .

اردوی همایون دشمن ممالکنه دخول و صاغه وصوله
سوق اولنان عثمانلی اقبجباری اوستریا قرا و قصباتی
تخریب و چاپول ایدرک ، محرمک یکر منجی کونی ویانه
شهری خارجه نصب خیام شوکت اولندی .

او کون ویانه دن جسم بر فرقه چیه رق عثمانلیلرا
ایلاک محاربهیه کیرش-دیار . کرک بونک و کرک بوندن

صکره متوالیاً سکرانوں دفعہ ایدیلان میدان محار بہ لڑینک
 شرقی ہپ عثمانی لہر دہ قابو ، نہایت صفراک اوچنچی
 کونی مملکت دن خارجه چیقان فرقتہ جسمہ دخی شدتلی
 محار بہ دن صکره فنا حالده منہزم ، ویزم عسکر دشمنک
 بوزغون عسکری ایچنہ قاریشہ رق ، عثمانلینک مملکتہ
 دخولدن احترازاً محاصرہ قاعدہ سنجہ قلعہ قبوری
 قپاندیغندن ، منہزملر ایچری کیریموب ، اکثریسی
 عثمانلی اندہ تاف اولدی .

بوندن صکره قاعدہ دن دشمن باش چیقارہ ماش
 ایسہ دہ ، ابتدا ویانہ نک تسخیری م تصور اولدیغی
 جہتہ ، بو سفر موکب ہمایوندہ بیوک محاصرہ طوپلری
 بولندیغندن ، ویانہ قلعہ سنک تیز وقترہ قتمچی امکانشز
 کورندیک کی موسم شتا حلول ایتمک ملبسہ سیلہ ،
 تمدید محاصرہ ایلہ اردوی ہمایوندہ موجود اولان اوچ
 یوزبیک عسکری اوراردہ قشلاقمی مشکل کورندیکنہ ،
 و بوسردہ قلعہ دن موکب ہمایونہ بر مکالمہ مأموری
 چیقوب ، اوستریانینک بعد ما محارستانہ مداخلہ دن

فراغت آید بکنی تا مین ایله برار، و یانه ده بوئمان
 مسلمان اسپرلی صالیویرلش، وشو صورتله دشمن
 جانندن مصالحه یه رغبت کوسترامش ایدوکنه مینی،
 طرف پادشاهیدن دخی بلمتعاله اردوده بوئمان التمش قدر
 اوستریالی معتبر اسراصلیویریلرک، صفرک اون اوچنجی
 کونی محاسره ترکله، موکب همایون پای تخته متوجه
 حرکت ایتسی . موسم تشرین اول اوام - طی اولوب
 زیاده قیش یادیغی جهتله، یوللرده پک زیاده زحمت لر
 چکیله رک، ۹۳۶ سنه سی رجب الاولنک اون دردنجی
 کونی استانبوله مواعلت اولندی .

« و یانه محاسره سنده عثمانلیلرک اوستریالیلر طرفندن
 هر چار بشمه ده مغلوب ایدلدیکی، و سلطان سلیمانک
 بو جهتله حقارت کورمش اولدیغی دشمن سوزی اوله رق،
 «حاکم» تارینند محررایسه ده، فردینانک پای تخنی براقوب
 قاجمسی، و فاتیملکه اورو بالیلر اسانند، مظهرستایش
 اولان شارل کنک، عثمانلی اوستریا طوپراغنی چیکنه یوب
 طور رکن، بر حرکت پله کوس - تر مامسی مطالعده اولنور،

وعسا کر عثمانیہ نیک کثرت وشجاعتاری ویاہ محصور لر بہ
 مقایسہ ایدیلورسہ ، میدان محاربہ زند، ہانکی طرفت
 مغلوب ، وہانکی پادشاہک محتر اولدیغی ا کلاش باور .
 سلطان سلیمان ویاہدہ نہ عزیت ، نہدہ ، حقارت
 کورہدی ، قلعه نیک نہ بخیرینہ موفق اولہ مامسی یوقاریہ ،
 نیدی کمزکی بولک محاربرہ طو پلری بولنا مسندن وقیش
 باصندن نشأت ایتدی .»

—۵۵—

محارستاندہ اولکی سفردہ فتح اولنان قلعه اردن «اوسک»
 قلعه سی اورقت عزم ایدلش ایسہدہ ، بورانک اجماری
 محافظہ حدود ایچون الزم کورن دیکندن . ویاہ سفزندن
 عودندن صکرہ مخصوص مأمور لر تعیین لہ اوسک
 قلعه سی یکیدن انسا ، ودر وئنه اوج بیک محافظ عسکر
 اقعاد اولندی .

—۵۵—

حضرت پادشاہ اسہتا بولارہ بولنسد قلمری حالده

یوسندنگ ایجنده بر سور عالی ترتیبیله شهرزادگان جوان
 بختان محمد، مصطفی، سایم حضراتک سنت ختالرینی
 اجرایتدیردیلمر .

—oo—

روم ایلی بکار بکیسی بهرام باشا ۹۳۸ سنه سی
 شعبانک دردنجی کیجه سی ذرسماتده خانه سنده
 اوشاقلری طرفندن قتل اولمسیله، ایرتسی کون بالمله
 خده سی تحت توقیف واستنطاقه انهرقی، بوفضا حده
 متهم کورینان قپوچی باشیسی ومیراخوری ایله اون سکر
 نفر سائر خدمتکاری سیاسته قتل اولندیلمر .

—oo—

سلطان سلیمان ویانه عودتندن ۹۳۸ سنه سی رهضانه
 قدر ایکی سنه دن زیاده جه پای قختده ارام ایله بومدته
 تأسیس قوانین عدلییه واستحصالی اسباب
 عمرانیء ملکیه ایله مشغول اولدقلری مثللو،
 اوستریا قرالی فردینانک — مجارستانی حرباً عثمانلی
 پنجه سندن قورتاره میه جغنی اکلادیغی جهته — فن

دیپلوماسی قوتیله افکار دولتی تبدیل ونظر شاهانه بی
 یانوش ژاپولبادن تحویل ایتک اوزره ، مأمور وارسان
 ایتدبکی سفارت هیئتنی حضور شاهانه لینه قبول
 بیورمشلردر .

بوهیئت « نبقولا — ژور یسیج » و « ژورف —
 دولامبرغ » نام ذاتلردن واوندرت نفر معیت مأمورلردن
 مرکبدر .

بوسفیرل ابراهیم پاشا ایله مکانه بولتیقه ایله
 اوغرائدقلری حاده اشاعیده سویلنه چکی وجهله ؛
 فردینانک جنزالی بودینی تحاصره وتضییق ایتمش
 بولدیغندن ، و رمدتدنبری فرانسه قرالی برنجی
 فرانسوانک سلطان سلیمانی شارلکن عالیهنه بحریک
 ایتک ایچون سفرای مخصوصه واسطه سیله قولاندیغنی
 بولتیقه دهامشر ، و یانوش ژاپولیا حقنده اوستریالینک
 تضییقات واقعه سی یانوشک سفیری « لازسکی »
 جانبدن حضور پاشاهی یه عرض اولنهرق ، بوندن
 دخی حضرت پادشاه غضبناک و متاثر اولدیغندن ؛

فرڈینانک سے فریوری پر نتیجہ حاصل ایڈہ یوب، نہایت
 بروجہ آئی المانیاسفری آچادی .

« فرانسہ، نیک دولت علیہ ایلہ پولتیقہ مناسباتی
 سلطان سلیمان زمانندہ باشلامشدر، چونکہ : برنجی
 فرانسوا شارل کن طرفندن پک زیادہ ترضیق و حقرت
 کورہ سندن، وحتی شارل کنک قید حبس نہ گرفتار
 اولسندن ناشی، کندیسی ووالدہسی طرفندن طرف
 پادشاهی یہ عریضہ لرقدمیلہ استمداد واستعانہ
 اولمش، وفرانسہ وایہ یاردم ایتمک وشارل کنک
 اور وپاجہ اولان شہرت شایعہ سنی بدبیرمک سلطان
 سلیمانک دخی افکار جہانگیرانہ سنے توافق ایلمش
 اولدینندن، فرانسه دولت عثمانیہ نک دوستاغنی
 او عصرده پک زیادہ قرانمشدر . فرانسواہ (۱۶۲۲)
 شہسی ربیع الاخرینک اخری تاریخی جواباً یازیلان
 بزنامہ ہمایون ذیلده (۶) اشارتیلہ کوریلور .
 المانیاسفرینک تفصیلاتنہ کیرشمزدن اول اوستربانینک
 بودینی محاصرہ ایدیشنی بیان ایدلم :

مجارستان قرالغی هر نقدر طرف پادشاهیدن یانوش
ژاپواییه توجید پوراش ایسه ده ، یوقار بده دخی ایراد
ایدلدیکی و جهله ، مجارستانک اکثر هالیسی یانوشه
انقیاد ایتدکلرندن ، یانوش بودینده عثمانلی قوتبله اقامت
ایدردی .

یانوش مجارستان کبراسنی کندیسنه انقیاد ایتدیرمک
چاره سنی اره دیغی صره ده ، سکتوارانی اولوب اک
زیاده مخالفت کوسترن « ترک - بالند » ی جبراً ادا ره
اطاعته المی ایچون بودینده کی اوچیک عثمانلی عسکرینی
اون بیک مجار عسکريله بر لکده قاسم پاشاقوماندا سنده
اوله رق سکتواره کوندردی . قاسم پاشا « پچوی » دن
معاصره طوپلری ومهمات الهرق سکتواری محاصرده
اقدام ایتش ایسه ده ، اوستریا قرالی فردینان بودینک
عسکرین خالی قالدیغنی فرصت اتخاذا ایدرک . اودخی
مقدار کافی عسکرله جنرالنی بودینی اوزرینه سوق
ایتدی .

فقط یانوش فردینانک سوء قصدینی اولجه خبر آلهرق

سکتوار محاصرہ سنی ترکلہ ہمان عودت ایتسنی قائم
 پاشاہ ، و امدادہ یتشملرینی سمندرہ بکلر بکیسی یچی
 پاشا زادہ محمد ، بوسنہ بکلر بکیسی خسرو والاجہ
 حصار یکی احمد بکلرہ وسائر سردامر اسنہ یلدیروب
 کندیسیدہ در حال اطاعتندہ بولنان مجارلردن اون
 بیک قدر عسکر تدار کیلہ مدافہہ ہ حاضرلندی .

اوستریا ایاز استرغون و ویشغراد قلعہ لرینی ضبط
 ایتدکن صکرہ ، بودینی صار دیلر . بانوش موجودیلہ
 قلعہ یی محافظہ ، ایکن قاسم پاشا یشوب ، و برتقریب
 ایلہ درون قلعہ یہ کیروب ، الی یدی کون محاصرزہ
 قویاً مقابلہ اولندبغی کبی ، سمندرہ و بوسنہ بکلر
 بکیلر بیک وسائر امرای عثمانیہ نک قوہ کافیه ایلہ
 « مهاج » و اصل اولدفلی شایع اولدیندن ماعدا
 صدر اعظم ابراہیم پاشانک جنود کلیہ ایلہ حرکت
 ایتدیکنہ دائرہ حوادث دخی صالیورلدیکندن
 اوستریا ایلر بودیندن چکلہ کہ مجبور اولدیلر .

المانيا سفرى

بسط و بيان اولئان اسبابدن طولايى حضرت پادشاه
 فردينانك و برادرى المانيا ايم - پراطورى شارل كنك
 حدار بنى طانت - نيرمق ايجون ، اورو پايه بوريمكى
 قرار اشديروب ، ۹۳۷ سنه هجرىه مى رمضانك اون
 طقوزنجى و ۱۰۳۲ سنه ميلاديه مى نيسانك يكرمى
 بشنجى كوفى استانبولدن حركت بيورديلر .

فردينانك دولت عليه نك تشبثتى ايشتهديكى وقت ، افكار
 شاهانه نك اوكنى المق اوزره ، تعيين ايتش اولديغى ديكر
 برسفارت هيئتى موكب هم - ايونى نيش ، موقفده
 بو اريسده ، بوسسفارتك مأموريتى دخی بر فائده
 و بره مدى . برنجى فرانسوانك اوانناد ، كوندرديكى
 « رينسون » نام سفير دخی بلغرادده اردوى همايونه
 بنشدى .

موكب همايون سرم بقاسنه كچه ، فردينانك سفراسى
 ملكلرينه عودته مأذون اولديلر . اشبو سفر همايونده
 عساكر عثمانيه اسفار سابقه دن زياده ترتيب و جمع

اولندیغی مثللو، قریم خاننک برادری «صاحب کرای»
 اون بیکدن زیاده تانار، و بودین قرالی «یانوش» دخی
 خیلی مجار سواریلر بله معیتده بولندقلرندن
 سفیر لاجل الوداع حضور شاهانه یه قبول اولندقلرند،
 یولارینه صنوف متنوعه دن مزین کیمش کلی عسکر
 دیزیلوب سفیرله فوق العاده براحتشام کوستردی .
 موکب همایون «اوسک» مرحله سنه واصل اولتجه
 مجارستان امراسندن و قرال یانوشنک مخالفقلرندن
 «شقلوش» بانی «پیر-پردنی» درتیوز مجار سوار یسیله
 حضوره، ایونه کلوب دخات ایتدی . فقط بونک
 اوستریالی ایله متفق بولندیغی یانوش طرفندن خیر
 ویرلدیکندن، ادملریله برلکده، متیدایا باغراد-بسخانه سنه
 کوندراش ایسه ده، متعاقباً ینه یانوشنک رجاسیله
 صایویرلدی .

اردوی عثمانی مجارستانک یانوشه ضدبولنان جمهرینه
 و اوستریا ممالکنه دخول ایدوب، طرف طرف س-وق
 اولنان عثمانلی فرقه لری عدم اطاعت کوسترن محملاری

اعمال سلاح ایله استیلا، واقفنجی طاقی ایسه قرا
وقصباندن آثار معموریتی اما ایدر لر دی .

عسا کر عثمانیه بوسفر دشمن طرفندن پك او قدره مقابله
کوریه - یوب ، فقط « کوسک » نام قلعده بره تا موت
شدیده اوغرا مشدر . بوقلاه متین و مستحکم اولقله
براز موکب همایونده قلاه قحنه رازر ع - اصره طو پلری
بولندیغندن ، و بوراسنی تسخیر سز براغوب پکمک
سلطان سلیمانک شان جهان کیرانه سینه طو قندریغندن ،
یدی سکز کون قدا کارانه اوغرا شیلوب ، و خیلی شهید
ویریاوب ، نهایت قلاه نک خند قلری اغاج - لرله
طولدیر یله رق . با ما هاجه جبرالته جغی صروده محصور لر
استیمان یتلریله بانوشدا اطاعت اینک شرطیله محصور لر
امان ویرلدی . برده افنجی سر کرد لرلندن و میخال زاده
محمد بکک مشهور باش بوغلرندن قاسم و یوده نام بهادر
بش بیک سواری ایله صارپ بر در بنددن آلمان طاغلیرینی
مرور ایدوب ، حین عودتنده دشمن بوللرینی سده
ایتمیله ، بوفر قه دن انجق بر قاج کشی قور تله بلمشدر .

حضرت پادشاه دشمن مالکک خیلی محللارینی
 طولاشدیغنی وعسا کر عثمانی دی اموال غنیمتله اغنا
 ایتدیکی حالده ، نه فردینان ، نه ده شارل کن طرفلردن
 مرتب صورتده بر منابله کوسه تریله مدیکندن ، و بو
 دفعه کی سفر همایون ایسه بر هدف معینه منحصر
 یعنی اوستریا و المانیا مایکندن بر قلعه نک ویا بر مالکک
 تسخیری متصدینه مبتنی اولیوب ، مجرد اقتدار عثمانیک
 درجه سی طاعتدیر بلوبده ، فردینانک و شارل کنک
 مجارستاندن امیدزینی کسمک غرضنه مستند بوئدیغندن ،
 وقیش موسمیده حلول ایتدیکندن ، موکب همایون
 عودت ، و ۹۲۹ سنه سی ربیع الاخرینک اون طغورنجی
 و ۱۵۳۲ سنه میلادیه سی اشرین نایسنک اون سکرنجی
 کونی استانبوله مواصات ایتشدر .

—cc—

قریم خانی سعادت کرای خانک برا رلزدن اسلام
 کرای تانار خاتمی خان علیپنه تحریک وازکله محاربه یه
 قیام ایدوب ، اگرچه آغه سنجانغی یکی خان جانبداره

معاونتہ بولنٹس ایسڈہ، اٹنای حربہ تلف و اسلام
 کرای غائب اولسندن ناشی، سعادت کرای قریمی
 ترکا۔ در سعادتہ فرارہ مجبور ارلہرق، قریم خانلخی
 ۹۳۹ سنہ سی ربیع الاولنک اوننجی کونی المنبا سفرتہ
 معیت شاہانہدہ بوانان صاحب کرای خانہ توجیہ
 واحسان بیورلدی، وسعادت کرای خان دخی دولجہ
 مقدار کافی سالیانہ تخصیصیلہ ذر سعادتہ انامہ اولندی

قرونک استردای

المانیا سفری اٹناسندہ شارل کنک امیرال مشہوری
 اندریار دوریا «الی قطعہ» سفاین حربہ ایلہ مورہ
 قطعہ سندہ واقع «تون» قلعہ سنی محاصرہ ایدوب
 بو قلعہ نک مجاہظلری قویاً مدافعہ ایتلریلہ، اورادن
 «قرون» قلعہ سندہ یوکا، رک، قرونی تسخیر ایتسیدی
 سلطان سلیمان قرونک استخلاصیچون ۹۴۰ سنہ می
 رضانتہ سمندرہ بکار بکسی یچی پاشا زادہ محمد بکی
 قورریہ تعیین بیوردیارہ

محمد بك موریه بالوصول، قره‌نی محاصره ایتدی،
واندر بلك قرونه محافظه راقدیغی اسپانیول و ایتالیه سانلر
ایله ارناودلز ویرلی زوهار بئنده، بر ضدیت ملیه اولدیغنی
اکلایوب، اعمال اطایف ایله بونارک اره سینه، برقات
دها تفرقه دوشیردی .

نهایت فرنگلر اوتیه کیلردن اربله رفق، بیج قلمه ید قپانمش
وارنا اولدوله روهلر ضبط-لرند، فلان طایش قلمه بی-
تأینات واستمانت ثمره سیاه محجه بکه تسلیم ایتمش
اولدقلرند، فرنگلردخی بالاحره جانلرینه امانلهرق،
وطنلرینه چکل-ایلر، و بوسه-ورتله قرون فاعده سی
تکرار انازه دولت علیه یدیه کدی .

» بومبیشی مؤرخ حاکم اسپانیول مؤرخلردن نقل
بر بسته یولده یازدیغی سردهده — محصورلر ما کرلاتسز
قالدقلری جهتهله، روهلردن اون کشی برغدها بولاق
ایچون عثمانلی اردوسنه، چیققدقارنده، بونارک دریازی
یوزیلهرک، براسقره اوزرند، باقلاسیار . — دیمشدره
عثمانلیرک میدان حربده جبراً طوتدقاری دشمنی سیف

ایله اولدر دیکلری و اصدقلری ، و بعضاً بک مهین اولان
 دشمنی قازیغه اوردقاری واقع ایسه ده ، اوله اچاقدن
 صـ یقلوبده ، دخالت ایدناری در یارینی یوزوب ،
 اسـ قره ده کباب ایـ دیار ، دینلسی صرف بهتان ،
 واسپانیوالرک کندی (نکیر نسیون) لردن مشهودلری
 اولان وحشیلکه قیاساً برزعم و کاندرا .»

—۵۰—

موکب همایونک انانیان عودتی اثناسنه (له)
 دولتی جانندن « اوبالینسکی » ناسند برسفیر ظهور ایدوب
 اوتوز اوج نه ، دنبری دواتین پیننده محفوظه اولانان
 صلح و مسالمتک تجدید و تاً کیدیله برابر ، طائفه ناناتار
 جانندن لهستان اغالیسی حقه نه مضرت حصوله
 کتورلما سیسینون صاحب کرایدن دخی بامینات المشدر

—۵۰—

بوعصرده دیوان همایون ترجانی اولوب ، مقدمجه
 خدمت سفارت موقته ایله ونیدیک جمهوریتی نزدیکه
 کوندراش ، و المانبا سفردن عودت همایونی متهاقب

اتمام سفارتله رجعت ایتمش اولان یونس بك ایله برلکده،
 اوستریا قرالی فردینان طرفندن اوابق اوزره، ۱۵۳۳
 سنه میلادیسی کانون ثانیسی اوائلنده استانبوله «ره
 روم — دو — زارا» نامنده برابلیچی کله رك، دولت
 متبوعه سیله سلطنت سنیه عثمانیه نك عقد صلح و مسالمت
 ایتسنى استدعا ایلدی .

حضرت پادشاه بو رالق شرق اوزرینه اردو
 سوق ایتك نیتنده بولندقلریچون، اوروپا جه تندن
 امین قالمق ارزوسنده بولندقلرندن، بعضی کالاسات
 و مخبرات جریانندن صکره برمتار که عقدینه صورت
 و برلشدر .

— ۰۰ —

شرق سفری

شهر شهیر بغداد خلفای عباسیه نك انقراضندن صکره
 الدن اله کچوب، نهایت شاه ایران و ترکستان اوزون
 حسن خانه و مؤخرأ شاه اسماعیل اردیلی به انتقال
 ایدرك، انك طرفندن بغداد حکومتی (خلیفه

قانونی سلطان سلیمان ۹۷

الخلفا) عنوايـله « خادم بك امير ديوان » نام ذاته
تقوايـض اولئـش، وشاه امما عيـلك وفتـنـدن صـكره
۹۳۹ سنه سنـد: حكومت بغدادينه ايران دواتي نسو بلزندن
ذوالفقار خانه كچمش ايدى .

ذوالفقار خاز سنى المذهب اوله رق . شاه طهماسب
تبعيتدن نفرت ايتسندن . وياخود حكومت عثمانيه يى
ايرانايدن دها قوى وپايدار كويـسـندن ناشى ، استانبوله
مخصوص آدم كوندروب ، بغدادك ممالك شاهانه يه
الحاقنى ، وشاه طهماسبك مداخله وهضرتنى منع ايتتون
همان قوه عسكريه كوندولسنى عرض واستدعايتدى .
يونك اوزرينه ، هم بغداد ضبط ومحافظه ايدلك ،
همده ، سلطان سليمانك حين جالوسلزندن بى متصورلى
اونديغى وجيهه ، طهماسبه دخى بابايى كچى ر ضربه
انتباه چاشنيى طاتيرلىق اوزره بر اردوى مرتب ايله
وزير اعظم وسر عسكر مفتخ ابراهيم پاشا ۹۴۰ سنهسى
ر يسع الاوانك ايكنجى كوني استانبولدن حركت
ايتديرلدى .

فقط شاه طهماسب ذوالفقار خاتک طرف سلطنت
 سنه ۱۰۰۰ میل و تبعیتی ایشیدنجه ، عسکر سوقیله بغدادی
 محاصره ایلوب ذوالفقار خان دولت علیه جانبندن
 امداد و معاونت ظهورینه استناداً شاهک عسکرینی
 مدافعه ده دوام کوسترمش ایسه ده شاه طرفندن اطماع
 و اغتفال اولان کندی ادهلرندن بر ایکی شخص
 ذوالفقار خانی اعدام ایتکریله ، بغدادینه ایرانی انده
 کیردی .

ابراهیم پاشا حایه بالوصول ، مقدما تکه سنجانی
 ارباب یارندن اولوبده ، مرحوم ساطع ان بایزید ثانی
 عصرنده خرجه ایندن شاه قرلی نام رئیس اشتهویه
 تبعیتله ، ایرانه فرار ایتمش ، و ایرانیجه بعض مناصبه
 و خانلق رتبه سنه نائل اولمش اولان « اولامه » بک بو
 دفعه ده ابراندن قاچوب ، ابراهیم پاشایه النجا ایتکریله ،
 ابراهیم پاشا اولامه بکک ایران ممالک وحدودنجه اولان
 و قریف و معلومانندن استفاده ایتک اوزره ، انکله مشاوره
 ایدرک - بو اردونک طرف پادشاهیندن مأهوریتی

هر نقدر طوغری بجه بغداده یوریمکسهده - اولاده
 بلك تسوبقی اوزرینه . ایران پای تختی بولنان تبریزه
 طوغری حرکت اولمسنی تنسیب ایلدی •

خیرالدین باربروک دولت علمیه تبیعی

عن اصل ممالک شاهانه اهالیسندن اولوب ، مقدا
 برادر لریله برلکده ، افریقا طرفلرینه گتمش . و اوجهلرده
 برأ و محراً بک چوق غزواندن صکره جزایر غربی
 ضبط ایله ، بر حکومت مستقبه تشکیل ایتمش اولان
 و اورو پالیار بیدنده « باربروک » لقبیه شهرت بولان
 خیرالدین بک غربده کوچک بر حکومت اسلامیه نك
 دشمن تسلطندن امین قاله میدجمن اکلایوب ،
 او عصرده ملوک اسلامیه ایچند ، قدرت و مکنده مسلم
 آفاق اولان سلطان سلیمان تبیعی جزایرده کی استقلانه
 ترجیح ایتسیله ، صدر اعظمک شرق سفرینه عزیمتی
 متعاقب اون سکر پاره سفاین حربیه و هدایای نفیسه
 ایله استانبوله کادرك ، حضرت پادشاهه ایجا و جزایر

ولمحاتك ممالك شاهانه عدادينه قبولي نياز ورجا
ایندی .

سلطان سلیمان خیرالدین بکک عرض تابعیت
و بیعتدن فوق الغایه ممنون اولمقله برابر . خیرالدین
فن بحرید ، عصرینک فریدی بولمندیغندن ، دولت
علیه قوی بخریه سنک بو کبی بر ذاتک ید اداره سنده
بولندیلمسند ، کور یله رجک محسناتی دخی تقدیر و قپودان
پاشالیق منصبنک انک عهده سنه توجیه - فی تنسیب
بیو دیلر . فقط وزیر اعظم ابراهیم پاشا انک نزد
سایمانیده کی وقع و حیثیتی هیچ بر عصر ده هیچ بر وزیر
اعظمه میسر اولیبوب . حل و عقد امور دولت انک
دست استقلالنه مفوض اولمسیله . بو توجیه دخی رسماً
طرف آصفیدن اجرا اولمق مراد فرمان بیورلدیغندن
خیرالدین بک حلبه عزیمت تکلفنی بالاختیار ، جزایر
یکلر بکیلیکی بنه عهده سنده قالمق اوزرد ، ۹۴۰ سنه سی
رمضاننک یکرمی ایکنجی کونی حابده وزیر اعظم
حضورند ، قپودان پاشالیق منصب عالیسنک توجیه

رئیس‌سیله بختیار اولدی، و حابدن برأ استانبوله عودنله،
تنظیم و تزید قوه بجزیره ایله اشغاله باشلادی .

« خیر الدین پاشانک دولت عالیّه به قبل الدخاله
غرب جهته افریقا و اوروپا حکومه تبارله وقوعات
حریده سنی بعض مؤرخلر تفصیل الیدیورلر سده ،
اووقه و عاتک دولت عالیّه به و عثمانلی تاریخه تعریفی
اولدیغیچون ، بزاندن بیست ایتکی مسالک خا جسد ،
کوردک . »

—۵—

بزینه ابراهیم پاشانک حرکانه کاهلم : اردوی
همایونک حابدن تبریز اوزرینه یوریمیسی مقرر اوله ق ،
اوشاده « بتلیس » حاکمی یوانان امرای اکراد دن
« امیر شرف الدین » دولت عالیّه تابعیتدن حیقه رق ،
ایرانلی یه میل ایتش اولدیغندن ، اوجه ایلمی یه کیدوبده ،
امیر شرف الدینی بانتکیمل بتلیسی ضبط ایتک اوزره ،
اولامه بک بتلیس جانبده سوق اولنده رق ، ابراهیم پاشا

دخی ذی القعد، نك يكرمی ایکنجی کونی هیئت اردوی
 همایون ایله حلبدن حرکت ایتدی .
 اولاهه بك بتلیسه بالوصول، ایقاع ایتدیکی محاربه ده
 امیر شرف الدینك باشخی کسوب ، وزیر اعظمه
 کوندرمش ، و بتلیسی ضبط ایتمش ایسه ده ، بتلیس
 حکومتنك امیر مقتولك اوغلی شمس الدین بکه
 احسان اولنسی حقه ده اثنای راهه ده ابراهیم
 پاشایه رجال و شفاعت لر وقوعه زله رق ، طائفه
 ا کرانك نامینله حدود ایرانیه نك اله انسی دخی
 ابراهیم پاشانك ملتزمی اولدیغندن ، اولامه بك مؤخرأ
 دیگر بره نصبه قایلوق اوزره ، بتلیس حکومتی
 شمس الدین بکه توجیه اولندی . واقعا ابراهیم پاشا
 تو یولده کی تدابیر و تأمینات سایه سنده ممالک کردستاندن
 اوارالوق ایران ضبطهنده بولان « عادیلواز » « ارچیش »
 « اخلاط » و « وان » قاعده لرینی بالسهوله تسخیر
 موفق اولدی ، و بان قلعه سی محافظه سنه شاد بکلر
 بکیسی خسرو پاشانی تعیین ایلدی .

ابراهیم پاشا مظفرانه تبریزه یاغلاشوب ، (سعد آباد)
 مرحله سنه قدر وارمش ، وشاه طهمااسب اردوی
 عثمانیدن احتراز ایله خراسان طرفلرینه چکلمکه مجبور
 اولمش ایسه ده ، سوء تدبیر ثمره سی اوله رق ارلامه پاشا
 قوماند سیله قزلبه طاغ نام محله سوق اولنان اون بیک
 قدر عثمانلی عسکرینک فنا طالده هزیمت وتلفه اوغراسی
 وبوهزیمتدز جبارت الهرق شاهک قوره کلیه ایله
 اردوی عثمانی بی باصمق عدند اولدیغنه دائر برحوادث
 شایع اولسی اوزرینه اردو خلقنه برده سوسه دوشوب ،
 یکی چری طائفه سی یلنده ایسه « شاه اوزریمزه
 کلورسه بووزیراه ایش کورلمز ، شاهه شاه کرکدر »
 کبی سوزلر نکون ایتمکه باشلادی . ابراهیم پاشا
 دها اولجه عسکرک کوکاسزکنی ، و بو شرق سفرینی
 بائلی یاشنه باشه چیقارده میدجغنی اکلایوب بالذات
 تشریف همایونک لزومنی پای تخسه عرض ایشیدی ،
 مقالات اخیره اوزرینه بران اول تشریف شاهانه
 نیازینی متضمن استابوله بربرینی متعاقب پوسته لر

چیقاردی، و فی الحقیقه شاه خراسان تبریز جهت
 عودت ایتمهله، شاه شاید هجوم ایده جگ اولور ایسه
 عسکرک کوکاسزلکی مناسبته برهزیمت شهنشعهیه
 اوغرانماق، و بر موقع مناسبه بولماق اوزره، «اوجان»
 یابلاسنه نقل ایله، او راده تدابیرتخفطیهیه ایتدار،
 و پاشاهت وصوانه انتظار ایتدی .

شورامی تحفدرکه : عسکرک «شاهه شاه کرکدر»
 تعریضارینه کویا برقارشواق اواق، و چوجق
 آوو درجاسنه خلقی آلامق زعمیه، ابراهیم پاشا
 بعض منقارک «عجم شاهلری و کلا و امراسنه سلطان
 و خان عنوانری و برلر، پاشا، آل عثمان ایران شاهلرندن
 معظم ایکن، وزیر اعظمی و سرعسکر مخمعی نیچون
 (سلطان) عنوانه یاد اولمسون؟، یواننده سرد
 ایتدکلی - ملوعکارقلرینه الدانهرق، کندیسنه
 (سرعسکر سلطان) دیدرتدی! بونک بر فادوسی
 اولاردن بشقه، قریباً بیان اولنده جفی و جهله، بو
 جسارتی بالاخره کندیسنگ سبب اعدامی اولدی .

برده ابراهیم پاشا تبریز جـ وارند، دأءا عسا کر
 عثمانیہ بر نقطہ استناد اواق ایچون ، « شنب غاران »
 نام محلہ بر جوق اقبہ وادک صرفیلہ بر قاعہ بنا
 ایتدیروب ، یچنه ، او اراق اردوی هم ایونہ دخالت
 ایدن ، توران شاه نسلدن محمد میرزا نام ذتی بر طاقم
 عسکرله محافظ ایش ایسده ، بو تدبیردن دخی بر فائدہ
 کوریلہ مامشدر .

سلطان سلیمانک شرق اوزرینہ حرکتی

حضرت پادشاه شرق جهنندہ کی اردوی هایونلری
 خاقی بلندہ سوزلر تکونیاہ بر اختلال حدوئنه استعداد
 حاصل اولدیغنی وزیر اعظمک اشعارات متوالید سندن
 استدلان ایدنبہ در حال پای نختده بولنان عسکری
 معیتنه آلهرف ، ۹۴۰ سنه سی ذی القعدہ سنک یکر می
 سکرنجی و حزرانک اون برنجی کونی اسکداره کچوب ،
 و ممکن مرتبه سیر سریع ایله یوریوب ، ۹۴۱ سنه سی
 ربیع الاولک اون طاق ووزنجی کونی تبریز جـ وارند، کی

سعدآبادہ واصل اولدیلم، وایرتسی کون اوجان بایلاسنده
وزیر اعظم اردوسیلہ برآشدیلر •
پادشاهک بالذات اورازہ و سولی شاهک معلومی
اونجه ینه ایران ایچنه چکیاوب حضرت پادشاه دخی
شاهی تعقیب ایتمک اوزره بلا توقف اوجاندن حرکت
یدورنیلر •

موکب همایون « سرجم خانی » و « ینکی خان » نام
موقعه ره وصولنده عساکر عثمانیه تک اثنای راهده اله
یکیردکاری بر طاقم بحملک اوتاغ همایون اوکنده یونلری
اورادی •

ساطانیه مرحله سینه مواصلنده، ولادذوالقدریه دن
اواوبده، عصر سلیم خانیده و مماتک ذوالقدریه تک
اسقیلاسی اشاده ایرانه قاچمش اولان « شاه رخ زاده
محمدخان » موکب همایونه کلاءرک، پادشاهه دخات
ایتدی • بو محمدخان مؤخر « بایبرد » حکومتیه نصب
اولنشد •

محمدخان ایله اولاده تک و بعض سنجاق بکلری

عادلجواز، وان وتبریک محافظہ سنہ تعیین اولیٰ ارق،
 موکب ہمایوں، شاہی تہ تیبا، «ہمدان» د طوغری
 توجہ ایتمش ایسہ دہ، شامک صرب طاغیرہ تحصن
 ایتمش اولدیغی ہمدانہ مواصلندہ ا کلاشیابوب اورالده
 فصل شہ تا حکمنی شدتله اجرا ایتمکده اولدیغندن،
 عسا کر عثمانیہ بی صوغو قنردہ بیہودہ اضعاغاف واتعاب
 ایتمکدن ایسہ اصل مقصود اولان بغدادہ کیدانک جہتی
 ترجیح اواندی .

جمادی الاولیٰ انک غردسندہ «شمس الممار» مرحلہ سنہ
 مواصلندہ ایران خانلرندن بغداد محافظی بولنان «تکلی
 محمدخان» طرفندن آدم و عریضہ کلوب، عرض
 مطاوعت ایلمسیلہ، طرف شامانہ دن دخی جواب قبول
 واما نایلہ محمدخانک ازمی ینہ بغدادہ اعلاہ اولندرق
 و بغدادک ضب علیچون وزیر اعظم ابراہیم پاشا ایلری
 کوندریلہ رک موکب ہمایوں یولہ دوام ایندی . لیکن
 یولردہ چکیلان زحمت لرقابل تعداد دکادر، حتی
 «شہران» نہرندن کپیلیرکن، نہیک طغیانی مناسبتیلہ

کلی حیوانات و مہمات و بعض عسکر غرق و تلف
ہویشدر .

خلاصہ : ابراہیم پاشا اولیاء کیدوب ، بغدادی
عقبہ ایلمدی ، و پاشا شاہ دخی جہادی الاولانک یکرمی
دردنبی و تشرین ٹانہنک اوتوزنجی کونی بغداد
خارجہ : اوتاغ ہمایونارینی قوردردی .

بغداد محافظی محمد خان اولیاء آدمی واسلہ سسیلہ
کنڈیسٹک وقوعبولان دخاتی اوزریندہ ویر بلان امانہ
فصلسہ اعقاد اید دیوب ، ابراہیم پاشانک و صواندن
بول بغداددن صاوشمش ایدی . ارکان ووجوہ اعلیٰ
حضرت پادشاہی کل نذرتلہ استقبالی ایتدیلمر .

پادشاہ دیاتپناہ بغدادہ قبل الدخول ، خارج بلادہ
بولتان سر مذہبزم امام اعظم افندمن حضرتارینک
تربد معطرالربنی زیارتلہ ، خراب اولانقبہ سنک ہمان
تعمیری واورایہ برجامع شریف و بر مدرسہ و بر عمارت
واطرافنہ بر سور انشامی ایچون امر ویرہک ، جہادی
الآخرہنک غرہ سندنہ الای مظفریت و ساضنلہ درون

شهره و زمان خلفای عباسیه در قلعه سرای سلطانی به
داخل اوایلر .

هر شیدن اول، درون بغدادده پیر طریقت و مرشد
شاهراه هدایت عبدالقادر کیلانی افندیمن حضرتلرینک
عجملر طرفدن مخرب ایدلمش اولان تر بد معمارلرینک
تعمیر و تجدیدیه اورایه دخی بر جامع و عمارت انشاسته
باشلاتدیلر .

سلطان سلیمان درت آی قدر بغدادده آرام ایدوب،
بو ایامده هارونیه، حله، شهربان، لورستان، واسطه،
شعشع، جزایر، قطیف، و بحرین قلاع و بلادی
باله و له تسخیر اولدیغی مثلاً و خراسان خان بولستان
(قاضی خان) و بصره حاکی اولان امرای عربدن
(راشد) دخی عرض اطاعت ایتدیلر . قاضی خاتمه
لورستان حکومتی توجیه و راشد دخی بصره ده ابقا
بیوردی .

وزیر اعظم ابراهیم پاشا بو سفره مأمور اولدیغی
وقت او زمانک اصطلاحجه (کتخدا) و شهیدی

تعبیرجه (مستشار) اولسق اوزره طرف شاهانه دن
 کندیسنه دفتردار مشهور اسکندر چلبی ترفیق و بونک
 رأی صائبی اوزره حرکت ایتسی تنبیه بیوراشیدی .

ابراهیم پاشا اسکندر چلبینسک مظهر اولدیغی توجده
 و عماد شاهانه بی بالطبع استرقاب و تبریز جانبنده ایکن
 بر زعم باشل اوزرینه کندیسنه (سر عسکر سلطان)
 دیلمسنی اردوده منابله واسطه سیله اعلان ایتدردیکی
 زمان اسکندر چلبینسک دلایری بو مجنونانه اعلانلاندن
 منع ایتسی دخی پاسانی اغضاب ایتشیدی .

ابراهیم پاشا صرف شاهانه دن مأموریتی وجهه له
 حلبدن طوغریجه بغداده کتمیوبده ، تبریز طرفلرینه
 عزیمتدن مولای ظهویه کلان فناقلرک سببیتنی اسکندر
 چلبی به تمهیل ، و بو یوزدن پادشاهسک دخی آتش
 غضبنی اشعال ایتسیله ، بیماریه اسکندر چلبی رمضانک
 سکرنبی کونی بغداد چارشوسه منده حالب اولنه رق
 ابراهیم پاشانک رقابت و کینه قربان ایدادی .

پادشاهک بغداددن حرکتی

شاه طماسب موکب همایونک بغداد طرفند چکلوسی
فرستندن استفاده ایدرک ، ینه تبریز جانبند عودتله
تبریزی محافظه یه مأمور اولان امرای عثمانیه بی قاجیروپ
وان قلعه سنی محاصره ابتدی .

حضرت پادشاه بو حالی استخبار ایدنجه درحال
دیار بکر بکلر بکسینی واده بوئنان اولامه بکه ، معاونت
ایتمک اوزره سوق ایتدکن ، وفشلاقله طغیلان
صتریف عسکر بهنک « النون کویری » جوارند ، کوک تپه
نام محله تحشد ایتلمر یچون فرمانلر نشر ایلدکن صکرده
امام علی و امام حسین رضی اه عنهما ایتدیلمر بجز
حضراتنک مرقد و مشهد مقدس لرینی زیارت ایتمک
اوزره رمضانک اون سکرنبشی کونی بغداددن حرکت
ویته عودتله نبدانک ابتداسنه مصدافی اولان رمضانک
یکرمی سکرنبشی کونی وان جهته دنو جهماً بغداددن
چیقونیلر ، و بغداد حکومته ، ایمان پاتایی تعیین سوردیلر .
موکب همایونک حرکتی ششایه سی اوزرینه شاه

طهماسبك وان محاصره سهـنی تركله تبریزه چكاش
اولدیغی خبر اندیغندن، موکب همـایون طوغریجه
تبریز اوزرینه توجه ایتدی .

صاری قاش نام مرحله به مواصلتد، شاهدن استغفای
قصوری ورجای صلحی شامل نامه وایلیچی کیش
ایسده، طرف شاهانه دن مصالحه به تنزل اولنمایوب
ایلیچی جواب بآس ایله اعاده اولدیغندن شاهینه فراره
مجبور اولدی .

ذی الحججه نك بكرمی طقوزنجی کونی تبریز جوارنده کی
سعد اباد صحرا سنه موکب همایون چادرلری قوریلوب
اهالی تبریز تکرار خا کپای شاهانه یه دوکلر ایله، ۹۴۲
سنه سی محرمک ایکنجی کونی حضرت پادشاه دیدبه
ودارات ایله تبریز شهرینه دخول بیوردیلر .

وزیر اعظم ابراهیم پاشانک شاه طهماسبی تدبیراتک
ارزوی هوسکارانه سی اوزرینه موکب همایون صفر
ابتدا سنده ینه تبریزدن چیتوب، «درکزین» طوغری
یوریش ایسده، شاهک اردوی همایونه قارشو

طوب و بده، محاربه ایتسی، و یا خود بر تقرب الیه
 کندینک الہ کچیراسی احتمالی منصور او ابوب، بہودہ
 ایران ما۔ کندہ اضاعہ وقت ایدیلہ جبکی اکلاشلدیغندن
 عودت اولنہرق، و دیار بکرو حلب طریقلریلہ قطع
 مراحل ایدیلہ، ابراہیم پاشا اردوسنک استانیولدن
 حرکتندن ۲۸ و بادشاہک حرکتندن ۱۹ ما، صکرہ
 یعنی ۹۰۲ سنہسی رجینک اون دردنجی وکانون شینک
 یدنجی کونی پای تخذہ موصلت اونندی .

ابراہیم پاشانک اعدای

ابراہیم پاشانک شرق سفرندہ سوق وادارہء عسکر جہ
 ایتدیکی خطارک سینہسی اولہرق خیلی ضایعات
 وقوعبولوب، بالاخرہ عسکر بیندہ پادشادک عدم
 وجودینی حس ایتدیرمامک زعمیلہ - کندیسنہ
 سرعسکر سلطان چاغرتیق، و بو عنوانی پادشاہک
 اردویہ التحاقلرنندن صکرہ دخی اوامر و مناشیردہ

استعمال ایتدیرمک کبی - حقوق سلطنته
 شرکتی اکتدیرر - جنتلری ذاناً پادشاهک
 توجه واعتمادلر بنی بوزمش ایدی . اسکندر چلبینک
 خطیثات واقعه ده هیج مدخلی بوغیکن ، مجرد ابراهیم
 پاشانک اسنادرقیانه سنه اوغرایوب ، مظلومأصاب
 اولنمش اولدیغی دخی مؤخرانزد شاهانه ده تعین ایتمیله ،
 ابراهیم پاشا رمضانک یکرمی ایکنجی کیجه سی سرای
 همایونده کتدبسنه مخصوص او طه ده یاتر رکن
 بوغدیرادی .

مسند وزارت عظمی وزیر ثانی ایاس پاشایه توجیه
 بپورادی .

« ابراهیم پاشاخروات اسراسندن اولوب چوج تلغنده
 خدمت پادشاهییه واصل ، و اون ایکی سنه دن
 زیاده جه مدت صدارتنده اسلاف و اخلافنک مظهر
 اوله دقلری استقلال تامه نائل اولمشدر . سلسله
 نسبی استابول سورینک بانسی اولان « یانقو - مایان »
 منتهی اولق اولق اوزره اصحاب اصلتدن اولدیغی

دخی مرویدر . فقط زمان صدارتہ بر کرہ اعلان
ایله نظر اولنده ، کندندن اولکی پیری پاشا و کرک
صکرہ کی مشاہیر وزرا زمانتری کبی اعتدال اجرا آت
سیامیات شاه و اولند ما ، چونکہ ابراهیم پاشا هر نقدر
فرط زکا اربانندن ایدیسده ، کنجلاکی متبیر به سزایکی
سببیله غایت شان وعظمتہ وسفک دمایه مانل ایدی .
بوسوزیمزی ائبانہ یا کز - سلطان سلیم محله سند، برخانه
خلانک کیجدلین اعدام اولمسنندن طولانی - سکز یوز
قدریکناه آدمی ائتلاف ایتمی ماہسی کانیدر .

—۵۵—

سلطان سلیمان ابراندن عودندن سکره ربیحقی سنه
قدر استانبول پای منتهده تنظیم امور ملکیتہ وعدایه
ایله امرار وقت ایدوب ۹۴۳ سنه سی او اترده ایلیا
و کورنس (قورنو) سفری ظهور ایدی .
بوسونرک تفصیلاته کیرشزدن اول بهارده ظهوره
کلان بعض وقوعات عتفر قدنک ایرادی مناسبت
کور اشادر .

گرجستانه فرقهٔ عسکریه - وقتی

گرجستانک بعض جهامری دولت علییه تابع ایسده
 اکثر ایرینک اهالیسی غیر مطیع اوله رق ممالک شاهانه
 حدودینه تجاوزن خلی اولدقلرندن، بایردحاکی
 محمدخان باب عالی - دن الدیغی امر او زربنه ۹۴۳
 سنه سی محرمی ایچنده ایالت عسکریه گرجستانه سفر
 ایدرک، گرجیلراه بالمحاربه مظفر، و گرجستاندن خیلی
 محارری دولت علییه اطاعت ایتدیرمکه موفق اولدی .
 اطاعت ایدن مملکتله ینه کنری بکارندن اولمق اوزره
 دولجه حاکم لر تعیین اولندی .

بوسنه جهتنده محاربات

بوسنه حدودنده غایت صرپ بر موقعه بولنان «کلیس»
 قاعه سی خروات ماتک مدار استنادی اوله رق، بوراره
 اجتماع ایدن خرواتلر بری طرفلر اهالیسی دائما اضرار
 ایده کلدکلرندن، بوسنه بکلر بکیسی خسرو بک کلیس
 قاعه سنک استیلاسنی مهم کوروب، بونک حصوانی

تسهیل ایچون، جوارند، واقع خراب «صولین» نام
 قلعه‌ی تعمیر ایله ایچنده مقادار کافی عساکر عثمانیه
 اقامه ایتدی. بوندن صکره کلنسه ده کی خرواتلر
 خارجه باش چیقاره ما ز اولد قلرندن، وقوعبولان
 استمدادلی اوزینه اوستریالی طرفندن بونلره «پتر و
 قورسیج» قومانداسیله اوزبیک قدر عساکر معاونه
 کوندرا سی. خسرو بک دخی روسای عساکر به بندن
 دنه پیر (غازی مراد و یوده) قومانداسیله بشبیک
 هادر سوق ایتدیله، صولین قلعه‌سی اوکنده ظهوره
 کلان شدتلی رمحاربده عثمانلی غاب، دشمن فناحالد
 نهیم و مغلوب اولدیغی مثای، کایس قلعه‌سنده بوانان
 خرواتلرخی ارتق ثبات ایده میهرک، فراره مجبور
 اولد قلرندن، کایس مراد و یوده طرفندن ضبط اوندی.
 مؤخرًا خسرو بک اقداماتی و مراد و یوده‌نک
 شهبختی شره‌سی اوله رق ارحزاییده بوندن «یوارینه»
 «قابین» و «اوبروجه» نام محلردخی تسخیر
 ایدلدیکندن، (کایس سنجاغی) نایله برالوالق

تشکیل و غازی مراد و یودیه توجیه پیورادی .

—۰۰—

ایتالیایه دونما ارسالی . - وندیک جمہ وریتنہ اعلاز

حرب ایله قورنو میجا اصرہ سی

مطالعہ گذارمز اولان بعض عثمانی تاریخی شواہکی
مسئلہ نی « کورفس » سفری نامیلہ برمادہ کبی کوستره شلر
ایسہ ده ، وقوعا تک دلالتہ کورہ ، سلطان سلیمان ابتدا
شارل کن علیہندہ اواق اوزرہ اینالیا جانبدہ دونما
وعسکر سوق ابتدکی خالدہ ، وندیک جمہور بی
اوصرہ ده اوتوز بش سندنک دوستلخی فدا ایدرک
دولت ایله علیہندہ خنی وجہ لی حرکات خصمانہ ده
بولنمسندن ناشی ، حضرت پادشاه دخی اینالیا جہتنبجہ
اولان فتوحات و تشہ بنانی ترکلہ جمہوریتہ اعلاز
حزب ایتمکہ مجبور اولدیغی اکلشیلور .

ایتالیایہ دونما واردو سوقک کیفیتی شویله درکہ :

ککن المانیا سفری شناسندہ امپراطور شارل کن برأ

موکب همایونک مقابلہ سنہ چبہ ماہش ایسده، مشهور
 امیرالی اندریا دوریا واسطہ سبیلہ سورہ قطعہ سندنہ،
 واقع قرون قلعه سنی ضبط یتدیرمش ایدی، کہ تفصیلی
 ومؤخر اصورت استرداد یوقاریدہ، سردارالمسدر .
 سلطان سلیمان ایسہ بونک انتقامنی آتی، وخصوصیہ
 خیرالدین پاشا کی برقبہ ودانہ مالک ارلدقن صکرہ
 بحر ادخی غالب مطلق اولدیغنی دشمنلرینہ طانتدیرہق
 ایستردی . بونکلہ برابر صدر اعظم یاس
 پاشا وگن اسلیسی بولنان واولق اختلال
 حالہ دوچار اولان آرتاودلغناک اصلاحاتی آرزوسندنہ
 بولنور، وقپودان خیرالدین پاشا - خنی شارل کنک
 افریقا جہتندہ ایتدیکی اعانتلرک اوجنی چیتارمق
 ایچون پادشاهی شارل کن علیہنہ حرکتہ آشویق ایدر
 ایدی . ایستہ شو سبیلہ بناہ، جہکچی عسکرینک
 قومانداسی سردار تعین اولنان وزیر تانی اطفی پاشادہ
 وادارہ بحریہ سی خیرالدین پاشادہ اریق اوزرہ دونمای
 همایون ایتالیا جانبندہ سوق اولنہ رق، موکب پادشاهی

دخی ۱۶۳ سنہ سی ذی الحجہ سنک ید بسندہ و ۱۵۲۷ سنہ میلادیہ سی مایسی ایچندہ ارناودانگ اتالیایہ قارشو سواحلندہ بیلان « اولونیا » یہ متوجہاً استانبولدن حرکت ابتدی .

درتئی همایون ایتالیا سواحلندہ باوصول ، فاتح مرحومک اواخر سلطنت لرنندہ کدک احمد پاشانک ضبط ایله اورالجه خیملی فتوحاتہ مظہر اولدیغی پوایہ طرفلریند عسنا کر بریہ بی اخراج ، وہ مؤخر طرف شاهانہ دن روم الی بکلر بکیسی معینندہ بر طاقم عسکر دہا ارساللہ امداد اولنہ رق ، « قاسترو » و « اوزانتو » نام محللرلہ حوالیسی ضبط ایدلدیکی کبی ، عسا کر عثمانیہ بر ماہ قدر اور لری چکنسہ یوب ، اون بیکدن زیادہ اسیر و کلی امول نفیسہ اغتنام ایتد کدن صکرہ بروجه آتی وندیگ جهوریتندہ اعلان حرب اولندیغندس ، قورفونک محاصرہ سی ایچون ایتالیان عسا کرمن ودوتہ امن چکلاری .

فقط دوتہ دہا ایتالیا قیسندہ ایکن ، کلیبولی

ترسانه سی کتخداسی قبودان علی چایی دونغای همایونه
 اتحاق ایچون اون ایکی قطعه ق. رغده ایله کیدرکن،
 مسینا لیمانده صاقلانوبده، بر فرصت کوزتمکده اولان
 دههود اندریا دبریا بکرمی سکر قطعه ده کمل سفاین
 حریده ایله « پافتره » اطدسی صورلنده بر صبا حده
 قارشو علی قیدالک فیلاوسی اوزرینه هجوم ایدوب،
 سفاین اسلامیه دشمنه نسبتله پک ازوقه تسزارا بیعی
 حاد. علی قبودان بر بچق ساءت قدر فد کارانه
 محاربه یه دوام ایدوب، نهایت دشمنک کثرت وقوتی
 مناسبتیه، اشبو اون ایکی قدر غهنگ بر طاقی غرق
 و تنف اولدی، و بر طاقی دشمن انده دوشدی، و ایچلرند.
 بولکن عساکر عثمانیه عموماً دوکوشه دوکوشه شهید
 اولدی. اندریادو یا خرسزاقله شو یولده بر آو
 آلامش ایسه ده، خیر لدین بار، و سگ قورقوسدن
 ین مسینا لیمانده صوقولوب، رده باش چیتار مادی.

وندیک جهوزرینی دولت عاب. نیک معاهد قیمی

بواندیغی حاله، صورت خفیه ده شارل کنه، اعاده دزه،
 ودونسی دخی بهض . فاین تجاریه اسلامیه به مضرتدن
 کیر و طور مازی . صدر اعظم ایس پاشا-انک افکار
 معتدلانه و صالح جوانه سی جمهوریتک کوس-تردیکی
 اسائلی بر رضیه یله کچشدیر که مساعده اوله بیاش
 ایسه ده، جمهوریتک بودونه ایتدیکی خطا بر حضرت
 پادشاهی بر صورتله اغضاب ایتدی که، پاشا-شاه نزه-
 شاه-نه زنده انک معتدلا طر تدفلی ایتایا فتوحاتی
 براغوبده، جمهوریت علیه قیامه بحجور اوایی .
 شویله که : باب عالی ترجمانی یونس ک، ونیکلونک
 اولج- قوصانقله ضبط ایتش اولدیغی رس-فینه دن
 طولابی . مصلحانه آسویده مصلحت ضمنه ترساته
 کتخدای بوستان قبودان سفینه سیله جمهوریت زدنیه
 اعزام اولمسیله، قوفونمانه کیرکن، جمهوریتک
 « زهروم - په زارو » نام امیرای قوماندانده بواندن
 دونماندن درت قطعه سفینه طوب آتهرق یونس
 بکلک کیسی ارززینه هجریم ره رنه قدر سفینه سی

اولدینغی ایمان اولدیسده دیکدیله میوب . کئی بی
 ضبط ایله ایچنده بونانلرک جمله سنی اعدام ایتدیلمر ،
 ویندی کلر هیچ برملک قبول ایتیه چکی شو و حشمانه
 حرکتلرینی میدانه چیتارماق رعمیله کئی بی دخی باتردیلر .
 لکن اسلامدن بچو چوق رفقاسنی وندیکلر کسدکاری
 اشناده کندیه سنی دکره آتوب ، و برتمتیه پارچه سینه ،
 صار یلوب . طانغازک وقیه کیدرکن ، دونغای همایونه
 مهمات نقله ، مأور اولان برقره مرسل تاینغی با تصادف
 چو چغنی دکر ن اخذ ایله سردار لطنی پاشایه ایصال ،
 و اودخی حضور شاهمنه یه ارسال ایتدیکندن ، پادشاهک
 آتش غضبباری بسوق عاولندی .

« ترخان یونس بکک بو وارطه دن قورتلش اولدینغی
 حاکم تاریخندن اکلاشی ایوسدده ، عثمانلی تاریخارنده
 بوکانا ترهجج بر بحث کور یله ما شد . »

وندیک جهود بیتی شو خطانک کویا بیلر . کله صدور
 ایتدیکنی بیانله اعتذار ، و تقیاده لرینی حبس ایتدی کئی
 برتابشه ایتدار ایتدیسده ، ارتق بر رفارت سفینه منک

طوبه طوتلوب بازمانده سی او یله اعتذار وترغبت ایله
 هضم اونور معامله لردن اولدیغندن . جمهوریتده
 اعلان حرب اولدوق ، همان ایالتلر ایترکله قورقو
 اقدسنی محاصره ایتر یچون اضنی و خیرالدین پاشالار
 امر ل کوندرلدی .

دوئما ایالتلردن قورقوبه کلدرک ، و موکب همایون
 دخی اولویان حرکتله قورقو حذاسنده و ساحل بخرده
 بر موع طوتهرق ، بالمله عساکر عثمانیه آطدیله
 چیتارلدی .

قورقو قلمه سی برأ ، و بحرأ بر بقی ماء قدی محاصره
 و تضیق اولدوق ، تسخیری دخی قره قریبه یه
 کتیر ایکی صروده و ندیگر فرانسده قرالی برنجی
 فرانسواک توسطیه پاشاهک عفونی استحام
 و مصارف سفریه نک تضمینی تأمین ایتر کلردن ،
 و موسم شتادخی تقرب ایدوب ، سفر زمانی مرور
 ایندیکندن ، عساکر عثمانیه المددن فالدر باوب ،
 دوئمی همایونک استابوله عودتی فرمان بیورلدی .

علت و بارن وفات ایدوب، مسند وزارت دظمی
 لطفی پاشایه توجیه بولمشد در .

—oo—

مجارستانده و مجاریات

حضرت پادشاه ارلویا جانبندہ حرکت لری اثادہ
 مجارستان ملخاتندن قرال یانوشک اطاعتندہ اولیہ ان
 و اوستریا قرالی فردینانہ میل و تبعیت کوسترن محلاہ
 یوریبوب، اورارجہ فتوحات جنیدہ اقدام ایتھسیچون
 سنہ ۱۵۲۶ بکلر بکیسی ییبی پاشا زاد، محمد بک کہ امر
 ویرمشلرایدی .

محمد بک حدود امراسیلہ برلشوپ، «پوزغده» نام
 قلاہینی بالمجاہرہ تسخیر ایتش، و عثمانلی اقبجیلری
 مجارستان بالایہ صالحدیرمش اولمسیلہ، قرال فردینان بو
 احوالندن و یکن سنہ ۱۵۲۶ بکلر بکیسی خسرو بکلک
 مراد ویوود، واسطہ سیلہ دانناچیا جانبدہ وقوعہ کلان
 فتوحاتندن دثأر اوادیفندن، هر نه قدر دوات علیہ الیہ

معاهد ایساده، موکب هم-ایون اولونیا طرفیلرنده
 و عا کر عثمانیه قورفو محاصره سیله اشغالده ایکن،
 ۱۶۰۰۰ پیاده و سواریدن و اوستریا، بحار، بوهمیال،
 اصلاو و خریات ملئلرندن مرکب بر اردوینی « یوان-
 قوچیان » نام بان قوماند سنده اوله رق پوزغهی و ذاتاً
 عثمانلی بند، بولنان اوسک قلعه سنی و سائر مجارستان
 عمالکنی استرداد ایتمک اوزره سوق ایتمدی .

شیمی پاشازاده محمد بك فرديناك بونداركات جسيمه سنی
 ایشدنجیه، حسرو بکه و ایزور بقی بکی جعفر و لاجه
 حصار بکی بولنسان برادری احمد بکله و کایس بکی
 غازی مراد بکه خنبرلرک و ندروب، بو بکلر ایالت
 و سنجاغلی عسکر یله در حال حرکت ایدرک، « و قووار »
 تام موقعده محمد بکله برلشدیلر .

یو صره ده دشمن طامقی اردولرینی « واپوه » نام قلعه
 چوارینه قوروب، « قوزاشیجه » نهری اوزرینه
 پاید قزی کوپریدن مر رایله اوسک اوزرینه یوریدیلر .
 محمد بك اولاد دشمنی آوجیلق صورتده سوار یاره

اٹھایا راہدہ اشفاق ایتھلے برابر ، افلاق وچنکانه
وسائر طا ئفہ اردن غصب وغارتہ مہارتلی بر طاسق
چاپو پلیری یوارہ واورمانلر ایچنہ اخفا ایدرک ، دشمن
حیوانات و مہمات و ذخیرلرینی نہب ایتدیردیکنسدن
دشمنہ باطبع شاشق عارض اولدی .

دشمن ذخیرہ قتلدن وعسا کر عثمانیہ نکلایق قطع
مہاجانندن صیقیلوب اوسک قلعہ سنہ ظفر بولہ دکل
رجعت یوانی آراغہ باشلادی .

قط بونلر اٹھایا رجعتہ « روقہ » نہری اوزرینہ
کوپری قوروب ، یوک دا ، پلیری کچیرلرکن ، نصلہ
کوپری یبقلدیفندن ، بعض طوپلر و برچوق عسکر
صویہ دوکلدیکی صرودہ عسا کر عثمانیہ شدتہ ہیچوم
کوسترملریلہ ، یوک طوپلری اوراجتسدہ براغوب ،
کوچک طوپلرلہ کندیلرینی قورویہ ، قورویہ بر واسع
اووابہ چکلدیلر ، اورادہ ترتیب صف ایلہ ظہورہ کلان
عمار یہی مشاہیر ر و سادن و افراددن تاقات کلیمہ
ویردک کجشدیروب ، ینہ صورت تحفظیدہ بر موقبلہ

کیجه لیدلر سوده ، کیجه لین ایچلرندن « زاغرب »
باشبوغنک کندی عسکرینی الهرق ، فرار ایتسندن دها
زیاده ضعف حاله دوچار اولدقلری حالده ؛ ایرتسی کون
عثمانلی بونلرک اطرافنی چویروب . بسبتون پریشان
اولدیلر .

محمد بك الديغی امرادن بیك نفر زرھلی و غایت
کوسترئلی اسیرلری اللری باغلی اولدیغی حالده
هیئرلیله اوغلی اسلان بکه تسلیم اویر چوق هدایا علاوه
طرف شاهانه یه کوندروب ، بونلر حضرت پادشاهک
اولوبادن عودتله ادرنه یه وصولانده نظرکا ، پادشاهی یه
عرض اولمش ، و طرف پادشاهیدن دخی باباسنک
و کندیسنک خدمتلیته مکافه اسلان بکه پاشالق ایله
پوزغه سنجاغی توجیه بیورلشدر .

بغدان سفری

بغدان ولایتی داخلنده کاشن « کلی » و « اق کرمان »
قلعه لری سلطان بایزید ثانی عصرنده تسخیر اولندیغی
زمان بغدانلی بعض شرائط ایله ویرکوی سنوی بهر بط

اولنہرق ، بوویر کو خلی مدت تأدیہ ایدلمش ایسہ۔
 صکرہ لری سلطنت سنیہ نک . مصر و شرق جا نبلرنده
 واورو پا طرف لرنده بر برینی متعاقب ظہور ایدن مشاعل
 حربیہ سی اراسندہ بغدادلی . معہد اولدیغی ویر کونک
 اداسندہ مماطلہ کوستریکدن ماعدا اعدای دولتہ دخی
 معاملہ خفیہ دن کیر و طور مازدی . بناء عایہ بونلرہ
 بر ضربہ تأدیب اوراسی لازم کلدیکندن ، پادشاہ
 بالذات بغداد جا بندہ سفرائمک او زره تدارکات جسیڈ
 سفریہ کوریلوب ، وانا طولی جا بندہ و ممالک شاہانہ نک
 سائر جہاتندہ بولسان امرایہ وقت و حالہ کورہ او امر
 و تعلیمات مقضیہ ویر لکلہ برابر ، استانبول محافظہ سنہ
 آیدین سنجاغی بکی فرہاد اغا براغیلوب ، ۹۶۵ سنہ سی
 صفرینک اوتنجی و ۱۵۳۸ سنہ سی تموزینک طقوزنجی
 بازار کونی موکب ہمایون استانبولدن ادرنہ یہ نقل
 اونندی .

نہ ملاحظہ یہ مبنی ایسہ بوسفرک نہ جا بند اولدیغی
 اولاخلقدن مکتوم طو تادیغی جہتلہ ، اوروپا جکومتلری

شبهه لندکارندن ، هپسی پادشاهک هدف حرکتی او کرده نوید ، کندیلرنجه برتھاکه واریسه دفعی چاره سنی کورمک ایچون ، باب دولته بشقه بشقه سفیرلر کوندر دیلر .

سلطان سلیمان علوه منلری ایجابجه فتوحات مقصدینی بر نقطه یه حصر ایتیبوب ، برأ بحراً ، و شرفاً ، غرباً شان ظفر قرانلق و عثمانلی نامنی تاهندستانه قدر کورتورمک ارزوسنده بولندقلرنندن ، بودفعه استانبولدن حرکتلری ائناسنده - براق سنه دنبری « سویش » لیا تنده یمن وعدن وهندستان فتوحات ایچون برطاق سه فائن حریمه یایدیرمقده اولان - مصر والیسی خادم سلیمان پاشایه تهیه ایتدیکی دونمایلله حرکت ایتسنی امره اشعار ، و تیم نقایص بحریه سیچون قپودان دریا خیرالدین پاشا واسطه سه یله اسکندریه یه بکرمی قدر غنه طولیسی مهمات ابصال ، وموره والیسی وزیر قاسم پاشادخی بر مدت دنبری وندیك جمهوریتی اداره سنده بولنان « انابولی » قلعه سنک تضییقه یله اوغراشدیغی حالده هنوز تسخیرینه

موفق اوله مدیفتدن ، اکادخی پای تخندن امداد اوله رقی
 یزومقدار عسکر ارسال ایتدیلر ، و کذاک قپودان خیرالدین
 پاشانک مکمل دونما ایله آق دکره چیتیمسی ، و ازمید ،
 تکه ، علائیه و صیداسنجاقلری بکارینک قپودان پاشا
 معینته طو پلانسی ضمننده امرلر و بریلر .

قپودان و سلیمان پاشا ک بجر سفید و بجر احمرجه
 و هندجه مظفریات واقعه لری قریباً بشقه بشقه تفصیل
 اولنه جقدر .

حضرت پادشاه ادرنه یه بالوصول ، تمام مهمات
 سفریه ایله حرکت ایده جکری صروده بصره حاکی
 امیر اشدک اوغلی « مانع » باباسی طرفندن اغر هدایا
 و بصره نک نخار لری ایله ادرنه یه ورود ایدوب ،
 خاکبای شاهانه یه یوز سوردی .

امیر اشد بغداد فتحنده پادشاهه عرض اطاعت
 ایتسیله ، ینته حکومتنده ابقا اولمشیدی . بودفعه
 بصره نک مفتاح لرینی ارسال ایله تبعیت کامله کوستریشی
 صدق مطاوعته دلالت ایتد بکندن اوغلی مانع ، زیاده

ایمانت اولته رق ، بصره حکومتی بکلر بکیلاک عنوانیله
 ینه امیر اراشده احسان ، و مانع مطیباً اعاه اولندی .
 ادرنه ده جهت سفر بغداد اولدیغی بعد الاعلان ،
 موکب همایون صفرا بکرمی سکرزنجی کون ادرنه دن
 حرکتله ، سلطان چابری مرحله سنه مواصلتده بغداد
 و یووده سی « پترو » طرفندن بر جمعوت کلوب ، عفو
 پادشاهی رجا اولندی . پتروتک بالذات کلوب عفو
 دیلمی ، و بعد الیوم دائرة اطاعتدن چیمما یوب ، و برکوسنی
 بلاردد تأدیبه ایده جکنی تعهد الیمسی اراده یورلدیغندن
 بو صورتلری پترویه باب عالی جانیدن تبلیغ و توثیق
 ایلتک اوزره ، بغدادک احوالنه وقوف تامی بولانان کفیه
 امینی سنان چلبی کلان مبعوثه ترفیقاً اعزام وینه بولنه
 دوام ایلدی .

ایساقچی اوکنده طونه اوزر ینه قوریلان کوپریدن
 مرور ایلدیکی صرته سنان چلبی عودتله ، پتروتک
 امر و تکلیف پادشاهی بی قبول ایتدیرک ، اردوی همایونه
 مقابله قیدنده اولدیغی بیلدیرلدی .

بوراده قارلی ایلی سنجاغی بکی حسین شاه بکدن
 بشیراتی متضمن تاتار مخصوص ایله عرض کلشدر .
 مضمونندن : وندیك امیرالنک ساکسان اوج پاره کی
 ایله پروزه قلعه سنی بالمحاصره ، خارجه طوپلر چیقاره رق
 ومتر بسلر قوره رق ، قلعه نی فوق العاده صیقشدیردیغی
 حالده ، حسین شاه بک اوحوالیده بولنان عساکر
 اسلامیه نی جمع ایله ، متر بسلرده کی دشمن اوزرینه
 بغتة هجوم ایدرک ، برچوغنی اتلاف ایتدیکی ، وبقیه
 السیونی کیلرینه جان انوب ، فراره مجبور اولدقلری
 اکلشملغله مقدمه فتوحات عد اولندی .

موکب همسایون « پروت » نهرینی مرور ایدنجده
 تاتار خانی صاحب کرای سکرز اون پیک تاتار سوار سیله
 اردزی همایونه التحاق ایتدی .

ویبوده پتروطویلايه بیلدیکی عسکرله « یوطشان »
 نام صعب برطاغنه تحصن ایدرک ، طاغک کچیدمخللرینی
 دخی محکم باغلاتمش ایدی ، لکن حضرت پادشاه
 همایون مبعیتنده بولنان اقلقلی باطنه جیلر

واسطه سیله اورمانتری کسدیروب، عسا کر عثمانیه نك سلامت
 و سهولتله مرورینسه کافی یوللر آچدیردیغندن، پترو
 عسکر بنه بیلدیرمکمزین قاجدی، عسا کر مجنمه سی
 دخی درحال طاغلدی . پترو نك فراری موکب هم ایونجه
 معلوم اولجه سمندره و تاتار سوار یلرندن بر فرقد ته قینه
 مأمور ایدلدیکی مثلا بودین قرالی یانوشه دخی پترو نك
 بونسوب؛ طوتلمسی ضمنده فرمان کوندرلدی، و بو
 اره لقهده « یاش » قصبه سی عسا کر عثمانیه جابلندن
 یغما و احراق ایدلدی .

پادشاه بغدادنک او وقت مقر حکومتی اولان « سنجاو »
 نام شهره داخل اوله رق، بغدادن اهالیسنه عفو و امان
 عمومی اعلان پیوردیغندن، بالجمله بو نارلر ورؤسای
 روحایه ایله سائر معتبران اهالی حضور شاهانه یه کلدرک،
 عرض مطاوعت و عبودیت ابتدیلر .

فراری و یووده نك یرینه ایچلرندن مناسب یرینک
 اتخنا بیچون طرف پادشاهیدن اهالی یه حریت و یراسمی
 اوزرینه ورؤسای اهالی دخی بالاتفاق، فراری و یووده نك

برادری « استغان » ی بکله که انتخاب و عرض ایملر بله کلی و آفکرمان قلعدر یچون اوتهدن بری جریان ایدن منازعه یه بعد ما محل قالماق اوزره بغدادن اراضیسنندن بر مقدار محکم افرازیله ، پروت نهرینک آق کرمان طرفندن « قلیج » نام شهرک مقابله سنده طورلی صوینه قدر اولان حدود سلطنت سنیه نک اداره مستقله سنده قالمق ، و بو حدودک ایکی جانبنده برر قلعه بنا اولنمق ، و هر ایکی سنه ده بر کره یوده بالذات بغدادن و بر کوسنی پای تخت سلطنته ایصال ایله وظایف تابعیتی ایفا ایلمک شرائطلیله اهاالینک منتهجی اولان استغاثه بغدادن و یوده لغی احسان ، و اصول قدیمه اوزره قزل بورک و اسکوف اگسا اولندی .

قریم خانی صاحب کرایه و اولجه نزد شاهانه یه کلوب موکب همابون ایله برلکده کزدیر بلان پولونیا (لهستان) ایلچسنه محفلرینه عودت ایچون اورادن رخصت و بر بله رک ، موکب شاهانه عودت ، و ۹۴۵ جادی الاولاسنک یکریمی طقوزنجی کونی ادرنیه مواصلت

ایلدی . حین عودتده یانبولی مرحله سندنه، زبرده
تفصیل اولنه جق دونغا فتوحاتی وسائر مظرفیات
تبدیراتی دخی آندی .

خیرالدین پاشانک بحر سفیدجه مظرفیاتی

قپودان دریا خیرالدین پاشا پادشاهک بغداد سفرینه
توجهندن برکون اول یعنی ۹۴۵ صفرینک اوتچی
کونی مهیا اولان دونغای همایون ایله استانبول لیمانندن
آچیلوب، موافق هوا ایله «ارشپیل» یعنی اطهر
دکرنده ووندیک جمهوریتی اداره سنده بولغان «استندیل»
«اندره» و «سیرقوس» اطهرینه یناشدی .
استندیل جزیره سی اهایسی عرض اطاعت ایتمزبله،
بونلره، تابعیت سلطنت سنبده بولمق و خزینه دولته
سنوی اوج بیک اوج یوزدوقا الونوی ویرکوی مقطوع
ویرمک اوزره، امان ویربلوب، اندره و سیرقوس خلقی
غرار ایتمش اولدقلرندن، بونلردن وارشپیل دکرنده کی
سائر برطاقم جزایردن کلی اموال واسرا اغنام
اولندقدن و سلاح طوتدقلرینه مجازاتاً قصبات

وقریه لری باقیابوب بیقادقندن صکره ، خیرالدین پاشا
دوئیایی کرید جزیره سنه طوغری صالدردی .

ائشای راهده قندیه ایمانندن حرکت ایتمش ، پارچه
تعبیر اولتور ایکی بیوک وندیك سفینه سنه راست کانوب
انلر بعد الضبط دوئیایی هم ایون جزیره نك حانیه جهته
تیمور آنه رق ، عسا کر شاهانه قریه دوکلدی .

رتموو حانیه قلاه لری بر مقدار حصر و تضییق ایلمش
ایسه ده ، بوقاعه ل قلاع مستحکمه دن بواندقلری
جهتله ، تسخیر لری محاصره دیده و تدابیر قوییه به محتاج
اولدیغندن ، قیودان پاشا انلری ترکله « پلوپوتامو »
و « سینتیا » اوزرینه یوریبوب ، بونلرک اهاالیسی عموما
طاعلره قاچمش بولندیغندن ، بو ایکی مملکت وسکسان
قدر قریه عسا کر عثمانیه طرفندن یغما و تخریب ، واله
کچن دشمن خلقی اسیر ایدلدی .

خیرالدین پاشا کریدن « قارپانتو » اطه سنه مرور
ایتدی . بواطه اوچ قصبه بی و برطاقم کوی لری شامل
اوله رق ، بونلرک اهاالیسیده فرار ایتدکلرندن ، بوقصبات

و فرادخی دیکر لری حالته کنور بله رک ، دونمائی همایون
اورادن دخی حرکتله ، اغریوز ساحلنه اوغرایوب
استانکوی ایمانه تیمورادی .

خیرالدین پاشا شوسه فرنده یکر می بش قدر
وندبک اطهارینک النی اوسننه کتیرمش اولدیغی حالده ،
جهوریت دونمائی هیج بریده قارشوسنه چیقمه مامش
ایسده ، جهورینک پاپادن واورو پالوردن استدعا
واستمدادی اوزرینه دولت عالییه دن اخذانته تام ایچون
برمفقده دونمائی تشکل ایدرک ، پروزه اوزرینه
هجوم اینک صد دنده اولدق لرینی خیرالدین پاشا خیر
الدیغندن ، قومانده سنده کی دونمائی همایوندن بولی آرزجه
وچور وک کبیلری استانکویده براغوب ، بوز بکر می
قدر یوکر وک قدرغه وسائر سفاین ایله پروزه صولرینه
بوزیدی .

۹۴۵ سندسی جادی الاولاسنک غره سنه مصادق
اولان ۱۵۳۸ سنه سی ایلولنک بکر می بشنجی کونی
خیرالدین پاشا «ارتا» کورفرینه داخل اوله رق ، اوزمان

متفقہ دو نٹاسیدہ پروزہ اوکنہ تیور آتمشرایدی .
 « متفقہ دو نٹاسنک جغا ۱۶۷ قطعہ دن عبارت
 بولندیغنی و بونک ۵۰ قطعہ سی معهود اندر یاد وریا
 قوماندہ سنده اولہرق اسپانیا . و ۸۱ قطعہ سی امیرال
 « قاپار » قوماندہ سنده اولہرق ونڈیک . و ۳۸ قطعہ سیدہ
 پاپا طرفدن مرتب اولدیغنی حاکم تار یخندہ محررایسہدہ
 بزم مؤرخلر بونلرک اوچیسوز قطعہ دن زیادہ اولدیغنی
 یاز یورلر . »

طرفین بربرینی کورد کلری کون وقت کچمش
 اولدیغندن ، هیچ بر طرفدن اغزاوتی قالدیرلیوب ،
 یکدیگرندن قورونہرق اقسام لادیلر .

بزم تار یخندہ کورہ ، اوتہ نبری اوروپالیرک
 باربروس نام ذہشت فراسیلہ یراما ز چوجتہ لیرینی
 قوروقندقلری خیرالدین پاشا کبی برقسودان کالات
 نشانک قوماندہ سنده بولنان دونٹمای ہمایونک انتظامندن
 قوروقندقلردن ، متفقہ دونٹماسی همان او کیجہ قاجدیلر ،
 حاکمک زوش افادہ سندنہ باقیلورسہ ، اوچ کون صکرہ

خیر الدین پاشا کورفزدن چیقو بد، آتشلر صاحدرق
 یوریدیکی زمان وندیك آمیرالی قاپللو جسورانه ومهرانه
 مقابله ایتش ایسه ده، اندریا دوریانك او سرده
 جبانق کوسترمسندن ناشی، قاپللو و پاپا آمیرالی دخی
 پروزه او کندن صاوشدیلر . روایتك هانکیسنی
 طونارسدق طوتالم، حریفلر باربروس نامنی
 کندیلرینك کثرت وشهرتسندن دهها مدهش کوروب،
 عادتاعار فراری ارتکاب ایتدیلر .

لکن پاشا مشهور قورصالردن « مراد رئیس »
 ، « طورغونجه » ، « کوز لجه » و « صالح رئیس »
 نام قبودانلری صاغ، صول جناحله واوکه، ارقدیبه
 بانتعین کندیسیده دونماتك قلینده مکین اولهرق بر
 هیئت منظمه ایله دشمنی تعیب ایتدی، ویتشوب حرببه
 کیرشدی .

او ائشاده روزکاره سکونت کلمش، و متفقه دونماتسنگ
 ا کثر یسی بیوک قالیون اولهرق سیر و حرکتسندن قالمش
 اولدیغندن، و دونماتهای همایون ایسه او صیرک واپوری

حکمند: اولان، متعدد کورکارله چکیاور ومع مافیه
 متعدد طوب قالدیزر، قدرغه وچکدیرملیدن عبارت
 بواندیغندن، خیر ادین پاشا متفقہ دونمائی ایستدیکی
 کبی طوپه طوتدی .

اندریا کندی قوماندہ سنده بوانان قدرغه
 چکدیریلر یله کیروده قاهره، دونمائی ایونی مرافعه
 قیدند، بولندیسه ده، بار بروسک آتسنه طیانه میوب،
 ینہ فراریونانی اله آلدی .

«متفقہ دونمائی قالیونلری، کندیلر بنی براغوب
 قاچد قاریچون، کنسی قدرغه زینہ کله اتد قلمریده
 مرویدر»

خلاصہ : قپودان پاشا دشمن سفایینک بر طاقنی
 باتیروب، بر طاقنی دخی ضبط ایدوب، هر صورتله مظفر
 اولدیغنی حالده، بر شدتلی فورتنه ظهور یله ایکی طرف
 یکدیگرندن ایرلدی، و فورتنه دن سفاین اسلامیه
 پریشانلق عارض اولهرق، بو صره ده بعض تلفات
 دخی ظهوره کلدی .

خیرالدین پاشا اولونیا بیمنه دوشه رك ، اوراده پراکنده
اولان کیلرک نجمه قدر بکلیوب ، و حربدن وفورتندن
خراب اولان سفینه لری تعمیر ایدوب ، ارتق دشمنی تعقیبه
حال مساعد کوره مدیکندن ، بوسفرینک ابتدا سندن اک
صکره کی شوشانلی محاربه بحریه یه کلنجه مظهر اولدیغی
غابیت و فتوحاتک تفصیل لاتی متضمن یازمش اولدیغی
عرضه الی نفایس مغنمات ایله برابر مخدومه تودیعاً
خاک پای شاهانه یه تقدیم . و کندیسیده استاجول لیمانه
عودت ایتدی .

—c—

نوه قلمه ساک متفقہ دوغتمای طرفیندن استیلاسی

وینه استرداد

دوغتمای همایونک عودتندن صکره متفقہ جنرال لری
قرار زالتنه دولت و ملت لری نزدنده برپرد . حجاب
اوله بئک ایچون ' ازچوق برظرف قزاق اوزره ، اثنای
عن بملرند ، هر سگ سنجاغی مضافاتندن ساحلده واقع

«نوه» قلعه سنه اوغرا یوب، تحت محاصره یه دیلر .
 هر سگ بکی بالی بك در حال سنجاق دلاور لرینی جعله
 قلعه نك امدادینه وارمسه شده ، قلعه دشمن طرفندن
 برأ و بحرأ بك صیتی محاصره اولمش بولندیغنی جهتهله ،
 برفأده كوستره میوب ، نوه قلعه سی برقاچ كون ظرفنده
 دشمنك دست استیلاسنه دوشدی ، و ایچنده کی مسلمین
 كافة سیف غدر و انتقامدن كیرلدی .

بو حادثه طرف پادشاهی یه عكس ایذجه ، موسم
 سفر كچمش بولندیغندن ، روم ایلی بكار بکیسی خسرو
 پاشایه فصل بهار اولنده، نوه نك استیخلاصنه مسارعت
 ایتمسچون امر و برلدیکی کبی ، موسم دریا حلول ایتر ایتمز
 قپودان پاشا دخی دوغما ایله کوندر یلؤب ، نوه قلعه سی
 ضرب و جبر ایله ۹۴۶ سنه سی ربیع الاخرنده ینه
 استیخلاص اولندی .

—o—

بوسنه جهتنده محاربات

بوسنه والیسی خسرو بك ارضیره دشمن مالکینه

هجوہ۔ دن خالی اواندیغی، شاہو، بواراق دخی ونڈیک
 اندارہ سنندہ وساحل دریادہ واقع « تیرہ » نام قلعه
 اوزرینہ واروب، ایچندہ کی خلق خسرو بک قوتہ
 مقاومتن عاجز بواندیغی جہتلہ فرارہ مجبور اولدقلرندن،
 خسرو بک مملکتی یغما ایتدیردکن صکرہ کاملاً
 احراق بالنار ایتدیردی .

بونک انتقامنی المق، وکلیم سنجاغنی استرداد ایتک
 اوزرہ او جوارزده واقع « زادرہ » قلعه سنک جزالی
 کلی عسکر جمعیلہ کلیمی اوزرینہ بوریدی ؛ لکن
 کلیم سنجاغنی بکی غازی مراد بک اولجہ دشمنک
 تدابیرینی تحقیق ایدرک، خسرو بکدن بالاستمداد خیلی
 دلاور جلب ایتسیلہ، ظہورہ کلان محاربہ دہ دشمن
 فنا حالده منہزم اولدی، وزادرنک سواری قوماندانی
 دخی عساکر اسلامیه طرفندن اسیر ایلدی . بوندن
 صکرہ خسرو بک غرادشقه جانبہ عزیمت ایتسیلہ،
 زادرہ جزالی خسرو بک اوزامسنی فرصت عدا ایدرک
 یادین قلعہ سنی محاصرہ صالدرمش ایتدہ، خسرو

بك ذر حال يتيش-وب، و دشمنی زادرنیه قدر تعقیب
 ایدوب، حتی غازی مراد بکک قومانده سنده اوله رق
 بر پوصو تعبیه سیله دشمن عس-کردن کلی نفوس
 انلاف ایتمش و انان اسرایی مراد بکه ترفیقاً حض-ور
 پادشاهی به تقدیم ایله مظفریاتی عرض ایلسدر .

-oo-

مصر والیسی سلیمان پاشانک یمن و عدن و هند

طرفارنده مظفریاتی

یوقار یده ازاجق بیان اوئسدیخی و جهله، سلطان
 سلیمان ممالک ستان اور و باده واسیاده ازبان قرانمقده
 اولدقاری شان ظفری سلطنت سنیدلینک عظمت
 و مکنتنه کوره کوچک کر درک سطوت قاهره عثمانیه بی
 بحر محیط هند دده دخی بار واغیاره کومتره ک فکر علوی سنده
 بوندقارندن، مصر والیسی و فطانت و شجاعت صفت
 ممتاز دلر بنی جمع ایتمکاء عصرک دستور بی مدانیستی
 بونان وزیر پیرخادم سلیمان پاشا و فون ببحر به ما هر لرندن

مقدمه مخصوصاً پای بستن تعیین و اعزام اولان سلیمان
رئیس معرفت لریله سویش لیمانده مکمل بردونما حاضر اتمش
ایدی .

او عصرده هند پادشاهی « همایون شاه » هندستانی
برطاقم متفرق حکمدارلردن قور تارمق قیدینه دوشدرک
طوائف ملوکی محوایتدیکی صرده، « کرات » ملکی
بهادر شاهمی دخی صقشدرمسندن ناشی، بهادر شاه،
۹۲۳ تاریخنده طرف شاهانه یه ایلیچی کوندروب،
سلطنت سنیده نک صحابت و امدادینی است دعا ایتسیله،
بو صورت دخی سلطان سلیمان ایچون هنده دونما
وعسکر سوقنه بروسیله اوادی .

۹۴۵ سنه سی محرمی او اسطنه مصادف اولان
۱۵۳۸ سنه میلادی سی حزرانک اوین اوچنجی کونی
سلیمان پاشا یکر می بیگ کزیده عسکری و بیوک و کوچک
متعدد محاصره طوپرلیله مهمات کافیته بی حامل اولان
سیکسان قطعه سفاین خریه ایله سویش لیماندن
حرکت ایتدی، و صفر او اخر نده « عدن » اسکله سنه

واصل اولهرق، امرای عربدن عدن امیری « عامر ابن داود » ی تأمین صورتبه پاشا کیسینه جناب، وکینک جنده سنه صلاب ایدوب، بلا حرب وجدال عدن امارتنی ضبط، وعدنی سنجاق اعتباریله امرای دولت علیه دن بهرام بکه احاله ایتدکن صکره، موافق هسوا ایله عدندن بحر هنده اچلدی، بر قاج هفته مرورند: « کچرات » ساحلنه یناشدی .

حالبوکه مقدا دوات علیه دونناسنی دعوت ایدن بهادر شاه پادشاه هندستان « همایون » ایله کا، محاربه وگاه متار که اوزره ایکن، پورتکییز دونناسی اولجه اورالز مسلط اولهرق، کچراتک معمر اسکا دلزندن « دیو » بندریله سائر محلاری پورتکییزلک الله دوشمش و محاربات اثناسنده بهادر شاه تلف اولوب، یرینه انتخاب اولنان « ملک محمود » دخی پورتکییزله خوش کچنمکه مجبور اولمش ایدی .

سلیمان پاشا ملک محمودی اتحاده دعوت ایتکله برابر، قره به عسکر دوکوب، پورتکییزلر یئنده کی قله لردن

« کوله » و « کات » قلعه لرینی بانتضیق تهنخیر ،
 ویک قدر پورتیکیزی طعمه شمشیر ایتدکدن مسکره
 بندر دیو اوزرینه یوریدی ، و عسکرک کافه سنی قره یه
 دوکهرک ، دیوی بر آی قدر شدتله دوکدی ، وطیش
 قلعه نک تسخنیرینه موفق اولدی .

قنط دیو قلعه سی متین و مستحکم اولقله برابر پورتیکیز
 قورماندانی « انطوان » جسورانه و ماهرانه مدافعه
 ایتدیکی ، جهتله ایج قلهدنک قولایله قلعه استیلامی ممکن
 اوله میه جنغی اکلاشلیغی کبی ، عساکر عثمانیه نک
 ذخیره سی ختامه یوز طوتوب ، سلیمان پاشا ملک محموددن
 ذخیره جه امداد امیدنده بواندیغی حالده ، ملک محمود
 — عدن امیری عامر کبی کندیسنگده بر فلاکنه
 اوغرادلسندن قورقدیغیچون — سلیمان پاشا ایله اتفاقه
 یناشمیوب ، بالعکس پورتیکیز لاله اولکندن زیاده اتحاد
 ایتدیکنه بناء ، ذخیره امیلدی ذخی منقطع اولدیغندن ،
 سلیمان پاشا عودته قرار ویردی .

« بوله دیار بعیده اجنیه ده فتوحات مفیدیه هوق
اولق یالکز سلاح استعمالیله حاصل اوله ایوب، اولسه ده
برچوق نفوس بشریه نك افناسیله موقت براس تیلای
جنکیرانه دن عبارت اوله جغندن، برفاح سلطت دائمه
یعنی تسخیر ایتدیکی برده برلشمه ارزوسنده ایسه برینه کوره
یرله لرندن واصحاب عصبیتدن متمدراد لری اله المق
وخصوصیه عموم اهالی نی اسکی حال لرندن اعلا بر سعادت
حاله مظهریت ایدینه دوش-یره جک عدل و شفقت
نمایشلرند، بولنق لازمدر، سلیمان پاشا عدن امیری عامری
آصمبو بد، یرنده ابقا ایتسیدی، هندسه نازده بوله جمنی
امرای اسلامیه بر مثال مه مدت اولورده، ملک محمودک
توحش و نفرتنی موجب او اساز، و او حالده سلیمان
پاشانک برچوق کلفله هنده کیدیشی نتیجه سز بر مباحث
حکمنده قالمز ایدی . »

هرنه ایسه سلیمان پاشا عسکری و طوپلری ینه دو نغایه
الرق، عودته عدن مضافتشدن « شهر، دیزبلان

مملکتک او کنته وصولند، اور انک امیری پاشانک نردینہ
کلدرک عرض اطاعت ایتدیکنندن، و بو امیره امنیت
ویرلدیکنندن، اور امی ممالک محروسه عدادینہ ادخال
اولندی .

بزم دتدنبیری بمن طرفلرینہ رومی لردن برطاقم اجلاف
مس-تولی اوله رق، اور الری اتش ظ-لم و جوزله یاقوب
بیقمقده اولدقلرندن، دونغای همایون بمن سوا حلندن
« در بند » اسکاه سنه واصل اولنجہ سلیمان پاشا
رومیلرک ربسی « امیر احمد » نام شخصه استمالنامه
کوندروب، اطاعت پادشاهی به دعوت ایتمش ایسهده،
بونلر عدم اطاعتله طاعلره تحصن ایتدکلرندن، پاشا
مقدار کافی عسکر سوقیله امیر احمدی وعونه سنی
طوتدیروب، وادیء عدیه کوندلرندی، و برما، قدر
اورالده اقامتله بمنک ادار سنی اصلاح و تأمین،
ومز حوم بقلی محمد پاشا زاده مصطفی بکی بمن حکومتہ
تعیین ایتدکلرندن صکره، ۹۴۵ سنه سنی شوالنک
یکرمی ایکنجی کونی جدیه بالوصول، خج موسمی قر بیہ

اولدیفندن، اورادن دوتماي سويشه كوندروب،
 كنديسي مکه مكرمه يه وبعدا الحج برأ مصره عزيمتله،
 اوراننده استانبوله كلدي، ومصره خسرو پاشانعين
 اولسه رق، سليمان پاشا ديوان همايون وزرامى سلكنه
 داخل وچوق كچمكسزين لطفى پاشانك برينه مسند
 تجليل صدارته واصل اولدى .

—o—

سلطان سليمان بغداد سفرندن بعدالعوده ايكي بچق
 سنه قدر پاي تختلرنده آرام، وبومدنده وضع وتأسيس
 قوانين ونظامات داخليه ايله اشتغال بنوروب، برارالق
 دني شهنزاده بايزيدك ختاني وكريمه لرى «هما»
 سلطانك رستم پاشايه عقدى بهانه سيله استانبوله
 آت ميداننده برعالى سور سرور اجرا ايتديلر .

—o—

ينه ميجارستان سفرى

پادشاهك چراغ دست خاصى اولان بودين قرالى

بانوش « ژان. ژابویا » بوائنده وفات ایدوب، وفاتندن
 اون بش کون اول وجوده کلان و « سیر سموند »
 تسمیه اونسان بر اوغلی قالمش اولدیغندن، بو چو چوق
 بیونجه یه قدر امور قرالی بی والدهسی ولهستان قرالی
 سیر سمونک کریمه سی قرالیچیه « ازابللا » اداره ایتک
 اوزره، بودین قرالغی طرف شاهانه دن حسب الوراثه
 صبی سیر سمونه توجیه یورلمسیدی، اوستریا قرالی
 فردینان بانوشک وفاتیه بودینک استیلاسنده سهوات
 کوروب، عساکر کلید ایله « ایونار - فاس » نام جنرالنی
 بودین اوزرینه سوق واعزام ایتکله برابر، بر یاندند،
 واسطه دیپلوماسی ایله حضرت پادشاهک توجهنی
 جلب و مجارستان قرالغنی کندیسیمچون طاب ایتک
 اوزره - مقدا دخی استانبوله کلوب کتمش اولان -
 « لازسکی » نام سفیرینی نکزار استانبوله کونزدی .
 لازسکی باب عالیجه مکالمه کیرشدیکی صرهد، ازابللا
 طرفندن دخی « وریمیچی » و « مرسکی » نام مبعوثلرظهور
 ایدرک فردینانک نا کهان مجارستانه کلی عسکر ادخال

ایله بودینک ضابطنه تصدی ایتدیکی بیلدیرلش،
وامدا و اعانت پادشاهی نیاز ایدامش اولدیغندن،
بو حوادثدن پادشاه فردینان عایمه غضبناک اوله رق،
مؤخرأ کندیلمیده بالذات سفر ایتک اوزره، درحال
اوجنجی وزیر محمد پاشای تخت عسکرندن بر فرقه ایله
بحارستانه سوق و روم ایلی بکلر بکیسی خسرو پاشانک
ذخی بالجمله روم ایلی عسکر یله بودین مقابله چقبوب،
بونلره یاردم ایتسی فرمان بیورلدی .

لازمکی حضور شاهانه یه قیوانده متبوعنک حرکت
غیر لایقه سندن طولایی مؤاخذ، اولندقدن صکره وزیر
اعظم قوناغنده تحت توقیفه الندی .

جنرال لیونار « پشته » ، « وزن » و « ویسغراد »
قلمه لرینی اله کتیروب، بودینه قارشو و طاع انکنه
متین استحکاملر انشا یاه بودینی شدتله تضییق ایتکنده
ایکن، محمد پاشا و امرای سائر عثمانیه ینش دبلر،
وانلرده دشمنه قارشو اردولرینی قوروب محاربه یه
کیرشدیلر .

اوستریا اردوسی ارتق قلعه تضییقنی ترك ایدرك، عساكر
 عثمانیه نك صولتنی مدافعه ایله اوغراشیر، و کندیلری
 استحكامات ایچنده طوروب، اره صراطوب انته سواری
 و پیاده طابورلر چیقاروق عثمانلی ایله چار پینسر ایدیلر .
 بو حال بر ماعدن زیاده امتداد ایتدی، و عثمانلی
 قهرمانلرینك مهاجرتدن دشمنك کوزی بیلدی .
 بو صرده حضرت پادشاهك اغر براردو ایله بودینه
 بك یا قلاشدیغی شایع اولسیله، دشمن بسبتون دهشته
 دوشدرك، پادشاهك وصولدن اول برتقریب ایله
 جانلرینی سلامتده چیتا رمغی قوردیلر؛ اما بجز مدیلر :
 ۹۴۸ سنه سی ربیع الاخرینك بکرمی طقوزنجی کیجه سی
 یاتسردن صکره اوستریا بیلرك طونه نك اوتیه سنه کچمک
 تدارکنده اولدقلری بزم اردودن خبر النجه بر طرفدن
 بالجه عساكر عثمانیه و بر جانبیدن دونغای همایون هجوم
 ایتدکلرندن، کیجه این نقل و فرار غائله سیله مشغول
 و انتظامسز بر حالده بوانان اوستریا لیر شاشیروب،
 کییمی کیدلرینه اتبله بم دیرکن طونه نهرینه دوکلدی،

و پک چوغیده قلیچدن کچدی ، و برزیده پنجه اسارنه
 نوشدی ، جنرال لیونار جزئی المقدار ارقداش-لریله
 خلاص اوله بیلدیسده ، اوده آلمش اولدیغی یاره نك
 تأثیرله « قومران » ده وفات ایتدی .

دشمنك بالجمله مهمات واسلحه سی باطبع برنده
 قالدیغندن محمد پاشا ایرتسی کون مغنماتی ضبط
 ایتدکن صکره پادشاهك استقباله مسارعت
 کوستردی .

سلطان سلیمان ، بیان ایددیکی وجهله ، فردینا نك
 سعیری لازسکی بی حبس ایله محمد پاشا اردوسی سوق
 ایتدکن صکره ، کانون اول ابتد الزنده ادرنه یه کیدوب ،
 و ایام شتایی اوراده کچروب ، ینه استانبوله عودت
 ایتلر ، و موکب همایون اور و پاده بواند قجه شاه عباس
 طرفندن اناطولی یه وقوعی ملحوظ اولان تجاوز و تسلطی
 منع ایتک ایچون وزیر اعظم سلیمان یاشایی اناطولی یه
 کوندروب ، موکب همایون لرنده بوانه جق جنود کثیره نك
 اجتماعدن صکره شهزاداری سلیم و محمد و داماد لری

ایکنجی وزیر رستم پاشا و سائر وزراء و ارکان معینترتده
بولند بیغی حالدہ ۹۴۸ - سنہ ہجریہ سی صفرینک
یکرمی سکرنجی و ۱۵۴۱ - سنہ میلادیہ سی حزیرانک
یکرمی اوچنجی کوفی بودیند متوجہا حرکت بور مشلر
یدی .

دشمن اردوسک منوال مبسوط اوزرہ ہزیمتندن
یش التی کون صکرہ یعنی جمادی الاولی اوائلندہ موکب
شاہانہ بودین شہری خار جنبہ بالوصول ، اوتاغ ہمایون
قورلدی ، و بورادہ اوستریالیردن الان اسپرل و بیراقلر
محمد پاشا طرفندن نظرکاہ پادشاہی بہ عرض اولندرق
اسرانک بیونلری اورلدی .

اوستریا قرالی فردینان مجارستانہ اوتہ دنبری کوز
دیکوب ، بالدفعات سفر ہمایون وقوعنی انتاج ایتدیرر
تجماوززردہ بولمش ، و بانوشک وفاتنی متعاقب بروجد محرر
ایتدیکی تسلطی منع ابدلش ایسہدہ ، ادارہ عملکت
بریدقوی الافندارده بولنما دقجہ فردینانک مجارستان
اوزرندن حیرص و طبعی منقطع اولہ بیہ جنی

اکلاشلدیغدن ، حضرت پادشاه انکروس مقرر
حکومتک علی الاطلاق اداره سلطنت سنییه الیمنی
تنسیب و بوصورتک اجراسی صر و سنده بر حرکت ملیه
داخلیه وقوعه کلامک ایچون بویولده بر حسن تدبیر
اعمالی تصویت بیوردیلر .

شویله که : اولاً چارش باشی علی اغا واسطدسیله
قرایچه از ابلایه و اوغلی سیر ستمونه طرف شاهانه لرندن
و شهراده لر جانبندن اولق اوزره غایت قیمتدار هدیه لر
ارسالیله قرایچه تاطیف بیوردی . متعاباً دخی
باباسنک محمدالی قرالیسی احسان بیورقله جهله بندکان
سلطنتدن عد اولنان صبی سیر سمونک بالذات منظور
شاهانه لر اولق اوزره کبرای مملکتله اوتاغ همایونه
کوندراسی فرمان اولندی .

از ابلا هنوز بریاشنده بولنان بر اوغلی آغوش
شفتندن آرماع ایستمش ایسده ، ککندیسنک
مستشارری بولنانلر اویله معظم بر پادشاهک امر
و تکلیفنه جواب رد و یرلک قابل اوله میه جفتی

اکلاتدقرندن، چو جفی دایه و دادیلرله برابر مزین
 بر فیطونه بندیروب، « مارتینوزی »، « پتروویچ »،
 « والانتین - ترک »، « اتین - وربکزی »، « اوبن -
 بایانی » و « بودمانسکی » نام کبرای مملکتہ ترفیقا
 کوندردی .

قرال زاده بحار و کلا و عساکرندن ماعدا اردوی
 همایوندن ترتیب ارندان وزرا و بکار بکیلردن و مزین
 کیلی عساکر عثمانیه دن مرکب بر الای حشمتیه حضور
 شاهانه یه ادخال اوندی .

بو ائناده ایسه، اولجه ترتیب اولندیغی وجهله، یکی
 چری بلوکاری سیر ایتمک بهانه سیله مملکتہ طوله رق،
 قپوری طوتمش اریندی . مملکتیده قلدانق احتمالی
 قالماش ایسه ده، شاید اهلینک تعصبات دلیه لری
 او یانوبده، مناسبتسر مجالہ وقوعی احتمالی بر طرف
 ایتمک ایچون مملکتہ منادیلر صالیو یریلوب، « بوندن
 صکره بودین شهرری پادشاه معظم سلیمان کدر،
 اهالی پادشاه رعایا سیدر، هر کس سلاحی براقسون،

مال و جانندن امین اولسون . « یوننده اعلاندر
اولندی .

مملکتک بو صورتله تحت ضابطه یه اندیغنی پادشاهک
معلومی اولجی . چوجق والده سند اعاده اولمقله برابر،
اوغلی بیونجه یه قدر بودینک دشمندن محافظه سیمپون
بالذات اداره دولت غایبه ده قلمسی الزم اولدیغنی دن،
شمدیلاک کندیلرینه اردل (ترانس-مولوانیا) سنجاغنک
احسان اولدیغنی ازابلایه تبایغ ، و متعاقباً دخی ،
سن رشد و باوغه واصل اولدقده ضبط ایتمک شرطیه
سیرت سمرنه بودین قرالانک توجیه یی-ورلدیغنی متضمن
بشقه ، واردل سنجاغیچون بشقه اوله رق قرالیچ-ه به
براتار ارسال قلندی .

ازابللا اسباب سفریه سنی بعد الاتمام ، کمال خرمتله
۱۵۴۱ سنه سی ایوانک اون التیسنده بودین سرایندن
چیقار یلوب ، اردله کوندرادی .

بودین بکر بکیلیکی بنداذا بکر بکیلیکنندن منفصل
مجارى الاصل سلیمان پاشایه وقاضی-یلکی خیرالدين

افندی به توجیه، و مجار کبراستندن «ور بحجی» دخی
 یرلی اهالی بینده اجرای احکام ایتمک ایچون مأمور
 بیوریلوب، سائر کبرانک بعضیرینه دخی سنجاق بکلکی
 و خدمات سائر مناسبه احسان اولندی .

اوستریا سفیری لازسکی موکب همایون ایله استانبولدن
 برلکده چیتاریلوب، دوات علیه تک مصالحه بی نه
 شرطلره قبول ایده بیله جگنی متوعنه تبلیغ ایتمک
 اوزره، بلغراد مر حله سندن ویانه یه کوندرلمش ایندی .
 فردینان جانبدن بو دفعه دخی بودینه «نیقوللا - قونت
 - دوسالم» و «میر سمون - دو - هر بر چین» نامنده
 ایکی سفیر کلوب، مجار قرالغنی، متوفی ژان ژاپولیایه
 ویرلدیکی کبی، سلطنت سنییه سنوی ویرکوی معین
 اعطا اولنمق شرطیله فردینانه ترک ایلمسنی تکلیف
 ایتدیلسده، طرف شاهانه دن بو تکلیف قبول
 اولمادیغی کبی، عقد صلح ایچون بیله پک اغر شرطلر
 درمیان اولندیغندن، بو سفیر دخی بش اون کون

ظرفنده آلدقلىرى جـ وائنامه همایونى حامله عودته
مجبور اولدیله :

حضرت پادشاه بودینک ، و دشمنک انهمام وفرارنده
استرداد ایدیلان پشته نك اسباب محافظه سنى بالاکمال ،
ایلولک بکرمی ایکنجی کونی بودیندن حرکت و تشرین
ثانی ایچنده استانبوله مواصالت بیورمشلردر .

اشبو سفر همایونک اسبابی وموقیات واقعه دینی
متضمن بودیندن وزیر اعظیم سلیمان پاشایه خطاباً
بازلش اولان فرمان عالینک صورتی ذیل جلده (۷)
اشارتیه کوریلور :

شارل کنک جزایر غربیه تساطی

المنا ائمپراطوری واسپانیا قرالی شارل کنک جزایر
غرب اوزرینه هجوم ایتک صددنده بولندیغی بودین
سفر اخیردن اولیه خبر النستی اوزرینه ، جزایر بکار
بکپلیکی الحاقیله قبودان دریا بوانسان غازی خیرالدین

پاشا دونمای همایون ایله جزایری محافظه ایتمک ایچون
اووقت بحر سفیده چیقارلمش ایدی . موکب همایونک
بودیندن عودتندن برماه صکره خیرالدین پاشا مظفریت
طوپلری صداسیله شهر استانبولی صارصه رق لیماه
داخل اولدی .

بوقوعاته داتر «حامر» تارینخد، کوریلان تحقیقات
اسپانیا متعصین مؤرخینک ییله اعترافلرینه مستند
اولدیغیچون، حقیقته اقرب اولمق لازم کله جکندن،
بروجه اتی خلاصه ترجمه ایدیلور :

شارل کن ایتالیان، المان، اسپانیول و ماظرلردن
مرکب و ۱۰۰۰ نفری سواری و قصوزی پیاده اوله رق
۳۲۰۰۰ کز بده عسکری، وحتی مقرر بیلدیکی مظفریتی
سیرایتدرمک وخرستیان شجعانه هدیة ظفر (۱)

(۱) مقدملری اورو پاده (تورنوا) تعبیر اولنور تیاتروکی مخصوص
محلرده جنکاور لر یکدیگریله مزراق و سائر اسلحه او یونلری اوینایوب؛
علیه سی کوریلتره اطرافده بی سیرجی قادیلر طرفلرندن هدیة تحسین
آیلورمش . شارل کن دخی جزایر قلعه سی اوکنده برتورنوا یا بمق
ایستمش، اما کندی اردو و دونماسنک حالی قلعه اهالیسنه پک
اکلیجه نی برتیا ترو اولشدر . .

ویردرمک ایچون برچوق اسپانیا خانلرینی حامل اولان
۲۶۴ قطعه سفاین متوعه ایله ۱۵۴۱ سنه سی تشرین
اولانک یکره یسنده جزایرک جانب شرقیسنده واقع «مانا
فوس» نام کورفز ساحلنه تیمور براقدی .

جزایر قلمه سی مانا فوسه طوغری بولدن ۱۲
و ساحل بوردن ۲۰ میل بعدنده اوله رق 'شارل کن'
ایرتسی کون اردوسنی اوچ خط اوزرینه یوریدوب ،
دوئناسی دخی بالجه مهمات وارزاق و طوپ و چادرلری
حامل ساحلجه فرقه لری کوزه درک یوریدی .

خیرالدین پاشانک جزایر ده و کبلی بولنان حسن بک
بالکزالتی یوز ترک سوار یسی ایله برقاچ بیگ عرب
عسکری وار ایدی . اسلام سوار یاری دشمن
فرقه لرینه اتنای راهده تعرضدن خالی قالدقلری حالده
فرقه لر اوچ کون ظرننده ، مملکتی حصر و تضییق
ایده بیله جیک نقطه لری طوتدی . دوئنادخی ۲۳
تشرین اول اقسامی مهمات و سائرینی جزایر اوکنه
دو کک اوزره ایکن ، برددنبره غایت شدید بر روزگار ایله

قانونی سلطان - ایمان ۱۶۵

یاغورریاغغده ، ومدھمش فورطنه قویغغه باشلادی .
بودھشتلی فورطنه دن دشمن سفاینک اون درت قطعه سی
قرهیه دوشه رک پارچالندی ، و یوز اوتوز قطعه سبیده
ناید اولدی .

دشمن عسکری ایسه چادرسز ، یاغورلقمیز صباحه
قدر لاینقطع یاغان یاغوردن بر فنا حاله دوشد کیری ،
و یواندقلری اراضی چاموردیاسی کسبلوب ، حرکت
مجاللری قالدیغی حاله ، عسا کر اسلامیة طرفندن
کوستریلان مهاجمده ایتابان طاقنک همان کافه سی
قلیجدن کپیردی .

قرهیه دوشن قدرغه لرده بولنان ۱۸۰۰ مسلمان اسپری
قورتیوب ، خرسنیا مارنلار اعدام ایدلدی .
فورته اوچ کون امتداد ایتدیکی جهته ، شارل کن
کیلردن ارزاق چیقاره میوب ، سواریلرینک حیوانلرینی
کسدییره رک عسکرینی برقاچ کون اعاشه ایده بیلمش
ایسه ده ، ارتق جزایرک حصر و تسخیرینه اقتداری
قالدیغنه ن ، بیک بلا ایله ینه مانافوسه عودنله ، بقیه

السیوف عسکر یله ۳۱ تشرین اولده فورتنه دن
قوربله بیلان کبیرینه جان آندی .

فقط اورادن آچلدیغنک اوچنچی کونی ینه برشدتلی
فورتنه ظهور یله « بوجبا » لیمانسه صوقولوب ، اوچ
هفته دخی اولماینده قالدقن صکره ، مأیوساً و مخذولاً
وطنه چکاسی کیندی .

شارل کن افریقا سواحلنده برآی قدر
قاله بیابوب ، بوایامده خیر الدین شامک بر لیمانده یانمش
اولدیغی و دشمن دوتتاسنی هیچ کورمدیکی
مرویدر .

پشته نك اوستریالی طرفندن محاصره سی

بودینک اداره مستقله سلطنت سنبه یه چکمی
اورو پاچه پک بیوک برته لاکه دیمک اوله رق ، اوستریا
قرالی فردینانک ، خنکار بودینده ایکن ، سفیرلی
واسطه سیله بودین قرالغنک کندیسنه ترکی حتمده کی
استدعاسنه جواب رد ویرلدیکی کبی ، مؤخرأ اسنانبوله
« ترانکیاز- اندرونیکز » نامنده بر سفیردها کوندروب ،

اودخی استدعای سابقی تکرار، و حتی مجارستان
 حکومتی متوفی ژان ژاپولیا به ویرلیدیکی کبیجه فردینانه
 ترك اواندیغی حالد خزینه جلیله به سنوی یوز بیسک
 مجار التونی تأدیه ایدیله جکنی تعهد ایلمش ایکن، ینم
 موافقت پادشاهی نیک استحصالتنه موفق اولنه مامسی
 فردینانی بتون بتون دهشته دوشیردی . بناء علیه
 عثمانلینک مجارستاندن ایاغنی کس و بده، اورو پاچه
 تهلکه عظیمه آیه نیک بر ایاق اول دفعی چارده سنه
 باقلمق اوزره، فردینان برادری ایمپراطور شارل کیندن
 و سائر اورو پاچه کمدارلرندن استمداد ایدرک، طوبیلامش
 اولدیغی یوز بیسکدن زیاده عساکر متنوعه بی بودین
 و پشته اوزرینه سوق ایتدی .

بودین بکلر بکیسی سلیمان پاشانک هتدمجه وفاتی
 وقوعه مبنی بودینه مشهور بالی بک تعیین اولمشدی
 دشمنک تصمیماتی بالی پاشانک مسعودی اولمجه در حال
 بوسنه بکلر بکیسی اولامه پاشایه و حدودده بولنان سائر

امرایه و طرف شاهانه به خبر لر کوندزوب، کندیسیده
مُدافِعَه حاضِراندی

دشمن اردوسی پشته، صحرالینه واصل اولدی؛
بزم حدود امراسیده موجود معیتلریله ینشدی .

اولامه پاشا دشمن ایله آچیقدن آچیغه چار پشمق
تدبیرینی درمیان ایتش ایسه ده، دشمنک کترتی مناسبته
سائر امرا او صورتی تنسب ایتد کلرندن، روم ایلمدن
ویای تخندن عساکر عثمانیه یتشجه یه قدر تدافعی
حرکت اولنق اوززه، جله سی و بودینده اوچ بیک
یکی چری ایله خدمت محافظه ده بولمان سسکبان باشی
اغا پشته قلعه سنه کیردی لر، و قلعه یه کیره جکلری کون
دشمن طایعه سیله خونریزانه بر میدان جربی ایدوب،
بر مقدمه ظفر قراندیلر .

اوستریا عسکری پشته یی بالمحاصره شدتله تضییق
و ضرب دانه طوپ ایله قلعه دیوارلرینی تخریب
ایدرك، ایچری یه یوریش ایتش لر سه ده، محصورلر
دیوارک ایچ طرفنه غایت درین بر خندق جفریله

دیواردن مستحکم بر سپز پیدا ایتمش اولدقلرندن، دشمن
 مهاجملی دیوار کدکلرندن ایچری به طالب، معهود
 خندقه طیاندقلری وقت عثمانلی قهرمانلری قلیج
 اوشورملریله ایچری به کیرن دشمندن همان دلیل قورتلدی.
 بو هچومده اعدانک پک چوق تلفاتی وقوعبولوب،
 ایرتسی کون بودین قلعه سندن اتیلان بر طوب دانه سوله
 اوستریالینک بر معتبر جنزلی دخی تلف اولدیغندن، ارتق
 پشته تسخیری شویله طورسون، اوراده دیکیش
 طوتدیره میه جقلرینی دشمن اکلایوب، و کجه این
 مهمات و طوپلرینی کیلرینه طوادیروب، فراریوانی
 آلدیلر. لکن ترک سربازلری قولایلقله دشمنی
 قأچررمی؟ اوستریا اردوسنک حرکتی ایشیدر ایستمز
 قلعه دن خارجه فرلایوب، دشمنی اوچ درت قوناقاتی
 بره قدر قیره، قیره قووالدیلر.

« غریبدرکه : ایکی دفعه در، اوس بترالی وار قوتنی
 بازوبه کتیروب، عثمانلی بی مجارستاندن پوس کورتمک
 اوزره، علی الغفله بودین و یشته اوزرینه هجوم

هجوم ایتش-یکن، ایکسندہ دخی پای تخت اردوسی
 و پادشاہ یتشمزدن اول منہزم و رجعت قہقری بہ مجبور
 اولش، و فقط بوسفر، اوستہ اولہرق، بروجہ اتی خیلی
 قلعه زردہ و یرمشدر»

اوستریالینک پشته اوزرینہ حرکتی پای تختہ معلوم
 اولنجہ حضرت پادشاہ عساکر عثمانیہ نک اجتماعی
 اطرافہ فرمان، و روم ایلی بکلر بکیسی احمد پاشایی
 دخی روم ایلی عسکرینی صوفیہ یہ طوپلامق
 ایچون ادرنہ یہ اعزام ایتدکلری مثلوا، کندیلری دخی
 ایام شتایی ادرنہ دہ کیرمک، وایلک بہار دہ بالذات
 مجارستانہ یوریمک اوزرہ، ۹۵۹ سنہ سی شعبانک
 سکرندہ استانبولدن ادرنہ یہ متوجہاً حرکت
 یوردیلر •

شواتنادہ فرانسیہ ایلیجیسی «پولن» شارل کن علیہ نہ
 اولہرق دونمای ہمایونک ایتالیہ و فرانسیہ سواحلتہ
 سوقی امرندہ مساعدا، پادشاہی استحصانہ موفق
 اولمشدر •

دو نغای همایون پادشاهک مجارستانه عزیمتدن صکره
حرکت ایتمش ایسه ده ، سفر همایون وقوعاته تداخل
ایتمک ایچون ، بوماده نک بوماده نک بوراده ایرادی
مناسب کورینوز . شویله که :

فرانسه قرالی برنجی « فرانسوا » دشمن قویسی
بولسان شارل کن طرفندن کوردیکی تضییقاتدن
قورتلقی ، و تمامی ملکیتنی محافظه ایتک اوزره ، اوتهدن
بری سفیرل واسطه سیله و معروضات مخصوصه تقدیم یلاه
سلطان سلیمانک امداد و اعانه سنه مراجعت ایدردی .
چکینکی بودین سفری اثناسنده فرانسوانک سفیری
پولن پادشاهی بودینده بولوب ، و برلکده استانبوله
کلوب ، مسدعیات مکرره سی اوزرینه ، قپوزان
دریا خیرالدین پاشانک دو نغای همایون ایله سهوقنه قرار
ویرادی .

بوصرده وندیک جهوریتنک دخی دائرة انفاقه
النمی ارزوسیه دیوانه ، ایون ترجانی یونس بک
سفارت حقیقیله پولنله برلکده ، وندیکه کوندراش ایسه ده .

جمهوریت ایکی دولت معظمه اراسنه قارشغی کندیسنبجه
 خطرلی کوره رک، بی طرف قاله جغنی بیان، واعتداز
 ایتدیکندن، یونس بک و پولن استانبوله عودت
 ایتدیلمر .

خیرالدین پاشا یوزالی قطعه سفین مشوعه ایله ۹۵۰
 مسنه سی بهارنده، پولن دخی برانکده اولدیغی حالده،
 استانبول لیمانندن اچیلوب، موافق هوا ایله « مسینا »
 پیشگاهنه دهشت انداز اولدی .

خیرالدین پاشا نیک برنجی تکلیفی اوزرینه مسینا
 قلعه سی محافظ لری عرض اطاعت ایتدکارندن،
 خیرالدین پاشا اورادن « مار سلیا » به طوغری
 ایلر ولدی .

توتنمای همایون ایتالیا صولزنده کورندیکی وقت ایتالیا ندر
 بک زیاده دهشته دوشه رک، حتی رومانک بتون پاسلری
 و چو جقلر و قادینلر ایچریلره طوغری قاچدیلمر .
 عسا کر عثمانیه مار سلیاده فرانسزلر طرفندن توق الاده
 احترامات ایله قبول اولندی .

فرانسسك قرق پارچه سفین متنوعدن عبارت اولان و « انژیین » دوقه سنك تحت قومانده سنبده یوانان قوه بحر یه سی دخی اوراده دونمای همایون ایله براشدرك، فرانسسك ممالک کندن او اوبده شارل کنگ دست استیلاسنه دوشمش اولان « نیس » قلعه سنی محاصره ایتدیلر .

محاصره بر مدت دوام ایدوب، نهایت محصورینه ویریلان امان اوزرینه نیس قلعه سی ۱۵۴۳ سنه سی اغستوسنك یکر میسنده تسخیر و فرانسسك قرالنه تسلیم ایدلدکن صکره، خیرالدین پاشا مظفرا استانبوله عودت ایلشدر .

پادشاهك : چارستانه حرکتی

حضرت پادشاه ۹۵۰ سنه هجریه سی محرمنك یکر می دردنجی و ۱۵۴۳ سنه میلادیه سی نیسانك یکر می طقوزنجی کوش، شهرزاده بایزید و بالجه له وزرا معیت همایونلرند اولدیغی حالده ادرنه دن حرکتله بکووردان

موقعند طونه او زرينه قوريلان کوپريدن کچه رک،
مجارستانه داخل اولدیلر .

مجارستاندن اوسه تر بالی نابعیتند بولنان « والپوه »
قلعه سی کوستندیل، اولونبه واینه بختی بکاری حضر،
مسیح ویحیی پاشا زاده احمد بکر طرفندن اولجه تحت
محاصره آلهرق مؤخرأ موکب همایونک طایعه سی
بولنان روم ایلی بکر بکبسی احمد پاشا دخی روم ایلی
عسکر یله والپویه واروب، محاصره یی تشدید ایتشیدی.

مخصوصین اون سکر کون شدت محاصره و محاربه یه
طیاندیلر سده ، پادشاه اورایه قریب بولنان « اوسک »
قلعه سی آلتنه واصل اولتجه عرض اطاعت ایتلریله ،
والپوه قلعه سی دخی ۹۵۰ سنه سی زببع الاولنک اون
طقوزنجی و ۱۵۴۳ سنه سی حزراننک بکر می ایکنجی
کونی ممالک عثمانیه سلکنه ادخال قلندی .

موکب همایون اورادن « دراوه » نهرینی مرزور ایله،
مقدمه متوفی بچار قرالی بانوشک اطاعتند اولوبنده

وفاتندن صکره اوس سترالی به کچمش اولان « پچوی »
اوزرینه یوریدی .

پچوی قلعه سی اهالیسی موکب همایوندن اول
طایفه اوله رق ایلیری به سوق اولنان اوسک و مهاج
سنجاقلری بکری مراد و قاسم بکله بلا حرب اطاعت
ایتدکلرند ز ، موکب پاشاهی اثنای طریقده بو خبری
انجه « شقلوش » اوزرینه توجه ایتدی :

ربیع الاخرک ابتدا سنده شقلوش قلعه سی محاصره
اولنهرق ، اون درت کون شدتله دوکلد کدن صکره ،
قلعه نک جبراً عثمانلی انه دوشه چکنی محصورین
اکلامرلیله ، استیمان و تسلیمه مجبور اولدیلر .

اش-بو یکی تسخیر ایدیلان والپوه ، پچوی ، شقلوش
مهاج سنجاغنه اچاقاً سنجاق بکی قاسم بک عهدده سنه
تفویض اولنهرق ، حضرت پادشاه اورادن حرکتله
ایلای ظفرله بودینه داخل اولدی .

حضرت شهریار ظفر آثار بودینه ، والپوه و شقلوش
محاصره لنده اثبات بسالت ایدن شجعیان امر او افراد

حکمرنده اجرای مکافاتن صکره، موکب همایونترین
« استرغون » قلعه سی اوزرینه یورتدی .

استرغون شهری « طونه » و « غران » نهرلینک
براشدیکی یرده برتبه اوزرینه مینی، بلاد معظمه دن
اوله رق، اوراده فن معمارینک درجه علیاسنی کوستر
برعظیم کلیسا و برده درت یوزاللی ارشون ارتفاعه قدر
طونه دن صو چیقارر صو چرخنی واردر .

موکب همایون استرغون جهته کچجه « زهرمار »
لقبیله معروف محمد بک قوماندسنده بولنان دوشمای
همایون دخی طونه دن یوریوب، مملکت ۲۶ ربیع الاخر
۹۵ و ۲۹ تموز ۱۲۴۳ ده برآ و نهرآ تحت محاصره یه
آلندی .

استرغون قلعه سی کلی اسپانبول، المان، ایتالیان،
و یری مجار عسکری محافظه سنده اوله رق، قلعه نک
مئاتی دخی درجه کافیه ده اولدیغندن، محصور لر بونی
عزیم التسخیر عایدرك اردوی عثمانی یه پک سربست
مقابله ده بولندیلر، و حتی عثمانلینک بردفوه ایچری یه

هجومه شدتله مقاومت ایله درك، دوغما سرداری
 زهرمار محمد بك و بولی بکی جندی سنان بك كچی
 بعض رؤسانك و خیلی عساكر اسلامیه نك شهادت لرینه
 سبب اولدی لر سده، كرك بو هجومده، و كرك صكره
 نوکب همایونده کی لایعد صنوف عساكر عثمانیه نك
 مهاجانی و طونه دوغما سیله استانبولدن و بودیندن نقل
 اولنان متعدد طوبلرک لایق قطع کله یاغدرملری اوزرینه،
 مخصوصرلر کده چوغی تلف اولوب، نهایت جادی الاخره نك
 التنجی و اغستوسك اوننجی کونی قلعه حضرت
 پادشاهه تسلیم اولندی.

بوائنده پادشاهك اورالره تشریف لرندن طولانی
 متبوعی طرفندن عرض خلوص و تآکید مصافحه
 ماورا «له» دولت نك بر ایلیچسی کله درك، حضور
 شاهانه قبول اولمشدر.

استرغونك بیوک کایساسی درحال جامع شریف
 هیئتله قونیه رق، جناب پادشاه ایلك جمعی اوردیه
 ادا پوردیلر، و قلعه نك صدمات محاصره دن خراب

اولان پرلرینی ، او وقتک قاعده مستحسندسی اوزرته
 غموم عسکره و پاشاره و بکله و حتی سرای خدمه سه سنده
 ارشون حسابله باتوزیع ، ازکون ظرفنده اعمار و تحکیم
 و امر محافظه سیچون مقدار کافی عسکر و غنیمتله ، حکومتی
 دخی بودین بکله بکلیکنه الحاقا قایمچی پاشا زاده محمد
 بکله توجیه ایتد کدن صکره ، « استونی بلغراد » اوزرینه
 یورید بلر .

یول اوزرنده واقع « تانا » و « ویلاق » نام اوفق
 قلعه لر بالتخریب یکیلوب ، ۹۵۰ سنه هجریه سی
 نجادی الاولاسنک اوزنطقه وزنجبی و ۱۵۴۳ سنه میلادیه سی
 اغستوسنک بکر منجی کونی استونی بلغراد محاصره
 اولندی .

بوم لکت دخی اسکی و مشهور بر شهر اولوب ، قاعده سیده
 قلاع مستحکمه دن اوله زرق ، بتون مجارستان قرالارینک
 هزارلری بوراده در ، و قرالار حین جلوسه لرند ، رسم
 تیوجی بوراده اجرا ایدرلر مش .
 قریم خانی صاحب کرای طرفندن ۵۰۰۰ خفیف

تاتار سوار سیله کوندرلمش اولان برادری « امین کرای »
 یولارده دشمن ۲۰۰۰ الکنی چاپول ایدرک کلمش ، و بوراده
 موکب همایونه التحاق ، ونظرگاه پادشاهی به بیک بشبوز
 اسیر عرض ایلمشدر .

اناطولی بکر بکیسی ابراهیم پاشا بودین قلعه سندن
 یورایه متعدد محاصره طوپلری نقلنه مأمور ایداشیدی ؛
 طوپلرک وصوانه قدر قلعه نک اطرافنه متریسلریاپایله رق
 بر ایام اوصورتله حصر و تضیق اولاندقدن صکره ،
 طوپلرک و محولنده قلعه ایچینه آتشلریاغدیرلغنه
 باشلانندی .

اچیلان کدکلرندن ایکی دفعه قلعه نک درونه هجوم
 اولنه رق ، برنجیسنده وزیر خسرو پاشانک سوء تدبیری
 سببیه استیلا قابل اوله مامش ایسهده ، جادی اثناسیه نک
 ایکتچی و ایملوک دردنجی کونی ابدیلان ایکنجی
 هجومده قلعه جبراً اندی .

شوایکی مهاجمده طرفیندن کلی تلفات وقوعبولوب ،
 محصورلرک بقیه السیه یوفندن برقله یه قپانانلر دخی برکون

صکره استیمانه مجبـ وراولر یله ، ایچلرندن اوسـ تریالی
 عسکری طاقی و برلیدن سائر استک ایدنار و یریلان
 امان موجبنجه ویانه یه کوندرلدی .

« بعد القح شهرک جنـ از لردن تطهیری اوچ کونده
 قابل اولدیغی مروی اولوب ، حربک شدتی یونکله
 قیاس اولنه یلور . »

یوشهر جسمیده کی قرالار قبرستانه متصل بولنن بیوک
 کلیسا اهلینک استرحامنه ، بنی ینه اهالی یدنده
 یراغلدی .

مملکتک اداره و حکومتی وزیر بکر بکیسی محمد
 پاشانک برادری و « اینه یختی » بکی احمد بکه توجیه
 وقلمه تک تعمیراتی اجرا اولنه رق ، لاجل المحافظه درون
 درت بیک عثمانلی عسکری قونلدی .

سلطان سلیمان بوسفر لرنده مجارستانک بلاد معظمه سنلی ،
 و اطرافه سوق اولنان فرقلر واسطه سیله دها برطاقم
 قصبات و بلنقلری استیلا ، و فردیتانک بغنه بشتیه
 صارقندیلقی ایدیشی مقابله سنلی شو صورتله اجرا یوزوش

اولد قونئی ، و موسم شتا حاول ایدرک دها ایلر و سنه
 رکیدلکه وقت مساعد قالدیغندن ، موکب همایون
 استونی بلغراددن کیر و دونه رک ، ۹۵۰ سنه سی شهبانک
 اون سکرنجی و ۱۵۴۳ سنه سی تشرین ثانینک اون
 النجی کونی استانبول پای تختنه مواصلت ایتدی .

شوقدرکه : اننای عودتده مغنيسا والیسی و نزد
 شاهانده شهزادگانک ائ سوکلیسی (شهزاده محمدک
 وقائی خبری المنغله ، فتوحات واقعه مسرتی پادشاهجه
 و خلقجه مبدل اسف او اشدر .

حضرت پادشاه استانبوله بعدالوصول ، شهزاده
 قرخومک نعشنی استانبوله نقل و بکی چری قشله سی
 جوارنده تهیه ایدیلان تر به مخصوصه ددفن ایتدبروب ،
 شهزاده نک نامنی ایچا ایچون اوراده معتمات برعالی جامع
 شریف انشا بیورمشلردر ، که استانبولک وس - طنده کی
 شهزاده جامعی دیدیکمز جامع نورلامع اودر .

مجارستانده بعض فتوحات

بودین بککر بکبسی یخبی پاشا زاده محمد پاشا طرف پادشاهیدن الدینی تعلیمات موجبجه ۹۵۱ سنه هجریه سی و ۱۵۴۴ سنه میلادیه سی بهاری حلوانده ایالتنه تابع اولان استونی بلغراد، سکدین، مهاج و پوزغه سنجاقلری امراسی احمد، درویش، قاسم و مراد بککری و قلعه لده خدمت محافظه ده بوانان یکی چریلرک نصغنی بودینه جلب ایله بر منتظم اردو ترتیب و بودین قلعه سندن بیوک طو پار استصحاب ایدرک، مجارستانک قلاع مشهوره سندن «ویشغراد» اوزرینه بوریدی؛ بو قلعه اون ایکی کون شدتله محاصره اولنه رق، استیماناً آ لندی .

فقط یکی چریلر مغایر شریعت اسلامییه اوله رق ویریلان امانی بر بهانه ایله بوزوب، محصورلردن ایکی یوز قدر ادمی غدرأ اولدیرمشلردر .

محصورینک ریئسی بولنان «پیبر - آماد» نام ذاتی محمد پاشایکی چریلرک انیدن کوجله قورتاره بیشدر .

محمد پاشا و بشغرادك اسباب محافظه سنی بعدالاکمال،
 اردوسی «نویغراد» اوزرینه چکوب، بورانك خلقی
 اردونك حرکتی خبرالتجه فرارایتمش بولنمسیله، نویغراد
 بلا محاربه ضبط اولندی، واورادن «حطوان»
 قلعه سی جانبنه توجه اولندی.

حطوان محافظلری ایسه مملکتته آتس ویره رک
 صاورشمش اوانقلرندن، محمد پاشا وصوانده آتشک
 اطغسینه همتله کرک بورانك وکرک اورالده کی سائر
 قعات وقرانك اهلینسی بالتأمین، تحت رعیت عثمانیه یه
 ادمال ایتدیروب، مظفراً وموفقاً ایالتی مرکزینه
 چکدی.

بهارلردن «سیمون طورینا» نام قلعه نك قوماندانی
 بواناه «طوما - مارقوجی» بودین یوللرینه لاینقطع اشقیاء
 صالدرز، واینای سیبلی ازعاج واضرارایدردی، مهجاج
 بکی قلم بکک افاده سی اوزرینه، محمد پاشا اورایه
 دخی عنکر چکهرک، طوما مارقوجی فرارایتمسیله، مملکتی
 ضبط ایندی.

بوسنیه جو ار ولیقہ نیک تسخیری

اصلا و ونبا ممالک کنندن بوسنیه قریب « ولیقہ »
 قلعه سنک تسخیری دولت علیہ جہ مہم اولدینندن ؛
 بوسنہ بکلر بکیسی اولامہ پاشا ایلہ ہر سیک بکی « مالقوج »
 نیک ایالت عسکر یلہ ولیقہ نی محاصرہ تختہ المقلہ برابر ؛
 پای تختندن دخی استمداد ایملر یلہ ، بودین بکلر بکیسی
 محمد پاشا سیمون طورینا قلعه سنی استیلا ایتدی بکی
 صرہ دہ بوسنیہ امداد ایتمسی چون کندیسنہ امر
 ویرلشیدی .

محمد پاشا پوزغہ ، سترم و سمندرہ عسکرینی درمال
 اولامہ پاشا معینتہ کوندردیکندن ، بونلرک وصولندہ
 محاصرہ بالتشدید ، ولیقہ قلعه سنی دخی ۹۵۱ سنہ بندہ
 بحر بآ تسخیر اولندی .

جو یقہ واندریک قلعه لرینک تسخیر

ایسنونی بلغراد بکی احمد بک دخی ینہ ۹۵۱ سنہ بندہ

سنجانی جوارنده اولوب اطاعتده اولمیان مجار قلعه لرندن
« جویتقه » و « اندریک » قلعه لرینی بالنضیقو، ممالک
محروسه به الحاق ایلدی .

اشبؤ ۹۵۱ سنه نی خلاینده صدر اعظم خادم
سلیمان پاشا، وزرادن خسرو پاشا ایله دیوانده مناسبتسز
مناقشه و مجادله ایتدیکیچون، مسند وزرات عظمادان
عزل اولنه رق، یرینه ایکنجی وزیر داماد رستم پاشا
تعیین بیورلدی .

۹۵۳ سنه نی وقوعانندن دولتجه پک بیوک ضایه اتدن
عد ایدیله جک شی غازی خیرالدین پاشانک وفاتیدر .
غازی خیرالدین دولت عایه نک قوه بحر به سنی او عصرده
موجود اولان کافه دولتلرک بحر به سنه تفوق ایتدیرمش ،
ودورغودجه ، صالح رئیس ، پیناله ، سیدی علی
رئیس و اولج علی کبی فنون بحر به ده ماهر چراقله

یتشدد بروب برافشدر، که اوسایده شوکت و قدرت
 بحریه من نیجه سنه ردها ولوله انداز افاق اولشدر .
 غازی مشارایه بشکطاشده تربه مخصوصه لرنده
 مدفوندر . « مات رئیس البحر » تاریخ وفاتشدر .
 رحمة الله علیه .

— ۰۰ —

سلطان سلیمان مجارستاندن عودت لرندن ۹۵۵ سنه
 سنه قدر کا اسنا بواده و گاه ادرنده ارام ایله، بومدت
 ایچنده ممالک محروسه جه پک چوق تنظیمات و اصلاحاته
 موفق اولدقاری . مللو، قریباً بیان اولندیغی و جهله،
 امر او واسطه سیله مجارستان و بوسنه جه تیرنده خلیجه
 فتوحات دخی حصوله کتوردیلر .
 . صالحه

اوستریا قرالی فردینان ایله برادری و المانیا ایمپراطوری
 مشار لکن سلطان سلیمان ایله خصوصتک دوامنده
 کوریه جک تهلکه بی شمیدی به قدر مجارستانک بار بستی

غیب ایتک، وقرده ودرکرده پک فنا هریمتکر کورمک کبی
 مصیبتلی تجر به لرله اکلادقلزندن، فردینان اول امرده
 بودین بکلر بکیسی محمد پاشایه مراجعتله برمتارکه حریره
 قرارلشدر دقدن صکره، «نیقوله - سیقو» نام سفیرینی
 استانبوله کوندرمش، وشارل طرفندن دخی هولاندهلی
 «ولتویج» نامنده برابلیچی کلش اولدیغندن، بونلر
 پادشاهی صلح و مسالته اماله ایچون استانبولده
 وادرنه ده او پچ سنه قدر اوغراشوب، نهایت خزینه
 سلطنت سنیه یه سنوی اوتو زیک دوکا ویرکو وصدز
 اعظمه و سائر و زرایه دخی مقدارمعین هدیه سنویه
 ویرمک او زره، بمش سنه ایچون برده صالحه عقیدنه موفق
 اولدیله .

اشبو مصاحبه دائر سلطان سلیمان طرفندن ویرلمش
 اولان عهدنامه نک بر صورتی ذیل جلدده (۸) رقیله
 کورینور .

القاص میرزانک سلطنت سنیہ یہ التجاسی

حضرت پادشاه ۹۵۴ سنہ سنندہ ادرنہ پای تختندہ
 یوتدقلری، خالدہ، ایران شاهی (شاه طہماسب) ک
 کوچک برادری و شروان حکمداری «القاص میرزا»،
 قردانہ نیک سوء قصدن قورقوب مقرر حکومتندن
 قرار ایله، دشت قیچاق یواندن قریبہ واوراننده بحرا
 قرادکز بوغازینہ کلمش اولدیغی حضور شاهانہ یہ عرض
 اولنسیله، میرزانک مع الاحترام استانبوله بالادخال، حقنندہ
 ایقای مراسم مهماننوازی یہ دقت اولنسیچون استانبول
 قائم مقامنه امر ویرلدی . پادشاه دخی کمال دبدبہ ودارات
 ایله ادرنہ دن استانبوله نقل بیوردیلر .

موکب همایون استانبوله کیدرکن، الای سیرایمک
 ایچون القاص میرزا خارج سورده بر محله اقامہ
 اولنسیلیدی، سلطنت عثمانیہ نیک آیین شکوہ و شوکتی
 وخصوصیله صنوف عسکر یہ نیک حسن و ترتیب وزینتی
 میرزانک فوق الغایہ حسیرتنی جالب اوله رق، بکی چری،

سپاہ و سلمہ دارطائفک کو چک ضابطلری کچد کجہ
 پادشاہ کچیورظنیله میرزا ایاغہ قارقار، ویاننده کی
 مأمورین دولت عایہ پادشاہ اولدیغنی سویلد کجہ ینقہ
 اوتور رایش، یکی چری وسائر بلوکلر اغازی کچی بیوک
 امرانک ووزرانک مرورلنده دخی او معالہ ده بولنوب،
 نہایت حضرت پادشاہی کورنجہ مہوت قالمش اولدیغنی
 مرویدر •

بومیرزایہ سلطان سلیمان پک زیادہ التفات کوسہ تروپہ
 بز پادشاہہ لازم اولان اسباب احتشامی مع زیادہ احسان
 بیورمشلردر •

القاصدن مقدم شروان شاهان شہزادہ لرندن «خلیل
 پادشاہ زادہ برهان علی سلطان» نام ذات دخی، ممالک نتیجہ
 دوچار اولدیغنی فلاکت اجباریلہ، دولت علیہ بہ دخالت
 ایدرک، استانبولده سعادت حال ایله یشہامقده ایدی •
 اینک صورت ورودی دخی شویله کہ :

خلیل پادہ شاقدم شروان شاهلری سلالہ سندن بواندیغنی
 جالدہ شاہ ایماعیل اردبیلینک غموم ایران، ترکستان و شروانہ

تسلط واسستیلاسی اثناسنده شاه اسماعیل کرمه سنی
 تزوج ایتمکله، هم انک شرندن کندینی محافظه ایتمش
 همده نزاعسزجه ملک شروانه مالک اولمش ایلدی •
 خلیل پادشاه مؤخرأ وفات ایدوب، حین وفاتسده
 اوغلی برهان علی، صغیرالسن بولنق ملبسه سیله، غم
 زادهسی «شاهرخ» حکومت شروانی ضبط ایتمش
 ایسه ده، شاه طهماسب شروانه عسکر چکله رک شاهرخ
 اخذ واعدام وشروان حکومتی کندی قرنداشی
 «انص میرزا» یه توجیه ایلدی •

برهان علی کسب رشده وافتدار ایدنبجه اجدادینک
 ملکنی اجنبیدن قورتارمق ایچون بالدفعات انص
 میرزا ایله جنک وجدال ایدوب، لیکن هر دفعه سننده
 منهزم اولدوق، نهایت وطنی ترک ایله ملاز فلاکر دکان
 اولان درگاه سلیمانی به انجا ایلدی •

یونک خصمی انص میرزادخی، دمنجک سویلندیکی
 وجهله، اودرگاه سعادت اکتساهه کلوب، دوشمش
 اولدیغندن، محلول حکمنده قالان شروان ملکنی

استحقاق وارثیتی حسبیله کیدوب ضبط ایتک اوزره
 یدینه پادشاه اعظم طرفدن اهالی شروانه خطاباً
 بفرمان عالی ویریلرک، برهان علی شروانه کوندرلدی.

—۵۵—

شرق سفری

سلطنت سنیه نك اوروپا جهتده اولان مشغولیتدن
 شاه طهماسب بالاستفاده، برارالق وار قاعه سنی استیلا ایتمش
 اولدیغندن، حضرت پادشاهک طهماسب حقنه ذاتاً
 بر حسن نیتلری یوغیکن، القاص میرزا پادشاه ایله
 کورشدکجه دائماً قرداش نك اعتسافاتندن شکایتله
 پادشاهی شرق سفرینه تشویق اید، ایده یکیدن
 بر شرق سفرینک اچلمسده سبب اولدی.

اسباب سفر باتیمیّه بوسنه بکیر بکینی اولاده پادشاه
 مقدمایک چوق زمان ایرانده بولمق مناسبتیله، اورالرک
 احوالنه معلوماتلی اولدیغنی جهتله، اولجه میرزا القاصیه
 توفیقاً ارضروم جانبنه کوندریلوب، ۹۵۵ صفرینک

اون سکرنجی کونی حضرت پادشاه، دخی اک کو چک
مخدوملری « شهزاده جه-انکیر » ووزرا معیتلرنده
اولدیغی حالدده استانبولدن اسکداره کچرک قونیه
طریقینه شرقه، توجه بیوردیلر .

موکب همایون سید غازی مرحله سنه وارنجه
« صاروخان » والیسی ایکنجی شهزاده « سلیم »
حضور شاهانه بدئول اولسینه، روم ایلیک محافظه سنه
یلقق اوزره قائمقاملق صفتینه ادرنه کوندرلدی .
(اق شهر) مرحله سنه قونیه والیسی شهزاده « بایزید »
وسیواس مرحله سنه دخی اماسیه والیسی بولنان الکبوک
شهزاده « سلطان مصطفی » ایالتلری عسکرینه موکب
همایونه التحاق ایتدیلر .

بوشهزاده لر برلکده کوتور ایوبینه ایالتلرنده براغلمشدر .
سیواس وارضروم کچیلوب عالجواز مرحله سنه
واریلنجه وان قلعه سنک ایرانلیدن استرداد ضمیمه
اولامه پاشا وقرمان بککر بکیسی پیری پاشا وان محاصره سنه
مأمور بیوردی .

مقاملر شروانه کوندریلان برهان علی سلطانک

یئنده کی فرمان عالی سایه سنده اهالی بی کندیته اطاعت
ایتدیروب، شر وان حکومتی قبضه اداره سنه المش
اولدیغی خبری دخی عاد-بلوازمر حله سنده الندی .

عاد-بلوازدن وان اوزرینه وارلق مضمم ایکن ،
القاص میرزانک تشویقیله موکب همایون ایران پای
تختی اولان « تبریز » شهرینه طوغرلدی .

شاه طهماسب اولجه مرکز حکومتی ترک ایله ایرانک
ایچر بلرینه چکله شیدی .

جمادی الاخره نک یکر مچی کونی تبریز خار چنده
بولنان « شنب غازان » موقعنه اوتاغ همایون قورلدی ،
وتبریز شهرینک حسن ضبط و محافظه سیچون بلوکلر
کوندرلدی .

تبریزجه قتل عام اجرا سیله اموال اهلینک نهب
وغارت ایدلسنی اقص میرزا پادشاهه عرض والقا
ایدردی . نه غدارانه ، نه وحشیانه برفیکر !! پادشاه
عدالت پناه بوبله برظلم چنکیزانه بی قبول ایتمکله برابر ،
شهر خلقنک محفوظیت جان و مال و ناموسلرینی پک

زیاده التزام بیوردقلیندن، عسکریدن و سارردن هیچ فردک فقرانک مجماناً برچو پنه ال اوزانغنه اقتداری اوله ایدی؛ فقط شاهک سرایلری غارت و تخریب ایتدیرلدی .

حضرت پادشاهک ایتدایت عالیدلری تبریزتخت شاهینسنه القاص میرزایان اعداد ایله، تقرر حکومت و سلطنتی ایچون، اوراده عثمانلی عسکری اولوازم حریه برابق ایدی؛ لیکن القاص غایت ظالم و سفاک اوله رق شروانده حکومتی ائنده اهالی به ایتدیکی مظالم قلامش، و بتون شروان و ایران خلقی کندیسندن تنفر ایتمش اولدیغنی پادشاه مؤخرأ ا کلاملریله، تبریزی حالیه ترک ایدرک وان قلعہ سی اوزرینه توجه بیوردیلر .

رجبک اونجی کونی وان قلعہ سی جوارینه مواصلت اولانه رق، قلعہ نک تشدید مجاء مره سنه وزیر اعظم رستم پاشا مأمور اولدی .

برهفته قدر قلعہ شدتله تضییق ایدلد کده، محصورلر ایستیمانه مجبور اولدیلرندن، طرف پادشاه پیدن امان

ویریلوب، وانینه ممالک محروسه فیه علاوه و دروننه
مقدار کافی عساکر عثمانیه ادخال اولنه رقی، بکار بکیلیکی
اناطولی دفترداری چرکس اسکندر پاشایه احماله واحسان
یورلدی .

وان قلعہ سی بوصولہ النوب تعمیراتی اجرا اولنورکن،
شاه طهماسبک عا. بلواز، موش واخلط قصبای
وقراسنه علی الغنله هجوم ایدرک، انه کچیردیکی اهالی
ققراسنی قتل واعدام واموال ومویشی بی غارتله عقلجه
سلطنت سنیهدن اخذ انتقام ایتمش اولدیغی، و بوندن
ماعدا بر زماندنبری خراب اولوبده طرف شاهانه دن
لاجل الاعمار « پاسین » سنجاغی میرلواسی ذوالقدرلی
علی بکک تحت محافظه سنه ویرامش اولان « قارص »
قلعه سی اوزرینه دخی بفرقه کوندروب، انشاآت ایله
مشغول اولان عمله ومامورین و مستحفظ طاقنی قتل عام
ایتدیردیکی عرض اولمسیله، حضرت پادشاه شاهلی
قیصدیروب تدبیرایتمک اوزره، درحال واندن عا. بلواز
جانبنه حرکت یوردیلر سسه ده، شاه بو حرکتی ایشیدر

ایشتر غارت ایتدیگی حیوانات وه واشی بی دشمنه بر اقامق
زعیمه بیهوده اتلاف ایتدیروب، ینسه ایران طاغلیرینه
قاچمش اولدیغندن، وقیش موتمی دشخی تقرب ایتدیکنندن،
موکب سه ایون « دیار بکر » طرفنه چکلدی .

وزیر ثانی احمد پاشانک سردار تمینی

موکب هم ایون قشلاقده، ایکن شاه ینه ممالک محروسه یه
تجاوز و تسلاطه میدان بوله مابق اوزره وزیر ثانی احمد
پاشا برفرقه عساکر عثمانیه یه سردار تعیین اولسه رق
حدوده سوق اولندی .

احمد پاشا کما خه بالوصول، دشمنک احوالی ا کلامق
ودشمندن اسیرالمق ایچون، معیتنده بولنه ان شجاعان
امرادن چرکس عثمان پاشایی برفرقه سواری ایله قره غوله
چیقارمشیدی .

عثمان پاشا کما خه برقوناقلق مشافهده ایرانلینک
چادرلره اقامت ایتکده اولان برفرقه سنی کشف ایدوب،
بونلری برخدعه حربه ایله تار و مار ایتدی .
شویله که : کویلوردن قرق الی قدر طور و وارکک

خرکله الهرق، قویرقلرینه قرغان ولکن کبی شیلر
 باغتمدیروب، برقرانق کیمجه ده ایران فرقه سنک چادرلی
 اوزرینه سوردی؛ کندیسیده ارقه لرندن شدتله
 هجوم ایتدی.

حیوانلرک بربرینه چار پهرق قوشملرندن حاصل
 اولان کورلدی، وعثمانلی سواریلرینک اوزنکی
 شاقرده درق و «الله الله» صدای نصرت افزاسنی
 عیوقه چیقاردرق دشمن باشنه بلای آسمانی کبی صوتلری
 ایرانلیلری فنا حالده شاشیردوب، یکدیگرینه دوشدکلری
 صره عثمان پاشا وعسکرینک خیلینسی آتلرندن اینه رک
 پیاده جه چادرلاروسنه دخول ایله دشمنه قلیج اوشوردیلر،
 وپک چوغنی قیردیلر.

ایرانلینک و رایه قریب بر محاده بیوک اردوسی بونمسیله،
 عثمان پاشا بقیه آسیوفی تعیب ایتمه رک سردار اردوسنه
 التحاق ایتدی. لکن ایران فراریلری کندی بیوک
 اردولرینه - عثمانلینک بیوک اردوسی باصدی - به رک
 دهشت ویرمسیله، انلردخی قره باغه قدر فاجدیلر؛

اگرچه سردار احمد پاشا اوئاناده بوریمش اولسیدی،
 بزیوک مظفریت قرانمش اوله جنی صکره دن
 اکلاشادی .

القاص میرزانک اصفهان هجوی

القاص میرزا قرنداش-ندن انتقام المغه ، وخصوصیله
 طبیعت ظالمانه سی ایجا بنجه ، مالک تخریب ایتکد بک
 حریص اولدیغندن، شاه طهماسبک وسائر قرنداشلرینک
 اصفهان ، قم وکاشانده بولان سرایلرینی لغما
 وتخریب ایتکد ایچون طرف پادشاهیدن رخصت
 استدعا سنده بولوب ، بونک اخلاق واطوارردیه سندن
 طولانی پادشاهک ذاتا توجه عالیتری منسلب اولسیله،
 موکب همایوندن دفع اولوب کتعی موافق کورلدیکندن،
 عساکر مرتبه عثمانیدن یانه کیمسه ترفیق اولمتمسزین،
 دیار بگردن عزیزمنه مساعدده اولندی .

القاص میرزا برطاق بیغماچی اکراد او باش مقوله سندن
 اوچدرت بیک ادم طو پلایوب ، و بولارده غایب لکنی
 تزیید ایدوب ، بغداد طریقندن ایرانه دخول ،

و ایستد یکی کبی اصفهان، تم و کاشان و سایر قصبات
ایرانی یعنی و چاول ایدرک، پادشاه حلب مشتاسند، ایکن
وزیری سید عزیزاه شروانی ایله مغنماتندن طرف
شاهانه بدخی هدایای کلیه نفیسه تقدیم ایتدی .

بومیرزا مؤخرأ هر نه سبیدن ایسه طرف سلطنتدن
دخی امنیتی قائدیروب، وحقی جانب شاهانه دن بانامه
مخصوص وقوعبولان دعوته اجابت ایتوب، اکراد
بکلرینک جایله حدود اوزرنده طولاشیر، و بر
ارالق کیفه سزا ولدینی حانده «کسک چنار» نام محله
چادرلیله یاترایکن، امرای اکراددن «سهراب» بک
بغته میرزایی باصنرق، اخذ و کرفته شاه طهماسبه
کوتوردی .

شاه دخی بونی اولا «قهقهها» قلعه سنده قلعه بند

ایدرک، بالاخره دیار عدمه کوندردی .

دو نبالی حاجی خانک هزیمت وقتلی

مقدمادولتعلیمه منتهسبارندن ایکن، مؤخرأ ایرانلی به تبعیت

و «خوی» خانقلیله کسب مزبت ایتمش اولان امرای عشایر

شرقدن « دونهالی حاجی خان » حدود مالک محروسه یه ایصال خسار دن خالی قائم دیندن، وان بکلبک بکیسی اسکندر پاشا، برارالق خوی قصبه سنده حاجی خانی بالمحاصره محاربه شدید دن صکره ملکیتی تسخیر، و برچوق عونیه سیه برابراجی خانک باشنی کسوب، حضور شاهانه یه تقدیم ایلدی، و بو خدمتی تقدیراً اسکندر پاشایه طرف شاهانه دن قلیج و خنجان کوندرادی.

حضرت پادشاه فصل شتاده حلبده تزیین سر بر شوکت واره صره حلبک اطرافنده صید و شکار ایله تنزه رغبت بیوردقلری حالده، هر جهتده عثمانلی فرقه لری غلبات و مظفریاته نائل اولدقلری کبی، ارضروم بکلبک بکیسی محمد پاشا دخی کرجستانه دخول ایله برکان، بناک، برناک، کومکه، کوچک، صماغار و انا نام قلعه لری استیلا ایتشد.

موکب همایونک حلبدن دیار بکله نقلی

فصل شتایکوب، موسم بهار ایرشمس اولدیندن،

حضرت پادشاه ۹۵۶ سنه سی جادی الاولاسنک اوننجی

کونی حلبدن حرکله دیار بکره طوغری توجه
 بیوردیلر . دیار بکره قریب الما نام مرحله یه مواصلانده ،
 مزاج هم ایونه براز اسراف عارض اولمسیله ، حضرت
 پادشاه سرای خلیفه لطافت هرا ایله مشهور اولان
 « قره جه طاع » یا بلاسنه تشریف بیوروب ، برقاچ
 کون ظرفنه سده تمیمیج مزاج ایله دیار بکره عزیمت
 ایتدیلر .

بروجه محرز ارضروم بکلر بکیسی محمد پاشا کر جستاندن
 بعض محللار استیلا ایتیش ایسه ده ، کر جستانک تماأ
 دائرة انقیاده ادخالی ضمنده بیوجک بر اردو سوقی
 لازم کلوب ، ارضروم ، قرماز ، مرعش و سیواس
 بکلر بکیلری و برقاچ بیٹ یکی چری ایله غربا بلوکلری
 وزیر ثانی سردار احمد پاشا معیتنه و بر بله رک ، ۹۵۶
 سنه سی شعباننده کر جستانه سوق اولندی .

بو اردو کر جستانه داخل اوله رق ، ابتدا « تور نوم »
 قلعه سنی شدتلی بر محسار به ایله تسخیر ایتد کدن صکره ،
 نجاح ، امیر آخور ، اچمه ، تپکر ، اشرد و دیگر اچمه

قلعه ریله سا تراون بمش قدر قلاعی حرباً و احتیماً فتح
ایله برابر برچوق اسرا و اموال اغتنام ایتدی .
قلاع مفتوحه ذلک بعضیه سی تخریب اولنده رف ،
تورتوم و افجه قلعه و دیوانه دره سی بر سنجاق یاپیلوب ،
امرادن برینه بانتوجیه ، احمد پاشا عودتله شولک
ایکنجی کونی جولک صحرا سنده موکب همایونه التحاق
ایلدی .

جناب شهریار ظفر آثا ر شاه طهماسبی لایقانه تکمیل
و حدود عثمانیه نك دوام امنیتی اسبابنی تکمیل ایله برابر ،
کرجستانی دخی وجد مشروح اوزره دائره اطاعتیه
ادخال بیورماریله ارتق اورالده اقامتله لزوم قائم دیغندن ،
۹۵۶ سنه سی شوالنک اون دردنجی کونی دیار بکردن
حرکتله ، ذی الحجه غره سنده استانبول تحتکاهنی
تشریف پیوردیلر .

• چارستانده بعض فتوحات

حضرت پادشاه شرق سفری عودتندن صکره برمدت
استانبول وادینه پای تختلنده اسوده بر زمان کپروب ،

فقط بلغراد و بودین جانبلرنده و اوستریالی اداره سنده
بولنان پچی، پچکرك، وارات، جناد، لپوه و طمشوار
قلعه لری خلتی حدود مملكت شاهانه به ایصال مضرت
ایده كادكرندن، و اوستریالی ایله اخیراً بش سنه ایچون
قراراشدیریلان مصالحتك مدتی دخی منقضیه
اولدیغندن، شو قلعه لرك استیلا سیله مجارستانجه حكومت
سلطنت سنیه نك تقریری دولتجه ارزو، و روم ابلی
بكار بکیسی صر قوالی محمد پاشا قوماند سیله ۹۵۸
سنه هجریه و ۱۷۵۱ سنه میلادیه سنده اوجه تله ینه
سوق اردو اولدی . محمد پاشا ۹۵۸ سنه سی رجب نك
التنجی کونی بلغراده، و اورادن اردوسنی بعد الاكمال
مجارستانه داخل اوله رق، اولا پچی قلعه سنی بالمحاصره
حرباً، و ثانیاً پچكرك قلعه سنی بر قناچ کوز حصر ایله
انی دخی استیلاماً تسخیر ایتدیکی کبی وارات، قنبلان
وجناد قلعه لری دخی عمره سیله و استیمان طریقیه
قبضه تسخیره الهرق، « لپوه » قلعه سی اوزرینه
یوریدی .

لیوہ دہ اوسٹریالیٹک « پاتوری - اندراشی » نام جنرلی قوماندہ سندنہ یکرمی بیک موجودلی براردوسی اولدیغنی خبرالندیغندن، محمد پاشادشمنک احوالی اکلایوب، بز « دل » المق اوزره سواریدن برکشاف قوی کوندرمش ایدی .

یوقول یوادی دشمن طرفندن دخی اوغرضله چیقارلمش اولان سواریلره تصادف ایدرک بیدلرنده ظہورہ کلان محاربہ بی عثمانلی فرقه سی قراندی . دشمن مہرزلمری اردولرینہ قاچہ رق قضیہ بی خبر و برنجہ اندراشی یہ بردہشت دوشدرک، طاقیلہ فرازیونی الدی .

یوصورت محمد پاشا طرفندن استخبار اولندقد، اپویہ واروب، ایچندہ کی رعیه طاقی عرض اطاعت ایتدکارندن، اورایہ اولاندہ پاشانی محافظ براغہ رق، اورادن دخی قلاع مشہورہ دن (طمشوار) اوزریند یوریدی . محمد پاشا طمشواری برمدت حصر و تضییق ایتش ایسہدہ، بونک اویله آرزمان ایچندہ تسخیری ممکن

اوله، یه جغنی و قیش، و سیمیده تقرب ایتدیکی جهتله،
 تمدید محاصره دخی او یه میه جغنی اکلادیفندن، حضور
 شاهانه دن بالاستیدان صادر اولان فرمان مو جتجه
 محاصره بی ترک ایله عساکر عثمانیه بی قش - لاقلمه
 طاغندی، کندیسیده بلغراد قلعه سنه چکلدی .

سکدین قلعه سنک دشمن طرفندن محاصره سی
 سردار بلغاده چکلنجه سکدین قلعه سنک اسکی
 محافظی بونان بحارزدن (طوت میخال) برلی اهالی
 ایله خفیاً مخبره و اتفاق ایدرک، برکون سواری و پیاده
 اون بیک قدر عسکرله علی الغقله سکدینک واروشته
 دخول ایله قلعه بی تضییقه باشلدی .

سکدین سنج - اغی بکی میخال زاده « حضر بک »
 دشمنک نیت و تدارکاتندن اولجه خبردار اوله رق
 قلعه بی امکانی قدر تحکیم ایله برابر سرداردن و جوآرده
 بولنان سائر امرای عثمانیه نین استمداد ایتدی
 بناء علیه طوت میخال، میخال زاده بی غلنده باصدیره
 میوب، شدتله مقاومت کوردی .

سردار محمد پاشا، حاضر بک، استمدادی اوزرینه،
در حال سمندره سنجاغی بکی (رستم) بکی سنجاغی عسکری
ایله مأمور ایتدی. بودین بکلر بکایی خادم علی پاشا
دخی سرحدلردن برقدار عسکر طویلا یوب، رستم
بکدن اول سکدینه بکشیدی.

محاصرلر علی پاشانک ورودینی خبرالنجده محاصرینی
ترک ایدرک، علی پاشا غرقه سنی قارشولدیلم.

علی پاشانک موجودی دشمنه نسبتله بک از ایدیسهدده،
کندیسی غابت شجاع و فن حریده ماهر برذات اولدیغندن،
عسکرینی بکدی بکردن آبرلماقی اوزره بر صف اوزرینه
ترتیب ایدوب، وصفک اوکنه طویلرینی دیزوب
ماهرانه بر صورتله دشمن اوزرینه هجوم کوستریمسایله
دشمن درجنک اول منهزم ویریشان اولدی، وائشای
حربده و تقبیده اعدانک جزو اعظمی اتلاف اولدی.
علی پاشا بوه مظفریتدن صکره سردار محمد پاشانک
تزدینه عزیزیتله، موفقیت واقعهینی سردار ایله مشترکا
حضور شاهانه یه عرض ایتسایله، طرف پاشاهیدن

قايچ و خفنان احسانيله على پاشا تاليف بي سوارى .
 اپوه قلعه سنك دشمن طرفندن استيلاسى
 مقدمه اپوه قلعه سنه سردار ك توجهنى ايشيدوبده
 يكرمى بيك موجودى وارا يكن منهرما فرار ايدن « پانوزى
 اندراشى » اردوى عثمانينك قتل قلمه طاغلبنى فرصت
 اشتاد ايدرك بغنه اپوه قلعه سننى محاصره ايتدى .
 اپوه كوچك واستحكامسىز بر پانغه اولديغندن ،
 وايچنده كى عساكر عثمانيه دخى بك جزئى بولدير يغندن ،
 عه افظ اولامه پاشا امكانك فوقننده مدافعه نيه
 چالشي روقدن صكره ، بالاستيمان قلعه بي تسلية مجبور
 اولدى .

اندراشى اولامه پاشايى و محصور لرى ، امان شرائطنه
 توفيقاً سالمأ يوله چيقارمش ايسه ده ، مجار و كلا سندن
 اولوبده مقدا بولدين فتحنده حضرت پان شاه طرفندن
 استانبولده يدى قله ده حبس و توقيف ايدلمش و اوراده
 محبوساً و فات ايمش اولان « ترك بانند » ك اوغلى « ترك فرنج »
 بمش التى يوز س يارى ايله اولامه پاشا اتك يوانى ك سوب ؛

پاشایی و باننده کی سلاحسز عثمانلیلرک اکثر یسنی غدرآ
اولدرمک وحشیلکنی ارتکاب ابله ، کویا بااسنک انتقامنی
الدی !

پچی محافظی قیطاس اغانک اسارتی

طمشوار محافظی « لوشانچی » دخی ارده سره
(پچی) قلعه سی جوارینه صاندروب ، قلعه دن
خارجه چیقان عثمانلی عسکرندن انه کچیره بیلدیکنی
شهید واسیرایدردی .

برکونینه اوصورتله تسلطنده ، قلعه محافظه سنده
بولنابن سواریری رزاسندن « قیطاس اغا » دشمنک
مؤجودینی ازکوروب ، تعقیبه قوشمش اولدیغندن ،
ومکرسده لوشانچی عسکرینک برازینی قلعه اوکنه
کوندروب ، قسم کلیسنی پوصویه یارمش ایذوکنندن ،
قیطاس اغا پوصونک اوزرینه وارنجه دشمن اطرافنی
صاردی ، وقاچارکن آتندن یوارلنمسیله ، دشمنه اسیر
دوشدی .

حمره بکک شهادتی

« استونی بلغراد » سنجاغی پای تختجه سرحد قدما
 امر اسندن حمره بککه توجیه اولنه رق ، ویاننه بر مقدار
 یکی چری ترفیق ایدیله رک ، کوندلمشیدی .
 حمره بک مرکز ما مورینده کیدرکن ، « فودواز »
 نام محامده سیرم اهائیسندن بر طاقم حیدود حمره بکک
 علی العفله یولنی کسه رک ، حمره بککه یکی چریلرک
 قوماندانی « الیاس اغا » بی شهید ومالیرینی یغمایا
 ایتدیلر .

سیرم قلعه سنک تسخیری

شواوچ وقوعات مکدره اوزرینه بودین بکر بکیسی
 خادم علی پاشا دشمنک دها زیانه شمارملرینه میدان
 ویرماک اوزره سرحد عسکرینی طوپلایوب ، اون
 قطعده بالیمز طوپ ایله سیرم قلعه منی بالخاصره اون
 کون شدتله تضییق ایدنبه ، محصورلر استیماننه مجبور
 اولدقلرندن ، سیرم قلعه سی تسخیر اولنه رق ، هم دشمن

طرفدن استیلا ایدیلان اپوه قلعه سی عوضی ، همده
اولامه پاشا و حزه بك والیاس اغا کبی مشاهیر شجاعان
امرا ورؤسانک شهادتلی وقیطاس اغانک اسارتی
انتقامی الندی .

طه شوار قلعه سنک تسخیری

مقدمه طه شوار قلعه سی صوقوالی محمد پاشا طرفدن
محاصره اولوبده اردوی عثمانینک بی فتح وظفر عودت
ایتدیرلمسی ، وهؤخرأ دخی لپوه قلعه سنک بیه دشمنه
ترکیله بر طاقم دلاوران رؤسانک غیب ایداسی حضرت
پادشاهک تأثر لرینی مستازم اولدیغندن ، طمشواری
استیلا و دشمنک خسارات واقعه سی مقابله سی اجرا
اولنقی ایچون ، صوقوالی محمد پاشا دخی سائر امرا
کبی معینده اولوق اوزره ، وزیر ثانی احمد پاشا سردار
تعین ، و پای تحت عسکرندن سکبان باشی اغافو مانده سیله
بقدار کافی یکی چری وجبهه چی و صنوف سائره عسکریه
ترقیق اولته رق ، ۹۵۹ سنه سی ربیع الاولک یکرمی
یندیجی کونی ادرنه دن چبقارلدی .

احد پاشا بلغراددن بالجمله روم ایلی عسکر یله محمد پاشایی و سائر حدود امراسنی معینته الهرق، رمضانک بشنجی کرنی، طمشوار قلعه شنی صاردی • طمشوارده لوشانجی قوماند، سنده اسپانیول، ایتلبان، مجار، خروات و اوستریالی ارلهرق ایکی بیک بشیوز قدر ایشه یرار محافظ وار ایدی •

قلعه نیک متانتی حسیده لوشانجی اونوز بش کون اردوی عثماننیک شدت حصر و تضیقنه طیاندی؛ لکن نهایت عثماننیک مهاجمات متوالیه سی محصورلی استیمانه مجبور ابدی •

بو قلعه دخی ضبط اونورق، وریلان امان موجنبجه محصور لر سه لامتله چیقار یلورکن بریکی چری نفری لوشانجینک شاب امر د اوشاغنه ال اوزادوب، لوشانجی دخی قلیجیله یکی چری پی اوردیغندن، وپوه دن اولامه پاشا ورفاس نیک امان ایله چیقارلمش ایکن، انسانی زاهد غدرأ شهید ایدالمرندن طولایی، عسا کر عثمانیه دیمندن انتقام المفة و سبله ارادالمرندن، یکی چری

نفرینک اوشانجی طرفندن اورلسی امانک بوزلسنه
 بهانه طوتبله رقی، محصورلرک اکثریسی اعدام وبرطاقی
 دخی اسیرایدلی . طمشوار قلعه سی مع ملحقات
 برسنباق اعتبار یله بکار بکیلیکی قاسم پاشایه توجیه
 اواندی .

بوئشاده اردوی سرداری به الحاق ایتمک اوزره
 « دلونیه » میرلواسی طورخان بک طمشواره
 طوغری کیدرکن ، بیک قدر دشمن عسکری یوانی
 کسوب وقوعه کلان شدتلی محاربه ده طورخان مظفر
 و دشمنک کافه سی مقتول و مدمر اولدیغی کی، قریباً تفصیلی
 کچن « سکدین » محاربه سنده منهنم اولان طوت
 میخال دخی اردوی عثمانی به تعرض ایتمک اوزره برطاق
 قلابی سواری ایله طمشوار اطرافنده طولاشتمده اولدیغی
 خبر انسیله، انک اوزرینده بفرقه عثمانلی قهرمانلری
 کوندریلرک، جمعیتی تدمیر و اوغلی دخی اسیرایدلی .
 سردار احمد پاشا طمشوارک اسباب محافظه سنی
 بعدالاکمال (صوناق) قلعه سنده طوغری بوریلدی .

اردونك يوانه و صاغنه صوانه تصادق ایدن لپوه،
 صولوش، برناق، ایرش، ایلنه، یاقونه، مورشوار، مارچنه،
 فاجت، بیوک صاج، کوچک صاج، چایه، تابلاق،
 قنلاق، شقوه و شعلوش نام قلاع و قصبات ودها
 سائر برطاقم محلاز عرض تبیت ایندیله .

اردوی سرداری طمشواردن یدی کونده صوتلق
 الته واصل اوایوب، دها اولجه، بودین بکیر بکیسی
 خادم علی پاشا صوتلق قلعه سنی تحت محاصره به الهرق،
 قضیق اینکده بولندیغندن، اردونک و صولنده
 محصورلرک بتون بتون امید مقاومتلری کسلدی، و کبجه این
 برتقریب ایله قلعه دن چیقوب فرار یوانی الدیلسده،
 عساکر عثمانیه پشلیرینی برنیقوب بتشد کلرندن، جمله سی
 قلیچدن کچیرلدی .

سردار احمد پاشا صوتلق قلعه سنی دخی بعد انضبط
 مشهور «اکره» قلعه سنی (۱) محاصره و تمام قرق

(۱) بواکره قلعه سی ۱۰۰۰ تاریخنده بر ملحه عظیمه مشهوره دن
 صکره اگری فاتحی شهرتیه یاز اولسان اوچینجی سلطان محمد خان

بش کون شدتله محاربه ایتدی ؛ لکن بوقلمند غایت
 متین و محافظلری کترلی بولندیغی جهته ، تسخیری قابل
 اولد مدقون بشقه بوراده عسا کر عثمانیه دن پک چوق
 دلاورلر شهید اولدیغندن ، وایام شتادخی تقرب
 ایتدیکندن ، سردار پاشا عسا کره او جوارده کی دشمن
 ممالکنی چاپول ایتدیردکن صکره عودت ایلدی .
 ینه شرق سفری

شاه طهماسب کچنکی سفر همایوندن صکره بره تدجک
 راحت طوره بیلمش ایسه د ، طبیعت ظالمانه سی اقتضا سنج ،
 ینه فقرای اهالی به اعتسافانه باشلایوب « وان »
 حدودنده بولنان « عارلجواز » ، « ارجیش » و « اخلاط »
 کویلرینی بغما و غارت ایتدیردکن صکره ، ارجیش
 قلعه سنی و مؤخرأ عادلجوازی تحت محاصره یه ایدردی ؛
 فقط ارجیش محافظی بولنان امرای اکراددن (میر
 ابراهیم) یله عادلجواز محافظی « یولار قصدی » سنان

طرفندن فتح اولمشدره . بینه شمالی تفصیلاتی التنبی بلارده
 یازبله جقدر .

پاشا زاده مصطفی بك شجیه مانه مقابلہ ایتد کلرندن،
 ایرانیلر ارجیش وعاد لجوازدن چکیلوب اخلاط قلعه سنی
 محاصره ایتدیلمر . اخلاط قلعه سنی اوفق ومتانیتسر
 بر محل اولدیغی حالده ایچنده بولنان قلیل العدد محافظلر
 خیلی مدافعه ایتدیلمر؛ لکن ایرانیلر بونلری بعض دسایس
 ایله اغفال و اخافه ایدرک بانتأمین، قلعه دن چیقاردقن
 صکره، ذکور و نسا جله سنی و خشیانه کسدیلر؛ و قلعه نی
 دخی بنای انسانیلری کبی کلیاً یقتدیلمر .

بوصره ده ارجیشده براختلال داخلی وقوع بولورق،
 ایچنده کی محافظ لرك برفرقه سی میرابراهیمی قتل ایله
 براغوب، صاوشمش اولد کلرندن، ایرانیلر بوفرصدن
 بالاستغاده اخلاطی دخی ضبط ایله هدم ایلدیلمر .

ایرانیلرک حدود ممالک شاهانه به مهاجاتی پای تختین
 ایشیدلدیکی وقت اسکندر پاشا قومانده سنده اوله زق
 ارض تروم حدودینه طربزون، ملاطیه و قره خصار
 شرقی بکلری و سائر امر ایله بر مقیدار یکی چری
 تعین اولنوب، فقط ایام شتا تعاقب ایدرک، اورالده

ایسه قیش وقتنده زیاده جه عسکرک بارنملر یچون ابنیه
اولدیغندن ؛ اسکندر پاشا عسکر اکثریسنی
طاعیدوب ، ارضرومه جزئی عسکرله امر اطاقنی
ایقویمش ایدی .

یو حالده شاه طهماسبک اوغلی « اسماعیل میرزا »
بر قوتلی اردوایله ارضروم حوالیسنه صالیدی ،
واردوستنک قسم کلیسنی پوصویه یاتیروب ، بر ایکی
ایلای ایله ارضرومه کورندی .

اسکندر پاشا قوه موجوده سیله ایران ایبلرینی
تعقیبه مسارعتله ، غافلانه پوصواوزرینه دو شجه اطرافنی
دشمن الدی . اسکندر پاشا غایت جنسکاور بر مرد
دلور اولدیغندن ، دشمنک کثرتدن چکنمیه رک ، حربه
کیرشدی ، واقصدار بشرک خار جنده جلادت
کوستروب ، حتی میدان حربده بالذات دشمندن پک
چوق بهادرلی طوغرادنی ؛ لکن نه چاره که ؛ دشمنک
چوققلنی و بزم کیلرک آزلغنی مناسبیله ، طربزون ،
ولاطیه ، بوزاق و قوه حصار شرقی بکری مقول ،

و بیغا میرلوا سی محمود بک ایله ارضرومک یمین و یسار
 انغاری اسیر اولدقلرندن، اسکندر پاشا قورتاره پیلدیکی
 قلیل العدد ارقداش لریله ناچار چکلکه که مجبور اولدی .
 حضرت پادشاه بو وقعه بی ایشیدنجه ، درحال ایران
 اوزرینه سفر هم - ایونلرینی اعلان ، و روم ایلی بکلر
 بکیسی صوفوالی محمد پاشا بک روم ایلی اردوس - یله
 کلیب - ولیدن اناطولی به کچه رک ، امره . منتظرأ توقادده
 قشلامنی ، و اناطولی امراسنک دخی مهیا بولنلرینی
 فرمان یوردیلر . و عموم عساکر متحشد بیه سردار اولوق
 اوزره صدر اعظم داماد رستم پاشایی پای نخده کی
 یکی چریلر و سائر بلوکلر ایله اناطولی به چیقاروب ،
 بحارستان جهنتک محافظه سی ایچون وزیر ثانی احمد
 پاشایده بودینه تعیین ایتدیلر .

رستم پاشا « اق سرای » مرحله سنه وصولنده -
 فرمان حکمداری برنجی شهزاده سلاط - ان مصطفی به
 « پدر یکر اختیارلشدی ، بالذات سفر ایتمکه اقتداری
 قالدیغی ایچون رستم پاشایی سردار تعیین ایتدی ؛

پدر بکر. حیائنده سزی تختنه اجلاس اینک ایستر؛
 لکن رستم پاشامانع اولبور؛ رستم پاشایی اولدیروب
 عسکری معیتکزه السه کزایش سهولتله بیتز، یولو
 القای خیال حکمرانی اینگری اوزرینه شهزاده نکرده
 بو مقصدی اجرا ایچون عسکر طو پلامغه باشلادیغنی -
 تحقیق ابتدیکنی و برآن اول بالذات اردوی همایونی
 تشریفلرینی طرف شاهانه به عرض ایلدی .

سلطان سلیمان رستم پاشانک اشعارینی تصدیق
 ایتملرندن ، و یاخود بوحوادثک تصدیقنده اصابت
 کورمالرندن ناشی اولیدر که « اوغلم شهزاده مصطفی
 بتم حیائنده تخت آرزوسنده دکلدز؛ بو سوز غرضکارلرک
 اشاعه ابتدکلری بر بهتاندز . بردها بو سوزی کیمسه
 نسانه المسون ، دیوب اول بهارده بالذات کندیلری
 حرکت ایدر چکلری بیابله شمذبلك مکرک طاغبدلسبيله ،
 کندبسنه کده منریه اعودتنی رستم پاشایه بیلدیر دکلدزندن ،
 رستم پاشا استابوله کلدی .

بوزانقده ایران شاهمی دولت عالی کلدی

علیه نه اولان تصبیحاتنی فسخ ابله، عقد مصالحه یه
 وسیله تسهیل یه اولق اوزره، مقدمه ارضروم وقعه سنده
 ایرانلی بدینه اسیر دوشن بیغا سنجاغی بکی محمود بکی اعاده
 وانکله حضور پادشاهی یه برده نامه مخصوص تقدیم
 ایتدی .

طرف شاهانه دن شاهک نامه سنه ۱۰۱۵ بیلیمانه بر جواب
 یازلسی اوزرینه، شاه در حال بر سفیر مخصوص دخی
 کوندر دیسه ده، عقد مصالحه قابل اوله میوب، بر وجه
 آتی سفر هماون تقرر ایتدی .

سلطان سلیمانک ایرانیه حرکتی

۹۶۰ سنه سی موسم بهاری ایریشجه، حضرت
 پادشاه رمضانک اون سکرنجی کونی مکمل اردوی
 هماونلریله شرقه متوجها استانبولدن حرکت یوردیلر .
 یکی شهره قریب بر مرحله ده صاروخان والیسی
 د شهراده پایزید، موکب هماونه التحاق ایتدیله،
 دوم ایللی جهنتسک محافظه سنه باقی اوزره بو شهراده
 ادینه به ارسال، و بولاوا دین مرحله سنده استقبال

ایدن اماسیه والیسی شهزاده سلیم دخی معیت همایونده
توقیف پیورلدی .

شهزاده مصطفانک اعدامی

فوکب همایون ارکلیدن کچو بده شوالک بکرمی التنجی
کونی « آق ایوک » نام محله مواصانند، قرمان والیسی
شهزاده مصطفانک دخی حضـور شاهانه به کلکده
اولدینغی خبر ویر بلوب، بالجمله وکلا وامرا شهزاده بی
یلاستقبال الای ایله اوتاغ همایونه کنوردیلر . شهزاده
اوتاغ همایونه قریب بر محله اتندن اینوب، بر زماندن
یزری منحسر اولدینغی دیدار والد ماجدینی اوزلبه رک،
چادر قبوسندن ایچری کیرر کبرمز جلادان بی امان بی
چاره نک یاقه سنه یاشوب، اعزام دارالجنان ایتدیله .
« بعض مؤرخلر شهزاده بی جرم اولوب، رستم پاشانک
مکرینه اوغراددی دیرلر . واقعا قرق یاشنه واروش
یزر شهزاده سنک حیاتی محوه قدر سلطان سلیمانی
غضبیلندیران حال، مقدمه رستم پاشا طرفندن انعا
اولنان جلوس نهمتی ایدی، فقط شهزاده نک بودومه

مطیعانه حضور شاهانه به کلمبی اوتهمتک اسناد اولسته
دلالت ایتمی ؟ ، رحمة الله عایة .

شهنزاده مغفورك نعشی بروسه یه نقل اولمشدر .

سلطان سلیمان بویله یتشمش وشایان تخت وناج برچکر
پاره سنه قیدیسه ده ، رستم پاشادن دخی صوغید فلرندن
و بونکله برابر عموم عسکری و مأمورین بپنده قیل
وقال چوغالوب ، شهنزاده مرحوم ایچون مرثیده لور رستم
پاشا عایه نده هججور او قونمغه باشلادیغندن ، پادشاه
درحان رستم پاشایی عزاله ، وزارت عظامایی وزیر تاتی
احمد پاشایه توجیه یوردیلر .

—oo—

یوفاجعه دن صکره سلطان سلیمان او امر حایه دن
حرکتله ذی الحججه غره سنده حایه واصلت ایتدی
ایام صیفک قسم کلیمی بولرده مرور ایدوب ، ممالک
ایرانه قدر کیدلکه مساعد وقت قالدیغندن ، حضرت
پادشاه حایده قیشلامغه قرار و یزدیلر ، وقت تدما کلمش
ایرلان ایران ایلیچینستی حلبندن متبوعی جانبده اعاده

وسنہ آئیہ موسم بہارند، حدود ایرانہ توجہ ہم ایونلری
 مصمم اولدیغنه دائر انکله برده نامه اطاره بیوردیلر .
 شهزاده جهانگیرک وفاتی

اک کوچک شهزاده جهانگیر باباسنک پک سوکیلیسی
 اولدیغیچون سفر و حضرده دائما معیت شاهانہده
 بولتور ایدی؛ زوالی حلبده برکیفسزاکه مبتلا اولهرق
 اطبا صحتنه چاره بوله مدقلرندن، اوراده ارتحال، و پدربنی
 دوچار حزن و ملال ایدی . « رحمة الله عليه . »
 بوشهزاده نک نعشی دخی استانبوله نقل اوآندی .
 « استانبولده طوڭخانه نک اوستنده کی جهانگیر جامع
 شیرینی بوشهزاده نک روحیچون سلطان سلیمان طرفندن
 انشا اولمشدر . »

جناب شهریار مکارم آثار حلبده ایام شتایی امرار
 تیوزدقلری صردهه جبک چرا کسه زمانده خیرات
 ومبرات اوقائنه طاری اولان عوارض مغیره ومداخلات

غیر مشروعاً یعنی روم ایلی قاضی عسکری عبدالرحمن
افندی معرفتیه شرعاً رؤیت و اصلاح ایتشدردر .

۹۶۱ سنه سنک بهاری ایریشوب، سفر و حرکتیه
اقتدار کلدیکندن، حضرت پادشاه حلبک کونک میداننه
اوتاغ همایونلرینی قوردیروب، قشلاقلرده بوانان
صنوف عسکریه طویلانقدوز صکر، جمادی الاخره ننگ
التنجی کونی کونک میدانندن حرکت بیوردیلر، و بورادن
وزیر ثانی ابراهیم پاشانی استابول محافظه سنه مأمور
ایتدیلمر .

دیار بکر خارجنده کی صحرایه مواصات بیورلدیغی
زمان پادشاه بردیوان غومی کشاد بیورمشلدردر . بونک
تعریف و تفصیلی تاریخچه فائده ن خالی دکلدز
شوبله که: برعالی اوتاغ وسایبان قور بلوب، و اوتاغک
سراپرده لری اچبلوب، وضع اولان مزین تخت سلیمانی به
(*) حضرت شهریار اسکندر اقتدار جالس و طرفین

(*) بوتخت عالی الان خزینده همایونده موجود اولان مصنع وهر
جانبی شاهدانه اینجوالیه مصنع صمدالی سلطنتدر .

پادشاهیده خواص بندکان قائم اولدقلری حالد ابدرا
 یکی چری اغاسی و کئنداسی و یکی چری کابلیری
 و او جاق اغازی و یا باشیلری و او طه باشیلری و یکی
 چری و کینجر جملری و صولاقلری و حتی بلوکلرک اسکی
 نغرلی تشریفات اصوائجه حضور شاهانه یه مشول
 اوله رق، بونلرک جله سی پادشاهک قارشوشونده صغیسته
 ادب و عبودیت اولدیله؛ سلطان سلیمان عسکرک حال
 و راحتلرینی لطفاً سؤال و چکمه کده اولدقلری مشاق
 سفر یه دن طولانی خاطر لرینی تسلیه ایله برابر شو یولده
 بر نطق عالی ایراد بیوردیلر:

«ایرانینک حدود مملکت عثمانیه یی بغیر حق تجاوزی
 و بیکلرجه اهالی مسلمیه واقع اولان غدر و اهانتی
 معلوم کزدر؛ مقتضای ناموس سلطنت و حقیقت خلافت
 دشمنک منع تجاوزاتیله، تبعه نک محافظه سی ضمنده شو
 سفرک اختیارینه باعث اولمشدر. یکی چری غازیلری
 اجداد عظام زمانلرندنبهری دوات و مات اغورنده
 خداکارانه خدمتده قصور ابدکلری کی، بوسقردنخی

دها زیاده غیرت ایده چکلرنده اشتباهم بوقدر . اثبات
صداقت و شجاعت ایدلره طرف شاهانه مدن فوق الغایه
رعایت و مکافات اولنه چقدر . «

بونطق همایون یکی چریلرک عروق حیت و غیرت لرینی
پک زیاده تحریک ایدرک، جمله سی براغزدن « پادشاهم رک
هر امر بنه منقادز . اغور شاهانه لرده فدای جان ایتمکه،
و فرمان بیور یلور سه هندو سنده قدر کیمکه حاضر
و مهمیز . « دیه رک و کمال تأرلرندن اشک شادی دو کدرک،
خنکاری القشلا یوب چکل دیلر . بونلر دنصکره قاضیه سکر لر
وانلر دن ص کرده بالجه و زرای عظام و سائر
بلوکارک امر ا و ضابطانی و اختیار نفرلی حضور
همایونه داخل اوله رق، بونلر دخی یکی چریلرکی
خطاب مخصوص پادشاهی ایله تلبطیف اولندیلر .

خاطره

« خطابت بلیغه نک نفوس بشر به یه تازیانه شدتدن زیاده
مؤثر اولدیغی جای انکار دکدر؛ بوکا دائر تاریخم رک
اولکی جلد لرنده دخی بعض سوز لر کچمدر؛ فقط

سلطان سلیمانک عسکر پرور لکنه و عسکرک ناموس
 و شجاعت فطریه لرینی اویان دیرو بده کندی کوکلر یله
 دشمن اتشنه صالدره جق صورتده مهارت فاتحانه لرینه
 دقت اولنسون که ، جمله دن اول دیوانلرینه قوه الظهر
 سلطنت و ملت اولان عسکر طاقنی قبول و نطق هم ایونلر یله
 نفره وارنجیه قدر جمله سنی مسرور بیور لر دی
 قانونی سلطان سلیمان کی نفرک حال و خاطرینی سؤاله
 یتزل بیوران بر پادشاهک ، خصوصیه عثمانلی
 پادشاهنک ، اور و پاده ، اسبیاده ، هند و سندده رایت
 سنان و ظفرینی اعلا و نام جهان کیرانه سنی ایشته بویله
 تار یخلرده ابقا ایتسی طبعیدر .»

بخرمه دوام ادهلم :

موکب همایون جمادی الاخره تک اون یدنجی کوفی
 دیار بگردن حدود ایرانیه به متوجهاً حرکات ایدوب ،
 «طوبله چایری» نام مرحله به مواصلته کرد بکلرندن
 ژینل بکن ادلمری ایرانیا لرندن (دل) کتیرد کلرندن ،

لدی الاستنطاق دشمنك صورت حرکاتی او کره نلندی .
 بومر حله ده روم ایلی بکلر بکیسی صوقوالی محمد پاشا
 غایت منتظم اولان اردوسیله موکب همایونه التحاق
 ایتسیله ، عساکر عثمانیه نك کافه سی رسم کچیداصونجه
 طاقم طاقم حضور پادشاهیدن کچیر یلوب ، صاغ جناح ،
 صول جناح ، پیشدار ، دمدار و طلیعه قولاری ترتیب
 اولندی .

بوترتیب اوزره یوله دوام اولنهرق ، شعبانک دردنچی
 رکونی قارص صحراسنه مواصلات اولندقده ، شاه
 ظهماسبه شدیدانال برتهدیدنامه همایون کوندرلدی .
 قارصدن ایران ممالکنه کیر بله رک ، شوره کل ، نیل فراق ،
 اریه چایی ، قره باغ ، ونخجوان نواحینی وایرانک
 ایچریلرنده دهاسائر محللر وخصوصیله شاهه و متعلقانده
 منسوب اولان باغلو و سرایلر عساکر عثمانیه یه یغما
 و تخریب ایتدیرلدی .

ایرانینک کچن سنه اخلاط و عادالجواز طرفلرنده
 بیهدوات علییه ایتدیکلری نعدیانه قارشو ممالک ایرانده نك

تخریبی یولنده، عساکر عثمانیه نك ارزوی اخذ
 انتقام لرینه شو و صورتله میدان ویرلمش ایسه ده، —
 بوضورت شرعا و عدالتاً منوع اولان ظلمه ظلم ایله
 مقابله قیلندن اولدیغیچون — پادشاهك قلب همایو-
 نلرینه رقت کلدیکندن، و شاهك «لور» طاغرینه
 چکلیوب، موکب همایونه قارشو و طور مق احتمال
 اولدیغی و اوزرینه کیداسه ینه پیهرده برچوق فقرای
 رعیتك از یله جکی اکلاشلدیغندن، ارتق اورادن عودت
 اختبار اولدی .

بازید قلعه سی جوارینه مواصلته، شاطه حاسیک
 و کلاسی طرفیندن وزیر اعظمه بر مکتوب کلمشدر .
 بونک مالی « شاهمرده، سزک مملکتکزه تجاوزله اخذ انتقام
 ایتمه ککرک، عثمانلیک شجاعتی قلیج ایله دکلدر،
 مهارت کز طوب تفنک اتش ایله در، بو قدر جلالت
 صیایله ماز، عثمانلی اون کره دهها ملک ایرانه کیرسه شایه
 طوبیله ماز، « کبی غریب غریب کولک، جک تغریضاتی
 ونه ایتمده ینه تمنی صلح و مسالمتی شامل ایلی .

وزیر اعظم جانبندن دخی بوکا ودهؤخرأ تکرار کلان
مکتوبه مناسب جوابلر یازاشدر .

بوجوابلرک وارضروم بکلر بکیسی ایاس پاشا طرفندن
ینه شاهک وکلاسنه با اراده سنیه یازلمش اولان جواب
نامه تک صورتلری (۹) (۱۰) (۱۱) رقبلیله ذیل
جلده علاوه اولنور .

موکب همان حسن قلعه سندن بری «سازلق ذراسی»
مرحله سنه کلنجه شاهک کرجستانده بعض قلاع
شاهانه به مستولی اولدیغی خبرالمنسی اوزرینه، درحال
وزیر اعظم احمد پاشا درت بیک یکی چری عسکری
و بتون روم ایلی وانا طولی وقرمان صنوف عسکریه سی
ایله کرجستان پاننده سوق اولندی . فقط احمد پاشا
اولتی به وارنجه شاهک — کندی مملکتنده قحط و غلا
اولدیغیچون موکب همایونک حدوددن عودتنده
بخلتنی اعاشه ایتمک وفرصت دوشیره ییلورسه بعض
قلاع خاقانی به دست استیلا اوزاتاق افکار یله —
اوطرقلره کچمش ایسده، اوزرینه اردوسوق اولدیغنی

ایشیدر ایشتمزینه ایرانه صاوشدیغنی خبرالدیغندن،
ارتق کرجستانه قدر کتکه حاجت کورمیوب، عردتله
موکب همایونه التحاق ایتدی .

حضرت پادشاه ۹۶۱ سنه سی ذی الحججه سنک اوچنجی
و ۱۰۵۴ سنه سی تشرین اولنک یکر می طقوزنجی
کونی امامیه به بالواصله، صنوف عسکر یه بی قشلاقله
توزیع ایله، کندیلری موسم بهاره قدر امامیه به ارام
پنوردیلر .

موکب همایون حدود ایرانه کیردیکی ائناه دولت
علیه به منتسب اکر د مشاهیر امر اسندن «عمادیه» بکی
سلطان حسین بک کرد بهادر لر یله تبریز طرفلرینه
صالدیروب، تبریز، مراغه، شهنه مملکتلرینی تالان
ایدوبده عمادیه به عودت ایتدیکی صمرده — ایران
عشاری امر اسندن خجیس اوغلی جزه سلطان، سیفی
بک، علی سلطان، اوشارلی ابوالفتح سلطان،
کوزی بیوک، حضر سلطان، ابراهیم قولی سلطان
وخلیفه نام امر انک تخت سلیمانی دینکله معروف محلده

اجتماع ایتمش اولدقلرینی خبرالمسیله ، همان بونلرک
اوزرینه هجوم ایدوب ، ظهوره کلان خونریزانه بر محاربه ده
ایران منسوبلری مغلوب ، وسلطان حسین بک غالب
اولدی .

بومحاربه ده کیسلان رؤسای مخالفین باشلری حضور
پادشاهی یه کوندرلدی .

شهر زول وظالم علی قلعه لرینک استیلاسی

بغداد جوارنده وایرانلی اداره سنده بولنان «ظالم علی»
قلعه سنک استخیری «شهر زول» قطعه سنک استیلاسی
تسهیل ، وبغداد جهتک امنیتی تأیید ایده جکی حضور
شاهانه یه عرض اولتمسیله ، موکب همایون شرقه
توجه ایتدیکی زمان امرای دولدن عثمان پاشا ایله بغداد
بکربکیسی بالته جی محمد پاشا ظالم علی قلعه سنک وشهر
زولک استیلاسنه مأمور بیورلمشلایدی .

بو پاشا بغداد ولورستان عسکرینی جمعه ظالم علی
قلعه سنک بالمحاصره خیلی مدت تضییق ایدرک ، اثنای
محاصره ده عثمان پاشا اجله وفات ایتمش ایسه ده ،

مخصوصاً در دخی قوت مقاومتری کسیله رك، نهایت امیرلی
بولتان «سهراب بك» بزکیجه فرارایتدیکندن، محمد پاشا
قلعه بی ضابطه موفق اولدی؛ و در ونه لزومی قدر
عساکر عثمانیه بر اش دیردی. اندن صکره هوار، نقود،
باسکه، شیران و فراجه، قلعه لرینی صرة سبيله فتح ایدرك،
شهر زول قطعه سنده کی امرای اکرادی سلطنت
ستبیه به تبعیت ایندیردیکندن، بونلرك اسندعالری و جهله
او زررینه پای تخندن مرابك حاکم و امیر الامرا
تعیین واعزام بیورادی.

ایرانی ایله مصالحه

موکب همایون اماسیه طوغری کلورکن شاه طهماسب
طرفندن «قورچی قاچار شاه قولی» نام نامه رس بذیله
رجای صلحی متضمن برنامه ورود ایتسیله، طرف
پادشاهیدن دخی موافقت جوابیله نامه رس اعاده
بیورلمشیدی. بونک او زرینه شاه در عقب «ایشک
انامی فرخ زاد بک» نامنده بر سفیر ایله حضور شهنشاهی به
تعظیمات فائقه و عبارات بلیغی محنوی برده عریضه

کوندرمش اولدیغندن، بوسفیرایله ۹۶۲ سنه سی رجب نیک
 سکرنجی و ۱۰۰۰ سنه سی مارت نیک یکر می طقوزنجی کونی
 اما سیه ده عقد صلح و مسالته صورت واللی التمش سنه دنبری
 ایکی ملت اسلامیه بیننده دوام ایدن محاربات و معاداته
 نهایت ویرلدی . شاهک نامه سیله طرف پادشاهیدن [
 یازیلان و اناعتا صلحی متضمن اولان جواب نامه هما یونک
 صورتلری (۱۲) (۱۳) رقلریله ذیل جلدده مسطوردر .
 بودفه کی شرق سفری مصالحه خیریه نتیجه سیله
 حسن ختام بولسیله سلطان سلیمان ۹۶۲ سنه سی شعبانی
 ز ایتداسنده اما سیه دن حرکتله رمضانک اون ایکنجی
 کونی استانبول پای تختنه موصلت بیورمشلردر .

بردوزیه مصطفی ظهوری

یکی شهر طرفلری اهانلیسندن مصطفی نامنده بر شخص
 مقدمه مقبولاً وفات ایدن شهزاده مصطفی مرحومه
 وجهاً مشابه اولدیغندن، شو بو، بو شخصه « طبقی

سلطان مصطفی به بکر زرسک . « دید کچه حزیفک دماغنه
 سودای سلطنت ص-اروب ، برد سینه ایله کلاه قامق
 افکارینه دوشدی ، و کندیسنه شهرزاده یه بکره یورسک
 دینلره « امان سریمی کنف ایمیک ، پنجه جلا ددن قورتیلان
 جائمی تکرار تها که یه دوشیرمیک . » کی ابله فریب
 سوزلر سویلکه باشلادی . بو مناسبتیه عوام ناس -
 کویا شهرزاده مصطفانک یرینه جلا د بشقه برادی
 اولد زمشده ، شهرزاده یی قاچرمش ، شهرزاده دخی بو
 ایتمش - زعم باطنه دوشمش ، و کیت کیت بو اعتقاد
 اوحوالی خلقنک ذهنلرنده یزاشمش اولدیغندن ، مصطفی
 یکی شهر وسیلانک اها لیسندن یاشنه اون بیک قدر
 کوکالی فدایی برکدیر یوردی ، واقعی قبا دایلرندن
 « او یل طوغجه ، نامنده برینی کندینه صدر اعظم و بر
 جاهل سوخته ییده قاضی عسکر اتخا ذ ایدرک دو بریمجه یه
 طوغری یوردی ، و لکنلرک اصحاب ثروتندن
 و ملترملرندن و برکوز اخذیله کسب مکنت ایلدی .
 بو حادته ادرنده بوئان شهرزاده سلیم مسوعی اریجه

در حال ادرنه اهالی بسندن اسب و اسلحه، صاحبی بهادر لری
 ججه - له ، منسوب اتدن برینی اوزرلرینه سردار تعیین
 و مصطفانک بولندیغی محله سوق ایله برابر، ذوالقدریه
 سلاله بسندن اولوب نیکبولی والیسی بولنان «محمد خان»
 دخی ادرنه دن چیقار بلان سردار ایله براشوب شو
 فتنه نك ازله سنه باقسنی اشعار اییدی .

حضرت پادشاه دخی امامیه دن استانبوله کاورکن
 وقوعانی خبرالهرق، روم ایلی بکر بکیسی او اویده اقد محمد
 عهده سنه او چنجی وزارت توجیه اولنان مشهور
 صوقوللی محمد پاشایی، لغار ایله یتشمک اوزره، اوچ
 میک یکی چری ودرت بلوک اغاسی طاقی ایله تعیین
 پیوره شلر اییدی .

نیکبولی والیسی محمد خان سائر عسکرک
 یتشم لرینه حاجت بر اقیوب، و عهد . سکافات
 ایله او یل طوغجه بی بالتأمین، مصطفایی کا طوتدیرمش،
 و مقید آشهراده حضور ینه کوندرمش اولدیغندن، اورادن

دخی استانیوله اعزام ، و دیوان پادشاهیده بعدالمواخذة
صلب و اعدام اولندی .

—o—

وزیر اعظم احمد پاشانک قتلی

شرق سفری عودتسندن ایکی آی صکره یعنی ۹۶۲
سنه سی ذی القعدة سنک اون اوچنده وزیر اعظم احمد
پاشا با امر پادشاهی اعدام اولنهرق ، مسند وزارت
عظمی ثانیاً داماد رسنم پاشا عهده سنه توجیه
نیورلدی .

« احمد پاشانک قتلی بچشده مؤرخلر برسبب بیان
ایدمد کلرینه ، واحمد پاشا اول و آخر دولته کوزل
خدمت ایدنلردن بولنسنه باقیلورسه ، بوده نزد شهریا .
ریده غایت نفوذلی اولان رسنم پاشانک مکرینه
اوغراش اولمیدر . »

—o—

سلطان سلیمانک شرق سفر اخیرینا شناسنده بحریه مزجه

خیلی وقوعات مهمه ظهوریه کلا میکندن، انلر دنده بحث
ایدلم :

طور غودجه بکک فرانسه یه اعانه یه مأموریتی
فرانسه قرالی « برنجی فرانسوا » ینه المانیا ایمپراطوری
واسپانیا قرالی شارکندن شکایتله امداد پادشاهی یه
مراجعت ایتسیله ، فنون بحریه ده خیرالدین ثانی
وعصرنده قبودان بی مدانی ، قارلی ایللی سنجاغی بکی
« طور غودجه بک » ۹۶۰ سنه سننده سفاین متعدده ایلله
فرانسوا نلک امدادینه مأمور ریورلدی .

طور غودبک فرانسه دوغاسیله برلشهرک، ایتالیا
سواحلنه دهشت انداز اولوب ، او سواحلده ، واسپانیا
اداره سنده یولنان پشتیه ، اسپانیا ، نارلو ، اینه ، مویتقه ،
مارموس ، ایس و ماریانور نام قلعه لک کینی حربا ،
کینی استیانا شارل کن اداره سنندن بالتخلیص فرانسه
قرایتیه الحاق ایلدی ، و پشتیه قلعه سننده زنجیر بند
اولان یدی بک قدر سلیمان ایسیرلرینی دخی قیورتاروب ،
مغایرا عدوت ایلدی .

پادشاه اما سیه دایکن فرانسوا سفیر مخصوص
 واسطه سیله حضور شاهانه به بوموفیقی عرض، واعانت
 پادشاهیدن طولابی ایفای شکرانیت ایتمشدر •
 طور غودجه نك بوسفرده کی خدمتسه مکافاة، واهلیتند
 یناء، حضرت پادشاه طور غودجه به جزایر بکر بکلیکی
 انضمامیله قپودانلق منصبنی توجیه ایتک ایستشارسه ده،
 رستم پاشا - او رالقی قپودانلق مسندنده بوانبان برادری
 مستان پاشایی محافظت - پادشاهه « طور غودجه بک
 » بن طشره لرده بیودم، در سعادت مامور بتی ایستتم
 دیور بوانده اسان قوللانسیله، طور غودجه یته قارلی
 ایلی بیکلکنده قالدی! فقط بر قاق سنه صکره پادشاه،
 بادر نه به کیدر کن پادشاهک رکابنه صاریلوب جزایر
 بکر بکلیکنی استدا ایتدیکندن استدعاسنه مساعده
 اولندی •

جزایر بکر بکیسی صالح پاشانک مجاربه سی
 امرای عربدن « محمد » نام امیر، افریقاده بر حکومت

مستقلہ یہ نائل اولہ بطاک ارزوسیلہ ، دولت علیہ عثمانیہ
 علیہنہ اسپانیولر ایلہ اتفاق ایدرک ، کندی کلی عرب
 عسکری ایلہ برأ ، واسپانیا دوتغاسی دخی برأ ، جزایر
 غرب توابعندن « پائوس » قلعہ سنی ۹۶۱ سنہ سنہ
 محاصرہ ایتش اولدقلرندن ، جزایر بکلر بکیسی قپودان
 مشهور صالح پاشا دخی برأ بفرقہ عسکر یہ ترتیب
 وسوقیلہ برابر ، جزایر دہ کی سفاین حربہ ایلہ دشمن
 دوتغاسی اوزرینہ هجوم ایتدی ، وغایت قانلی بر محاربه
 ایلہ کرک عرب امیری محمدی ، و کرک اسپانیا دوتغاسنی
 قاجر دقن صکرہ اورادن اسپانیا ادارہ سنہ بولنان
 « بجابہ » قلعہ سی اوزرینہ وریوب ، اوراسنی و متعاقبا
 دخی اسپانیولرک یقیندہ مجدداً تعمیر ایتش اولدقلری
 « لؤلؤ » نام برج متینی تسخیری ، و بورارذن کلی اسرا
 و اموال اغتنام ایلدی •

—oo—

پیالہ پاشانک فرانسیہ اعانہ یہ امور یتی
 ینہ فرانسیہ قرانک استدعاسی اوزرینہ ، حضرت

پادشاه « ترجان » صحرا سندن کوندرمش اولدقلری
بر فرمان عالی موجباً قپودان دریا پالہ پاشایی اسپانیا
عایہنہ مأمور بیوردیلر .

پالہ پاشا ، طور خود جسہ بک وسائر امرای بحریہ
معیندہ اولدیغی ، ودونمادہ یکی چری وسائر صنوف
عسکر یہ دن مقدار کافی جنگی بولندیغی حالہ ، استانبول
لیماندن حرکت ایدوب ، اثنای راہدہ اسپانیا امیرالی
« اندریا دوریا » نك التمش قدر قدر غہ وقالیوندن
مرکب بردونمادہ ایلہ نابولی اوکلرنده طولاشتمده اولدیغی
خبر انہرق ، در حال اوجہتہ کیدلمش ایسہدہ ، اندریا
خیر الدین پاشا مرحوم زمانندہ عثمانلی دونماسندن ییدیکی
ضربہ لری ہنوز اوتمامش اولدیغیچون ، پالہ پاشا نك
توجہنی ایشیدر ایشتر پانیہ بی چوزوب قاچمش اولدیغندن
تصادف ایدیلہ مدی .

پالہ پاشا ایتالیا سواحلندہ بناشوب ، بر طاقم دشمن قلاع
وممالکنی طوپہ طوتہرق تخریب ، واورالردن کلی اسرا
وغنیم اندر مقلہ عسا کر عثمانیہ بی اقدار ایتد کدن صکرہ
فرانسہ دونمادہ ایلہ بر اشد رک « قالیدہ » نام قلعہ مستحکمہ بی

قانونی سلطان سلیمان ۲۴۱

محاصره ایتدی . بوقلمه نك واروشی استیلا ایدلمش
ایسه ده ، ایچ قلمه نك تسخیری قابل اوله میوب ، بوصره ده
فرانسه عسکر یله بزم عسکر بیننده چات پات منازعه
ظهور ایتکه باشلادیغندن ، وروز قاسم دخول ایدرك
دریا موشمیده کچدیکنندن ، پیاله پاشا دونمائی همایونی
استانبول ایمانه عودت ایتدی .

« بوسه فرحقنده پیاله پاشایه یازلمش اولان فرمان
حالی نك صورتی ذیلده (۱۴) رقیله کوریلور ؛ او وقت
فرانسه نك حمایه سی نزد دولت علیه ده نه درجه ملتزم
ایدوکی بوفرمان عالی مظالمه سنندن اکلاشیلور . »

مصر قپودانی پیری بکک هر مزاطه سنی محاصره سی

بحر فارسده وعدن ایله بصره بیننده اولوب پورتکیزلر
ایندنه بولمان هر مزاطه سنك بصره یه قریبتی جهتله
تسخیری دولت علیه جء ملتزم اولدیغندن ، هر مزك

استیلا سنه مصر قپو دانی « پیری رئیس » مأمور
ایدلی .

پیری رئیس ۹۶۰ سنه سنده سویش ترسانه سنده تهبه
اولنان اوتوز قطعه سفائن حربیه ایله بحر احردن بحر
محیطه چیته رق ، هرمن جزیره سنه بالوصول ، بعض
سواحلی تخریب و غارتدن مسکره قلعه سنی تحت محاصره یه
الدی .

بر مدت حصر و تضییق ایله تسخیرینی قوه قریبه یه
یکتیره مش ایکن ، روایتیه کوره ، محصور لر رشوت ایله
پیری رئیس اطماع ایملرندن ناشی ، پیری رئیس محاصره یی
ترکله اورادن بصره یه کیدرک دو نماندن یکر مییدی قطعه
کمی بی بصره ده براقوب ، کندیسسی اوچ قطعه سفینه ایله
سویشه عودت ایدلی ، و اثنای عودتده یمن سواحلنده
قورتنه ظهور یله کیلرک بر قطعه سیده تنف اولدی .

پیری رئیسک بوصورتله بلا موفقیت رجعتی ،
و خصوصیه رشوت اخذی روایتی طرف پادشاهی به
عکس اینجه غضب شاهانه فوران ایدرک ، کوندریلان

فرمان جلادت نشان مو جنبجه مصر دیوانده پیری
رئیسک باشی کساددی .

—o—

سیدی علی قپودانک بصره یه عزیمتیه نتیجه^۴ حالی

پیری رئیسک بصره ده بر قش اولدینی سویش
دوئتمیزی ، سویشه اعاده ایتک ایچون ، بصره بکلر
بکیسی « قباد پاشا » او اراق « قطیف » میراوالغمدن
معزولا بصره ده بولان مراد بکه تودیعاً یوله چیقارمش
ایسه ده ، بصره دن چیقار چیقماز یورتکیز دوئتمیزی
مساط اوله رق حرب عظیمدن و خلی نفات و برد کدن
صکره مراد بکینه بصره یه رجعت مجبور اولشیدی .

یو خبر حابده بولانقلری ائنده طرف شاهانه یه واصل
اولنجه ، دوئتمانک سویشه ایصالیچون ترسانه عامره
کتخدائی مشهور سیدی علی قپودانی مأمور یوردیلر .
علی قپودان ۹۶۱ سنه سی محرمی ابتدا سنده حلبدن
یزاً بصره عزیمتیه دوئتمانی یوله چیقاردی ؛ لکن

اثنای راهد، بالدفعات دشمه تصادفله کاه غاب، کاه مغلوب اوله رق، و پک شدید فورتندره طوتیله رق، تمام اوج ما، بحر عمانده طولاشدقن صکره نهایت هندستان سواحله دوشدی . دوتن-انده کی جنکجیلر و کور کجیلر مدت مدیده دکز ارزنده محاربات متوالیه دن و فورتن-هلر دن یلمش اولدق-لرندن، ج-ایه سی قره یه دو کبلوب هندستان حکم دارلری خدمته کیردیله .

علی قپودان ایسه، یاننده صاق ارقداشلرندن اللی قدر آدم قالمش اولدیغی جهتهله، ناچار کیمیلری طویلریله و سائر ادواتیه-له برابر، اثنانی مؤخرأ دولت عالییه کوندرمک اوزره، باسند «سرت» حاکی (خداوند خان) . براغهرق، و هندستاندن کابل، سمرقند، بدخشان خراسان، و ایران توران طرفلری طولاشه رق، ۹۶۳ سنه سی رجب استانبوله بالورود، هند و ایران حکم دارلرندن الدیغی محرراتی پادشاهه تقدیم و سرگذشتنی نقل و حکایه ایندی .

مطالعان سلیمان سیدی علی قپودانک یانندن ایرلیسان

الی قدر ارفداش لرینی تلطیف ، و تراکم علوفه لرینی
تجماً تأدیہ ایله برابر ، مجدداً علوفه و جرایه تخصیصی
ایله مصره اعاده ، و علی قپودانه دخی دیار بکر دفتر دار لغنی
توجیه بیوردیلر .

« بوسیدی علی قپودان خیرالدین پاشا امر حومک
چراقلرندن ، و علوم ریاضیه ده و فنون بحر یه ده ماهر
اصحاب کمال و معارفدن اولوب ، اشبو بصره و هندستان
میاحتده باشنه کلان احوالی و کوردیکی عجایی ، تضمن
« مرآت الملک » نایله بر کتاب تأریف ایدوب سلطان
سلیمیه تقسیم ایتشد . سائر مؤفاتید ، وار ایش . »

—oo—

سلطان سلیمان بو تاریخ نزلده « مرقد شاهی » بران
خان ، دشمن لری علیهنده اعانه بر مقدار تفنگ انداز
یکی چری نفر ایله چند عدد طوب کوندر عیش ایسه ده ،
تاریخ لریم بو محثی پک قرانلق یازد قلرندن ، تفصیلاتنه
دسترس اولانه دی .

—oo—

خروا تلمقه بر موفقیت

۹۶۱ سنه سی خلافت خروا تلق واصل و ونیا جنزلی
 «زرنسکی» طرفدن بر قاج بیگ خروا ت ایله بوسنه ولایتنده
 واقع کایس سنجاغی حدودینه تسلیط اولنان «هواسک»
 نامنده بر سر کرده، بر ناحیه ننگ کویلرینی یغمسایه
 قویولدیغی صرهده کایس میراواسی مالتوج بک سنجاغ
 دیلاورینی طوپلایوب، اولادشمنی یالاشغال قاجرمامق
 ایچون «بلغای» قلعه سنک «بشلو اغاسی» حسن
 اغا ایله «کلا-وج» قلعه سی کخنداسی محمد کخندا
 قوماندار یله ایلری یه بر مفرزه کوندروب، کندیسیده
 عقب لر نجه یوریدی .

بو مفرزه نصف الیلده دشمنه ایریشوب، و محاربه یه
 کیریشوب، خروا ت لک مغصوبلری اولان اموال اهالی بی
 قورتار دیلر .

جنرال زرنسکی ایسه مالتوج بک تدارکات
 و حرکاننی تحقیق ایدرک، اوده مالتوج بکی طوزاغه
 دوشیرمک اوزره، قوه موجوده سیله پوصو طوتمش

ایدی؛ مالقوج بک پوصویه اوغرادیسده، شجیعانه
وماهرانه طاورانوب دشمنی فنا حالده بوزدی،
وزرنسکی کلی تلفات واسیر براقدن صکره کوجله
نفسنی قورتاره بیلدی .

—۰۰—

قریمده مظفریت

بینه ۹۶۱ سنه سنده روسیه چاری « یوان واسیلی »
التمش بک قسدر عسکر تهره ایدرک قریمده کی ممالک
اسلامیه اوزرینه هجوم ایتک صددنده بولندیغنی قریم
خانی « سعادت کرای » حیدر اوب، روسلرک هجومندن
اول تانار رؤسائندن محمد میرزایی کلی تانار عسکر یله
سوق ایتدیکندن، ظهره کلان محاربه ده یوانک قوه
موجوده سنک پک چوغنی اتلاف ایدلدیکی حضور
شاهانه به عرض اولندی .

—۰۰—

مجارستانده محاربات

اوسـتریالی ایله مقدمه بر مصالحة عقد اولمش
ایسه ده، موکب همایون شرق سفرنده ایکن اوستریا-
لیلز، مجارستانده بولنان ممالک شاهانه یه چته لر صالدیروب
غارت واضراردن خالی قالمالزی .

بودین بکـر بکیسی « طیفون پاشا » ایالتی داخلنده
بولنان استونی بلغراد، استرغون، نویغراد، سنار،
غرژغال، حطوان و شمونظورنه میرلواری اسـلان،
احمد، سلیمان، سنان، دیگر احمد، محمد ونصـوح
بکـری سنجاقلری عسکر یله زدینه جلب ایدوب، چته بی
طاقنک یواسی اولان « قپوشوار » قلعه سی اوزرینه
یوریدی .

قلعه محافظلری ابتدا عساکر عثمانیه نـک طلیعه سیله
هیدان محاربه سنه چتیق مشلرسنده، منزه آ قلعه یه تحصن
ایتدکلرندن، طیفون پاشا قاعده یی تحت محاصره یه
الرق، وبرمدت حصر و تضییق ایدرک، ۹۶۲ سنه -
شی ذی القعدة سنک برنجی کونی عساکر اسلامیه نـک

ہجومیہ طیش قلعہ، حرباً، و محصورینک بعضیلری
ایچ قلعہ یہ قبانوب استین ایتلریلہ، ایچ قلعہ دخی
تأمیناً ضبط واستیلا، و بورادن خیلی مسلمان اسیرلری
تخایص ایدلدی .

اورادن « قوطورنہ » و « بوبوفجہ » نام قلعہ لک
اوزرینہ کیدیلوب محافظلری فرار ایتلریلہ، بو قلعہ ل
بلا حرب ضبط اولندی .

طیفون پاشا « سکتوار » قلعہ جسیہ سنی تحت
محاصرہ الیق اوزرہ اردوسنی سکتوار صحرا سہ
یورتمش ایسہ دہ، ایام شتاک تقریبی مناسبیلہ محاصرہ
دن بر نتیجہ حاصل اولہ میہ جنی اکلاشلدیغندن، او
افکاردن فراغتلہ عسکری یرلی یرینہ طاغمدی .

سکتوارک قربندہ و عثمانلی یندہ بولنان « غرغال »
قلعہ سی محافظی احمد بک اکثر عسکریلہ بکربکی
اردوسندہ بولنق مناسبیلہ قلعہ بندہ ۱۱۴ اسلام
بہادرلری قالمش ایدی . بکربکی اردوسنک اورالردن
چکلہسی، واحد بکک دخی بکربکی طیفون پاشایی

یالت مرکزینہ ~~کو~~ و تورمک ایچون التی قوناقاق
 مسافہ یہ اوزامسی فرصتندن بالاستفاده سکتوار محافظی
 « قراچین » بیکدن زیاده عسکرله غرژغال اوزرینہ
 هجوم ایتدی ؛ فقط قلعه ده بوانان عثمانلی قهرمانلری
 از قلعریله برابر دشمنی خارج قلعه ده قارشولوبوب اعمال
 سیف و سنان ایله منہزم و پریشان ایتدیلمر .

— ۵ —

شہزادہ ار محار بہ سی

شرق سفر اخیرندہ دولت غلیبہ ایله ایرانلی بیئندہ
 صلح و مسالمت حصولہ کلدیکی کبی ، اوروپا جہتندہ کی
 دشمنلرک دخی سطوت قاہرہ عثمانیہ قارشو قلدانمقہ
 مجاللری قالمش اولدیغندن ، ۹۷۲ سنہ سنہ قدر اولدقجہ
 غوائل خارجیہ دن وارستہ قانندی .
 حیفا کہ : دور و زمان شو قدر جق آسایشیدہ چوق
 ریکوروب ، ۹۶۶ سنہ سی خلانندہ اناطولیدہ ناگاہ
 شہزادہ لر وقعہ سی ظہور یلہ بنہ برچوق قانلر دوکلدی .

کیفیتی شو بیه که: شهزاده مصطفی مر - و م
 قتلدن صکره ولی عهد سلطنت اولان شهزاده سلیم
 صاروخان، و شهزاده بایزید کوتاهییه حکومتلرنده
 بولندقلری حالد، حضرت پادشا، شهزاده سلیمه
 مع قونیه کوتاهییه، و بایزیده دخی امامیه حکومتلرینی
 توجیه ایله محل مأموریتلرینه کتمک اوزره منشورلرینی
 ارسال بیورمشلرایدی .

شهزاده سلیم مع المنونیه بو توجیهی قبول ایدرک،
 همان مغزیسادن حرکت ایلدیسده شهزاده بایزید،
 کوتاهییه نسبتله پای تختدن اوزاقجه اولان امامیه
 کیمکی ایستمدیکندن، ینه کوتاهییه ابقاسنی پدردن
 استعا ایله یرندن قلدانمای .

شهزاده سلیم بروسه یه وصولنده برادرینک کوتاهییه دن
 حرکت ایتدیکنی، و حرکت ایتک ایستمدیکنی ایشیدنجه،
 بروسه ده بالتوقف ضرورت حالی طرف پاشاهییه
 یلدردی .

پادشا بو ایکی برادرک محاسده، اخوت سابقه سیله

بر نماز عه چیه قاره جقه لرینی ا کلا یوب ، در حال ایکی سنه ده
 یسقه بشقه نصاب و تسلیتی متضمن بر خط همایون تسطیر ،
 ولساناً دشنی نصیحت ایتمک اوزیه ، وزیر ثالث صوقوالی
 محمد پاشایی شهزاده سلیم ، و وزیر رابع پرتو پاشایی شهزاده
 یازیده اعزام بیوردیلر .

بونک اوزرینه شهزاده یازید پدرینک امرینه مخالفت
 ایتمیوب ، منصب جـ دیدی جائینه کیتدی ، فقط بوندن
 طولایی برادرینه فنا حالدیه کینلندی .

شهزاده سلیم لالاسی بوتانان مصطفی پاشا دشنی
 انواع دسـ ایس و حیل ایله ایکی قرداش بینده آتش
 کین و حسـ دی علواندیردسـ یله ، نهایت شهزاده یازید
 ۱۵,۰۰۰ قدر عسکرله قونیه اوزرینه یوریه رک ، قونیه
 شمیری اوکنده کی صحرای وسیعده ۹۶۶ سنه سی شعباننک
 یکریمی ایکنجی و اوچنجی کونلرنده غایت قانلی بر محاربه
 ظهوره کلدی .

شهزاده سلیم جانبنده ، یا امر پادشاهی ادنه ، مرعش
 و تا طولی صنوف عسکریه سندن کلی قوت بولندیغی

ایچون، شهرزاده بایزید بوزولوب اماسیه چکلدی .
 حضرت پادشاه بایزیدک حرکتنی ایشتدیکی وقت،
 اناطولیجه شورش وقت بیومامک اوزره کندیلری
 بالذات اناطولی به کیمک شایه، سیله، اسکدار یقه‌سنه
 اوتاغ همایونلرینی قوردیروب، صوقوالی محمد پاشا
 قومانده سیله اناطولی به کلی عسکر چیقارمشر ایدی .
 بو اثناد، شهرزاده بایزید منوال مشره ح اوزره منهنزما
 اماسیه به چکلمش ایسه‌ده، محمد پاشا وقونبه دن عساگر
 مجتمعه ایله شهرزاده سلیم اماسیه به طوغری یوریمش
 اولدقلرندن، بایزید اماسیه ده دخی طوره بیوب، درت
 نفر مخدوملریله وکندیسنه اتباع ایدن ایالت عسکر یله
 ایرانه فراره مجبور اولدی .

« لالامصطفی پاشانک نه نرلو دسیسه لر قولالانه رق
 یومسئله بی نصل میدانه کتیردیکنی، وقونبه صحراراستده،
 وئوخرا شهرزاده‌نک ایران حدودینه قدر تعقیبی صره‌سنده
 وقوعبولان محاربانی بعض مؤرخین تفصیل ایدیورلر؛
 لیکن بن، مصطفی پاشانک، حصول نفوذ شخصیه سیچون

اسالہ سنہ سبب اولدیغی بونجه وطن اولادینک کوهر
 کرانمایه خون ناحق لریله لکه دار اولان دفتر اعمالی بوراده
 آچتمده بر عبرت ، و اولاد وطن بینده کی حرب وجدالی
 تفصیل ایدوبده اخلافی آجندر مقدهده بر اصابت
 کورهدک . »

شهرزاده نك انجرام حالی

شهرزاده بایزید کندیسنی تعقیب ایدن سنجاق بکریله
 اوغراشه اوغراشه ایران حدودینه داخل و « روان »
 شهرینه واصل اولدی .

روان محافظی بولنان « شاه قولی سلطان » شهرزاده بی
 کمال تعظیم و حرمتله قبول ایدوب ، فقط او اراق شاه
 طهماسب « استراباد » طرفلرنده بعضی مخالقلریله
 بحارب بولندیغندن ، شهرزاده بی روانده ایتویوب ،
 کینه تی شاه طهماسبه بیلدیردی .

شاه ، شهرزاده نك کندیسنه دخالتی ، مقدمات سلطان
 سلیمانده دخیل دوشن برادری القاص میرزایه بدل
 طوته رق ، شهرزاده بی دیوات عثمانیه علیه قوللانه

یله چکی امید یله ، استرآبادده کی مشغولیتنی درحال
 برصورتیه ر بطایله همسان پای تختی اولان « قزوین »
 شهرینه عودت ، وشهزاده نك رواندن جلبنه مسارعت
 ایتدی ، وشهزاده یه پدرانیه معاملهء مجامله کوسپردی .
 لکن شهزاده بایزید ایراند ، قالد قبحه بریده حضرت
 پادشاهك ، وخصوصیله شهزاده سلیم امنیت وراحتلری
 منسلب ارله جغندن ، بایزیدك بتون بتون ازالهء وجودی
 چاره نیه باقلمق اوزره ، پای تختدن سفارت صفتیله سنان
 بك ، وشهزاده سلیم جانندن ذخی امیراخور طوراق
 اغا نام ذلتلر شاه طهماسب طرفینه ارسال ، وشهزاده نك
 مخدوم لر یله برابر سه غیرلره ترفیقا اعاده سی بانامهء همایون
 طلب اولندی .

شاه ابتدا موافقت کوسترم دیکندن ، برچوق مختبرات
 وهکاتبات جریان ایتدی . نهایت - سلطان بایزید ثانی
 مرحومك برادرزی شهزاده جم حتمده استعمال ایتدیکی
 اصوله توفیقاً -- شاه طهماسب کلی مبالغ ایله اطماع
 ایدیلهرك ، ۹۶۹ سنه سی محرمك اوز بشنجی کونی شهزاده

بایزید درت نفر بی کناه مخدوم لریله برانکده سفیره تسلیم
ایدالمریله ، اوانده بیچاره لک حیوانلری ازاله ، ونعش
مبارک لری سیواسه نقل و دفن اولندی . رحمة الله علیهم .
« بو شهزاده لک تربلری « ملک عجم » شهرتیهله
سیواسک خارچنده اولوب خیلی اوقاف و مرتباتی
اولدیغی حالده خراب و مندرس بولندیغی . شهود
عاجزانه اولشدر . حاصلات اوقافی تربدار و شیخ
واجزا خوان نامهله بر طاق اشخاصک ما کلیدر .
قزوین خانی شهزاده لک اعدامی فاجعه سندن پک
هتاثر و مناسف اولهرق ، بزم ایلیچیلره و شاه طهماسبه علناً
بشب و اعنت ایتمش اولدقلری مرویدر .

شهزاده بایزیدک استرداد یولنده او وقت طرف
پادشاهیدن ، و شهزاده سلیم و وزرا طرفلرندن و بونلره
جوابا شاه طهماسب جانندن متعدد مکتوبلر یازیوب ،
بونلرک کافه سی شایان مطالعه ایسه دهه ، جمله سنک
درجه نسخه من متحمل اولدیغندن ، مخیره اوراقتندن
یا لکز شهزاده نک تسلیمی مقابله سنده برلیون

ایکی یوز بیک اتون (*) وکوندریله جکنته
 وقارص قلعه سنک ویریله جکنته دائر سلطان سلیمانک
 طهماسبه یازمش اولدقلری مختصر جده بر نامه همایون
 (۱۵) رقیله ذیل جمله نقل اولندی»

وزیر اعظم رستم پاشانک وفاتی

وزیر اعظم داماد رستم پاشا ۹۶۸ سنه سی شوالنک
 دیکرمی التنجی کونی حلول اجل موعودیله وفات ایدرک
 مسند وزارت عظمی وزیر ثانی سمیر علی پاشایه توجیه
 میورلمندر .

رستم پاشا فوق العاده اقبال و ثروته نائل اولان وزیران
 و درایت و فطانتله شهرتلمش کبرانددر . بونک زمانته
 کلجه یه قدر دولت علیه عثمانیده رشوت اخذ و اعطاسی
 شایع دکل ایکن ، او سیئه ملعونه بی رستم پاشانک

(*) او عصرده ی اتون دو قایعنی مجار التونی اولوب عصریمز
 حسانبجه اتی یوز بیک کسور عثمانلی لیره سی دیمکدر .

احداث ایتمش اولدیغنی مسطور صحایف توارینخدر •
 مشارالیهک پچ-وی تارینخنده کوریلان ترکهسی دفتری
 (۱۶) رقیله ذیل جلدده نقل اولنور •

—۵۰—

سیل عظیم

۹۷۱ سنه سی صفری ایتداسنده، استانبولده رعد و برق
 هولناک ایله بر باران عظیم ظهور ایدوب، یکریمی درت
 ساعت کمال شدتله یاغمش اولدیغندن، حاصل اولان
 سیلار استانبولک پک چ، ق ابنیه سنی خا کله یکسان،
 وکلی خسار وزیان ایتشدر؛ حتی ساطان سلیمانک
 مقدا یاپدرمش اولدقلری قلعه دیواری کبی صو کرلری
 بیله ییقلمش، وصول کاغد خانه ده، واقع یوکسک چنار
 اغاجلرینک تهلرینه قدر چیقمشدر •

بو طوفان اثناسنده، حضرت پادشاه ایا استافانوسده
 اسکندر چلبی باغچ-هسی کوشکنده بولنهرق، کوشکی
 سل باصدیغندن، اغاردن بریسی پادشاهی ارقه سنه

الہرق کوشکک موصاندرد سنہ چیقار و بد، قورتارمش
اولدیغی مرویدر .

سلطان سلیمان بوندن صکرہ ینہ کلی نقود صرفیلہ
صوکرلرینی تکرارانشا، وسیلاک سائر خساراتنی تعمیر
ایلہ شهر استانبولی یکیدن احیا بیورمشلردر .

مالطہ محاصره سی

ردوسک فتح و تسخیرندن صکرہ، شوالیہ طامقی
«مالطہ» جزیره سنده طویلانوب قورصانقلہ آق
دکزک، وسوریہ و افریقا سواحانک امنیتنی سلب
ایتمشیرایدی . بوندن طولایی مالطہ نک دخی استیلاسی
دولت علیہ جہ پک مهم کورندیکندن، قبودان دریا
تپالہ پاشا مقدا برفاچ دفعہ مالطہ صولرینہ عنیمتله،
شوالیدرک، وانلرہ معاون اولان اسپانیانک سفائن
بحریہ سیلہ بالدفعات چارپشوب، بحر آ
پک چوق مظفر یاتہ نائل اولدیغی کبی، مالطہ یہ جوار

اولان « جریه » قلعه سنی دخی طرابلس غرب بکر
 بکیسی « طور رغودجه، پاشا » ایله براکده صیقه شدیروب،
 شوالیه لک یدانه قیلا سندن قورنار مشیدی .

۹۷۲ سنه سنده مکمل دوتنای همایون تجهیز، وزوم
 ایلی، وانا طولی صنوف عسکر به سندن و یکی چریلردن
 دوتنایه کلی عسکر ارکاب اولنه رق، و بو عسکره
 و زرانن عصطنی پاشا سردار تعیین ایدیله رک، ینه
 قپودان پیاله پاشا قومانده سیله مالطه اوزرینه
 کوندردی، و طور رغودجه پاشانک سنی دوتنای همایون
 ایله برلشمسی کندیسنه یلدرلدی .

دوتنای همایون ماطه جزیره سنه بالوصول، طور رغودجه
 پاشا هنوز یششمش اولدیغندن، انک وصوانه قدر بزم
 پاشا ایش کورمک امیدیه ماطه قلعه سنک جوارنده
 بولنان « سنتا - ماریا » برج متینی طوپه طوتغنه
 باشلا یلر .

یئنی کون مرفورنده طور رغودجه پاشا جزایر دوتنایه
 بالوصول، اصل هدف مطلوب اولان ماطه قلعه سنی

طور درکن سننا - ماریا بر جنک دو کلسی بیله - وده
 و خطا اولدیغنی طور غودجه پاشا بیان ایتیش ایسه ده ،
 بر کره باشلاناش بولدیغندن ، سننا ماریانک تضیقینه
 دوام ایدلدی ، و محاصره نك اون یدیجی کونی
 اندی .

لکن بو برجک او کینه عسکریمزک کزیده سی شهید
 و مجروح اولقله برابر جیخانه و مهماتک قسم اعظمی
 تلف ایدلش اولدیغندن ، ارتق ما اطه نك استیلا سنه
 اقتدار قالماش ایدی .

بو حال ابله مانطه قلعه سید ، تحت محاصریه انمش ،
 و فداکارانه چالیشلش ایسه ده ، برکاء نك طاغته دیغنی
 طاش سریندیسنک اصابتله طور غودجه پاشا شهید ،
 و سردار مصطفی پاشا دخی نصلسه قپودان پاشایی
 کوجندیروب ، موقتیتدن نو مید اولدیغندن ، ناچار محاصره
 ترک اولنورق ، دونما و عساکر عثمانیه استانبوله عودت
 ایتدیردی . بو سفرده بر منفعت حاصل اوله مدقندن بشغه ،
 طور غودجه پاشا کبی مهرة فنون بحر یه دن بر امیرال

ضایع ایدلسیله ، بوموقیتسزلك مصطفی پاشانك سؤء
اداره-نه حمل اولندرق ، مصطفی پاشا برمدت عزل
جزاسیله جزالندیرلدی .

وزیر اعظم سمیز علی پاشانك وفاتی

اشبو ۹۷۲ سنه سننده وزیر اعظم سمیز علی پاشا
وفات ایدرك ، مسند وزارت عظمی وزیر ثانی مشهور
صوقوللی طویل محمد پاشایه توجیه بوردی .

سکتوار سفری

دوات علیه عثمانیه سنه بیك اوتوزیک دوفا ویرکو
ویرمک شرطیله اوستریالی ایله مقدا عقد
مصالحه اولمش ، وقرال فر دینانك وفاتیله
اوغلی « مقسیلیان » « ك صندالی قرالی به جلوسنده
بومصالحه تجدد ایدلش ايسوده ، اوستریایه

تابع اولان مجارلر، مجارستانده کی ممالک شاهانه به تجاوزدن
 خالی قالدقلری جهته ، بودین بکر بکیسی یحیی پاشا
 حقیدی اسلان پاشا بو تجاوزدن لاینقطع شکایت ،
 و سلطان سلیمانک بنده و بنده زاده سی ، واردل (ترانسووانیا)
 یکی « پرنس سیر سمون - ژاپویا » دخی اوستریالینک
 ترانسووانیادن « سقمار » و « طوقای » قلعه لرینی ضبط
 ایتمسندن بٹ شکوا ایتمکده اولدقلری مثللو ، ویرکوی
 فقطوع سنوینک تأدییه سننده آوستریالیده بطاآت
 کوستردیکندن ، مجارستانه ینه بر سفر همایون وقوعنه
 استعدادلر حاصل اولسیله ، روم ایلی بکر بکیسی احمد
 شمس پاشا احتیاطاً صوفیه مرکزنده بولنق اوزره
 ۹۷۲ سنه سی ذی القعدة سی اواسطنده صوفیه جاننده
 کوندرلمش ، و ممالک محروسه ده بولنان زغما وارباب
 تیمارک محاررنده مهیا بولنلری اعلان اولنمشیدی .
 افکار صلح جوی ایله متصف بولنان وزیر اعظم
 شمیز علی پاشانک مؤخرأ وفاتله و کلا و امرای دولت
 ینتنده حرب و فتوحات ارزولری دهها زیاده قوتلشدی ،

و مقسماً ایامک ۹۷۳ سنه سنه مصادف اولان ۱۰۶۶ سنه سی
ابتدازنده در سعادتہ تعیین ایتدیکی ایلیچنسی بقای صلح
ایچون خیالی سعی ایتدیسه سده ، وزیر اعظم جدید
صوقوالی محمد پاشانک فکرینی تعذیله موفق اوله ایوب ،
یتہ مجارستان سفرینه قرار ویرادی .

آنءعلیه ، وزیر ثانی پرتو پاشا طبعه سرداری تعیین
اولنه رق برفرقه ایله ایلیریه سوق اولندیغنی مثلاًو ،
جناب شهریار غنا شعار دخی ، وزیر اعظم محمد پاشا ،
واو چنجی وزیر فرهاد ، و دردیچی وزیر احمد ، و بشنجی
وزیر مصطفی پاشاری معیتلرینه الهرق ، و استانبول
محافظه سنه سابقا اناتولی بکلر بکیسی اسکندر پاشایی
تراغهرق ، ۹۷۳ سنه سی شواننک اون برنجی کونی اون
دردیچی و صوک سفرلی اولق اوزره مجارستانه متوجهماً
حرکت بیوردیلر .

اثنای راهده هر طرفدن عسا کر مرتبه موکب همایونه
التحاق ایدردی . زمون صحرائنه مواصلتده اردل بکی
پرنس سیرتسون ژاپولیا دخی کندی عسکر یله بالورود ،

کندیسی پادشاهک فاملیاجه چراغ مخصوصی بولنق حیثیتله فوق العاده التفات شاهانه به مظهر اولدی .

اوستریالینک مقدا اردلن ضبط ایتش اولدیغی ستعمار و طوقای قلعه لری استرداد اولنق اوزره، سیرعمونک استدعاسی وجهله تاتار عسکری کندیسینه ترفیق اولنهرق، او طرفه کوندرادی .

موکب همایونک « وارادین » اوکنده قوریلان کؤپریدن « اکره » جاننده بوریمسی ابتدا قراراشدیرلمش ایکن، سکتوار محافظی « زرنسکی » یاخود « زرینی » دولت علیه ادارهسند، بولنان « پچوی » قلعه سنی باصمق، و موکب همایونک احوالی اکلامق ایچون بر فرقه سوق ایدوب، بو فرقه پچوی محافظه سینه مأمور اولان ترحاله سنجانغی میراواسی محمد بکی اورایه قریب « شقلوش » نام موقعه ده علی انغله باصوب، کندیسنی شهید و عسکری منہزم ایتش اولدیغندن، حضرت پادشاه زرنسکیدن اخذ انتقام

ایدلك اوزره اكره به عزيمتدن فراغتله سكتوار
 اوزرينه توجه بيورديلر .

پادشاهك « دراوه » نهرندن « دراج » يقه سنه
 ضرور ايله « ارشان » صحرا سنه مواصلت نرند، بودين
 بگر بكيسي اسلان پاشا محل ماموريتنى تركله، خاكپاي
 شاهانه شفاها بمض شى عرض ايتك بهانه سيله،
 بلا ماذونيت اورايه كلس اولديغندن، واسلان پاشا
 موكب هميون دهها مجارستانه واصل اولماز دن مقدم
 خود بخود اوستريا اداره سنده كي « پولاطه » قلعه سنه
 محاصره ايتديكي حالده، اوستريالى طرفندن كوندريلان
 قوه عسكريه مقاومت ايده هيسوب، ارتكاب رجعت
 ايتسي اوزرينه، اوستريالى « بسبرم » و « تانا » قلعه نر بنه
 استيلا ايتمش ايد و كندن، شوايكي خطا نندن، وسار
 قباحتلرندن طولاني حضرت پادشاه اسلان پاشاك يوننى
 اورديروب، بودين بگر بكيه لكنى صدر اعظمك برادر زاده سي
 وبوسنه بگر بكيسي صوقوالى مصطفى پاشايه احسان
 ايتديلر .

موکب همایون ۹۷۴ سنه می محرم نیک بکر منجی
 و ۱۵۶۶ سنه سی اغستوس سنک بشنجی کونی سکتوار
 خار جنه باوصول، وزیر ثالث فرهاد پاشا ایله اناتولی
 بکر بکیسی زال محمود پاشا قلعه نیک جنوب و غرب
 جه تیرینه، و وزیر خامس مصطفی پاشا ایله برادری
 و روم ایلی بکر بکیسی شمس احمد پاشا شمال جانبته
 و یکی چریار ایله طونه قیودانی اولوب شجاعت وغیرتی
 مسلم اولان علی پورتق قیودان و سایر اصرادخی برجهت
 مأمور اوله رق، سکتواری داراً مدار احاطه، و حصص
 و تضییقه دوام ایلدیار.

بش التي کون ایچنده واروش تسخیر اولندی؛ لکن
 سکتوار قلعه سی غایت مستحکم، و قلعه نیک اطرافی دخی
 صوایله مملودرین بر خندق ایله محاط اوله رق، هجومه
 امکان اولدیغندن، بر مدت صویک اقیباسی، و خندق
 اعاج و چالی و طیرانی ایله طولدی راسی غایاتیه اوغراشدی.
 بو عیانتک اجراسنه محصور لر ممانعت کوسه مکه پک
 چوق چالشدیلر سه ده؛ عساکر عثمانیه نیک فوق العاده

غیرتاری شمر سیله خندقلر تماماً طولدیر بلوب، و بر قاج دفعه
 هجوم اولسوب، الش صکره صفرك يکرمی درنجی،
 وایلونک اوننجی کونی، عسا کر عثمانیه هر قولدن
 ایجری به ایله رق، قانلی بر محاربه و تلفات کایه مقابلنده
 سکتوار قلعه سی جبراً اندی.

چه فائده که: قلعه نك قمندن ایکی کون اول
 حضرت پادشاهك قلعه و جود مسعودلری نشانه طوپ
 اجل اولشیدی. تفصیلی قریباً کلیر.

زرنسی قلعہ نك عثمانلی پنجه سندن قور تلیه جفتی
 ضوک هجوم کونی ا کلا پنجه ملتی بینده بر نام بر افاق
 و عمیله عسا کر عثمانیه ایجری به کیردکاری وقت آتش
 المق حسابله اولجه حاضر اش اولدیغی لغمه فتیل بر اغوب،
 یز قاج یوز فدای ایله عسا کر عثمانیه اوزرینه
 رکندیسی چار پمش ایسه ده، برنجی جمله ده کوکسونه
 اصابت ایدن بر قورشون دانه سی کندیسنی بره دوشیردی،
 و حیاتندن دهسار مق وار ایکن، یکی چری اغاسنک

حضورینه کوتورلدی، وضاع قاله میه جنی اکلایشیلجه
 باشی کسلوب اوتاغ همایونه تقدیم ایلدی .
 زرنسکینک خواص تبعه سی صاغ طوتلشلر ایدی ؛
 بونارک استنطاقدن لغمه آتش ویرلدیکی اکلشاسیه ،
 وزیر اعظم عسکرک کری به چکامسی ایچ-ونز درحال
 امرا وضا بطانه چاوشلر کوندردیکندن، امرا
 کسب معلومات ایدرک عسکرک بر طبقه کندیلرینی
 تهلکه دن قورتارمشلر سه دهه اغتنام طبعیه قلعه نیک
 ایچلرینه دماغیلان بر طبق عسکرک لغمه آتش ایلندن
 برهوا اولدیلر .

موکب همایونک در سعادتدن حرکتدن اول طایفه
 اوله رق ایلری به سوق ایلدیکی یوقاریده بیان اولنان
 وزیر ثانی پرتو پاشا الدینی تطبیات موجنبجه « کوله »
 قلعه سنی محاصره ایتشیدی .

برما قدر کوله نیک محاصره سی دوام ایدوب، محصورین
 استیمانه مجبور اولر یله ، کوله قلعه سنک وانی متعاقب
 « دلاغوش » و « ایاتوا » قلعه زینک تسخیر ایلدیکی

خبرلایده سکتوار استیلاسی اثناسنده استبشار ایلدی .

ساقزك ادارهء مستقلةء دواته دخولى

« ساقز » جزیرہسی سلطنت سفیدیه سنوی وبرکوی
 مقطوع ویرمکله مکلف ، وبرنوع تابع اولقله برابر ،
 جمهوریت وجهله ، جنوه ایلرک النده اداره اولنوردی .
 بونلر صورت ظاهرده دولت علیه یہ صادق کینر
 ایسه ده ، خفیاً دولت دشمنلرینه معاونندن ، ومغایر
 صفت تابعیت فسادکارانه حرکتدن خالی دکلر ایدی .
 ابناء علیه مؤکب همایونک سکتوار سفیرینه حرکتی
 اثناده ، یعنی ۹۷۳ سنهسی موسم بهارنده ، ساقز بکلرینی
 تأدیباتک ، اوزر قبودان دریا پیاله پاشا دونمای همایون
 ایله مأمور واعزام بیورلدی .

دونمای همایون ساقزك قارشوسنده کی چشمه لیانته
 تیور آنجه ، ساقز بکلری بر مقدار هدیه ایله بر آدم
 رکندروب ، قبودان پاشایی بالارضا کچشد بر مک ایستدیلر .
 سده ، پانیا بعض تهدیدات ایله بکلری نزدیکه جلب

ایله جمله سنی استانبول له کوندردکن صکره بلا حرب
 وجدال جزیره بی ضبط ایله اهالی به ناعین، و مملکتته محافظ
 وقاضی و مستحفظ تعیین ایدیک، بو موقعتی سکتوار
 محامره سنده سلطان سلیمانک حضور جهانگیرانه لرینه
 عرض ایتدی .

پهاله پاشا ساقرندن «پولیه» بقیه سنه دخی عزیمتله
 اورالجه دشمن ممالکنه پک چوق خسارات و یروب،
 اغتنام غنایم کلیه ایله، پادشاه جدید سلطان سلیم
 نازینک کوتاهییه دن استانبوله موصلتلرندن برقاچ کون
 اول دوتنای همایون ایله مظفرأ استانبوله لیاننه داخل
 اولمشدر .

سلطان سلیمانک وفاتی

سلطان سلیمان سن پیری به واصل اولمقله برابر، ایاقلرنده
 نقریس عیاتی بولمق مناسبتیه له، وجودجه پک ضعیف
 اولدقلری حالده، سکتوار سفر اخیرینی بانذات اختیارلری
 مجرد فرط حیت و غیرتلری اثری ایدی .

مشافق سفریہ ایسے ضعف و عالت لرینی باطنج آر تیروب ،
 سکتوار قلعه سی تحت محاصره سردیه اندیغی زمان ،
 کیفسز انکاری بسبتون شدتلندی . بو حالده دخی
 قلعه نك تسخیری و دشمنك تنکیلی ضمننده وزرانك غیرت
 و دقت لرینی جلب ایدر لردی . نهایت قلعه نك قتمندن
 ایکی کون اول ۹۷۴ سنه سی صفرینك یکر می ایکنجی
 جمعه ایرتسی کیچمه سی صباحه درت ساعت قاهره ق
 روح پاکری سرای علیننه طیران ایلدی .
 وزیر اعظم محمد پاشا خنکارك وفاتی اعلار اوانسه ،
 عسکرک فتورینی و بلکه براختلال ظهورینی ، و بوجال
 دخی قوه قریبه یه کلان سکتوار قلعه سی تسخیرینی
 تأخیر ایله برابر ، دشمن قارشوسسند ، برهزیمت وقوعنی
 مسانزم اوله ببله جگنی ملاحظه ایدرک ، پادشاه مغفورک
 نعلش مغفرت نقش لرینی مو قتا اوتاغ همایونك ایچنه دفن
 ایله پادشاه جدیدك تشریف لریزه قدر کیفیتك مکتوم
 طوقلسی تدبیرینی اتناذ ایلدی ، و ایکی کون صکره قلعه
 دخی فتح اولنمسیله ، کوتاهیه ددبولمان وارث تحت سلطنت

«شہزادہ سلیم» حضرت نرینہ پندرل نیک وفاتی ویران
 اول اردویہ تشہر بفرینی متضمن در حال کنندی
 قبیلہ بر عریضہ یازوب، - سکتوار فتحی مژدہ سنی
 کوتوزیہ و زکی کیتک ویولردہ پادشاہ قلعه بی کاملا
 تعمیر اتمد کجہ سکتوار اردو کاغدن حرکت ایتیمہ جکدر
 یوللو اشاعدر ایتک اوزرہ - درگاہ عالی چاوش - لرنیدن
 حسن اغا ایلہ علی جناح الاستعجال کوندردی .

وزیر اعظم بر دیوان ترتیب ایدوب، سرای اغارندن
 و جہا پادشاہ مشاہتی بولنسان اختیار حسن اغایی
 کیفسر حالندہ اوتاغک قرانلق بر جانبہ اقامہ ایلہ اثنای
 محاصرہ و تسخیردہ حسن خدمت و شجاعتی مشہود
 اولنلرہ مکافاتہ اجرا ایلدی و حقیقتی کیسہ یہ سزدرمامک
 ایچون عسکرک بر طاقنی آقینہ صالدیروب، قلعه نیک
 تعمیری بہانہ سیلہ بعد الفتح سکتوارک اوکنمد، قرق اوچ
 کون اقامتہ، سلحدار جعفر اغایک یازیسی سلطان
 سلیمان مرحومک یازیلریندہ شبیہ اولدیغندن، بواراقدہ
 ایجاب ایدن توجیہات و سائر خصوصات خط لرنینی

جعفر اغا به یازدردی، و عسکرینه شبهه دوشد کجه
بر حسن تدبیر ایله ازاد ایدردی .

وقتا که پادشاه، نو جاهک بلغراده تشریف لری خبر
الندی، شهر یار مغفورك جسد مبارک لری، موقتا مدفون
اولان محلدن چیقار یلوب، بر عرب به یه قونبله رق، و حسن
اغا دخی جنازه عرب به سنه بندیر یلهرک، هیئت اردوی
همایون ایله بر لکده سکتوار اردو کاهندن حرکت
اولندی .

حسن اغا عسکر صفلرینه تصادف ایتد کجه بلیرسزجه
عسکره سلام و یرر، والتفات ایدردی .

بلغراده تقرب اولندوقده، وزیر اعظم کجه یول
التمق ایچون اردوی حرکت، و حافظ افندی لری
جنازه عرب به سنک اطرافنه تعیین ایله قرآن کریم تلاوت
ایتدیر مسیله، خلق ذاتاً بعض اماراتدن پادشاهک
وفاتی ازاجق سزمش بولور قاری جهته، قرآن عظیم
تلاوتندن حقیقت حالی اکلاینجه، چونکه سلطان
سلیمان الی سنه لک بر پادشاه معلا بارگاه اوله رق،

عموم کنجیلر و حتی اویته یاشایر انالزیدن ط-وغوب
انی پادشاه، و بلکه اب مشفق ط-انیشر، و زمان
عدلنده بجه تبعه رفاه و احتیله و مت کچیرمش
اولدقلرندن، اردوده بولنان بالجه عسکر و امرا و خدمه
اره سنده بر فریاد و فغان قویدی، و خلق اغلا تمقدن
یول یوریمکی شاشیردی .

محمد پاشا بلغرا ده واصلتدن اول اعلان کیفیت
ایتدیکنه نادم اوله رق، مع مافیه اجرای تسلیت و نصیحتله
اردویی یوله مداومت، و تهلکه سزجه، بلغرا ده ایصال
ایله پادشاه جدیده ارکان اردویی بیعت ایتدی .
سلطان سلیم ثانینک کیفیت جلوس و ورودی فصل
ثانیده تفصیل اولنه جقدر .

پادشاه مغفورک نعش مسعودلری بلغراددن مأمورین
مخصوصه یه تودیعاً استابوله نقل ایله « سلیمانیه » نامیله
مشهور عالم اولان جامع انوار لایله لری نیک قبله جانبنده کی
تزیه معطره لرینه دفن اولدی .

اثنای راهه بته-ون قرا و قصبات و شهر راهالیسی

و خصـ و صیلہ استانبول خلدتی خاقان مر - و مگ
جنار زلینی ماتم اباسلریلہ قارشولیوب، تاثرات عظیمة
ایله اغلا شمشلردر .

پادشاه مشار الیهک ولادتلی ۹۰۰ سنه سی ابتدا سده
طر زونده وقوعبولوب عمر شریفلری ۷۳ سنه ومدت
سلطنتلری ۴۸ سنه ۴ ماہ ۱۱ کوندر . قرق سکز سنه
یادشاهلق ایندکلی کبی، بعد الوفات ۴۸ کون دخی
حکمرینک نافذ، وبو ایامده مجارستان ایچنده عسا کر
عثمانیہنک اونفوذ سایه سنده مظفریات متعدده نائل
اواسی کندیلرینک نه عالی طلعت، نه قوی یخت
پادشاه اولدیغنه بیوک بر بهاندر .

سلطان سلیمانک اوصاف و محامد جیلہ لری الی الان
مثل سائر کبی عانک دینده دائر اولدیغندن، بز بوراده
نه سربلرک هر کسک بیلدیکنی تکرار بیلدیرمکدن
عبارت اولدیقدر .

باغراد، ردوس کبی مهم نقطہ لری، و مجارستان
کبی اورو بانک معتسار بر پارچه سنی ممالک عثمانیہ

الحاق، واسیا، اوروپا و هندستان حکمدار لرینی
 واورو پالیبرک طاینیرجه سنه ممدوخلری اولان شارل کن
 کچی برداهیةینی قلیجنه باش کسدیروبدہ، شان عثمانیینی
 اولوله انداز افاق ایدن سلطان سلیماندر •

مدت سلطنتلری فی الجنتیقہ یارم عصر متمد اولدی؛
 لکن بومدتی بیهودہ کچیرمیوب، بر طرفدن گاہ بالذات،
 گاہ سردار تعینیلہ زوملی سفر لراچہ رقی، شرقاً، غرباً
 وبراً، بحرأ اعدای دولتی تهدید، وبر طرفدندہ ممالک
 محروسہ لندہ مقتضیات زمانیبہ یہ کورہ قوانین عدلیہ
 و سیاسیہ، وقواعد مدنیہ و اساسیہ وضع وتمہید
 یقورلردی •

زمانلرنندہ ہر نوع فنون و معارفک درجہ ترقیاتی
 الحالہ ہذ، کوز یمزک اوکنسدہ طوران مدارس علیہ
 وانیہ عمومیہ دن استدلال اولندہ بیاور •

استانبوادہ کی سلیمانہ، سلطان سایم، شہزادہ جوامع
 شرفقہ سی و بونلرک یانلرنندہ کی مدرسہ لر، بیمارخانہ لر،
 غمارت لر، شہر جسمیم استانبولک ماہہ الحیاتی اولان

قرق چشمه صوبی کرلی، بیوک چکجه ده کی
 جسر کبر ووالده ماجده لی، کریمه محترمه لی
 و خاصکی سلطان ناملرینه منسوب بولنان دیگر خیرات
 ومبراتدن ماعدا، قوبه، شام شریف، قدس شریف،
 و بغدادده وسائر جهاتده کی نیجه آثار بیده وخیریه لی
 هم کندی علوهتترینه، همده زمانلرنده فن معمارینک
 ذرجه عالییه وصوانه بر دلیدر .

اهلیتسن وحیتسن اوللر نزد ملوکانه زنده نه قدر
 مغفور ومحفور ایدیسه ارباب کمال و صداقت محترم
 ومنظور ایدی .

صدق وحیتی تجربه ایتدیکی مأمور لی بلاموجب
 مأموریتدن عزل ایتدی . حتی غازی خسرو بک
 مرحوم بوسنه بک بکیلیکی که : زمانزده اردو
 مشیرلکی انضمامیله بوسنه (*) والیلکی تعبیر یله تفسیر
 اولزه بیلور، بو مأموریتده تمام اوتوز سنه قالمشدر .

(*) هر سگ، دالماچیا و صریبه نك بعض محلریده برلکده حساب
 اولنلیدر .

والمحصل سلطان سليمان بو دولت قوی شوکت
عثمانیة بنی عصرینک استعدادی درجه سنده ذروه کماله
اعلا، و نام همايونلرینی هر ملتهک تاریخلرنده مدح
وتقدیس ایله ابقا ایدوب کیتشدرد.
رحمة الله غلیبة رحمة واسعة

— فصل ثانی —

سلطان - ایام ثانی حضرت تریینک ۸ سنه لک
زمان سلطنت لری وقوعاتندن بحث ایدر

سلطان سلیم ثانی حضرتلرینک جلو ساری

جنتمکان سلطان سلیمانک سکتوار قلعه سی او کنده
ارتحالری اوزرینه وزیر اعظم محمد پاشا طرفندن حسن
چاوش ایله کوندریلان عریضه سکرز کون ظرفنده
کوتاهیهده پادشاه نوجاه سلیم ثانی به اصل اواسیله ،
یکندیلریده برایکی کوز ایچنده حاضرانوب ، خواجه لری
عطاءه افندی ، لالاری حسین پاشا ، صاحب
جلالک وسائر خدمه ایله برانکده کوتاهیه دن حرکت ،
وسرعته یوله دوام ایدرک ۹۷۴ سنه عربیه سی
ربیع الاولنک طقوزنجی و ۱۵۶۶ سنه میلادیه سی
ایلولنک یکرمی دردنجی کونی استانبوله بالوصول ، ۴۵
باشنده و اون برنجی پادشاه اولدقلری حانده بالارث
والاستحقاق تخت عالی عثمانی به جلوس بیوردیلر .

استانبولده یونان شیخ الاسلام بنام ابوالسعود افندی
 و استانبول قائم مقامی اسکندر پاشا و سایر علما و امرا
 طرفندن رسم بیعت اجرا سندن، و حضرت خالد ترابه
 مقدسه سی و فاتح و سلطان بایزید ثانی و سلطان سلیم اول
 هر اقد معطره سی زیارتله ایکی اوچ کون استراحتدن
 صکره، حدودده بولنان اردوی عثمانینک قومانده سنی
 الیرینه المق اوزره استانبولان مجارستانه توجه
 ایتدیلر .

بلغراد بالوصیل اورادن « سرم » بقه سنه کچک رک،
 « وولقوار » قصبه سنه وارد قلنده وزیر اعظم طرفندن
 کندولرینی قارشولیان برعربضه ده ارتق سفر زمانی
 کچکوب، اردوی همایون بالطبع پای تخته عودت
 ایتدیریله جکندن، ذات شاهانه لرینگ بلغرادده اردوی
 همایونلرینه منتظر آرام پیوره لری عرض و بیان ایداسیله،
 تکرار بلغراد دوندیلر .

وزیر اعظم، حدودده بولنان بکیر بکیله روز قاسم
 حلوانه قدر یرلندن حرکت ایتملرچون اوامر مقتضیه

طاغیدوب ، بالکزموکب همایون طاقنی وشهر یاز
 معفورک نعشرینی سکتوار او کندن قالدیره رق ، بلغراد
 ایصال اینسیله ، بلغراد خار جنده « سلطان تپه سی »
 نام موقعه اوتاغ همایون ، وخاقان مر حومک بر لکده
 رکوتورمش اولدقلمری التنون تحت قوریلوب ، ارکان
 و رؤسای اردو جانندن رسم بیعت اجرا اولندی .
 لکن ، پادشاه جدیدک عسکرله برنجی ملاقاتنده
 ایدجکی معامله بی ، یعنی کرمک مظفریات واقعه دن ، و کرمک
 جلوسدن طولانی ایجاب ایدن ترقیات علوفه و کافاتک
 تماماً ایفا اوانه جفته دأر بالذات لسان پادشاهیدن عسکره
 قطق و وعد اجراسنی و وزیر اعظم اولجه برعریضه
 ایله اخطار ایتشیکن ، نزدشاهانه ده یولنانلر محمد پاشانک
 مغروضات صادقانه و خیرخواهانه سنه دراو معنار
 ویره رک ، او معامله لک لزومسزلقنی بیان ایتلریله ،
 سلطان سلیم پدر لری مر حومک نعشنی بالاستقبال
 یکپرد کدن صکره ، عسکره هیچ التانات اینکسزین ،
 همان اوتاغ همایونه کیر یورمسیله ، یکی چربلر فنا

حالده منکسر اولدیلر؛ و « البته برده استانبول
 و سرای قپوسندن کیرلکده واردر، بقالم او زمان نصل
 اولور؟ » دیو مرادانغه، و سلطان سلیم ایله برلکده
 کیدن بعض عسکری طبعی تحقیر و تهدیده باشلادیلر.
 بونلرک طور و حرکتلرندن برفتنه چیقاره جقلری
 اکلاشلدیغندن، لالا حسین پاشا کندیلر یله برلکده
 کیدن عسکراه برابر همان یوله چیقارلدی، و یکی چریلرک
 جلوس بخشلرینک بر مقدار ی ویریلوب، اکر چه
 کندیلری « بخششمزی تمام استرز » دیرک باغرشدیلر
 ایسده، اردود، کفایت مقداری خزینه اولدیغندن؛
 بقیده سنک استانبولده ویریله جکی وزیر اعظم طرفندن
 تأمین اولدورق صوصدیراندی.

اردوی همایونک بلغرادده وصولندن بش کون صکرده
 جناب پادشاه نوجاه بلغراددن حرکته، ۹۷۴ سنه سی
 جمادی الاخره سی او اخرنده و ۱۵۶۶ سنه سی کانون
 اولی ابتدایده استانبوله داخل اولدیلر.

یکی چریلر، بلغرادده پادشاه جدید ایله حین ملاقاتده

ارزوری و جهله الثقات کوره مدکار بچون « البتہ
استانبول و سرای قپوسندن کیرلکده واردر . »
دیمدیلر مبدی ؟ حر بفلر بوسوزلرینی برینه کتیروب ،
یوصرده خبلی ادبسنزلک ایتدیلمر .

شویله که : خنکار الای سلطنتله ادرنه
قپوسندن شهره ککیر و بده شهرزاده باشی جاده سنه
کلنجه یکی چریلمر بر برینه « طوره ، طوره » دیه باغیروب
ایرکلدیلمر ، والاینی بورتدیلمر .

وزیر ثانی پرتو پاشا ، نصیح و پند بولنده « یولداشلمر
یو حرکت لایق دکدر . » دیه جک اولدی ، بیچاره یی
بر حربه ضربیله آتندن یره دوشیردیلمر . قپودان دریا
پیاله پاشا بو حال کوره رک « یولداشلمر نه یاپیورسکمز ؟
عیب دکلی ؟ » کبی مصطلحانه تو بیخ ایتمک ایستد کده
« سن بر کم یچی عزب اغامیسک ، سنک بزه سوز سویلمک
ته حد کدر ؟ » دیه رک انیده آتندن یوارلد قلمندن ، پیاله پاشا
کو جله کند یسنی با زید جامتک کلخاننه آتوب قورتلدی .
فرهاد پاشای دخی تفنک دی بیجیکیه ایچمه دو کدیلمر .

یکی چری اغاسی علی اغامتدلانه بیوننه برمندل طاقوب،
 و پیاده جه نفراتک اوکلرینه واروب، « امان ارقداشلر
 یکا قیدیکز، بکا آجیک، ایتیک، کیتیک » یوللو یا واردی
 ایسه ده، حر یفلر بونی هیچ ایله دیلر . وزیر اعظم
 محمد پاشایله وزیر احمد پاشا یکی چریلرک دیشلیلرینه
 آووج آووج آتون ویره رک کندیلرینی محافظه ایتدیلر .
 بو کشا اگسه ادرنه قیوسندن باب همایوته تمام درت
 ساعتده واریلوب، اوراده ایسه سرای قیوسنی سدا یله
 یکی چریلرک کیمی سرای ایچنده، کیمی طیشار ایسنده
 بسبتون طیاندیلر، طور دیلر .

نهایت، وزیر اعظم و وزرای سائرک رجا و افاداتی
 اوزرینه، پادشاه یکی چریلره « قانون اوزره هر
 ترقیات و مطالبو باتکر مقبول همایونمدر . » عبارتیه
 بالذات نطق بیورد قلرندن، قیو آچیلوب، سرایه دخول
 ایسر اولسی .

« ایشته یکی چریلرک یوزه چیتوبده ازه صراختلال
 چیقارملری، وقران قاندرملری بووقعه دن باشلامسدر . »

هر نه حال ایسته ، کرک یکی چریلرک ، و کرک او ارالق
 جدوددن بکلیر بکلیر معیتله عودت ایدوبده استانبول
 شهرینی کمال ازدحام ایله اردوگاه حانه قویان صنوف
 سائره تسکریه تک مترکم علوفه لری و مکافاتلری تماماً
 بالتسویه ، پای تخت عسکرندن ماعداسی یرلی یرینه
 طاغیدلدی ؛ حضرت پادشاه دخی سریر سلطنتلرنده
 یرلشوب ، ملوک اطرافه جلوس همایونلرینی متضمن
 نامدر طاغیدی ، و وکلای بولندقلری مسندلرنده ابقا
 ایدوب ، فقط پدرزی مرحوم زمانلرنده شرف
 صهریت سنیه لرینه نائل اولان قپودان دریا پباله
 پشایه قبه وزارت رتبه سامیه سی احسان ، و قپودانلق
 منصبی یکی چری اغاسی مؤذن زاده علی اغایه توجیه
 بیوردیلر .

پباله پشانک مقدماتق دکرده موفقیتلرینک برنده
 رتبه و ارتله تلطیفی وزیر اعظم طرفندن عرض
 و تلخیص اولندوقده سلطان سلیمان « پباله واقعا شایان
 مکافات ایسته ده ، کندیشنه میرمیرانلق و یریله لی ده اوچ

سنه اولدی، بویله تیزوقده رتبه وزارت
 ویرلک اورتبه عالیله نیک قدرینی تنزیل ایدر، کندیسینی
 کوچک سلطانلرک برینک عقیده تلطیف اولنسون . «
 بیورمش اولدقلری مرویدر . فی الحقیقه اوزمانلر
 وزرائک عددی پک آز، قدر واقفداری پک عالی
 ایدی»

۹۷۴ سنه سنک بقیه سی استانبولده کچیریلوب، ذی الحجه
 او اخرنده ذات پاشاهی بیاله پاشایی استانبول قائم مقاملغنده
 براقه رقی، سائر وزرا وارکان ایله برلکده ادرنه یه نقل
 بیورمشلدر .

ایلیچیلر ورودی

بتون اور و پادولتلی، وارذل، افلاق و بغداد بکلری
 وسائر حکمداران طرفلرندن تبریک جلاوس همایون
 ایچون ادرنه یه ستغیرلر و مبعوثلر کلدیکی صروده ایران
 شاهی طهما سب جانندن دخی نخبجوان و روان

حاکی « شاه قوی خان » نامند . معتبر برایلچی کلمش ،
 و سلطان سلیم اولجه طهماسبه هم جلوس همایونلرینی ،
 همده سکتوار سفری فتوحاتی متضمن غایت دوستانه
 و متحدانه برنامه همایون کوندرملریله ، طهماسب دخی
 یوایلچی ایله فوق الغایه تعظیملی و مفصل بر جواب
 و هدایای نقیسه کوندرمشدر .

یوشاه قولخان حدوددن بری مأمورین سلطنت
 سنیه طرفندن مراعات مخصوصیه نائل اوله زرق ،
 استانبول قائمقامی پیساله پاشا دخی زیاده حرمت
 کوسترمش ، وادرنهیه ۹۷۵ سنه سی شعباننده واصل
 او اوب ، طرف شاهانه دن روم ایلی بکار بکیسی احمد
 پاشا استقبالنه تعیین ایدیله رک ، شانلی برالای ایله شهره
 قبول ایداشدر .

شاه قوی کندیسنگ استقبالنه چیقاریلان مرزین کیلی
 عسکر الایلرینی کورنجه تزییف قصدیله احمد پاشایه
 « بوعسکر دوکون خلغنه بکرز . » دیسیله ، احمد
 پاشا دخی « بلی ، چالدراندن تاجلی خانمی کلین

کترین (☼) بو عسکر در . « جوا یله مقابله ایتمشدر .

اوستریالی ایله تجدید صلح

اوستریا قرالی « مقسیلیان » جلوس همایونی متعاقب نزد شاهانه یه « اگری » پستقپوسی دالماچیالی « انطوان - وه زانیوس » ، « فرستوف ون فن باخ » و « البرو وایس » نام ذاتلردن مرکب بر سفارت هیئتی کوندروب ، هم جلوس همایونی تبریک ، همده معاداته ختام و یریله رک مصالحه نك تجدیدینی استعدا ایتمشیدی .

بعدالمکاله و لمخابره طرفینجه حسن موافقت حاصل اوله رق — اوستریالی کاکان دولت علیه یه سنوی ۳۰,۰۰۰ دوقا و یرکوی مقطوع و یرمک اساسی ، و شرایط سائره اوززینده — ۱۷۵ سنه هجریه نی

(*) احد پاشانک بو سوزی صاحبه قران عدم الاقران سلطان سلیم اول مرحومک چالديرانده طهمنسبک باباسی شاه اسماعیلی بوزوبده زوجدلردن برینی و علی روایه برنجی زوجه سی تاجلی خانمی اسیرالهرق قاضی عسکر افندی یه تزویج ایتملری فقره سنی ایلیچی یه اخطاردر .

رجبی، و ۱۵۶۶ سنهٔ میلادیه سی ابتدا سندن اعتباراً
 ۸ سنه ایچون تبرید صالح ایدیلوب، طرف پادشاهیدن
 ۹۷۵ سنه سی رمضانک اوائلی تاریخی عهدنامه
 و براسی • بو عهدنامه نك صورتی ذیلده (۱۷) رقیله
 مسطوردن • بونك، طالعہ سندن معلوم اوله جنی و جهله،
 درات علیه بو معاهده یه قدیم دوستلری اولان فرانسه
 و یولونیا قرالری نك ووندیک دورینك دوستلقرینك
 محفظه سی درج و ادخال ایشدر •

—

بصره و قوعانی

بصره جانندن بولنان طریایف عرب شیخ المشایخی
 « ابن علیان » جلوس همایون اشناسنده اظهار عصیان
 ایدرک، او حوالیده اضرار عباداللمه جرته باشلدی •
 ابن علیانک نادیبیله، طوائف عربانک دائرة اطاعتہ
 ادخالی ضمنده دیار بکر بکر بکری اسکندر پاشا ۹۷۴
 سنه سی او اخرنده بغداد بکر بکیکی علاه سیله

سردار، و شهر زول بکر بکیلیکنه تعیین ایدیلان مظفر پاشا انک معینته تعیین ایدلدیکی کبی، پای تختدن دخی ایکی بیک یکی چری وایکی یوز طوچی کوندرلدی؛ و یوردلق، او جاقلق و جهله حلب جوارنده کی «کلیس» سنجاغی میراواسی اولان «جانپولاد» بک دخی، نهر قراتدن بصریه سوق اولنق ایچون، «بیره جک» اوکنده سقاین انشاسنه مأمور پیورلدی.

اسکندر پاشا دیار بکردن عساکر کافیه ایله برأ یوریدیکی مثللو، جانپولاد بک دخی از وقت ایچنده بیره جکده ۵۵۰ قطعه نهر سفیندری تدارک وانشا، و حلب و اورفه طرفلرندن ۶,۰۰۰ قدر عسکر جمع ایله بونلری، واردویه لازم اولان مهمات، طوپ و سائر بی کیلره وضع ایدهرک، بیره جکدن نهرأ عزیمت ایتدی.

قرات ایله دجله بک براشدیکی محلاک الت طرفنده، اسکندر پاشا و جانپولاد بک فرقه لری، و اسکندر پاشانک دخی بغداددن سوق ایتدیکی یوزاللی قدر سقاین براشهرک، و ایجاب ایدن موقعله خرما اغاچلرندن

و طبراقدن استم - کامرا انشاسیله عسکر دو کورک،
 عربانی هر طرفدن تضییق، و بر قاج چار پشمنده
 عربلری تدبیر ایتد کلرنندن، نهایت ابن عیان عفو
 و امان دیلمکه مجبور اولغله، بصره خزینه سنه سنوی
 ۱۵,۰۰۰ التون ویرکو ویرمک، و معتبر مشایخ اولادندن
 بصرهده بر قاج نفر « وثق » (*) قالمق شرطلریله،
 ابن علیانک سیستانی عفو اولنه رق عساکر مجتمه یری
 یرینه طاعیدلدی .

تن و اتل نهرلرینک برلشدیرلمسی تسودی

آل جنکیردن « سلطان محمود غازان » . تبعیتاً ابتدا
 شرف اسلام ایله مشرف اولان تاتار طائفه سندن بر
 فرقه، سلطان مشار الیهک نامه الحاله هده « قازان »
 دینیلان محلهده بر شهر اتشاسیله توطن، و سائر طوائف

(*) عربانک لاجل التأمین نزد حکومتده بر اقدقنری رهنلره وثق
 دینیلور.

غیر مسلمہ ایلہ حرب و جدال ایدرک اورالزده تمکن
و تمدن ایتشلر ایدی .

دولت غازانیہ تک انقراضیہ بونارہ ضعف کلاسیکی
تصرہده « روس » طائفہ سی قازانی ضبط و استیلا ایلہ
تاتارلی تحت قهر و ظلمرینہ المش اولدقلرندن ، بو
عصرده قازانلیلر استانبولہ ادم و عرضحال ارسالیہ
مرکز خلافت اسلامیہ دن استمداد ، و قرہ دکرہ منصب
اولان « تن » نہری ایلہ بحر حرزہ دوکیلان « اتل »
نہری « ازدرهان » نام شهر قدیم خرابہ سی جوارندہ
بربرینہ تک یقین جریان ایتدکری جہتلہ ، بوایکی
نہریکدیکرینہ قارشیدیرلدیغی تقدیرده ، اورالک
استیلاسی آسان اولہ جغنی عرض ایتدیلمر .

وزیر اعظم صوقوللی محمد پاشا دائماً شرق طرفندہ
ام اسلامیہ تک و خصوصیلہ ابران خلقنک تابعیت دولت
عثمانیہ تحتندہ بردارہ اتحادہ النمی افکارندہ بولندیغی
جہتلہ ، فی الحقیقہ تن و اتل نہرلی برلشوبده قرہ دکرذن
عسکر و مهمات و ذخایر نقلی قابل اولدیغی حالده ممالک

شرفیه نك الہ النسی کسب سهولت ایدہ جکی مطالعہ سنہ
 مبنی ، قازاندا لک افاندلرینی بالتلی ، او حوالیہ وقوق
 یولنان شق ثانی دفتر داری چرکس قاسم بکی کفہ
 ایالتی بکار بکلیکنہ تعیین ، ونہر لک کشف و معاینہ سیلہ ،
 برلشوب براشہ میہ جکنک تحقیقی اکا حوالہ ابتدی .
 قاسم بک کفہ یہ بالمواصلہ کوندر ذبکی مهندس
 واسطہ سیلہ اجرا ایتدیردیکی کشفیات و مساحده ایکی
 نہرک بر برینہ اکیقین ، و حفر و کشادی ممکن محلی
 الی میل مسافہ دن عبارت اولدیغی تعین ایتدیکنی باب
 عالی یہ عرض وانہا ایتدیکندن ، وزیر اعظم درحال
 دوتنای همایون ایلہ کفہ جانبد ، بر اردو ترتیب و سوق
 و استانبول دن کلی ادوات حفر یہ ارسال ایتیکلہ برابر ،
 قریم خانک دخی اقوام تاتاردن مقدار کافی عملہ سو قیلہ
 ایشہ معاونت ایتسنی خانہ بیلدردی .

بو اردو قاسم بکک دلالتیلہ اژدرهان خرابہ سنہ قدر
 کیدرک ، اورادہ نوغای تاتارندن دخی اوتوز بیک عملہ
 اجتماع ایتسیلہ ، اوچ آی حفر یاتہ دوام ایدلمش ،

و غمیلیانک ثلث درجه سی وجوده کتیرلمش ایسه ده، قریم
 خانی - دولت علیه اورالجه مکت تامه حاصل
 ایدرسه، قریم خانلغناک اهنیتی قالمیوب، کندی حکومتیجه
 زوال وانقراض مقرر اولدیغی زعمیله، بوماده نیک حصوله
 کلمسنی ایستمدیکندن - «بورالده قیش پک ارکن کلیر،
 عثمانلی عسکری بورالک صوغوغنه طیانه ماز ۰» بوللو
 اردو ایچنده واهمه لر تکون ایتدیرمسيله، عثمانلی طاقی
 خوف ودهشته دوشه رک، ادوات حفریه نیک بریده
 محافظه سی تدبیرینی دوشتمکسزین، فرار صورتنده
 طاغلدقلرندن، او قدر امکلر و مصرفلر هبایه کیتدی،
 وسلطان سلیم بوندن طولایی محمد پاشایی مؤاخذه
 ایتدیکندن، اوجهته بردها اماله نظر همت اولنه مدی ۰
 «نهرینک برلشوب یرلشه میه جکی، وفنا بر اشمی ممکن
 اولدیغی تقدیرده او وقت اسباب لازمه سنه مکمل
 صورتده تشبث ایدیلوب ایدلمدیکی بزجه معلوم دکلدر،
 فقط صوقوللی محمد پاشانک ام اسلامیه بی بر نقطه
 اتحاد جمع ایتک فکر و مطالعه سی اوزرینه دشت قبیحاق

جهتندہ نفوذ و مکتب عثمانیہ نیک اساسلندی ریل سنی تدبیر
ایدیشی بک مصیب ایدی، بو مقصدک حصولہ
کله مامستہ بالطبع ایدیلہ جک تأسفدن زیادہ قریم خانک برزغم
باطل اوزرینہ اویله خیرلی برایشک تأخیرینہ سببیت ویرمسنہ
تعجب اولمایدرد. دولت علیه جامع خلافت کبرای اسلامیت
اولقی ملا بسہ سیلہ، خان حضرتلری متبوع مشروعندن
قورقہ جقی یرده، قازانی ضبط ایدوبده کوزی اوکنده
کندی هم جنس وهم مذهبنی پنجه اساسارتنہ الان، واک
صکرده۔ کندیسنگ ترس مطالعه سی کبی۔ خلفری نیک
سیناتی نتیجه سی اوله رق قریم حکومتنی بسبتون یودان
روسلردن قورقاییدی.»

یمن وقوعاتی

سلطان سلیم اول عصرندہ، ممالک عثمانیہ یه الحاق اولنان
یمن ولایتی بر بکلر بکی اداره سنده بولورکن، یمن بکلر
بکیسی اولوبده بالانفصال استانبولہ کاسرک مصر

والیالکته تعیین اولنان محمود پاشا ، مجرد خلی رضوان
 پاشایه رغماً ، ینک ایکی بکلی بیکلیکه تقسیمده حسن اداره
 حصوله کله جگنی باب عالی یه عرض ویسان ایدوب ،
 بو عرضکارانه افاده اوزرینه یمن ولایتی ایکی یه بولنه رک ،
 جبل جهتی یعنی ، صنعا وتعز وسائر محالک بکلی بیکلی
 مراد پاشایه ، وزید وتوابعدن عبارت اولان ساحل
 جهتی بکلی بیکلی دخی روس حسن پاشایه احاله
 اولمشیدی .

مراد وحسن پاشا قاعده قدیمه دن اولدیغی وجهله
 منصبلرینی ضبط ایتدیرمک اوزره ابتدا متسللرینی
 کوندروب ، کندیلریده متعاقباً عربت ایتدیلریده ،
 رضوان پاشا بکلی بیکلیک وصوللرینی بکلمکسزین ،
 متسللرک اورایه مواصلتلرینده همان یئندن براقدی ،
 صاوشدی .

ینک قدیم ملوک زاده لرندن اولوب ، حکومت وروروشنی
 استرداد ایچون دائماً فرصت کوزه دن « مطهر » اورالک

قوة كافیة عثمانیة دن خالی قالدیغنی کورنجه رفع لوای
عصیان ایدرک صنعایی تحت محاصره یه الدی .

صنعاہ ہوانان قلیل العدد عثمانی دلاور لری ،
آز انقاریله برابر ، عصاتی مدافعه ده قصور ایتدیله ؛
فقط بکر بکی مراد پاشا ، تعزہ بالوصول احوالی
اکلایوب ، محصور لره کوندرمش اولدیغنی ذخیره
عصانتک یداغتصابنه دوشدیکی کی ، کندیسیده قوه
موجوده سیله صنعایه کیرمک اوزره تعز دن حرکتله
کیدرکن ، اثنای راهده کلی عرب عسکری اطرافنی الهرق ،
مراد پاشایی وعسکرینک همان کافه سنی اتلاف ،
وپاشانک سرمه قطوعنی صنعایه کوتوروب محصور لره
ارائه ایتدکلرندن ، محصور لرا ترق امداد وسلامت
امیدینی کسه رک ضروری بالاستیمان صنعایی مطهره
تسلیم ایتدیله .

یونندن صکره تعز ، مورغه ، مخا ، عدن وسائر ملحقات
یعنی مطهر طرفندن ضبط اولندی .

عربلر زید اوزینه دخی هجوم ایتدیله سده ،

اوجہنک بکیر بکیسی حسن پاشا مهاجر، قارشولیب،
مچار بہ شیدہ نون مکرہ کیرویہ پوسکورتش اولدیغندن،
خطہ یمندن یالکز زید عثمانلی النده قالدی .

بواحوال پای تختہ منعکس اولنجہ، شام بکیر بکیسی
مصطفی پاشا سردار، ومقدما یمنده پک چوق فتوحات
ومظفریاته موفق اولان متوقی اوز تیمورک اوغلی
شجعان مشهور، دن حبش بکیر بکیسی عثمان پاشادخی
یعنی بکیر بکیسی تعین، و عثمان پاشا سرعتیله اعزام
اولندیغنی مثللو، مصر والیسی محمود پاشایں مقدا یمنده
قرانمش اولدیغنی خصماستدن بریسی برحمله کبدرکن
قورشونله اوروب، اولدرمش اولدیغندن، یمنه عسکر
ومهمات یئسنیرک اوزره مصر والیسی دخی
قوجہ سنان پاشایہ توجیہ اولندی .

سردار مصطفی پاشا شامدن مصره واروب، اردوستی
اکالہ چالشدیغنی مصره، تسویہ مهماتدن طولانی سنان
پاشا ایله یئزیری بو زلدیغندن، یکدیگرینی باب دولته

شکایت ایتمایله ، مصطفی پاشا عزل اولنه رق ، سردارلق
سنان پاشایه احاله قلندی .

سنان پاشا ۹۷۶ سنه سی رجینده مکملجه براردوایله
مصدرن چیقوب زپیده بالوصول ، کندیسندن اول
ایکی اوچ بیک کزیده عسکرله کتمش اولان بکلر بکی
عثمان پاشا تعزی عربلردن قورتارمش اولدیغندن ، سنان
پاشادخی عثمان پاشایه وسائر امرای حسن استخدا ،
وعصات اوزرینه فرقه لر سوق و احتزام ایدرک ، خلاصه :
۹۷۸ سنه سنه قدر خطه یمنک اکثر محاررینی حرباً و تأمیناً
عصاتدن استرداد موفقی اولدی ؛ و بوسبیله خلق
لساننده « فاتح یمن » عنوانی قراندی .

عثمان پاشا برارلق قصاصه سنان پاشادن قوجنوب
عندن صاویشه رق استانبوله گلش اولدیغندن ، سنان
پاشا یمن بکلر بکیلکنی بهرام پاشایه احاله و رئیس عصات
مطهری تأمینه ربط ایدرک ، کندیسیده ۹۷۸ سنه سنده
استانبوله عودتله یدتیجی وزارت منصبینه نائل
اولدی .

قبریس جزیره سنک فتحی

وندیک جمهوریتی اداره سنده بولنان « قبریس »
 جزیره سی خلقی اوته دنبری بین الدولین موجود اولان
 معاهداته مخالف اوله رق مصر، سوریه و فنیکه
 سواحله کیدوب کلان سفاین اسلامییه به تعرضدن خالی
 قالیوب، حتی حضرت پاشاه شهرزاده لکاری هنکامنده
 کوتاهییه ده ایکن مصره سپارش ایش اولدقاری اسب
 و پنج و سائرهبی اثنای راهده قبریس قورصانلری
 ضبط ایتسیله استردادنده خیلی زحمت چکلش ایدی .
 بونکله برابر قبریس اطه سی امویه زماننده عربلر
 طرفندن ضبط اوله رق، برمدت دار اسلام قالمش
 ایدی .

جمهوریت اطه لیلرک اساتلرینی بر صورتله تأویل
 ایلرک رشتد معاهده نک قیرلما سیچون چاشمقده ایسه ده،
 سفاین تجاریه نک و حجاج مسلمینک قورصانلرین محافظه سی
 ضمنده قبریس اطه سنک ینه ممالک محر وسه اسلامییه
 الحاقنه پادشاه و بعض وکلا طرفندن لزوم

کوستریله رک ، شیخ الاسلام ابو السعود افندی دخی
 بو باده فتوای شرعی و یردیکندن ، اشبو ۹۷۷ سنه سی
 اواخرنده ، اطه نك استیلا سنه مقتضی سفائن حربیه
 و عساکر کلایه ترتیب ، و بشنجی وزیر لالا مصطفی پاشا
 سردار و فن بخریده مهارتی مسلم اولان قپودان سابق
 او چنجی وزیر پیاله پاشا ایله حالا قپودان مؤذن
 زاده علی پاشا ، و اناطولی ، قرمان ، سیواس ، مرعش ،
 و حلب بکری بکلیری ا-کندر ، حسن ، بهرام ، مصطفی
 و درویش پاشا ایله شهر زول . بکری بکلیکندن معزول
 مظفر پاشا ، و ترحاله ، یانیه ، موره ، ابلبسان و پرزرین
 سنجاقلری بکری ، و پای تختدن بش بیک یکی چری ،
 یکی چری کتخداسی و دیگر بلوکلردن مقیدار کافی
 نفرات دخی سردار معینته تعیین اولندی .

ذی الحجه او اسطنده سردار مصطفی پاشا و پیاله
 و قپودان علی پاشا پای تخت عسکری و ۳۶۰ پارچه
 سفائن متبوعه دن مرکب دوختمای همایون ایله
 استانبول ایمانندن حرکتله ، اناطولیدن مرتب عسکری

المق اوزره، اطه نك قارشوسنده واقع « فنيكه » اسكله سنه
 عزيمت، ويكرمي كون ظرفنده اورادن عساكر
 مجتمعه يي كيلره الهرق، ۹۷۸ سنه سي صفر نيك يكر منجی
 كوني « طوزله » اسكله سنه موصلت ايتديلر، ودرحال
 عساكر بريهي و طوپلری قره يه دوكدیلر .

اولا « لفقوشه » نك تسخیری تنسب اولمغله، سيواس
 بكر بكيسی بهرام پاشا طوزله نك محافظه سنه براغيله رق،
 و دشمنك بحراً كله جك امدادينه مانع اواق، وشام
 و حلب ايلتلرندن كلمسی انتظار اولنان عساكر عثمانیه يي
 اطه يه كيرمك اوزره، بياله پاشا دخي دونمائی همایون
 ايله دكره چيقار يله رق، سردار اكرم محاربات بريده
 تجر به وملكه سي بولنان قبودان پاشا ايله برلكده اردوي
 لفقوشه اوزرينه يورتدی . اردوييشدارلرندن قيرشهر
 واقشهر بكری لفقوشه قلعه سي جوارينه وارد قلدنرند،
 قلعه ده كي ونديكر خارجه هجوم ايله ميدان محاربه سنه
 كير ايشمشلر سه ده، قرمان بكر بكيسی حسن پاشا فرقه سي
 يتيشه رك، دشمنی منهرماً قلعه يه رجعته اجبار ايتدی .

ایرتسی کون دخی سردار اکرم ع-وم اردو ایله
بالوصول، لفتوشه قلعه سی هر طرفندن محاصره
اولندی .

الی برکون محاصره دوام ایدوب، ربیع الآخر
اواسطنده عساکر عثمانیه نك هجوميله لفتوشه جبراً
تسخیر، و محصورلر کامل طعمه شمشیر ایدندی .

اثنای محاصره جزایر بکلیسی « اولج علی پاشا »
طرفندن بر سفینه ایله « قره خواجه » نام قپودان ورود
ایدوب، اولج علی پاشانك، قبر یسه کلك اوزره سفائی
متعدده ایله جزایرین حرکت ایتدیکی حالده، یولده
مالطه دونماسنه تصافی ایدرک، شدتلی بر محاربه دن
صکره مالطه ایلرک درت قطعده قدرغه لرینی ضبط ایتدیکنی
و فقط بوسره ده جزایر کیلری دخی زده لئسیله، کیلری
تعمیر اتمک ایچون ینه جزایر ایمانه رجعتیه مجبور اولدیغنی
متضمن مکتوب کتیدی .

سردار اکرم اولج، مرعش بکلیسی مصطفی
پاشائی « کرنه » و « باف » قلعه لرینک تضییقه

مأمور ایتشیدی؛ مصطفی پاشا بورازی تضییق ایدرکن
 لفتوشه تسخیر اوانه رق، سردار جانبندن کرنه وباف
 اها لیسنه اطاعت تکلیفی کیندرلدیکندن، بوقلعه زرخ
 استیماناً استیلا اواندی .

سردار ا کرم اردویی لفتوشه دن ساحلده واقع
 «ماغوسه» قلعه مستحکمه سی اوزرینه قالدیروب،
 قره طرفنی تحت محاصره یه اندیغی کبی، مقدمجه دریاه
 اچیلان نیاله پاشا، حلب و شام عسکرینی قبریسه
 کچبردکن صکره، دشمن دوغاسنه میدان او قور جه سنه
 «کربد» اظه سنه قدر کیدوب، و کریدک بعض
 سواحلنی دوغما عسکرینه غارت ایتدیروب، عودت ائلمش
 اولدیغندن، او دخی ۲۰۰ پاره سفائن حریره ایله
 ماغوسه نك دکز طرفنی ابلوقه ایتدی .

بواره لقد، مقدمجه قبریسه ذخیره کوتوروبد ذخیرینی
 بعد ائتسلیم، ایچنه اسرا و مغنمات سائره طولدیریله رقی؛
 استانبوله عزیمت اوزره بولنان و وزیر اعظم محمد
 پاشایه منسوب اولان برقالیونک نصابه جبهانه سی

آتش اهرق، یچنده کی سکز و اسرا و اموال مغنمه ایله
برابر برهوا اولدیغی کبی ایکی طرفنده یتان ایکی قطعه
سفیندی دخی طر و تشدیروب تلف ایتشدرد.

ماغوسه قلعه سی غایت متین و مستحکم اوله رق، او یله
آز مدت ایچنده تسخیری ممکن اوله میه جنی اکلشادیغندن،
وقیش موسمیله تقرب ایدوب، عموم دونمای همایون
اورالده بارینه میه جفندن، ردوس بکی عرب احمد بک
قرق قطعه قدر ایله کمی سردار معیتده براغیله رق، پیاله
وقپودان علی پاشا دونمای همایون ایله استابول لیمانه
عودت ایتدیله.

سردار اکرم مصطفی پاشا قبر یسده قشلا یوب،
ماغوسه بی اون آیدن زیاده بالتضیق، دفعاتله قلعه
برج لری التمه لغملر ایشالده رک، و عسکره هجوملر
ایتدیله رک، محصورلری صوگ نفسه کتور مسیله، ۹۷۹
شاهی ربیع الاول تک سکر نده محصورلر بالاستیمان قلعه بی
ایدیلر.

ولردن درت بیک قدر وندیگر استیمان

شرایطی موجب بجز کسریده کوندراستک اوزره بزم سقینه زه ارکاب اولمشیکن ، محصورلرک باش قوماندانی « براغایینو » نك تسلیم قراری یاپلدقندن صکره قلعه ده یولتان بر چوق مسلمان اسیرلینی غدرأ اعدام ایتدیگی کندی اعترافیه تبین ایتدیکنندن ، وبو صورت نقض امان دیمک اولدیغندن ، براغایینو ، اهانته بناء ، اشکنجه لی بر صورتده قتل اولنه رف ، سائر وندیگیلر ذخی مملکتلرینه کوندراستکدن صرف نظراجه جمله سی دوتنای همایونده کورکه قونلدی .

ماغوسه نك فحیمه قبریس جزیره سنك هر طرفی اله کیرمش ایسه ده ، ماغوسه محاصره سنك ، پك چوق عسکریمز تلف اولمشدر ؛ حتی بردفعه قلعه خنده قلری طپراذله طولدیریله رق ، ایچری به هجوم اولندوره دشمنک ترتیب ایتش اولدیغی بریوک لغمک آتش الماسندن او چیبیک عسکریمز بردن شهید دوشمشدر .

سردار مصطفی پاشا جزیره نك اسباب اداره

و محافظه سنی بعدالاکمال، حکومتی مظفر پاشا به احاله
ایدرك، مظفر در سعادت عودت ایلشدر .

—oo—

دو نهای همایونک انهمزای

وزیر ثانی پاشا و قپودان علی پاشا ارك قبر بسدن استانبول
ایمانه ایصان ایتدکلی دو نهای همایون ترسانه عامر ده
قیشی چیقاروب، موسم بهار ایریشجه، وزیر ثانی پرتو
و قپودان علی پاشا قوماندانند، و ۲۵۰ قطعه سفین
متوعه دن مرکب اولدینی حانده ۹۷۸ سنه سی
ذی القعدة سی اواسطنده ینه بحر سفیده سوق
ایدلی .

فقط بو پاشا ارك ایکی سنکده محاربه بحر یه ده معلومات
کافیه لری یوغیدی . بونلر اولاماغوسه قلعه سی اوکنه
عزیمتله، سردار مصطفی پاشا ایچون کوتورمش
اولدق لری ظوپ و مهمات و سارنه تسایم ایتدکنصکره،
دشمن دو نهای ارامق اوزره، کرید صولینه طوغری
یوریدیلر .

اثناى راهده جزایر بکمر بکیسی اولج علی پاشا یکر می
 پاره قورصان سفینه ایله دونمائی همایونه الحاق ایتدیکنندن،
 وندیك جزیره لردن « کفالونیه » و « قورفو »
 اطهرینه کیدوب، اوراری بعد التخریب « اولکون »
 و بار اسکله لری اوزرینه واردیلر .

اوسنه وزرادن احمد پاشا قره اردوسی سرداری
 تعیین اولنه رق، روم ایلی بکمر بکیسی حسن پاشا ایله
 برلکده ارناودلقدن وندیك حدودینه مأمور ایندلمشله
 ایدی .

احمد پاشا اردوسی برأ، ودونمائی همایون بحرأ
 اولکون و بار قلعه لرینی، و اوساحلده بولمان سائر بعض
 وندیك مالکنی حصر و تضیق واستیلا ایتدیله .
 دونمائی همایون اورالردن ینه دریاه آچیلوب،
 دشمن دونمائی تخری ایدرک، براز کشت و کداز
 ایتدیسهده، قیش موسمی تقرب ایلدیکی جهتله، اینه
 بنجتی لیمانه چکلدی . بوسرهده وندیك، پاپا،
 مااطه، اسپانیا، ایتالیا، جنویز، پورتکیز و سائر

آوروپا حکومتلری سفاینندن، وجمه‌أ ۲۰۲ پاره‌تکنه‌دن
 مرکب‌غایت‌منتظم، و ۴۶,۰۰۰ عسکری‌حامل‌بر
 مفتقه‌دونناسنک، مقتدر‌امیرانلر قوماندہ‌سندہ اولدیغی
 حانده، دونمای‌همایون‌اوزینه‌هجوم‌ایتمک‌ایچون
 موزہ‌ملحقاتدن « حلومیج » نام‌محلک‌قربنده‌واقع
 پرونک‌ارقه‌سنه‌کلدیگی‌خبری‌الندیغندن، پرتو‌وقپودان
 یاشار، اولج‌علی‌وطرابلس‌غرب‌بک‌بکیسی‌جمفر
 وامرای‌بحر‌ده‌دن‌مرحوم‌خیرالدین‌پاشا‌زاده‌حسن
 یاشاردن‌واون‌بش‌قدر‌سنباق‌بکلرندن‌مرکب‌بر
 جمعیت‌عمدیلہ‌صورت‌حرکتی‌مذاکرہ‌ایلدیلر .

اولج‌علی‌پاشا - بوسنه‌دونمای‌همایون‌استانبولدن
 ارکنجه‌چیقدیغی‌جهتله، کورکچی‌ویلکنجی‌وجنکچی
 طاقی‌ذاتاً‌ترتیبندن‌نقصان‌بولندیغی‌کبی، موجودک
 یرازیده‌روم‌ایلی‌سواحلنده‌چیقوب‌ط‌غماش، و دونما
 التی‌آیدر‌دک‌کرده‌بولنمق‌ملاسه‌سیله‌کیلر‌بالطبع
 زده‌لنش‌اولدیغندن‌بحث‌ایدرک - بو‌دونمایله
 اوله‌قوتلی‌و‌منتظم‌دشمن‌دونناسی‌اوزینه‌کیدامک

خطا اولدیغنی، واینه بختی لیمانده حال تحفظیده،
قائمه، دشمنک بوغازدن ایچری کیره سنک احتمالی
اولدیغنی سرد ایتدی؛ پرتو پاشا دخی بو رأیی
تصدیق ایلدی.

اکن فپودان علی پاشا - بجهه حال دشمن
دوئناسنی بولو بده تکیل ایتسی ایچسون کندیسنه پای
تختدن اکید وشدید امر لر اولدیغنی، و هر یکیدن بش
اون نفر اکسک اولقوله دوئمای همایونک ضمه فنه حکم
اولنه میدیغنی بیان ایله - همان خارجه چیقوله رق
دشمنله چار پشلق رأینده اصرار کوستردی؛ سائر
امراده اکا اویدی.

خلاصه : ۹۷۹ سنه سی جمادی الاول سنک اون
یذنجی بازار کونی ۱۸۰ پاره سفاین ایله اینه بختی
لیماندن چیقوب، دشمن دوئناسنک بولندیغنی محله
طوغری یوریدیلر.

دشمن دوئناسدن اولالی قدر کی میدانه چیقمش
اولدیغندن، دوئمای همایون اشبو الی سفینه اوزربنه

هجوم ایله شدتلی طوب دانه سی یاغدرمغه باشلادیغی
صره ده دشمنک سائر سفاینی بردن بره یوریوب، سفاینزی
اورته یه الدیلر .

قپودان پاشا غایت جری وجسور برذات اولدیغندن،
تهلکدینی هیچ ملاحظه ائتمه رک، و اولجه اولج علینک
ترتیب ایتدیکی یولده کیتیمه رک، راکب اولدیغی
باشتره ایله همان دشمن سفاینک اورته سنه صوقولوب،
فدایجه سنه برحربه کیرشدی . نه فائده که : باشتره نیک
علامتلرندن قپودان پاشا کیمسی اولدیغی بیلندیکنندن،
متعدد دشمن کیلری اطرافنی قوشادوب، باشتره بی
ضبط ایله قپودان پاشانی شهید، و برلاکده بولنان
مخدوملرینی و سائر عثمانلیلری اسیر ایتدیله .

پرتو پاشانک راکب اولدیغی کی دخی طوب
ضرباتندن قاینایوب، کندیمی دکن اوزرنده یوزرکن
محمود بکک سفینه سنه کوریله رک قورتارلدی .

دشمن دونمسانک قوت و غلبه سی ذاتاً میدانده، ایکن،
قپودان و پرتو پاشا راکبیلرینک اوصورتله فلاکته

اوغرامسی اولج علی پاشا دن ماعدا سفاین اسلامیه
 قپودانلریتی بسبتون دهشته دوشیرمش اولدیغندن، بر
 انهم فاحشله کیی کیسینی قرده اوردیروب، طاغله
 دوکلدی، کیسیده دشمنه اسیر اولدی . بو بحاریه
 قارلی ابلی سنجاغنده « اناطولوز » نام قریه اچغنده
 وبر یوکسک طاغ دینده وقوعونشیدی . بو طاغک
 ساحلنده قریه، اوغرایان و حرباً غرق اولاندن ماعدا،
 التمش قطعہ سفاین اسلامیه دشمن ضبطند کچمشدر،
 اولج علی پاشا ایسه مہارت بحریه سی ثمره سیله
 قوماندہ سنده کی یکر می قطعہ قورصاندن هیچ برینی
 ضایع ایتد کدن ماعدا، کندینک راکب اولدیغی
 کمی یه « رانہ » ایتک ایستیان مائطہ سفینه لری باش
 قپودانک کیسینی ضبط ایله برابر، قپودانک باشنی دخی
 کندی ایله کسوب، دها بر قاچ مالطہ کیلرینی
 بآرمش، وارقه سننه دوشن متعدد دشمن سفاین
 حربہ سیله دوکوشه دوکوشه سلا متجه اینه بنختی
 لیاننه صوقوله رق قورتاشدر .

پرتو پاشا کندیسنی دکردن قورتاران محمود بك
سقیند سبیله «پرهوزه» ساحلنده قریه چیقوب، اورادن
ایند بختی به کاشدر .

اولج علی پاشا ۹۷۹ سته سی جادی الاخره سنك
اوچنده استانبول ایمانده کاشدرک، پادشاه او وقت
ادرنده بولندیغندن، بر آدمی ادرنه به ارسال ایله قضیه
مؤاله انهرامی باب دولتیه بیلدیری .

بودفعه ده قوه بحریه مز کلاً محو اوامش دیک
اوله رق، دولت علیه نك بدایت ظهورندن او آه قدر
بحریه جده او یله انهرام کورامامش او سدیغی جهتله ،
پادشاه ووکلا وکافه اهالی بك متأثر اولدیلر .

بو خسار عظیمک تلافیسی ضمنده ، حضرت پادشاه
قبودانلق مأموریتنی اولج علی پاشایه تفویض ایدرک ،
کندیلریده درحال استانبوله نقل ایله ، ترسانه ساحه سنك
زیاده دستکاهلر قورلسنه قابلیت حصولیحون ، ترسانه
جوارند، کی حدیقه خاصه شاهانه لردن لزومی قدر محلی
ترسانه به ترك ایتدیلر، وکلی سفاین انشاسنه باشلاندیلر .

« قبودان پاشانك اولج لقبی بواره لقمده طرف
 پادشاهیدن « قلیج » لفظنه تحویل بیورلمشدر . »
 وزیر اعظم و سائر وزرا بتون همت واقدملرینی
 کی انشاسنه حصر ایدرک ، بر غیرت فوق العاده ایله
 جالی شورلر سده ، قلیج علی پاشا — بر چوق کبیر
 پادلسه بیله ، بونلرک تیز وقتده دونادلسی ممکن
 اوله ماز ظنده بواندیغیچون — بر کون وزیر اعظمه
 « اقدم تکیه انشاسی قولایدر ، لکن مثلاً : یوز پاره
 تکیه یه بش التی یوز یور واکا کوره خللاط ویلکن
 وسائر لازمدر ، بونلرک یتشدرلسی محال کورینور . »
 دیمسیله ، وزیر اعظم دخی « پاشا حضر تتری اسزدها
 دولت علیه نك اقتدارینی لایقیله اکلایه مامشسکر ،
 کبیرک تیمورزی کوشدن ، یلکنلری اطلاسدن ، خللاطلری
 ایلری ابریشیدن یا بلق لازم کلسه ، دولت علیه یتق
 مقتدردر ، کبیرک ادوات یتشمن ایسه بهاره قدر
 دیدیکم صورته بدن آل . » جواینی ویرنجده ، قلیج
 علی پاشا قاقوب ، وزیر اعظمک انی اوپهرک ، « شمعی

اکلادمکه بود و نمانی سز بهاره قدر اکیال بیوره جتسکز .»
 دیمکه مجبور اولدی .

فی الحقیقه : قوجه صوقوللو، بهاره قدر مکمل
 طاقیله ۲۷۰ پاره سفاین یقشدیروب، ۹۸۰ سنه سی
 صفرنده دوتما سرداری تعین اولمان پیله باشا ایله
 برلکده قلیج علی پاشایی آق دکره چیقاردی .

اوروپایلیر ایسه، دولت علیه ارتق یقین وقتده
 بحر سفیده برکمی چیقاردهماز اعتقادنده ایدیلر؛ پیاله
 و قلیج علی کبی دفعاتله ضربه تدمیرلینه اوغرادقلری
 ماهر امیرالر قوماندنده اولهرق، مکمل بر ترک
 دوتماسنک ینه میدانه چیقدیغنی کورنجه حیرته
 قالدیله، و بروجه اتی عقد صلح چاره سنی ارامغه
 باشلادیله .

اشبو دوتمای جدیدیمز ابتدا «ناوارین» صولزنده
 دشمن دوتماسنه تصادف ایدرک، اوزاقدن اوزاغه بران
 طوپلاشدیلر سده، قلیج علی پاشا — کچن سنه افراد
 وضابطان بحریه نیک چوغی تنق اولدیغنی جهتله،

موجود اولان عسکرک دها حرب کورماش مبتدی
 طاقدن اولدیغنی ملاحظه ایدرک - دشمن دوتماسنه
 هج-وم ایتمکی ایستمدیکی کبی ، دشمن دخی د، نهای
 همایونی کوزینه کسیره مدیکندن ، یکدیگرندن اوزادیلر .
 دوتنی همایون اولونیه و دلونیه ساحلارندن « پولیه »
 یقه سنه کچه رک ، ایتالیا سواحلنی یاقوب یقدیغنی ائنده ،
 وندیك جمهوریتی ایله مصالحه اولندیغنی خبری واصل
 اولدیغندن ، واکر چه دوتناتک اسپانیا س- واخلنه
 س-وقیه اسپانیالیلرک تضییق ایلمسی امر اولمش
 ایسه ده ، بو امرک وصولنده سفر دریا موسمی کچمش
 بولندیغندن ، پیاله و قلیج علی پاشا دوتنی همایونی
 ترسانه عامریه اعاده و ایصال ایتدیلر .

وندیك جمهوریتیه تجرید صالح اولندیغنی

وندیك ق-بریس جزیره-نی حرباً غیب ایدوب ،
 اگر چه پاپانک اهل صلیبی محمدیلر علیهنه تحریکات

متوالیہ سی ٹرائٹن دن اولہرق ، تجمیع این دن منفقہ
 دو تئاسی قوتبلہ کچن سنہ کی غلبہ بحریہ بی قرانڈیلرسہ دہ
 ہیج اومادقلری حالہ بو سنہ اسکیندن دھا قوتلی
 بر عثمانلی دو تئاسک بر دن برہ میدان انتقامہ چیقہ سندن
 ظولایی ، جهوریت ایشک صوکنی پک قور قنج
 کوردیکندن ، جهوریتک قبل الحرب استانبولده مقیم
 بالیوسی یعنی سفیری اولوب ، اٹای حربده دخی استانبولده
 قالان « آنتونو - بار بارو » جهوریتدن الدینی تعلیمات
 موجبہ باب عالی ایله م - کائہ یہ کیریشہ رک ، تجدید
 مصالحہ و معاہدہ یہ ، و ۹۸۰ سنہ عربیہ سنہ مصادف
 اولان ۱۵۷۳ سنہ میلادی سی مارتک یدیی تاریخی
 آتی انترجمہ عہدنامہ بی امضالتدیرغہ موفق اولدی .

عہدنامہ ترجمہ سی {۰}

۱ وندیک جهوریتی ، قورفو محاربه سی عتیبندہ
 مرحوم سلطان سلیمانہ و بریلان تضمینات دقہ دارینہ

(*) المانیانی دؤرخ حاکمک فرانسزجہ یہ مترجم عثمانلی تاریخندن
 اخذ و ترجمہ ایلدئدر .

سلطان سلیم ثانی ۳۲۱

مساوی اوله رق ، قبریس صرفیات سفریه سیچون ،
اوج سنه ظرفنده اودنک اوزره ، دولت علیه یه اوج
یوز بیک دو قاق تضمین ویره جقدر .

۲ « صوپوتو » قلعه سی بتون طویلر یله جمهوریت
اعاده اوانه جقدر .

۳ « زانتا » اطه سیچون جمهوریتک سلطنت سنیه
ویرمکده اولدیغی سنوی بشیوز دو قاق ویرکو سنوی بیک
بشیوز دو قاقه ابلاغ اولمشدر .

۴ سلطان سلیم ، مرحوم سلطان سلیمان جانبدن
جمهوریته ویرلمش ، وکندیبری طرفندن تجدید ایداش
اولان عهدنامه احکامنی حرف بحرف محافظه واجرایه
متهنددر .

۵ جمهوریتک قبریس اطه سیچون ویرمکده اولدیغی
سنوی سکز بیک دو قاق ویرکو عفو اولمشدر .

۶ طرفینک ارن اوودلق و دالماجیا جهنلرنده بولان
ملکتلری حال قدیمده قاله جقدر .

۷ دولتین معاهدتین تجار بیک محاربه اخیره اثناسنده

ضبط اوانتمش اولان اء-وال وسفائى تجاریه سى اعاده
وتضمين ایديله جکدر .

—۵—

تونساك دوات، علیه طرفندن ضبطى

تونس حكومتى « بنى حفص » سلاله سندن « سلطان حسن » اداره سنده ايكن ، مرحوم خيرالدين پاشا تونسى برار الق ضبط ايتش ايديسده ، سلطان حسن شارل كنه النجا ايدرك ، خيرالدين پاشا عليه نه اسپانيا دوتناسنى جاب ايله محاربات متعدد دن صكره ، تونس ينه سلطان حسن يدينه كشمش ، واسپانيا والى طرفندن تونس ليمانى اغزنده « حلق الواد » نام بوغازه غايت متين برقلعه انشاسيله ايچنه درت اسپانيا بول محافظ قوناش ايدى .

بونك اوزرينه خيلى زمان مره ر ايدوب ، سلطان حسنك وفاتنده خلفى اولان اوغلى « سلطان حميد » ياباسى كى ظالم و بداخلاق بر آدم اوله رق ، اهالى يى كنديسندن تنفير ايتسيله ، اهالى حالا قپودان در يابولنان

جزایر بکلر بکیسی قلیج علی پاشا ایله خفياً سلطان حمید
علیهنه اتفاق ایتدیلر .

۹۸۷ سنه سی خلاند، وللامصطفی پاشانک قبریسه
سفری ائشاده، بر کون سلطان حمید بر عرب قبیله سی
اوزرینه کتسیله، قلیج علی پاشا اهاایمک قبولیله بلا
مزاحم تونس ضبط ایدیوردی، وامرادن جعفر پاشایی
ذولججه تونس بکلر بکیسی نصب ایتدردی؛ فقط حاق
الواد قلعه سی اسپ نیولر ضبطنده قالدی .

سلطان حمید، مملکتک ضبط اولندینی ایشیدنجه
اوده اسپانیایه قاچهرق، درت سنه صکره یینی ۹۸۱
سنه سنده بوزاللی یاره سفایندن مرکب بر اسپانیا
دوتناسیله تونس اوزرینه واروب، مملکتی شدیداً تحت
محاصره آلدی .

بکلر بکی جعفر پاشا مقاومتیه مقتدر اوله مدیغی ایچون
« قیروان » جانبته صاوشدیغندن، سلطان حمید مملکتی
ینه ضبطنه کچیردی .

قط هر نه مطالعه یه مینی ایسه اسپانیولر، بوسلطان

حمیدك برادری اولوب، مقدا اسپردوشه رك «مسینا» ده
 محبوس بولنان «مولای محمدی» ی تونسہ کتوروب،
 حکومتہ آنی اقععاد، وسلطان حمیدی اخذ وحبس
 ابتدیلر، وتونسہ سکر بیک اسپانیول وایتالیان محافظ
 براقدیبلر .

تونسك یوصورتله اجنبی النہہ کچدیکی پای تخندن
 استخبار اولندقدہ استردادی ضمنندہ عسا کر کافیہ
 ترتیب وفاتح ثانی من التبحی وزیر سنن پاشا سردارا کرم
 تعیین اولنه رق، قپودان دریا قلیج علی پاشا قوماندہ سنده
 بولنان دونمائی همایون ایله ۹۸۲ سنہ سی محرمنک یکر می
 اوچندہ افریقا جانبہ سوق اولندی .

دونمائی همایون ربیع الاول ابتدا سنده تونس ساحلنہ
 بالوصول، عسا کر بریہ خارجه چیقاریله رق، اول امرده
 حلق الوادک استیلاسی الزم کورنمکلا، ایجاب ایدن مترسلر
 تیز الدن بالانشا، حلق الواد قلعه سی برأ بجرأ طوپه
 طوتلدی .

مخامسره اوتوز اوچ کون امتداد ایدوب، نہایت ۹۸۲

سنه سی جہادی الاولاسنک التنجی، و ۱۵۷۴ سنه
 میلادیہ سی اغستوسنک بکرمی دردنجی کونی عسا کر
 عثمانیہ نک هجوم شیرانہ سیلہ حلق الواد قلعه سی جبراً
 ضبط اولندی .

محاصرہ و تسخیر اثناسندہ ۵,۰۰۰ قدر فرنگ عسکری
 قلف اولہ رق، ۲,۰۰۰ قدری دخی مولای محمد ایلہ برلکده
 اسیر ایلندی .

بو قلعہ نک ابقاسندن المحاسی خیرلی کورندیکندن ،
 قلعه بعد التخلیہ دیوار لرینک انتہ دائراً مادیار لغملر
 یاپیلہ رق ، برہوا و تخریب ایتدیرلدی .
 بوندن صکرہ نفس تونس محاصرہ اولنہ رق ، آزمانده
 ظرفینندہ بولنان « بحیرہ حلق الواد » و « معقل حلق الواد »
 نام استحکام لرلہ برابر استیلا ایلدی ، و استحکام لر دخی
 یقیدیرلدی .

حلق الواد قلعه قلعہ سندن و استحکام لر دن ایکی
 یوزدن زیادہ نفیس طوپلر اغتنام اولنہ رق ، دو تئای
 ہمایونہ تحمیلا در سعادتہ کتیرلشد .

سردار ظفر شعار رمضان پاشایی تونسہ والی تعیین ،
 وقلہ نك محافظہ سی ایچون اسباب مقتضیہ بی تمیم ایدرلک
 زجب اوائلندہ دونمائی ہم۔ ایونی سالماً وغانماً ترسانہ
 عامرہ بہ ادخال ایلدی .

—oo—

ایا صوفیہ جامع شریفنک تعمیری

ایا صوفیہ جامع شریفی حین فتح۔ دن بری لایقلی
 بر تعمیر کورمدیکی جهت۔ لہ خرابہ یوزط۔ وشمس ،
 و برارالق و قوعب۔ ولان شدتلی برزلزلہ دن
 قبہ و دیوارلری قاغشامش اولدیغی کبی ، اطرافنہ پک
 چوق خانہ لر انشا اولنمسندن ناشی ، جامع شریف قرانلق
 بر حالہ کیرمش اولدیغندن ، جناب پادشاه دیا ننتپناہ اشبو
 معبد قدیمی مشہور معماریسنان معرفتیلہ مکمل تعمیر ،
 واضع۔ لایع اربعہ سئہ متین پانددلر انشا سیلہ تحکم
 ابتدیدی ، و اطرافنہ کی خانہ لری دخی قیمت مخزنہ لریتی

بالتأدیہ بقدری، واتصالہ ایکی مدرسہ و کندیلرچون
برده تر به یپذیری .

بوانش- آ آتہ ۹۷۹ سنہ سنده باش- لانیلوب، ۹۸۱
سنہ سنده رسیدہ حسن ختام اولشدر .

— ۵ —

سلطان سلیمك وفاتی

سلطان سلیم ثانی حضرتلری ذوق بادهء کلکونه
زیاده جہ، مبتلا اوله رق، بوائنا ده عیش و طربدن توبه
وانابت پیور مشلر سده، نه چاره که سوء اثر عشرت وجود
همایونلرینی مبتلای اسقام و علت ایتشیدی .

بو حال ایله برکون سرای همایونده یکی یاپیلان جمعی
کز رکن ایاقلرینه صوغوق مرمرک تأثیر یله، بر شدتلی
خسته لکه دوچار، وایدیلان مداوات مفید اوله میوب،
نهایت ۹۸۲ سنه سی شعبانک یکر می سکرنجی کونی
طلوس شمس وقتنده عازم دارالقرار اولدیلر .

رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ

ولی عهد سلطنت شهرزاده مراد صاروخان والیا کیلہ
 مغنیساده بولنوب، انلرک تشریفارینه قدر وفات کیفیتنک
 مکتوم طوتلمسی مهم اولدیغندن، پادشاه مغفورک نعش
 مغفرت نقشلی سرای هم ایونده بوزاقده صاقلانیلہ رق
 وزیر اعظم محمد پاشا در حال شهرزاده جانبته ینہ حسن
 چاوشله عریضه مخصوصه کوندردی . کیفیت ورود
 و جلوسلری التنجی جلدده بیان اولنور .

پادشاه مغفور حلیم و کریم ، صاحب طبع سلیم
 قدردان بر شهریار معالی آثار ایدی . مدت سلطنتلرنده
 اگر چه کندیلری ذوق وصفایله مشغول اولنورق ،
 اداره امور دوات و مملکتی وزیر اعظم صوقولور محمد
 پاشایه تفویض بیوردیلر سده ، صوقولور بحق اعتماد
 پشایان بزوزیر عظیم الاقران اولدورق ، پادشاهک ویردیگی
 نفوذی حسن استعمال ایتدیکندن ، یوقار وده تفصیل
 اولندیغی وجهله ، پادشاه مشارالیهک مدت سلطنتلرنده
 قبریس و تونس فتوحاتی ، وین و بصره اصلاحاتی

حصوله کلدیکی کبی امور مملکت دخی پک کوزل اداره
اواندی .

پادشاه مشارالیه ادرنده غایت مصنع بر جامع عالی
انشاسی و مکة مکرمه حرم شریفنک قبه لرینک تجدیدی
وایاصوفیه نک تعمیری و مدارس علمیه تأسیسی کبی مبرات
و خیرات جسیه به دخی موفق اولدیله .

ولادتلی ۹۳۰ سنه سی شوالنک اون ایکس-نده
و جلوسلری ۹۷۴ ربیع الاوانک طقوزنده و وفاتلی
وجه مشروح اوزره ۹۸۲ شعبانک یکر می سکرنده
اوله رق ، بوتقدیرجه مدت عمرلی ۵۳ و سلطنتلی ۸
سنه ۵ آی ۱۰ کون اولمش اولور .

اشبو جلد خامسک ختام جمع وطبعی ، مات عثمانیه نک
مقدار امن و سعادت حال و استقبالی ، وبالجمله اصدقای
سلطنت سنیه نک صبح امید و آمالی اولان پادشاه عدالت
پرور و شهریار فاروقی سیر شوکتلو قدرتلو پادشاه من

و ولی نعمتمز « سلطان عبدالحمید ثانی » افتخار
 حضرتلرینک جلوس همایون میامن مقر ون شاهانه لری
 ایام سعادت انجمنه تصادف ایتسـیلد ، بوندن طولای
 کندیمی بختیار وسعادت مند عدایدرک، ایفای وجیبه شـکر
 و تحمید ایله ، دعای فوزونی عمر وشـوکت وموفقیت
 حضرت پادشاهینک تکرارینه ، وسایه کالاتوایه
 ظل اللہ پلرندہ باطفه تعالی دیکر جلدلرک دخی الکائنہ
 موفقیت عاجزانہم تمنیاته مسارعت قندی .

الحمد لیسرا الختام والصلوٰۃ والسلام

علی خیر الانام

صور محررات

(۱)

ممالک محروسه قاضیلرینه کوندریلان بلغراد

فتحنامه سی

بعدالمقدمة

انکروس مایوس که ابا عن جز غدای شبر دولت
وظعمه شمشیر رفعتن انلرک اعصاب و عظام و لجوم
اعضای عقوبت انجاملرندن پرورده اولشدر انلرطرفنه
راست ایدیلوب اما سابقا سردار سرکشان گروه اشقیای
جانبردی باغی که جمله بقایای شمشیر پذیر جم - انکیرمن
ایدی (اذا قدرت علی عدوک فاجعل العفو شکر اللقدرة)
هوجنبجه ترتیب عفو و شاهی ایله نشوونما بولمشیکن
(من ام یشکر العبد لم یشکر الله) مضمونندن غفلت

کوسزوب و سوسه شیطانیه اعوجاج جبلته تقویت
 ایتکله کاسه دماغی شرور و غروردن ۴۱- و اولوب
 یابان غفلته تخیل ایتدوکی مال خولیا ی فاسده سی
 (کسر اب بقیعة بحسبه الظمان ماء) الایه قیاندن واقع
 اولوب غایت غباوت و نهایت بلاتندن غروب آفتاب
 مولد طواع دیکر وظهور ظلمت معدنور آخر اوله جغنی
 فهم ایتدوب ملکی حفظه ملتنن خالی خیال ایدوب
 کفتی ترازوی کلمات حکمت مقاماتده غلط ایتک سببی ایله
 (العجلة من عمل الشيطان) دامنه تشبث مقامنده
 (الفرصة تمر مر السحاب) کریبانه متعلق اولدیغی
 اجلدن « الفتنه نائمة لعن الله من يقظها » فخر اسیله ۴۲
 ایتدوب اثار غبار فتنه و ایقاد نار فساد ایتکله مباشرت
 ایدیجک (ولئن كفرتم ان عذابی لشدید) الایه
 مقتضاسنجه کلزار عالی انک خار و جودندن تجدید
 و دامن جهانی لوث و جودندن تطهیر ایتک واجب
 اولدیغی سبیدن بندکان درگاهمزدن بعضیسی ایله
 ایتدوبلی عسکرینه افتخار وزراء الکرام وزیر صاحب

تدبیر نصرت بشیر دوات مشیر فرهاد پاشا که خلق
شیرین شاه عادل هواسیله دلاورک میدانی بیاباننده
سودازده قهر اعدای دوات اولدقده خسروان کوه
وقار ودلاوران خصم شکار مقابله سنده پایدار اولق
قبیل محالاتنددر فلذک لشکر مذ کوره سردار ایدوب
هدم اساس ارباب عدوان و قطع عرق اصحاب
عصیان اتمک قصدینه متوجه اولیجق عند تقابل
الصفین زمره بجهم و رباغیان معركة قتالده بارکران
کرزینه تحمل ایدهمیوب (بکمر مستنفره فره من
قسوره) الایه جاده فراری اختیار ایتدکلرنده منشور
تجانلرینه طغرای (ان الموت الذی تفرون منه فانه ملاقیکم)
الایه چکیلوب غزالی واجب الزوالک رأس پر یاسی عتبه
علیامه کلدی و لشکر مذ کور هنوز عساکر نصرت
شعارمه ملحق اولدین (و من یتوکل علی الله فهو حسبه)
الایه مقتضاسنجه ترتیب عساکر کران بی کران و جمع
جیوش مالامال و فراوان اتمک سوزن عتبه علیامده
حاضر بولناز خاص قوللرم ایله مجرد روم ایلی عسکرین

غزایندنه تکمیل ایدوب چ-ون امواج بم و یاسیل عرم
 تلال و دهان و شواخ اطواددن کذر قیلوب مدت یسیره ده
 مسافه کثیره قطع ایدوب دار اعدا ایله مشترک سر حده
 قریب موضع دن روم ایلی عسکرینی سر اشکری احد
 پاشا ایله که شهسوار معرکه سر بازی و سر رشته سلسله
 سر فراز یدز کوندر وب بکوردلان دیمکله معروف
 قلعه که نیزه تیزندن کشخ شیران زخنه کیر و دار مردم
 شکارنده میروهر بران اسیر در بی وسیت طوپ و تفنگ
 شه-واریک حله خسروانی ایله فتح ایدوب بیت
 (نه حله مقابل اکر قاف اوله، یقر همتیله اکر آلف
 اوله) عقب بنج اردوی همایون لشکر مذکور ملحق
 اولوب کنار نهر صاوه که بیت (اکر جمع اولسه
 فرات ایله نیل ، مهابتده اولمز بونهره عدیل) اطراف
 و جوانب نهر مذکور مخیم اردوی لشکر منصور واقع
 اولوب مدتی چند برای عبور از نهر مزبور وضع
 قنطره امرینه اشتغال کوس-تریلوب بیت (بونهریله
 بو پادن اولور نشان ، سمایله اوستنده کی که کسان)

و باغراد نام قلعه که پای اساسی پنجه کیر ساق سمک
و قه قلعه سی پابوس فرقدان فلک و کوشی رازدار اسرار
اهل سما و میخ بناسی سر کوب پایه سریر غیر اولوب
قوت دست انسان بل زور بازوی امکانه دائره تصرف
انای زمانده واقع اوامسی خرط قتماددن اصعب و خرق
معا ددن ابعد ایدی لکن همت شهریار سعادت
شعاره عون ربانی دست کیر اولوب کیفیت تحصیلنده
خارجدن ظهیر ظاهرا و اندین اول سور معسور محصور
و قلعه محتاط محاط اولمق ایچون متدما افتخار الوزراء العظام
وزیر اعظم پیر محمد پاشا که حامل تدابیر جاهبر امم و کامل
مصالح اکابر و اصاغر بنی آدم مرآت جمال قوانین عثمانی
کنجینه دزر معارف و معانی دل مشکلی کشاسی فلک
تاسع کبی واسع و طبع عالم اراسی عقل عاشر کبی حاضر دَر
واروب کا حاطة الهامة علی القمر احاطة واحصار
ایتدی ونهرین عجیبین بل بحرین مهیدین تونه ایله صاوه
مابینده سر واقع اولان سرم اطه سی که معموره دیار
بمالک اعدا دندر از سر تا پامره بعد اخری نهب و غارت

اولنوب اطه مز بوزده، واقع قلاع و رسوم محل کلاغ
 و بوم واقع اولوب (کان لم یکن شیئاً مذکوراً) الایه قلندی
 و افراد عسا کر منصوره دن هر فرد نفحات کلزار اما نی
 و نسایم غنایم فراوانی و غلامان غلمان سرشت و کتیز کان
 رشک حور بهشت ما حصل از زمین و یسار ظهور
 خیول بل رهگذار مور و ما رازاق بیشمار و اموال
 مالا مال ایله مملو اولوب خندان و فرحان اولدقدن صکره
 عنان عزیمت کیتی نورد و برق رفتار بلغراد طرفنه معطوف
 قلنوب قلعه مز بوزده هر طرفی رخنه دخول و ثقبه
 و حصول قلنوب اول هجومه و واروش قلعه فتح اولنوب
 بعده مدبر امور احوال جهان و مربی اهالی زمین و زمان
 صاحب العز و التکین مرغم انوف المتر دین وزیرم
 مصطفی پاشا قلعه مز بوزده پایدار اولوب روز و شب
 کاه عقول عقلایه عقال امور صعبه ده کره کشای عقد
 اشکال اولوب بیت (اغتاب رأی او کر سایه بر چرخ
 افکنند، ماه راعا رایداز خورشید کردن اقتباس) کاه
 بجز طوب و تفنکله عطر دماغ داوری و کرد کرد

معرکه ضرب و حربی توتیای بصریه سادری ایدوب
 نیت (فلاک مشام کسی خوش کنند بیوی مراد، که خاک
 معرکه باشد عبیر عنبر او) اهالیسی انواع مکرله کرده
 اسلامی دفع اینک قصدایتدکارنجه پاشای مشارالیه
 توابعبله (کانهم بنیان مرصه و ص) الایه جاده همتده
 ثابت قدم اولوب زلزله طوب و تفنک اعدادن متحرک
 و متزلزل اولیوب کاکان افکار صائبه سی مقتضا سنجه
 مواضع متعدده دن طوب و تفنک ایچون متریسار وضع
 ایدوب اصل قلعه نك دخی (فجعلها عالیها سافلها)
 موجنبجه بعض دیوارن بدست یاری طوب مساوی
 روی زمین قیلوب و قلعه لارینک بعضیسنی طوب لقامله
 تخریب و بعضی شراره آتش انتقام ایله تخریق قیلوب
 چند روز طرفیندن متوالی و متتابع صاعقه های طوب
 و تفنک و شراره های آتش بی درنکله جوانب ست جهات
 بل همه اجزای جو کائنات چون کره حدادین آتشین
 اولوب شراره های طوب و تفنک جهانی قابلایوب باعث
 زلزله و سبب و اوله زمین و زمان واقع اولدی و عساکر

منصوره دن یکچری طائفه سی که پلنک افکنان کوه
 داوری وصف شکنان میدان بهادری وشیران بیشه
 شجاعت ونهنکان بحر جلا دندر برق وار اول قلعه
 آسمان اسانک برج و بار و سنه عروج ایدوب اول طائفه
 طاغیه نک حیاتلرین خاکستر ایدوب و یا خود سمندوار
 طبقات هوادن کره ناره صعود ایدوب بازوی بازی تیز
 منقار پنجه کیر نخجیر های دشمنان واقع اولوب برسیدل
 (ایضا تکنونوا یدر که کم الموت و او کتم فی بروج مشیده)
 الایه هیچ بروج هله اول حصن حصین و حصار متینه
 تحصنلری مفید او ایوب ناصیه حیاتلرینه رقم (کل نفس
 ذائقة الموت) الایه چکبلوب حفظ شود و عصمت
 عمر وده ارتحال ایتدیلر و اهل اسلامدن قیل اولان شهدا
 (ما عندکم ینفد و ما عند الله باق) الایه ملاحظه سبیله
 (فی متعدد صدق عندملیک مقتدر) الایه دار جنان
 جوار رجانه مقارن ساکنان خلد برین و مشاهد
 شاهدان اعبان حور العین واقع اولوب (کل نفس بما
 کسبت رهینه) الایه و فحوای (ان الله ملاکی سوق الاهل

الی الی (هر فریق شانده صادر اولدی و طرفیندن
 هوزقید حیاتله مقید فئین مایینده مصادمات کثیره واقع
 اولدقدن صکره صدق مضمون (لایسته طبعون حیلته
 ولایه تدون سییلا) الیه دشمن حقهده واقع اولوب
 و بعد اللتیا والاتی کندو نفوس خبیثه لرنده قوت مقاومت
 و قدرت مدافعت فهم ایتمیچک بر موجب (فتصبحو
 علی ما فلهتم نادمین) الیه اعدای مذکور هک صیت
 و صدا و صوت و صلابت اضلندن بعضیسی امن نجا
 بر آسه فتد ربج مسلکنه سلوک ایدوب (من یردی الله
 فهو مهتدی) الیه و جنبجه و رطه هلا کدن نجات
 بولوب نفخات کلزار اسلامیه دماغ قلبی معطر و رشحات
 باران ایمانله چهره لرین منور قیلوب و بعضیسی قبول
 اسلامدن اعراض ایدوب جزیه قبول ایتمک اوزره
 طلب امان دامننه تشبث ایدوب لکن بوظائفه نک
 بعضیسی (یعرف المجرمون بسیما هم) الیه دلالتی ایله
 فرات مرآتنده (الشقی شقی فی بطن امه) زمره سندن
 اواسی معلوم اولدیغی اجلندن اول مرجع مردم

طاغیان قرال پرضلال عصمتنه الحاق اولنوب بعضیسی
 (کل مولود یولد علی فطرة الاسلام) مقتضا سنجه (الشقی
 قدیسعد) ملاحظه اولنوب داراسلامه کوند رلیدی
 واکرچه تیغ خون اشام سپاه کینه خواه خدام عتبه
 علیه عالپناه بواعداى عاد عناد و دشمنان نمرود نهادک
 قائلرینه تشبه اعناق اعدای اصحاب دین و اغراق دشمنان
 ارباب یقین مقطوع اولغییدی فاما قاعده شرع
 مصطفی و قانون طریقت اصحاب صفا ماء عیب و ن ارباب
 بیضا واقع اولوب امر طلب امان قتل اصحاب عدوانله
 جمع اولغین ائمه علماء دین تجرینز ایتد کلری اجلدن اول
 زمره مجزیه رخصت و امان و یریلوب وسط ولایت
 اسلامییه سوراسی باصل فاعنه اکره اول جمع سرکشتگان
 بانیه ضلالت و مرجع کراهان وادی غوایت قرل مغرورک
 سر نکون و مکدر اولسی ایدی فاما بر موجب (و شاورهم
 فی الامر) بودبارک امراء نامدار و کبرای کامکار کار
 گذارلرندن تفحص اولندقده وقت طارد انشاء الله وقت
 وسعتده فرصت کوز دیلوب انتقام بهجت انتظام صورت

انجام بوله بو اجلدن (فاتقلبوا بنعمة من الله وفضل)
 موجنبجه عنان عزيمت برق رفتار جهت استراحت
 لشکر منصور وتشريف ملك مشكور ايجون طرف
 داراخلافته معطوف ومنصرف قندي تحريرا في
 اواخر شهر رمضان المبارك سنة سبع وعشرين وتسعمائة
 بيوت قصبة بلغراد

—o—

(۲)

بروسه قاضيسنه يازيلان ردوس فتحنامهسى

اقضى قضاة المسلمين اولى ولاية الموحدين معدن
 الفضل واليقين حجة الحق على الخلق اجمعين وارث
 علوم الانبياء والمرسلين المنصوص بمزيد عواطف الملك
 المعين مولانا عبدالقادر دامت فضائله توقيع رفيع
 همايونم واصل اوليجقى معلوم اوله كه تسخير واستخلاص
 قلعة ردوس منحوس ايجون اسباب قتال وابطال رجال
 ايله مالامال بادسير وكوه مثال سفائن ومراكب ايله

دستور مکرم مشیر مخم مؤسس قواعد الدوله والین
والدینا وزیرم مصطفی پاشایی دامت معالیه مقدا
ارسال ایدوب عقبینجه یندخی رفیق توفیق (والذین
جاهدوا فینا انهدینهم سبلنا) الیه مراقتی ایله
دارالسلطنه العلیه محروسه قسطنطینیهدن اسکاره
مرور و عبور ایتدوکم کبی افتاب رایات فتح آیتم ایکی
کون برمنز لده قرار ایتدوب متصل یور یوب و هشار الیه
مصطفی پاشادخی فرمان قضا جریانم اوزره ذکر اولان
کیلر ایله بال اقبال و شهر ظفری اچوب (و جرین بهم
بریح طیبه) الیه موجبتجه نصرت بارینک اوکنه
دوشوب مشیا علی الهام لاعلی الاقدام نیجه ایام
کیدوب اخر موافق روزگار ایله اولاجزیره قلعه
مزبورهیه وصول بو اوب دخی همان کیلرده اولان عسکری
وطوپلری وسائرالات ضرب و حربی اخراج ایدوب
ومسارعت اقدام اقدام تام و اهتمام ایله بندخی منازل
ومراحیل طی ایدوب ایرشتمکده ایکن آینه جلیه
حسن تدبیرده مقرر اولان رأی صواب تمام

مقتضی استنبیح دستورم کرم مشیر منجم فارس
 میدان شجاعت مبارز معارک جلادت وزیر احد پاشا
 ادام الله تعالی معالیه بی رایات ظفر آیاتمدن اقدم ارسال
 ایلیوب مشارالیه دخی فرمان واجب الاذعانم اوزره همان
 پای عزمی رکاب حزمه باصوب ایکی اویچ منزل بر
 قالوب جزیره مزبورهیه واصل اولدیغی کی جبلتده
 اولان جلادت و مردانه لکی و شهامت و فرزانه لکی
 ظهوره کتوروب حسن تدبیر و فراستی برله نتیجه فتحک
 ترتیب مقدماتنه نصب نفس ایدوب حصار مسفورك
 محاصرهیه مناسب اولان یرلرینی کوروب دخی مشارالیه
 مصطفی پاشا ایله و امیرالامراء اعظم ام روم ایلی بکلر
 بکیسی اولان ایاس پاشا و اناطولی بکلر بکیسی قاسم پاشا
 دام اقبالهما و منخر الاماجد والا کایر یکپیری قوملری
 اغاسی بالی دام علوه ایله و یانلرنجه بیله اولان روم ایلی
 و اناطولی عسکری ایله و یکپیری قوللرم ایله دفعه
 خصاری قوشاتدیروب اسباب کارزار و ادوات کیروداری
 هر جانبدن قوروب جنگ و جدالده ایکن الویه نصرت

شعارمله بندخی اوای منمشاده مر مروس نام اسکله یه
 کلوب دخی بر کون علی الصباح ملاح تقدیر فلاك
 فلاك نورانی با باننی کشف ایتدیکی ساعت خورشید
 صفت سعادت وحشمت ایله کشتی هلال هیئنه عسکر
 ستاره شمارمله سوار اولوب جزیره مزبوره یه که طلوع
 اعلام اسلامدن اقدم تا بودمه کلنجه خوافر خیول
 ولعات سیوف سلاطین نامداردن پیرامن کوه وهامونی
 مستور و مصوندر عبور ایدوب دخی حصاره حواله
 خیام کردون قیام شرف و یردیکی محله نزول اجلال
 وحلول اقبال واقع اولدقدن صکره حصارک جانب
 شرقیسنی دخی دستور اعظم مشیر افخم مکمل مصالح
 العالم وزیر اعظم پیر محمد پاشا ادام الله تعالی معالیه
 بعض روم ابلی و اناطولی سنجاقلری بکار یله و سپاهیله
 و بعض یکچری قوللرم ایله و محروسه مصر جانبدن
 کلان چرا کسه و کوللو طائفه سی ایله محاصره ایدوب
 و بالجه قلعه مزبوره ردوسک که ماهه اضرار مسافران
 بحار و علت سفک دماء تجار و زوار اولوب ابتداء ظهور

دیندن الی هذا الحین تملکی ظفر خیائنده امتناع و فرض
 محال ایله موصوف و منعوت و حصانت و متانتک کیفیت
 تعبیرنده عقول عنلا عاجز و مبہوت اولوب در و دیوارینک
 طول و عرضی تقدیرند، خرد خردہ بین حکم - قاصر
 و حایردر خندقنک غوری عبرت نمای و ہم دورین و جو
 سقفنک دوری غیرت افزای چرخ برین و کنگرہ باروسی
 افسر آفتابہ همسر و قله سنک کله سی منزل سماہ برابر
 اولوب و ایچندہ اولان دشمنلرک بصیرتی بصیرت لرنده
 سلاطین مشارق و مناریک سیف قاطعلری مخراق لاعب
 کورینور یونجه ماه و سالدن برو ہیج بر پادشاه قعه کشا
 و کسور کیر آینه ضمیرند، و جہ تسخیرینی کورمک میسر
 اولیوب بو حالتله حسرة الملوک اولوب قالمشدر جمله
 اطراف و اقطاری عسا کر نصرت مقرونله مملو و مشکون
 اولوب هر جانبدن چوق چوق عسکر نصرت فوج
 ودر یا عوج سوق اولوب مواضع عدیده دن صاعته کردار
 طوپار قوریلوب اولوز دار و کیر دروازہ چرخ ائیرہ
 ابریشدیریلوب هر طوپک زہ فیل بل سور اسرافیل آواز

واجب الاحترار و موجب الاهتزاز زینی استماع ایدنلره
 (یجعلون اصابعهم فی آذانهم من الصو عی حذر الموت)
 الایه فحواسیله کمال دهشت و خشیت استولی او اوردی و هوایی
 طو پلردخی شاهین بلندپر و از کبی اولنا کس لک سرب
 دولت ساری اوزره بری صعود و بری سقوط ایدوب صبح
 و شام بام آسمان دن باشلرینه طاش یاغردی جنک و آشوب
 شهمندن و تنفک و طوب و همندن بر جلری اوستنده
 یدنلردن غیری بردشمن باشن قاللر مغه جانی یوغیدی
 و الحاصل بو طریقته علی اتوالی نیجه ایام و ایالی غره
 غرای صبا حدن طره مطرای رواجه د کین جنک و جدال
 و حرب و قتال اولوب لکن ابواب فتوح کبر و اصلا
 مفتوح اولماغین آخر « همة الرجال تقاع الجبال »
 مقتضای سنج قلعه من بوردنک اوزرینه کوره مثال طو پرافلر
 سوریلوب بر جلربنا اولوب و خندق واسواق
 کسیلوب خندقنک اوزرینه واریلوب اطباق قصور
 و بیوت دورینک اوزرینه حواله اولوب دخی
 سنه ثمان و عشرین و تسعمائه ذی القعدة سنک او چنجی

کوننده بردفعه یوریش قلنوب طرفیندن تیر و تفنک
 یاران و تکرک کبی باغدیریلوب عساکر جرار نصرت
 شعارسایل کوهسار کبی حصار دیوارلی اوزرینه
 آقوب هجوم قیلوب و بعض قلعه لرینه و دیوارلرینه دخی
 لغملر قلنوب اود درلده (انزللة الساعة شیء
 عظیم) الایه دیوارلر یکه حصارک بدنی برک خزان کبی
 لرزان اولوب اوج ترفعده اولان سرکش قلعه لرلی
 (قجعلننا عالیها سافالها) الایه هو حنبجه تواضع بلن
 یوکوب و ماده استظهارلری اولان محکم دیوارلری دخی
 روزرستخیز (و تکنون الجبال کالعین المنفوش) الایه
 مثالی یقاوب تار مار اولدی اما کیر و داخنده اولان
 اعدانک توافر بردنبرد و تکاثر عدد و عدد برله سریر
 شروزلنده غرورلری زائل اولیوب (و ظنوا نهم
 مانعهم حصونهم) الایه غزاة و کاتک اوزر لرینه سنک
 و چوب و خنجره و بلویدن غیر محسوب کیر و بولدیغنی
 اتوب بو طریقه عصیان و طغیانلری هر آنده متراید
 اولوب قدم تعهد و تمردی دخی دامن اطاعت و تقید

چکرمک قطعاً ممکن ومنصور اولدی لکن عندلیب
 اخلاص کامل شاخسازدل مسرت حاصلده (استعینوا
 بالله واصبروا ان الارض لله یورثها من یشاء) الایه
 مفهوم بشارت انشاسنی دائماً مترنم اولوب و ملهم طرف
 توفیق کریمه نصرت ضمیمه (تحسبهم جميعاً وقلوبهم
 شتى) فحواسیله مشکل ضمیر تدبیر می حل و کشف
 قلوب (فاذا دخلتموه فانکم غالبون) الایه مرده سن
 دخی جمله عسا کر نصرت التماعه استماع ایتدیر مکی
 یوما فیوما تخریب و تعدیلری (لایخفف عنهم العذاب
 ولا هم یظنون) الایه مضمونی ایله تضاعف و تزیاده
 اولوب طوب و تفنک جنود مجنده (ایساتکونوا
 یدرکم الموت ولو کنتم فی بروج مشیده) الایه مفهومنی گوش
 بی هو شلرینه متصل اولاشدیروب و مذکور طپراق
 او زرندن و خندق کنارندن کیر و اثر ره پایکر طوپلر
 قوریلوب و دهلیز لر ایله خندق ایچین دیوارینک
 التسه کیریلوب تماندن قازیلوب حصار پچه سنک
 و نفس دیوارینک خیلی لرلی سراسر خا که برابر بالکیه

منهدم اولوب فتح الابواب (انا قحناك فتحاً مبینا)
 معاونتیه ابواب اچیلوب وهادیء (ا-خاوها بسلام آمین)
 دلالتی ایله همان بیوت واسواقك ایچنه کیریلوب
 یصادقلری خندقلری و مترسلری بوزیاوب یقلغین
 اشبو سنه تسع و عشرين و تسعماء محرم محترنك اوتنجی
 کونی یوم عات-وراده بردفعه یوریش قنوب (یوم
 یغش-یهم العذاب من فوقهم ومن تحت ارجلهم) الابه
 مقتض-اسنجیه باران سهام و تیر بلا قهری انتقام کیرو
 اول بدناملرك اوزرلینه یاغوب ط-وپلرك دود شرد
 آلودی عیوقه ص-عود ایدوب خروش جیوشدن طیور
 و وحوشك هوشی کیدوب دور و قصورلی خراب
 ویباب و مناظر و عصادرلی برتراب قنوب نظیر و عدیلی
 اوایان طاهرلی و اطباقلی اگرچه یقیلوب خاک حقیر
 ذلیله برابر اولوب اما حرکة المذبوح مانندی پای تعندی
 کیر و صالوب « والغریق یتشبث لکل شیء » موجنبه
 جان ناسپاسلری هر اسندن دست تطاولرینی هر نسنه به
 صونوب انش کبی سرکسلاک ایتدکلی سیددن اهب

غضب و حیت قهرمانی اشتعال بولوب زنیور بلا کبی
هر طرفدن کیروبلا ناخیر تفنک و تیر و سائر ادوات
دارو کیر او شور یلوب طوب طاشلری نیچه سنک قدینی
چوکان کبی خیم و کوی غلطان کبی باشنی هوایه پران
ایلیوب موج خائء بلا اوزر لرینه بروجهله استیلا
بولدیکه اندیشه عناد پیشدلی انک دفعنی محیط
اوله میوب کثرت ترزندن اول گروه برتبهه و شیاطین
استباه حصار نا پایداری ایله لجه عمانده قلمش کشتی
سیر کردانه دوندیلر آخر الامر بوحال مصیبت مأل بدن
دشمنلرک جهان دیری باشلرینه یقلوب چاکلرینه اود
طیقاوب هر بری نهنک جو یبار کارزار ایکن سوسماره
یلکه مور بمقداره دونوب حصن حصین استیمانه کیر مینجه
پنجه قهردن خلاصه درمان بوق ایدوکن ییلوب
بالضروره اصل مقتداری ارلان « مغال ما استوری »
سائر برار سپاهیبری ایله و قیلارلی ایله ارکان دولت
انصفت شعار واعیان سلطنت مکرمت دثار یمک دخی ذیل
شفا عتلیرینه یایشوب قرع باب امان و رجاء

عفو واحسان ایدوب قلعه نك مفتاح لرین پایه سر بر
 عالم صیریمه کتوروب تساجم ایلمکین امر جلیل القدر
 مرتضوی که « اذنا قدرت علی عدوک فاجعلوا العفو
 شکر القدره » مقتضا سنجه عاوه مت شاهانه و سمو عاطف
 پادشاهانه مدن مذکور رک جنکدن خلاص بولن لرینک
 جان لریننه و مال لریننه و اولاد و عیال لریننه امان شریفم
 احسان اولنوب دخی طائفه رعایاسی سا ارمالک محروسه م
 رعایاسی کبی یراو یرنده کبر و مرضی البال و محمی الاحوال
 اولد فلرندن صکره اول منحوس دولت معکوس و رایت
 منکوس لک اللرنده، محبوس و مأیوس اولان مسلمان اسیرلرندن
 قید حیاتده اولان صغیر و کبیر و برناو پیرلری قایچ نفر
 ایسه باسرهم قید اسرذن خلاص اولوب ازاد قیلندیلر
 و الحمد لله الملك المتعال بونجه ماه و سالدن برویدا عداده
 قلان قلعه منبجه « ردوس » بعناية الملك القدوس
 اقدام و هتمام عساکر مظفره اسلام ایله تسخیر قلوب
 (انما یعمر مساجد الله من امن بالله) موجبنجه
 معبدلری مساجد اهل ایمان اولوب و معابر و مرصید

ایت الحرام دخی اعدای بدنامدن مأمون اولدی و قلعه
 مزبوره دن غیر « استانکوی » « تخته لو » « بو ذرم »
 و فلان فلان نام اون بر قلعه لری دخی عموما جزایر و معابر لری
 و اراضی و نواحی لری و الواحق و توابع و مرابع و مرابع لری
 و تلال و جبال لری ایله مفتوح و مسخر اولوب بجملتها
 مضافات ممالک محر و سه مدن واقع اولدی و الحمد لله
 جدا دائما ایدا اذیسرلی ما لم یؤته احدا همیسه عرصه
 اسلام منجوق رایات فتح آیات مدن مضبوط و منور و عسکر
 منصور و مظفر صفاتمه بسط زمین مفتوح و مسخر
 اوله آمین یا خیر الناصرین اوله اولسه بو فتح میون و جسم
 و تسخیر همایون و عظیمی سکا انبا و اعلام ایدوب خرم
 و خندان و متهج و شادان ایلک ایچون فخر الامائل و الاقران
 قولم چاشنکیر احمد زید قدره ارسال اولندی ان شاء الله
 الاعز و اروب تبلیغ ایدیجک انواع شملک و شاد لعل
 ایدوب شهری تزیین قیلوب اطراف و جوانب دخی
 بو اخبار مسرت آثار و فتوح بهجت شعاری اذشا و اعلان
 ایلوب دوام ایام دولت قاهره و ثبات اعوام ساطنت زاهره

روزافزونم دعا سنه اشتغال کویسترمسن شو یله یله سن
 علامت شریفه اعتماد قیله سن . تحریرا فی اوائل شهر
 صفر المظفر سنه تسع و عشرين و تسمائه . « بیورت قلعه
 ردوس »

—

(۳) نومر ولی مکتوب ، لزومز لغنه مینی ، چبقارلشدر)

(۴)

دیار بکر بکر بکیسی خسرو پاشایه کوندریلان فرمان

عالی

امیرالامراء العظام ظهیر الکبراء الفخام ذوالقدر
 والاحترام صاحب المجد والاحتشام المختص بصنوف
 عواطف ملک العلام دیار بکر بکر بکیسی خسرو
 ایدام الله تعالی اقباله توفیق رفیع همایون واصل اولیجق
 معلوم اوله که حاله درگاه کردون اقتدار وبارکاء عالم
 مداره مکتوب کوندروب شاه مقهورک پسرنا خلفی
 الان تبریزده اولدیغنی وجانب خراسان و بغداده متعاقب

اولان اخبارینی و سائر شرح داده اولان ایرانیلر دخی
 یرلویرنده متمکن اولوب بو جانبه حرکتلری و جنبشلری
 یوق ایدو کنی و علماء تبریز جا بنندن دخی وارد اولان مکتوبی
 عینی ایله ارسال ایلدو و کک و مخدول مزبورک و فرت ظلم
 و ضلالتدن استعانت و سدهٔ جهها نپناهم جا بنندن دخی
 استعانت ایدوب مدد و عنایت کلی استدعا ایلدو کربنی
 اعلام ایلمش سن بو بایده هر نه که دیمش ایسک و مکتوب
 مزبورک مضمونی هر نه ایسه علی سبیل التفصیل مفهوم
 و معلوم اولدی و حایا قدوة الامراء الکرام مؤلانا
 شمس الدین بیداری زید فضله دخی عتبهٔ علیا به کلوب
 امراء اکرادک استانهٔ سعادت آشیانمه تمام محبت
 و اخلاص و کمال عبودیت و اختصاصلرین تجدید و تهید
 قیلوب دین ردوات باینده مجدومز دانه اولوب و طائفهٔ
 اعجامک قلع و قمعی خصوصنده کمال اقدام و اهتمام ایله
 راسخ دم و ثابت قدم اولدو کربنی اعلام ایدوب و بو بایده
 مهرا و مکتوبلرینی دخی ایراد ایلدی ایمدی سؤالف
 ایلمدن بنم عنان عزیمت همایونم دیار حربه منصرف

اولوب بروجھله یراغ اولمشدرکه ان شاءالله الاعز
 بودفعه ولایت شرفه وارلدقده طائفه مزوره نیک بالکلیه
 امرلی تمام اولوب وجود مردودلندن اول دیار تمامه
 تطهیر قلمینجه عودت اولمیه الحاله هذه بوجانبیره
 متعلق اولان امور کلیا مقتضای رضای شریفم اوزره
 اتمامه ایرشتمکین یمن واقبالله توجه همایون ظفر مقر و تم
 اول جانبه مقرر ومصمم قلندی اویله اواسه بیوردمکه
 حکیم شریفم واردقده برآن و بر ساعت تأخیر ایتوب
 همان کندو نفسکله وجبه اولرکله حاضر ومهیا اولوب
 و بکری بکیلکنه متعلق اولان سنجاق بکری نه دخی کرکی
 کبی تنبیه ایدوب عموما جبه لری وسائر الات حربی
 ایله وبالجمله مرتب ومکمل دشمن یراغی ایله حاضر ومهیا
 اولوب دخی وجه کورنوکک برمناسب محلیه جمعیت
 ایدوب جبه عسکری یانته جمع ایلدسن بوسه
 خصوصنده زیاده اهتمام واردر سندخی اکا کوره
 مقید اولوب عسکرک جمع واحضارنده انواع مساعی
 جبهله ظهوره کتوره سن وامراء کردستان ایله حسن

تدبیر و مشورت ابدوب کورن سن شو بله که سعادتله
 یمن واروب عسا کرنصرت مظاهرم ایله . لاتی اولزدن
 اقدم عدوی بدخویه متعلق اولان مواضعدن بعضی
 کوز بکزه پکدیروب قتح ایلمک میسراوله مجال و یرمیوب
 قتح وضبط ایلمک باینده دخی مجذومزدانه اوله سن اما
 هر خصوصده احسن تدبیر اوزره اولوب برناموس
 ا کسکلکی اولمعدن دخی زیاده احتیاط ایلبه سن و کبرو
 خبر بکک عقبن کسمیوب متواتر و متوالی مقهور مذکور
 وسائر اطراف و جوانبده تابع و لواحق مرده سنه متعلق
 اولان اخبار صحیحه بی مفصل و شروح یا زوب سده
 سعادتله اعلام ایلمکدن خالی اولمیه سن علامت شریف
 عالم آرا و کشور کشایه اعتماد و اعتقاد قبله سن تحریرا
 قی او اسط شهر رمضان المبارک سنه اجدی و ثلثین
 و تسماة

(۵)

مهاج مجار به سی ظفر نامه سی

بعد المقدمة

فرقه انکروس که : مملکتی ملاصق دارالاسلام
اولانین عنان عزیمت ظفر قران خسروانهم انلرک
اوزرلینده متصرف ومنعطف اولوب متوکلا علی الله
العزیز الفتح رایات ظفر نجاح والویه نصرت مفتاح
آچوب عسا کردر یا جوش و غمان خروش و چندیان
جوشن پوش ایله منازل بعیده و مراحل عدیده قطع
ایدرکن بهادران عدوشکار و دلیران خنجر گذاردن روم
ایلی عسکری ایله پلنک قلعه شهامت و پیر بیشه شجاعت
صفدر دین پرور رستم میدان ظفر شیر غرین رزم
جهانداری و در ثمین بحر کامکاری المجاهد فی سبیل الله
العظیم و زیر اعظم و روم ایلی بکلر بکیسی ابراهیم پاشا
ادام الله تعالی اجلاله فرمان شریفم ایله برکون ایلرو
عزیمت ایدوب دارالفتح و انصر قلعه بلغراد اوکنده
جاری اولان « صاوه » صوبی اوزرندن عبور و غزاة

نصرت قرین و مرور مبارزان رزم آیین ایچون فرمان
 همایونم ایله ترتیب اولنان چسراستوار و بنای دارالقراردن
 عسا کر انجم شمسار جزیره «سرم» کچوب صحرا
 و جبال پشته و تلال مخیم جاه و جلال عسا کر دریا
 مثال اولدقده عقب برنجہ بندخی اقبال و دوات ایله و شیران
 رکوه هیجا و هزیران قله و غامشید مبانی دین و دولت
 و محمد اساس غز و رفعت و وزیران مکرمان مصطفی
 پاشا و ایس پاشا دامت معالیهما و امیر الامرء العظام
 اناطولی بکر بکیسی بهرام دام اقباله و سائر قوم قوللری
 و اناطولی دلاورزی ایله عزیمت عالی نهمت ایدوب
 جزیره مسفوره ظلال رایات سعادت آیات ایله مستسعد
 اولدقده انکروسک حصون و قلاع متینه سندن قلعه
 «ورادین» که حصانت بنیان پایدار و متانت اساس
 استوار ایله اشتهار بولوب بروج هوا مکانی جو سمایه
 داخل و قتل آسمان اشیانی فلک البروجتہ مماثل درونی
 مقر اعدا اولوب سنک راه جهاد اولغین مشارالیه وزیر
 دولت مشیر فرمان قضا تأثیر ایله قلع و قمع ایچون

عَزِيزَتِ اَيْدِيْجَك قَلْعَه بَانِي «تومورپاولی» نام پاپاس
 اولوب عسا کريله قاعه اوکنده حاضر ايکن اهن
 پوش اولان دلاوران دريا جوشك هجومي کوش
 بيهوشنه وصول بولدقه قراری قالمیوب طونه بي کچوب
 مقابله سنده الايلر باغليب کيلريمي کچيرماک سوداسنه
 عر به ايله طوپلر و ضر برنلر قوروب بو ائشاده بعنايه الله
 تعالی صو یوزندن دخی سکز یوز مقدراری سفائن نصرت
 قراین ايله ابطال رجال و بهادران رزم و قتال ايله
 ایریشوب حوالی حصار برأ و بجرأ خیام ثریا نظام
 و فک فک قیام ايله مالامال اولوب گروه انبوه غازیان
 قزمرة مبارزان معرکه کیران ايله مشارالیه وزیر اعظم
 قره جانندن حصارک واروشنه وکیلرم دخی صو
 یوزندن اعدانک طوپلرینه و مترسلی اوزرینه هجوم
 ایتدکلر نده دلاوران شیر حله و پانک جنک و بهادران
 بیر صدمت و هز بر آهنگ اعدایه جهان یوزین طاروتنک
 ایدوب حق تعالی نک عنایتی ايله واروشنی فتح ایلوب
 ایچنده بولنانلری تبع آتش بار ظفر نکارله طعمه شمشیر

آبدار ايدوب كېلرم دخی قطعاً كوز آچد بر ميوب صاعقه
 كردار ورعد آنا طوپلر اتوب وانلرك ابطلال والايليرتي
 نار ومار ايديجك پاپاس وسواس توابع ناسپاس ايله اين
 المفركويان فرار اختيار ايدوب صويوزي كما هو المراد
 فتح وكشاد بولدقده قلعه ده اولان طاقه طغيان يشه
 وعنده عصيان اندیشه (وظنوا انهم مانعتم حصونهم)
 قلعه رينك متانت وحصانته اعتماد ايدوب احتراز
 اوزره اولمغين جوانب ار بعه دن طوپلر قوريلوب ليل
 ونهار دو كېلوب قتل و بروجي آهنين سنك قلعه كبرله
 مانند كغفكر اولوب درو ديواري صدمه طوب قلعه
 كوب ايله ويران و خراب و قتل و باروزي ضرر به اعجز
 بنیان و آشوب ايله تالان و يباب قلوب غيرت اسلام
 سعادت انجام و حيت دين سيد الانامدن عليه الصلواة
 والسلام غزاة نصرت فرجام (وعنده مفتح الغيبه
 لا يعلمها الا هو) صداسيله مغتم اولوب جا بجا امر
 اكبار وكبرياء ذوالاقتدار ايله بهادران ميدان عريفته
 و جنك جويان مصافى معاركه دعای مستجاب ابرار

شمايه صعود ايدر کبي حصاره هجوم ايدوب دامن کير
 قلعه هوا آشیان اولدقلرنده ایچروده اولان زمرة اعدا
 کدکلرده آلات جنک وجدال واسباب حرب وقتال ایله
 حاضر و مهیا اولوب غازیلره تفنک بی درنک و حربیه
 ضرب آهنگ ونقط و چوب و سنک حواله ایدوب
 کنش ضحوة کبرایه وارنجیه طرف طرف جنک و آشوب
 اولاشوب طائفه مساین دشمنه سهام خون آشام و پیکان
 اجل پیام ایله (فتوقوا العذاب بما کنتم تکسبون)
 پیغامن انما و شمشیر دشمن کیرمرک تأثیر و سنان و تیغ و تیر
 موت تدبیر ایله (اینما تکنونوا یدر ککم الموت ولو کنتم
 فی بروج مشیده) خبر بن انبا ایلدیلمر اما اول کون تقدیر
 لایزالیده فتح اولنمق مقدر اولیوب (استعینوا و اصبروا)
 آیتنک مفهوم سعادت منظومی خواطر غزاة ظفر برآته
 لایح اولغین توقف اولنوب تکرار طسوپلر و مواضع
 عدیده دن لغملر تدارک اولنوب ماه شوالک اون یدنجی
 کونی که یوم جمعه در لغملره آتش ویرلدکده اول
 قلعه آسمان همسیر (فجعلنا عالیها سافلها)

مویجبنجه خاکه برابر یقلوب هر رخنه فتح مدار و هر
 کوشه نصرت شعارندن (نصر من الله وفتح قریب)
 علامتی روشن و پیدا و ظاهر و هویدا اولیجق اعتدایه
 رعب و هراس مستولی اولوب نیجه سی خشیت شمشی
 بران و هیبت تیغ و سنانندن سراسیمه و حیران اولوب
 کندور بینی بدنلردن اشغی پران ابدوب عسکر جنک
 جوی و صاعقه خوی دخی مجال ویرمیوب هر طرفدن
 قلعه یه قویلوب دشمنک ذکورین علف شمشی وانات
 واطفالن محبوس و اسیر ایدوب قلعه نک « پورقولای »
 و سارینا. المری بر قلعه یه تحصن ایدوب جناب جلادت
 ما بیدن قرع باب استیمان ایتد کلرنده (العفو شکر الظفر)
 مویجبنجه مزبورله امان شریفم احسان اولنوب یوم
 مزبورده مبشر فتح و اقبال (انا فتحناک فتحاً مبیناً)
 مرده سنی کوش جه. انبانه ایرشدرد کده فتاح ذوالمنن
 تقدست الاؤه در کاهنه خذ اولنوب قاعه مزبوره
 اطراف و اکنافیه مفتوح و مسخر اولوب کنایس
 و مغابدی جوامع و مساجد اولوب و اذان اوقه و نوب

اجوامع شریفندہ اول کون جمعہ نمازی قنوب بعدہ
 محوس مزبورک قبضہ تصرفندہ اولان قلاع منیعہ
 وحصون رفیعہ سندن قلعه (ابلوق) کہ حصن سمک
 میان وباروی فلک آشیاندر تمہید سور استواری مرکز
 خا کہ وصول وهرقلہ کردون کله سی اوج هوادن
 بکرہ افلا کہ وصول ایدوب وادی خندق عمیق عبرت
 تمامی ارباب عقول اولوب ترتیب بنیاد سنکین نهادندہ
 مہندسین ماهرین خرج بدایع وتنظیم بزوج اسمان
 عزو جنندہ استادان کامل صرف صنایع قلوب درونی
 ارباب نفاق واصحاب ضلالت وشقاق ایله ملو اولمغین
 اول قلعه کردون ہمنانک دخی عنایت حضرت
 ذوالجلال ایله تعالی شانہ استخلاصی ایچون مشارالیه
 وزیر بزرگوار عظیم الشان ادام اللہ تعالی اجلالہ فرمان
 لازم الاذعانلہ جوانب بری خیام اسمان نشان وصو
 طرفی دخی سما بادبان کیلرلہ محاصره قلوب اژدرها
 کردارو ثعبان آثار آتش قام ودشمن شکار طوپلر
 قور بلوب شب وروز ناره حرب وقتال ظہور وروز

ایذوب آنا فانا صدای زمزمه هیجا و آواز ولوله و غایله
 کنبند کردن پر خروش و ساعت فساعت بخار خون دشمن
 و دخان طوب و ضرب بزندن قبه حضرت دود پوش اولوب
 ایچنده محصور اولان فرقه اعدا غربی بجر خشیت
 و حریق ناردهشت واقع اولوب آخر الامر اعلام
 فتح پیام اهل ایمان و آیات نصرت سمات و سعادت
 فشانک آثار ظفر نماسی ایله دشمن خلاص لرینه اماندن
 غیری راه بولایوب مشارالیه وزیر آصف نظیر و مبارک
 تدبیرک دامن شفاعتنه نشبث ایدوب درگاه نصرت
 پناه و بارگاه ظفر دستکاهم ترابندن استدعای عنایت
 و عاطفت و زجای شفقت و رأفت ایتد کلرنده « اذ
 قدرت علی عدوک فاجعل العفو و شکرأ للقدرة » مو جنبه
 قلعه مزبوره اهالیسنه امان شریفم و یریلوب
 ماه مزبورک بکرمی سکرنجی کوننده مشارالیه پاشا کندو
 ایله اولان دلیران دشمن بند و عسما کرد یا مانند ایله
 اول حصار آسمان کردار و قلعه کردو - قداره داخل
 اولغیچون عزیمت ایتد کلرنده ایمان طلب اید اهل

هزار تذل وانكسار ايله قلعہ قپوسن آچوب صدای
 غیبدن تلقین (ادخلوها بسلام آمین) کوش هوش
 مسلمینه ایریشوب حق سبحانه و تعالینک عون و عنایتی ايله
 ایواب فتوح مفتوح اولغین قله لرینه رایات ظفر سمات
 خسروانه نصب اولتوب و اذان او قنوب کنی سازی
 مساجده تحویل اولندی الحمد لله علی هذا و قلعه
 مزبور دن غیری انکر و سیک نامدار قلعہ لرندن
 « اریک » و « غور غوریجه » و « جر و یک » و « بر قاص »
 و « سوتیره » و « دکین » و « اردود » و « دیمتر و فچه »
 و « توکای » و « قوار » و « بوراج » و « اوسلک »
 و « راجه » نام قلعہ لر یکه هر بری کلید بمالک اعدا
 ایدی سکان هزیمت نشانلری اشکر اقلیم پیا و جهان
 کشانک مهابت صیت و صداستدن سر کشته بادیه ضلالت
 واقع اولوب کینک خلقی بنات النعش کی وادی و جباله
 پریشان اولوب و کینک اها ایسی سده مراحم بخشم
 خاکنه یوز سوروب استیمان ایتد کارنده قلاع مزبوره
 چله ولایات واقطار و ملتسانی ايله سائر ممالک محیه

کردون چشم مضافتندن اولوب بعد ذلك قره جانبدن
 عسا کر جرار کیتی ستان و دلاوران نامدار ظفر نشان
 و صوبوزندن دخی غزاة دشمن شکن و کجاة مردم افکن
 ایله ملوکیلرم قرال صوبنه عزیمت ایدوب «دراوه» دیمکله
 معروف صوکه کترده نیل و جیحون و وفرتده فراتدن
 افزوندر عسکر منصور مرور و عبور ایچون کیلر اوزره
 ایکی اوچ کون ایچنده بر جسر وسیع و بنای منع بنیاد
 ایدوب ماه ذی القعدة نك اون ایکنجی کوننده جله
 اجناد نصرت معتاد و گروه غازیان ظفر نهاد ایله قرال
 انکروس سمتنه شهباز بلند پرواز همت بال و پر آچوب
 معموره مملکت و ولایتی پایمال خیول غازیان سعادت
 شمول اولدقده عدوی مخذولک کیفیت احوالنه اطلاع
 حاصل اولدی که عزیمت عالی نهمتم کوش بیهوشلرینه
 وصول و ایلدقده انکروس قرالی اولان «لاوسن»
 قرال کندو ولایتنده و تحت حکومتنده اولان فرقه
 دشمنان و زمره معاندین خذالم الله الی یوم الدین جمع
 ایدوب دماغ ضلالت فراغنه خشیت شمشیر ممالک ستان

بہل ایمان مستولی اولغین سائر فرنگستان بکرنندن
 استعانت واستمداد ایدیجک انلردخی معاونت ومظاہرت
 ایچون عسکر ویروب وبالجملہ مقہور مزبور یوز الی یلک
 مقداری مسلح وآهن ایاس عسکر یلہ تختی اولان بودیندن
 یدی سکز کوچ برو « مهاج » دیمکله معروف صجرادہ
 کلوب آراء باطلہ وافکار عاطلہ لی مقتضاسنجہ عسکر
 اسلام ایلہ مقابلہ ایتککے طویلر وضر بزتلر قوروب اون
 یسکدن زیاده تفنک انداز پیاده ایلہ مقابلہ جنودہ و وحدینہ
 حاضر و امادہ اولمشیندی بنم دخی آیینہ ضمیر خسرانہ مدہ کہ
 سدار الہامات زباید چہرہ ظفر بہرہ (عسی ربکم ان
 یہلک عدوکم ویستخلفکم) الایہ مشاہد وظاہر ومرآت
 خاطر عاطر جہانبانہ مدہ لقاء سعادت ارتقاء (واوردکم
 ارضہم و دیارہم واموالہم) کون کبی روشن و باہر
 اولغین عنایت خالق کونینتہ عزشانہ اتکا ومعجزہ
 سید الثقلینہ ضلواتہ اللہ علیہ وسلمہ التجا ایلویوب
 لشکر کوه وقار وعساکر مور شمار و ستارہ مقدار ایلہ
 اوزرینہ بورینوب ما، مبارک ذی القعدہ نک بکرمنجی

کونی که یوم ار بمسار وقت عهـ سرده ذکر او انسان
 صحرا ده مقابله اولنوب جانیندن نوایر حرب و قتال اشتعال
 یوارده مجاهدان دلاوران چلاک زمزمه تکبیر و تهلیلی
 مساع مسبحان صوامع افلا که ایرش دیروب صیحه ساز
 ورعد او از طوبلرک مهابت و غریوی (اذازلزلت الارض
 زلزلهها) آیتنک مفهومی اشعار ایدوب شعله شمشیر
 دشمن کیر ایله شمع نبرد فروزان و نیزه جانستان لعنه
 آتش کبی میداند، درخشان اولدقجه بهر طوب و تفنک
 (یکاد البرق یخطف ابصارهم) موجنبجه اعدایه
 عذاب الیم و عقاب عظیم ایلیوب بو ائنه قرال
 عساکر یله مشارایه دستور مکرم دولت مشیر اعظم
 و روم ایلی بکلر بکیسی ابراهیم پاشا ادام لله تعالی اجلاله
 ایله اولان روم ایلی عسکرینک اوزرینه هجوم ایدیجک
 پاشای مشارایه خفت شهامت منزلت و جبلت شهابت
 مرتبندده مرکوز اولان آثار مریدی و نتیجه هنرمندی بی
 ظهوره کتوروب سیوف ابدار جوشن کنار ایله عسکر
 غمداری طعمه شمشیر آتشیار و نیزه برق کردار ایله

و تیر آهین منقار له جنود اعدای خواه و ناخواه مقر و منزلت لرینه
 مراجعت ایتدیروب کشته اعدان کوه و صحرا پشته
 و جبال و میدان معرکه و قتال ابدان دشمن ایله مالا مال
 اولوب اول جانبده صورت انهزام مشاهدده ایدوب
 (کانهم حرمستنفرة فرت من قسورة) فرار کوستریمچک
 مهابت آشوب و جنکدن بصربی بصیرتنه روی دنیا
 چشم مور کبی تنک کورینوب « وللباطل صولة »
 مقتضای سنجده هر چند که عسکر منصورله مقاومت ایلدی
 یعنی ایه تعالی دلیران پیل افکن و غازیان صف شکن
 دشمنک حیاتلری خرمن آتش قتال ایله (کان لم یکن
 شیئاً مذکوراً) ایلدیلر اخر الامر نسیم فتح فیروزی
 (لقد نصرکم الله فی مواطن کثیرة) مہیندن تنسم
 ایدوب مبشر اقبال ایت فتح و نصرتی مسامع جنود
 موحدینہ ایرشدر مکیں قرال بدفعال « من نیجا برأسه
 فقد ریح » قولیلہ عالی اولوب همان اول ساعت معرکه
 کا ظفر دستکاهدن فرار ایدوب اول لشکر انبره
 شتوت کرهی عسکر « ساین تعقب ایدوب اکثری

قليجدين كچيروپ و بعضيسنى دخى طونه يه . و كوپ بانلرينك
 و سردارلرينك باشي . كسيلوب علف شمشير دشمن كير
 و بقيه السيوف اولنلري محبوس و اسير قيلموب اول
 منجوسلرك كليا عمللري معكوس كتوريلوب يات و يراقى
 و طوللري و جبهه خانه سى النوب كندوسنك حياتى و مماتى
 معلوم اوليوب و كليا الله كيرن صفار و كبار طعمه شمشير
 اهن منقار و لاشه لرى لقمه مور و مار اولوب الحمد و المنه
 اعلام اسلام مؤيد و منصور و اعدا مبتذل و مقهور
 اولوب سلاطين نامدار و خواقين ذوى الاقتدار باكه
 اصحاب كيرن خير الاخيار دن كسنديه ميسر اولميان
 فتوحات جيله حقت عنايتى ايله جناب جلالات مأمه
 تصيب اولدى (فقطع دابر القوم الذين ظلموا و الحمد لله
 رب العالمين) اويله اولسه بو فتوحات كليه نك تاريخ
 سالى كه كلام هدايت نظام نصرت الاسلام ايله
 موافق در جا هـ ير اسلاميان دين خير الانام مسرور
 و شامان و مبهيج و خندان اولمق ايجوز دارند . حكم
 همايون فلان ارسال اولندى انشاء الاعز تبليغ ايديجك

شکر و شادانگی ایلیوب بو اخبار فتوح ائاری اطراف
 وجوانبه اعلان و افشا ایلوب دوام دولت ابدی و تد
 روز افزون ایچون دعایه اشتغال کوستره ستره تحریراً
 فی اواخر شهر ذی القعدة الشریفه سنه اثنی وثلثین
 و تسعمایه .

(۶)

سلطان سلیمان طرفندن فرانسه قرالی برنجی فرانسوایه
 کوندریلان نامه همایون

هو العلی الغنی المعطى المعین

حضرت عزت جات قدرته و علت کلمه نك عنایتی
 و مهر سپهر نبوت اختر برج فتوت پیشوای زمره انبیا
 مقتدای فرقه اصفیا محمد مصطفی نك صلی الله تعالی علیه
 و سلم معجزات کثیره البرکاتی و درت یارینک که ابوبکر
 و عمر و عثمان و علی در رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
 انلرک و جمیع اولیاء الالمک ارواح مقدسه لری مرافقتی

ایله بن که سلطان سلاطین و برهان اخواقین تاج بخش
 خسروان روی زمین ظل الله فی الارضین اقی ذکرک و قره
 ذکرک و روم ایلیک و اناطولینک و قرمانک و رومک
 و ولایت ذوالقدریه نک و دیار بکریک و کردستانک و ازربایجانک
 و عجمک و شامک و حلبک و مصرک و مکه نک و مدینه نک
 و قدسک و کلیاً دیار عربک و یمنک و دخی نیجه مملکتلرینک
 که ابای کرام و اجداد عظام انار الله براهینهم قوت
 قاهره لر یله فتح ایلدک لری و جناب جلالت اأم دخی
 تیغ آتشبار و شمشیر ظفر نکازم ایله فتح ایلدو کم نیجه
 دیارک سلطنتی و پادشاهی سلطان بایزید خان اوغلی
 سلطان سلیم خان اوغلی « سلطان سلیمان » خاتم سنکه
 قرانجه ولایتک قرالی « فرانچسکو » سن درگاه سلاطین
 پنانه یرار ادمک « فرانچپان » ایله مکتوب کوندروب
 و بعض اغز خبری دخی اصمرا یوب مملکتکزه دشمن
 مستولی اولوب الان حبسه ایلدو ککری اعلام ایلوب
 خلاصکزه خصوصاً بنده بو جانبدن عنایت مدد استدعا
 ایلشسزهر نکه دیمش ایسه کز بنوم پایه سریر عالم

مصیرمه عرض اولنوب علی سبیل التفصیل علم شریفم
 محیط اولوب تمام معلوم اولدی ایمدی پادشاهلر صندق
 وحبس اولنق عجب دکلدردر کولکوزی خوش
 طوتوب ازرده خاطر اولیه سز اوله اولسه بزم آبی
 کرام واجداد عظامن نورالله مر اقدم دائماً دفع دشمن
 وفتح ممالک ایچون سفردن خالی اولیوب بزدخی انلرک
 طریقنه سالک اولوب هر زمانلر مملکتلر و صوب و حصین
 قلعهلر فتح ایلیوب کیجه و کوندرا تمز اکرلنش و قلیجمن
 قوشانلشدر حق سبحانه و تعالی خیرلر میسر ایلیوب
 مشیت و ارادتی نیه متعلق اولمش ایسه وجوده کلاه
 باقی احوال و اخبار نه ایسه مذکور آدمکزدن استنطاق
 اولنوب معلومکز اوله شو یله یله سز تحریراً فی اوائل
 شهر اخر از بیین لسنه اثنتین و ششین و تسعمانه •

بمقام دارالسلطنة العالیه
 قسطنطنیة المحمیة المجروسیة

(۷)

سلطان سلیمان طرفین بودیندن اوله رق استانبولده
وزیر اعظم سلیمان پاشایه کوندریلان ظفرنامه
همایون

دستور اکرم مشیر افخم نظام العالم مدبر امور الجهور
بانفکر الثاقب متمم مهام الامام باز رأی الصائب مؤسس
بنيان الدولة والاجلال مشيد اركان السعادة والاقبال
المخوف بصنوف لطايف عواطف الملك المنان وزير
اعظم سليمان پاشا ادام الله تعالى معاليه توقيع رفيع همایون
واصل اوليجق معلوم اوله كه سابقه عنایت حضرت
واهب الامال قرین حال اولوب شمشیر ظفر نوال ايله فتح
ابتدوكم انكروس ولايتك دار الملکی اولان بودین تختی كه
اول زمانده ممالك اسلامیه دن بعید وضبطی عسیر اولوب
بانوش قرال خراجی التزام ایتمکین مزید طافتمدن
انكروس قرالغی مزبوره توجیه اولنوب انك وفاتندن
صکره اوغلی استغان قراله عنایت ایاشیدم انكروس

مملکتی ایله همجوار اولان نجه قرالی «قراندوش» که
 اهل اسلام ایله بغض و عداوتده اصرار اوزره صاحب
 اکین بر مفسد فساد قریندر انکروس اقلیم لینه دخی قرال
 اولوق سوداسنه دوشوب قرنداشی اولان اسپانیا قرالی
 «قرالو»، اتقاقی و سائر اعدا معارنتلریله دیارلرندن
 بمبالغه عسکر جمع ایلیوب و طونه صوی
 اوزرنده دخی بی نهیاه کیلر ایله طوپرلر و یراقلر ترتیب
 ایلیوب انکروس بکزاد لرندن «پیرنی پتری» دخی
 ا کا تابع اولوب کلوب انکروس ولایتنه مستولی اولوب
 بودین شهر بنی حصار ایتشلردی بندخی حق سبحانه
 و تعالیٰ حضرتلرینک علو عنایتلرینه توکل و سید کائنات
 و خلاصه موجوداتک صلوات الله علیه و سلامه معجزات
 هدیات سماتلرینه توسل ایدوب عساکر هیجاشناس
 و دریا قیاس و نصرت استیناسدن روم ایلی عسکری
 و قیوم قوللرندن بر مقدار تفنگچیان دشمن قهر و عدو
 ستاز ایله دستور شجاعت آثار و شهامت شعار وزیرم
 محمد پاشا ا. ام الله تعالیٰ معالیه بی بودین طرفلرینه ارسال

ایلمش ایدم وانهار عظیم الاعتبار دن نهر صاوه اوز نین
 دخی عبور لشکر سیل مرور ایچون جسر استوار متین
 الاساس بنا اولنق لازم ومهم اولوب ذخایر عسکر فتح
 مأثرم ایچون دخی کیلر بنا اولنق اهم واقدم اولدیغی
 اجلدن متم امور بریا وزیرم خسرو پاشا دامت معالیه
 دخی کوندر یلوب بندخی رایات نصرت آیات وظفر
 ظلال واعلام عالمگیر وفتح نوالی آچوب و کتاب کریم
 لازم التعظیم الهی ده عزوجل مذکور ومسطور اولان
 ایات ینات سعادت سمات نامتناهی مقتضا سنجه اوامر
 علیه خالق الکوینة عرشانه انقیاد واطاعت وسنت
 سید المرسلین صلوات الله علیه وسلامه متابعت ایلیوب
 ذات ظفر نصیب ونصرت نصابمله فی سبیل الله تعالی غر
 نیتنه توجه وعزیمت ایلیوب پلنک قله هججا وصفدری
 ونهنک دریای شجاعت وبهادری وغضنفر میدان
 مهابت کستری وزیرم رستم پاشا بلغه الله تعالی الی مایشاء
 ایله وانا طولی بکربکنسی امیر الامراء العظام سایمان
 پاشا دام اقباله کلیا انا طولینک امرای نصرت انتم

و مبارزان ممالک کشا و اقالیم اراسبله و بالجله شرق
 سیر و مغربستان و بهادران ثریا جمعیت و پروین نشاندن
 قیوم خانی و تفنکجیان قهرآموز و اعدا سوزدن کلیا
 یکپیری قولارم ایله اقبال و دولت دار منازل و مراحل
 قطع و طی قلوب دارالفتوح و الجهاد محمیه بلغراد ظفر
 آبا- اوکنده صاوه ضویبی اوزرنده بنا اولنان کورپیدن
 لشکر سیل شتاب و نصرت انتسابله مرور ایدوب
 جزیره سرم ظلال رایات فتح منضم ایله مستعد اولیجق
 تلال و جبال مخیم سرادقات اقبال واقع اولوب هامون
 زمین اردوی همایونم ایله نمونه فردوس برین اولمشیدی
 بو ائتاده مشارالیه وزیر محمد پاشا گروه دشمنستان
 وقاعه کشا ایله محمیه بودینه وصول بولوب عقبینجه روم
 ایلی عسکری ایله لیث الوفا روم ایلی بکلی بکیسی احمد
 پاشا زاد الله تعالی اجلاله دخی ایریشوب هر جانبدن
 حضاره طوپر قوروب برج و بندلرینی ییتوب خراب
 ایدوب جابجا رخنه لردن اهالی قلعه زبون و بی مجال
 ایدقلمی و قنده عسکر فرخنده روز و فتح افروز دخی

ايريشدكلى كى اعدال چكوب لشكر نصرت
 اثر برله مقابله ايتك قصدينه حوالى بو ديدن بر جبل
 عسيرالمرور اوزره محكم اصطبور باغليوب تويديسنه وارنجه
 خرق زمين ايدوب غمبق خندقلر كسوب جنك ايجون
 يرير بارولر پيدا غلنوب و طونه ايجنده بعض جزيره لده
 قله ياپوب هر جانب دن اصطبور ينى حفظ و حراست
 ايتك ايجون بادلو شقده ل قوروب حصن حصين
 ايتك لشكر فيروز اختر بهادران غصنه فر دخی كوز
 آچدر ميوب دشمن اوزرلر ينه هجوم ايدوب دشمنلر
 دخی الاى الاى خندقلر ايجندن چيغوب اصطبورلر
 او كنده واقع اولان صحرا جانبدن فوشمه ل دوندر شمه ل
 اولوب دخان طويدن جوف كند كردون پردود اولوب
 غازيلر صدمه شمشير جهانكبرله اعدان شكست
 ايدوب قرق كوندن زياده ايل ونهار جنك واشوب
 اوزره ايكن بندخی دولت واقبال ايله شب و روز يور يوب
 «اوسك» نام قلعه جوارند، دراهه صوبى اوزرله
 امر شريف له بنا اولن ان كور بدين زمين انكروسم

حرور ایلوب بودینه اوچ درت منزل قالدیغی کچی
 ولوله کیتی سستانله زمین و زمان مضطرب و نسل عطایادن
 جرم و خاک افلاکدن کذر قیلنوب غبار سم سمند غزاتدن
 هوا مغبر اولمشیدی طنطنه کشور آشوبدن قلوب اعدا
 مغلوب اولوب هیبت لشکر ظفر خاصیتدن ارام و قراره
 محاللی قالیب سنه شان واربعین و تسمائه ربع الاخرینک
 یکر می طقوزنجی کونی دشمنلر کر یزه قصد ادوب فرنک
 بی تنک فراره آهنگ ایشلر کیلری بودین مقابله سمنده
 اولان « پشته » نام شهر جانینه کچوب مرور و عبوره
 یاشلدقلری کچی عسکر فوزانتباه خیره و اگاه اولوب
 کیمجه ایچند، سوار اولوب اصطبورلری قبه لرینه هجوم
 ایندوب ایچرودن اعدا بادوشقه لر طوپلر و ضر برنلر
 قوروب حربه اغازایدیچک غازیلر اصطبورلرینی
 یاصوب ایچر و کیروب ظلال لیل ظلمت ذیل ایچره طرفین
 یز برینه قاریشوب زمرة اهل اسلام دشمندن برق
 طوپ و شعله شمشیر ایله معلوم اولورمش زمان جنک
 آشوب طلوع فجره دکین تمتد اولوب آفتاب جهانتاب

ایلَه رَوی عَالَمِ مَنْوَرِ اَوْلَدِیغِی کَبی عِنَایَتِ حَضْرَتِ
 پَروردگارِ لَیْزَالِ قَرینِ حَالِ اَشْکَرِ فَرخندهِ فَاَلِ وَاَقْعِ اَوَاوِبِ
 یَا زَوی دَوْلَمِ کَمَالِ قَوْتِدِهٖ بَوَاوِبِ لَشْکَرِ فَوْزِ خَاصِیْتِمِ اَعْدَایِه
 غَالِبِ وَ مَنصُورِ وَ زَمْرَهٗ اَعْدَا کَمَالِ اَنْهَرَامِ ایلَه مَهْرَمِ
 وَ مَقْهُورِ اَوَاوِبِ غَازِ یَلِرِ فَرْقَهٗ طَغْیَانِی طَعْمَهٗ شَمْشِیرِ ایلِیُوبِ
 یُودِیْنِ صَحْرَاسِنِ اَبْدَانِ اَهْلِ عَدُوَانِ ایلَه مَمْلُوقِ یُوبِ عَدُوَلِرِ
 جَانَلِرِیْنِهٖ دِرْمَانِ مَلاَحِظَهٗ سَیْلَهٗ طَوْنَهٗ یِهٖ دُوشُوبِ غَرِیْقِ
 اَوَلُوبِ اِکْبَادِ شُوقِ مَعْتَادَلِرِ اَتَشِ طَبِیعِ اَبْکُونِ ایلَه حَرِیْقِ
 اَوَلْمِشِ کَمِیْلِمِ دَخِی صَوِیُوبِ زَنْدِنِ هِجْجُومِ ایدُوبِ اَوْتِهٖ جَانِبِهٖ
 کَچْمَکِ اَسْمَانِ اِرْبَابِ شَقَاقِی شَمْشِیرِ ظَفْرِ وِفا قِ ایلَه
 قِیْرُوبِ دَیْلِرَانِ دَشْمَنْ شَکَنْدِنِ بَرْمَقْدَارِ عَسْکَرِ فَوْزِ
 نَصِیبِ غَرَارِ ایدَنْلِرِ تَعْقِیبِ ایلِیُوبِ طَعْمَهٗ سِیُوفِ نَصْرَتِ
 مَأْلُوفِ ایشْ-لِرِ وَ بُوخْرُوشِ وَ آهَنْ پُوشِ دَشْمَنْ-لِرِنِ
 پَر نِیْجَهٗ سِنِ اَسِیْرِدَخِی ایلِیُوبِ حَضْرَتِ حَقِّکِ عِنَایَتِی
 وَ اَبِکِ جِهَنْ فِخْرِیْنِکِ صَلَوَاتِ اللّهِ عَلَیْهِ وَ سَلَامَهٗ مَعْجَزَاتِ
 سَعَادَاتِ اَبِیْتِی وَ اَسْطَهٗ سَیْلَهٗ اَهْلِ اِسْلَامَهٗ نَصْرَتِ کَلِیْ کَلُوبِ
 اَعْدَایِه کَمَا یَنْبَغِی ذَلِیْلِی وَ حَقْمَارَتِ مَسْتُولِی اَوَلُوبِ کَنْدُولِرِهٖ

تمام نکبت و انکسار واقع اولدی الحمد لله علی هذا سعادت
 واجلاز ایله بودینه نزول همایون ایده جکم کون مبشر
 قح و اقبال رایات نصرت ایاتمی استقبالی ایدوب مشار
 الیه وزیرم ایله روم ابلی بکر بکیسی و سائر بکریم
 و قوللرم رکاب همایونم تقییلله مستسعد اولدیلم
 بحارستان بل عموم فرنگستان قرالرینگ اهل
 عثمانیان قصدینه ترتیب ایتدکلی سنجاقلی والای
 میراقلی سرنگون و معکوس طبل و نقاره سی و صورنا
 و نفیر ایله کروه کروه الای الای بته سلاسل
 و اغلال اولوب پامیل سمندلشکر نصرت خصال اولوب
 اوتاغ همایونده شرف نزول اولندیغی کی اسیرلک
 وجود مردودلی صبحه عالمین شمشیر دلاوران ممالک
 ستان یله تطهیر اولندی اصل مراد همایونم بودین
 تختنی دارالاسلام ایدوب ممالک انگریس شمشیر ظفر
 مانوسم یله ضبط اولمق ایدنی بعنایة الله تعالی دشمن
 و هرن ذبح اوان و غنی کی بودینه اولان بانوشی
 قرالک و غلام اوانک اوجاغی اولان اردل ولایتک

بانلغین احسان ایلیوب خزانة عامریه بر مقدار مال
 ویرمک اوزره اول جانبه کوندردی انکروس بکلرندن
 سائر صداقت اوزره اولنله سنجاقلر ویریلوب احسان
 ایلیوب بودین شهرینی توابع واولا حتی و مضافات
 اقالیمی ایله قسح و تسخیر ایلدم معظم کلبسارینی جوامع
 اهل ایمان ایدوب جمهور غزوة ملک ستان ایله جمعه
 نمازی قلنوب اسم سعادت رسمه خطبه اوقونندی
 ادای ناقوس ایله مأنوس اولان اقلیملی کلبانک احمدی
 و زمزمه پنج نوبت محمدی ایله علیه انصولة والسلام
 معور و اباد ققدم اراضی انکروس تمام قلعه لری و جمله
 مضافات و ملحقاتیله و رعایا و بر ایامی ایله سائر ممالک محروسه مه
 منضم قلنوب قاضیلر و دزدارلر و مستحقظلر نصب اولنوب
 حفظ و حراست ایچون لشکر کیتی ستاندن بر مقدار
 عسکر فیروز بخت افراز اولنوب دستور اصف شعور
 وزیرم سلیمان پاشا ادام الله تعالی معالیه تعین ازندی
 پوائنده قرال نخواست احزان مزبورک ونه ولایتی
 قرالک استان رفیع المسکنه متعدد ایلیجلیزی وارد

اولوب درگاه عالمپناهمدن تضرع واستغفار ایدوب
 خراجہ مطع اولدیله حق سبحانه وتعالی حضرت تیرینک
 علو عنایت لریله بودفعه جناب دولتآبمه میسراولان
 فتوحات جیلہ دخی کسنه یه تصیب ومقدر اولوبوب
 جله اعمال فرخنده فام علی وفق البال درجه وضوحده
 اشکار اولوب لشکر مداین کشایله سالم وغام بو
 دیندن مراجعت همایون ایلوب مقرر سعادتہ توجه
 اولندی ان شاء الله الرحیم عن قریب الزمان ظلال
 زیات فتح ایتم ایله اول جانبلمستسعد اولور اوله ایسه
 یو فتوحات بلهجت شہ عارک استماعندن جهہ ور مسلمین
 وكافہ مؤمنین متہمج و خندان ومسرور وشامادن
 اولوق ایچون دارنده منشور و مشهور هو جب السرور
 چاشنیکیرمدن قدوة الاماجد والاکارم جامع المحامد
 والمکارم کیوان دام مجده ارال اولندی انشاء الله تعالی
 الاعز واروب تبلیغ ایدیچک ششکر وشادقلر ایلوب
 و بو خبر مسرت اثری اهل اسلامه تنبیه واعلان ایلوب
 ودوام دولت وسعادتہ وثبات عز وشوکتہ دعاسنه مشغول

اوله سنز شو یله بیله سنز علامت شریفه اعتماد قیله سنز
تحریراً فی جمادی الاخره سنه ثمان واربعین وتسعمائه

— ۵ —

(۸)

او تریالی ایله مصالحه بی متضمن عهدنامه

حق سبحانه وتعالی نک علو عنایتی وایکی جهان فخری
اولو عزیز پیغمبر یمزک صلواة الله علیه وسلامه معجزاتی
برکاتنده * محل طغرای غرا * بن که سلطان سلاطین
و برهان خواقین تاج بخش خسروان روی زمین ظل الله
فی الارضین مکه نک و مدینه نک و قدس شریفک و استانبولک
واق ذکرک و قره ذکرک و روم ایلیک و اناتولینک
و رومک و قرماک و ارض رومک و دیار بکرک و کردستانک
ولورستانک و آذربایجانک و عجمک و ذوالقدریه و مصر
وشام و کلیه اعرستان و بغداد و بصره و عدن و یمن
مملکتک و تاتار و دشت قیچاق و مغرب زمینک و افلاق
و بغدادان و بودین تختک و اردل و لایتک و اکاتابع

اولان برلک و دخی قلیچمزه آلمش نیجه مملکتلرک پادشاهی
 و سلطانی « سلطان سایمان شاه بن سلطان سایم شاه بن
 سلطان بایزید خانم » بوزم مبارک عهدنامه مزنی اوقیوب
 ایشیدنلره معلوم اوله که : رومالرک واکا تابع اولان
 یرلک قرالی اولان « فرندوش » قرال بنم عزتلو و عظمتلو
 او او درکاهمه برار ایلیچین وادمین کوندروب باب
 سعادت مأیم جانبی ایله صلح و صلاح اوانوب مابینمزه
 دوستلق اولوق اوزره عنایت همایونم رجا ایدوب
 و کوندردیکی ایلیچی دخی انک قرنداشی ولایت اسپانیه
 قرالی « قارلو » طرفنسدن دخی وکیل ایدوکنی عرض
 ایدوب بالفعل انکروس ولایتندن خرسیمان طائفه سنک
 الارنده اولان یرلر مقابله سنده هر ییل سعادت او درکاهمه
 اوتوز بیک سکه مجار التونی کسم و یرمک اوزره امان
 شریفم طاب ایدوب استدعای عاطفت و تمنای شفقت
 ایلدوکی اجالسدن کمال عنایت پادشاهانه مدن کندویه
 و مشارایه اسپانیه قراندک بش ییله دکن امان شریفم
 احسان ایلوب شول شرط اوزره بیان اولمشیدی که

ولایت انکروس که حق سبحانه و تعالیٰ حضرت تکرینک
 علو عنایتی برله شمیر ظفر تأثیرمه قتح اولمش مملکت
 اولوب اول ولایتده ستول قلعه لر و قشتلر که بالفعل
 یتیم عسکریم و بیکاریم تصرفنده اولوب یچنه یراق وادم
 قونیلوب ضبط اولمش اوله اول اصل قلعه لر و قشتلره
 تابع اولان کویلر و یرلری و باغلری و باغچی لری و رعایا سیله
 و بالجمله سرحداری و سنورلری ایله کاکار اهل اسلامک
 تصرفنده اوله و قره جایدن و دریا طرفندن دخی بنم
 نمالک محروسه مه و قلعه لر و یرلره و رعایا سنه و قلان خلقتنه
 و مغرب جانبنده اولان اهل اسلامک دخی مملکت و رعایا سنه
 یاشدن و قرودن اصلا ضرر و کزنند ابرشدر میوب هیچ بر
 وجهله دخل و تعرض اولنیه هر کیم ضرر و زیان ایده جاک
 اولورسه حق لرندن کتوب جزالری و سزالری و یربله
 و واقع اولان ضرر و زیان نه ایسه یرینه کتوربله
 و ولایت انکروسدن ستول قلعه لر و قشتلر که رعایا سی
 ایله اهل اسلامک تصرفنده کلامش اوله انلرک
 مقابله سنده هر ییل خزانة عامیه و توزیک سهکه

التون کاب - واصل اوله بش بیله د کین ما بیخزده اولان
 معاهده هم او نم مقر راولوب مادامکه انک طرفندن
 وقرنداشی « قارلو » قرال جانندن عهده شریقه
 مخالف ایش ولیه یروجانبدن ینم بکر بکیلرمدن وعسکر
 ظفر پیکرمدن اول یلر دخی کسینه دخل و تعرض ایتمه
 ضرر و زیان ایرشدیرمه وقره جانندن ودریا طرفندن
 دخی خرسه تیان طاغفه سنک اللرنده اولان مملکت
 و رعایاسنه دخل اولنیه و مضرت و خسارت ایرشمه ایکی
 جانندن بیله امن و امان اوزره اولنه ودریا طرفندن
 دخی حرامی ولوند یوریمامکه کرکی کبی تنبیه و تآکید
 اولنه و یساق اولنم شد که هر کیم امر هم ایونمه مخالف
 ضرر اید جت اولورسه تفتیش اولنوب ظاهر اولدقن
 صکره محکم حقلرندن کله نوب ابتدکاری ایش ایچون
 جزاری و سزالی ویریه و بازار کاندلر دخی امن و امان
 اوزره کله ب کیده ز فانوننامه هم ایونمزد سقر راولدیغی
 اوزره ساعرینک و اسبابلرینک کرکی و حقوق نه ایسه
 النوب کسه ظلم و تعدی ایتدیرلمه امن و امانه تجار تکرند

ورنجبر لکلزنده اولار و ممالک محروسه م خلدندن هر کیم
 قچوب انلرک ولاینده واررسته اکر مسلمان اکر خرستبان
 اکر دیشی واکر ارکک قاچ نفر ایسه و هر فنده ایسه
 قعجیلا بونوب بوجانبه کوندربله عذر و بهر بیان اولنیه
 انلر طرفندن دخی بنم ممالک محروسه مه قاچوب کلان
 امر شریفله صور بلوب جزاسی و سزاسی و بریله
 و فرانیچه پادشاهی ووندیک دوزی و بنم سندنه سعادت
 بخشیم جانبی ایله دوستلق اوزره اولنر و امرکله دوستلق
 اوزره اولنر عهده نامه شریفده بیله داخل اولمق
 اوزره یازیلوب بوبابده وارد اولان ایلیچی کندویه
 ارسال اولمشیدی حالیا درگاه سعادت دستکاهمه کرو
 معتمد علیه ادمر کوندروب « باوش ماده پوشته »
 نام یار یازیلوب عتبه عالمینه ماهمه کوندروب امر
 شریفم اوزره بیان و تقریر اولنان شرط مقضاسنجیه
 واقع اولان معاهده همایونمی قبول ایلیوب وجه مشرف
 اوزره هر ییل اوتوز بیک سکه مجار اتوی کسمی مارت
 آینک اولنده ادا اتمک اوزره قبول و معاهده ایلیوب

مشارالیه اسپانیا قرالی طرفیندنی دخی کندی و قرالری
 دهریله عهدنامه لرین یازوب و مکتوب لرین کوندروب
 سعادتلو آسناندم طرفیندن وجه مشر و ح اوزره
 عهدنامه شریفم مقرر اولسیچون عاطفت و شفقت
 رجا ایتدکلی تفصیله عن حضور فایض الحبورمه
 عرض اولنوب موم شریفم اولدقدن صکره تکرار
 بو عهدنامه هماونمی و یردم و بیوردمه که : بعد ایوم
 ولایت انکر و سدن شول قلعه لر و قشتلار که بالفعل بنم
 بکرم و عسکرم ضبطنده در انلره متعاق کویلر رعایاسی
 ایله عسکر ظفر بکرم ضبطنده او اوب انلردن غیری شول
 قلعه لر و قشتلار که حالیا خرستیان طائفه سنک اللرنده
 و ضبطنده در برقرار سابق انلر ضبطلرنده اولوب اول
 ولایتلر مقابله سنده عهد و قبول اولندیغی اوزره اوتوز
 بیک التون مادامکه مارت اولنده هر ییل سعادتلو
 قیومه کلوب خزانة عامه واصل اوله و یوقاروده
 تفصیل اولسان جمله شرطلره رعایت اولنوب بکرم
 و عسکرم ضبطنده اولان یرلره و کویلر رعایاسنه انلر

جانبدن و بکرندن و لشکر زدن و حرامی زدن ضرر
 و زیان اولمیه بکند و حال زنده اولان بزدن دخی اصلا
 نمسه صادر اولیه و بیکر بکیلمدن و سنجاق بکی قولار مدن
 و سایر لشکر ظرف پیکرم خلقندن خرسیان طائفه سنک
 تحت یدارند، و ضبط لرند، اولان مملکت و رعایا سنه اصلا
 و قطعاً برو جهله ضرر و زیان ایرشیدیریه و جهله
 سرحدلده واقع اولان یرلده، حیدود طائفه سی ضبط
 اولوب اصلا و قطعاً فساد و شناعت ائیمه لر خصوصاً
 « کایس » ه متعلق اولان « سیره » قلعه سنک حیدودی
 کرکی کبی ضبط اولنه اول طرفده سرحدده واقع اولان
 ممالک محروسه م سنورینه و رعایا سنه ضرر و کرنند
 ایرشیدیریه لر شوبله که جهله سرحدلده اولان حیدود
 و « سیره » حصارینک حیدودی فساد و شناعت
 ائیمه لر عهد، مخالفت اولوب عذر و بهانه و عات بیان
 اولدوقده قبول اولمیه و بودین جانبداره اولان مملکت
 حالا امر شریفمه یازیلوب دفتر اولدوقدن صکره
 بنم مملکت رعایا سندن قاچوب اول جانبداره وارد قده

قبول اولمبیه و بقیچن رعایایه ادملر قوشووب
 اکر ویرلینه کوندره لر بوبلده دخی شرط همایونم
 رعایت اولمزسه عهده مخالف اولوب صکره عذر بیان
 اولمبیه و دریا جانبدن دخی مادامکه مشارالیه اسپانیه
 قرالی طرفندن وعسکرندن ممالک محروسه مه و دیار
 مغربده اولان اهل اسلامه دخی ایرو ولایندنه بالمله
 رکندولرک بالفعل تصرفلرند، اولان یرلردن و کندولره
 دوستلق اوزره اولانلرک ولایتلرندن غیری مملکت
 و رعایاسنه ضرر و زیان اوایه و بوجانبدن دخی کذلک
 عهد شریفه مخالف وضع صادر اولیه وجهه مشروح
 اوزره ایکی جانبک بازرگانلری و تاجرلری امن و امان
 اوزره اولوب کلوب تجارتلرند، اولار مالربنه و جانلرینه
 ضرر ایرشمدیرلیه هر کیمدنکه عهده مخالف وضع
 صادر اوله ذکر اولندیغی اوزره ایکی جانبندن بپله
 حق لردن کانونب جزالری و سزالری و یریه مادامکه
 مشارالیهما قرالار طرفندن بو ذکر اولنان عهد و ایچنده
 اولان شرطلره مخالف ایش اولیه و مقرر اولوب کسم

اولان التونى ارسالده عذرو بهانه اولنموب هر سال
 تعيين اولنان وقتده سعادتلو آستانمه كلوب واصل
 اوله بندين و وزيرلر مدن و بلكر بكيلر مدن و سنجاق بكى
 قوللر مدن و سائر لشكر ظفر ره بزم مدن عهد شريفمه
 مخالف نسنه صادر اوليه شويله ييله لر علامت شريفمه
 اعتماد و اعتقاد قلوب محقق و مصدق دوتهر

بو عهدنامه شريفم دارالسلطنة العلية محروسه
 قسطنطينيه شهرنده بزم اولوپ بيمبر يمك صلى الله عليه
 وسلم تاريخك طقوز بوز اللى دردنچى ييلنك شعبان
 شريف اينك يكرمى او چنچى كوندده كه حضرت
 عيسى صلواة الله على نبينا و عليهك بك بشيوز قرق
 بش تاريخنده واقع ماهده وجه مشروح اوزره مجددا
 عهدنامه مزبوره تحرير اولنماغين وفق تاريخ اوزره
 ثبت و درج اولندي

(۶)

وزیر اعظم طرفین شاه طهماسب جنبه یازیلان

مکتوب

حالیاً بوجایه مکتوب بگز وارد اولوب حضرت سلیمان
 مکان کتی سستان پادشاهم از عز الله تعالی انصاریه نک
 جانبازدن اول طرفه شرف صدور بیور یلان نامه هماونک
 مضامین عبرت فریندن خواطر خشیت مظااهره طاری
 اولان حالاتک نتیجی سی بی ناموس و بی عاریدر صورت
 تقریرده اظه ار اولمش ارضروم حاکی ایاس پاشا
 جانبازدن صلح و صلاح انبا اولنوب سلطان خلافت
 آشیان خلد الله تعالی ملکه طرفیندن جنک و خصومت
 اشعار اولندیغی اجتماع نقیض در دنیا مش ایدی

پادشاهلر میاننده ایکی طریقدن برینه سلوک اولنق
 قاعده مستره شاهان عالیشان اوله کلشدر استراحت
 رعایا و رفاهیت برابا ایچون « الصلح خیر » مقتضاسنجه
 عمل اولنق شرائط و آیین خواقین مروت قرین اولدیغنده

اشتباه بود در بوجابیدن دفعاتله نامه لر کوندر یلوب
 پادشاهمزا عن الله انصاره حضر تلرینک آستان سعادت
 مکانلری هر زمان مفتوح و مکشوفدر که نه نک
 دوسه تلغندن نفرت و ابالی یوقه در صلح و صلاحدن
 قاچازلر دیو بیان اولمشدر قطعا اول جابیدن رفاهیت
 یرایله رخصت تجویز اولنمیوب هر زمانه اشاعت نائره
 فساده سعی و جهدا اولمشدر سنه مز بورده ممالک محروسه
 زعیاسنه واقع اولان مظالم و اوزار که اول جابیدن ظهور
 و بروز ایلمشدر البادی اظلمدر لابد غیرت و حجت دین
 مبین مقتضی اولدیکه اول طرفدن رعایه قویلان
 تیران قهر و عدوان کنندی ولایتکرده مشاهده ایتدیر یله
 اکا بناء نیجه آیلردر که عسا کر هیجا ما اثر اکناف
 آتربا بچانده دوران ایدر لر سزین نام و نشان ناپیدا
 اولوب کاهی شمال روباه روس جبالی ماوی کاهی
 خشیت عسا کر فیروز مظاهر دن صعب المرور سنه کستانه
 آنکا ایدر سز آیین ساطنت و شاهی وقواعد حکومت
 و مملکت پناهی و میدر اکر شاه ایسه کز میدانه کلوب

رعایایه ایتدیکرکمز مخایفک جزا و سزاسن مشاهده
 ایلیک حق سبحانه و تعالی حضرتلرینک مشیت زلیه سنده
 مقدر اولان امور ظهوره کله ولیکن شاهلق و سرورلک
 دائره سنده قصور و نقصانکز اولوب هر زمانده
 غیرتسزلک اختیار ایدوب عسکر مظفر پیکر ایله روپرو
 اولغنه اقتدارکز یوقدر چا کرلک و عدلر حواهللق
 طریقته سالک اولوب آستان مکرمت آشیان شهنشاهیدن
 استعفا ایتسه کز دائره قبولده قرین اولوردی و دفعات
 عدیده در که ممالک شرق سم ستور لشکر منصور ایله پایمال
 و غرق اولور هیچ بر زمانده ظم - و ره کلیوب بدناملق
 و کریز جو بقی اختیار ایدرسز بودر جهده زاویه
 اختلاف، مخفی اولدیغکره شاید سبب و باعث طوب
 و تفنک خشیندن عدم اقدام اوله دیو ملاحظه اولوب
 اول معنائک ازاله سیچون نامه همایونده اشارت اولمشدر
 اول کلمات سعادت آیات اضطراب جهتمدن ناشی اولمشدر
 دینلمش اضطراب نه جانبدن ایدیکی معلومدر حضرت
 خلافت آشیان محضه ااحیای مراسم دین احمدی

واشاعت ناموس شرایع محمدی علیه الصلاة والسلام
 اجلیچ۔ ون مسافه بیعدن عساکر در یانشان
 ایله بو جانبله کلمشدر بودفعه طریق وهسالک احوالنه
 اطلاع تحصیل اولنوب انشاالله الاعز الاکرم مؤر
 یتمدار اولوب ثقبه زمینه کیرسه کز دخی خواه نا خواه
 منزی میدان چیقارمق امورینک اسبابی تهیه سی ایچون
 حدود ممالک محمیده قیشلامق نیت اولمشدر سمت
 مخچواندن سعادت واقبال ایله شرف و معاودت صورتنده
 اولغله غ شغال اندر اید بییش دلیر مقتضاستجه
 قوت قلب تحصیل ایدوب دایره و جودده اولدیغکز
 اظهار اولمش هنوز بو دیارنر ظلال اعلام کسورستان
 ایله مستظلالر میدان کورسه کز اشارت اولندیغی اوزره
 لشکر نهنگ آهنکدن طوپ وتفنگ برطرف قنوب شمشیر
 عدو کیر میدانده لامع وتیغ جهان کشای ظفر تاثیر
 آفتاب جهانتاب کبی درخشنده وساطعدر پالمش
 اوله سین

(۱۰) نومرولی مکتوب ، لزوم سزاغنه ، بنی ،

چیه قاراشدر .

(۱۱)

ارضروم بکار بکیسی ایاس پاشا طرفین شاه

طهماسبیک و کلانه

حالیاً مکتوب بکز وارد اولوب مقدا ارسال اولنان نامه یه
 جواب ویر بلوب خلاصه مضمونده تخریب تبریز
 وارد بیل اخبارینک استماعندن تحصیل اولنان حرارنک
 انطفاسی وتسکینی ایچون صورت وعظ ونصیحتده
 بعض کلمات تحریر اولنمش ایدی اول خصوصده کانون
 سینده سنده مشتمل اولان نارغیرتک سبوتنسی کمال اشکالده
 ونهایت صعبه بده در زیر سلطان البر بن خاقان البحرین
 حضرت ظل الله عالم پناه پادشاهمن اعزالله تعالی انصاره
 وضاعف اقتداره هر چند که اشکر در یا نشان ایله دیار
 شرقه دخول بیوردیلر سزدن نام ونشان ناپیدا اولور
 کاهی جبال و بیابانه شتابان و کاهی بودی به فراز

و شغال وار کر یزان اولور سبز سعادت و اقبال ایله شرف
 معاودت بیوردقلری زمانده پردهٔ اختفـادن ظهور
 ایدوب انواع جلالت و مردانگی اظهـار ایدرسز
 بواحوال نامحمود واقوال ناصر بوط که شمـدی ظهور
 ایتکه باشلدی بوزمانه کلنجه قنده ایدیکز تبریز وار دیل
 شهر لرینی قپابوب کوچه و در بندرینه تحویل ایدوب
 قاهره قمر ممکن و قابل دکلدر انشا الله الاعز الا کرم
 او اباده قوت و قدرت کیمکدر معلوم اولور حق سبحانه
 و تعالی نیک عنایتی ایله اولدملر قریب اولوب تیرن مشاهد
 ایدرسز ارنک اولدر که شمـدی اولان لاف و کز افده
 ثابت قدم اراده سز هم از بیلده اولـ حضیره خصوصت
 اسد الله الغالب مطلوب کل طالب امیر المؤمنین امام المتقین
 و یعثوب المسلمین امام علی کرم الله تعالی وجه و رضی الله
 تعالی عنه حضرت لرندن صادر اولان کلام در ربار
 و جواهر انتظام درج اولنش اول سوز لر راست مخلنده در
 اما الک سزه نه مناسبی و حضیره یه نه مشاکلتی وارد
 آتـانه علویه انتـابکز محض تزویر ایدیکی کوندت

زوشندرارواح طیبه چار بار کبار سزدن بی زار اولوب مفران
 حضرت الوهیت نقود بی بهره ناسره خریدار دکلد
 وهم مکتوب کزده توسع دائره میدان ایدوب ممالک محروسه
 پادشاهینک اطراف و جوانی تباهی لردن بر قومه توزیع
 و تقسیم اولنوب نواب کامیاب بوجانبسندن میر زار بر
 طرفدن خانلر و خلیفه الخلفا طرف اخردن هر مملکت
 ارسال ایلتک باینده واقع اولان ترتیب عجیب بیان اولمش
 زهی تصور باطل زهی خیال محال بونک امثالی تخیلات
 فاسده نک عروضی اکثریا فساد دماغدن و مال خلیای
 دیوانکیدن ناشی اولور و یا خود بی عار و ننگ اولنلرک
 قلوب مغلوبلرینه کیفیت بنسکدن عارض
 اولور قضیه در بو ایکی سبیلردن برینک هجومی
 ایله شاید بر نسنه ظهوره کلوب اقدام ایدرسه کز غایت
 مقصود و مرام و نهایت مطلوب ظفر انجاسمزد در اول
 فرصت و غنیمت کیـمک الله کیرر که جبال عجمدن
 چیه قلوب ممالک محروسه صحرا لینی ماوی ایلیه سز
 کربز مجال قالمه خدام و الامقام پادشاه ظفر احتشام

عز نصره نك عيد نوروزى اول كوندركاشكى اول
 سعاده دسترس ميسر اوله وهم عساكر منصوره
 پادشاهينك چارپارى زاد و علفسزلكدن لاغر و پريشان
 اولوب انلره پياده لك عارض اوله جغى ذكر اولينش
 طائفه مسلوب العقوله (و مامن دابة فى الارض الاعلى
 الله رزقها) مضمونندن غفلت عجب دكلدر عساكر
 منصوره كبتى ستان ايله اولان اشتران سرمست
 اوزرلنده نيجه ايلق زواده حاضر و آماده اولوب
 دلاوران سرافرازك جست تك اندازلى خود « خراسان »
 و « سمرقند » طرفلرينه دكين كيدرلسه سواران جهان
 پيما اولنلره آزاد لك كلر قصور غفل و فتور ادراكندركه
 اراندل عساكر همايونك زبون و بييجاللى دواب
 ضعفانك هلاكندن ديدء اعدايه فتور اشكر منظور
 اولور كه بو مقوله بهوده كلمات مزخرفه ابداعنه جرئت
 اوانور « غوك » قلعه سى طرفلرنده اولان يايلاقده
 صلح خبرلرينه انتظارده يوزدينش بو انتظار نهيه در
 خدام آستان ملائك آشان جانبلمندن سرك ايله صلح

و صلاحه طالب اولمق رجا ایدرسه کز اول قپو مقفل
و مسدوددر طلب صلح ناچار اولان غیرتسزل کدر
الحمد لله والمنة حضرت خلافتیناه بتون عسکر ظفر رهبر
ایله حدود ممالک محروسه یه قریب یرده قیشلامق
یورم شلردر انشاالله العزیز اول بهار خجسته آتارده عسکر
شیر افکن برله صد هزار بنایان کوه کن و بسیار استادان
اساس افکن احضار اولوب شوکت غضنفران زور
اوران ایله ممالک عجم غبار انکیز اولوب « اردبیل »
و « تبریز » ک اشکالی (فبعلنا عالها سافلها) مقتضاستجه
وضع اخره تبدیل اولنور اما صلح و صلاح امر نده شویله
غایت اندیش اولوب شوروشرد فعیچون آستان خلافت
آشیاندن استعفا ایلیوب تضرع و نیاز ایدرسه کز قبول
ضلحدن نفرت و ابازی به قدر هر زمانه عمر احم و شفقت
شاهانه ری ار باب حاجاته مبدولدر
والسلام علی من اتبع الهدی

چون از مضمون خیر مشحونان نور صلاح و فلاح
ممکنان و آثار فوز و نجات عامه عجزه و مسلمانان لامع و لایح
بود مؤدای (هو الذی انزل السکینة فی قلوب المؤمنین)
نسبت بکافه برایا بظهور پیوست لهذا وعد کریمش را
بشرائط اعزاز و اکرام و لوازم تعظیم و احترام مقابله
داشته در مقابل آن اصناف تسلیات مسکینة النفحات که
شمیم طیب آن بروفق (سلام علیکم طبتم) نسایم ریاض
رضوان بشام جان عالمیان رساند و الوف دعوات وردیة
النسیات و فوایح رواج ازهار آن بر حسب (و اذا حیتم
بتحیة فحبوا بها باحسن منها) عرصه افقرا چون
سائحه حدائق جنات معمور و معطر گرداند تحفه مجلس
اعلا و محفل والا گرداننده حقا و بعزة الله تعالی از بدأ
حال تا غایت همواره جهت اشاعت انوار عدل و احسان
و افاضت آثار رأفت و امتنان نسبت بعموم عالمیان مضمون
حقایق مقرون (عسی الله ان یجعل بینکم و بین الذین
عادیتهم منهم مودة) ملحوظ خاطر داشته ایم و همگی همت
عالی نهمت بر انتظام صلح و صلاح جانبین و استحکام

قواعد محبت و مصافات مابین کہ بلاشک متضمن صلاح حال عباد و مستلزم معمورہ ولایات و بلاد کاشفہ و در این ولایت کہ بمقتضای «ارباب الدول ملہمون» از طرفین بامضای نیت ارجمندی کہ فی الواقع موجب سعادت دین و دنیا و محضارضا و خشنودی حضرت حق جل و علا و حضرت رسالتینا، محمدی صلی اللہ علیہ وآلہ و حضرت ائمہ معصومین علیہم السلام توفیق یافته آن پادشاہ طالیشان آن مظہر اطف و احسان ہم در طی نامہ نامی و صحیفہ کرامی توجہ و اقبال تام باتمام این مرامکہ بی تکلف از علای مآثر الہامات ربانی و توفیقات سبحانیت فرمودہ اندغایت امیدواری بر وثوق اعتماد و رموخ و ثبات آن قاعدہ حاصل کشت و امارت مآب حکومت نصاب «کمال الدین فرخ زاد بک» ایشک اغاسی را کہ از معتمدان و نزدیکان این درکاہست جہت تبلیغ رسالت و تشیید مبنای موافقت و تأکید قواعد دوستی و صداقت روانہ درکاہ معلا کردانیدیم و تفصیل احوازا بتقریر اور جوع فرمودیم کہ معروض

رساد چون از مهب لطف الهی و مکین
 فضل و نعم نامتناهی بنسایم قبول اقبال
 بر ریاض نیت خیر آمال و زبده استعدا و التماس
 آنست که بنسای این امر مهرا بنوعی مؤکد و مستحکم
 فرمائید که بعد البوم عمرم اهل اسلام از سپاهی و رعایا
 در مهاده امن و امان آسوده و خوش حال و مرفه و فارغ البال
 بوده از زوی اطمینان خواطر بدعای دوام ابدی الاتصال
 اشتغال نمایند و بواسطه انتشار آثار لطف و ترحم حاصل
 مضمون « لو کان تلّی دعوة مستجابة لصر فنهالی السلطان
 العادل » از زبان کل واحد از ضمه فا و کبار بنسداکان
 خدای عز و جل بمسامع عز و علا رسد و چون بر حسب
 رسوم و عادات بذیان مصادقات و مصافات بابلاغ رسل
 و رسائل مؤکد و مستحکم است مأمول و متوقع آنکه
 همواره ابواب مکاتبات و مراسلات مفتوح دارند
 باحتمیت صلاح جانبین و اصلاح ذات البین بر جمیع
 عجزت و مسلمانان ظاهر و هویدا گشته از سر فراغت خاطر
 و امنیت بمراسم درویش و اکتساب مصالح و معاش

و معاد و قیام و اقدام توانند نمود و از روی حقیقت
 و فراغ بال سعادت طواف زیارت بیت الله الحرام و مدینه
 مشرفه و مکرمه و سایر مشاهد مقدسه فایز گشته دران
 امکانه متبرکه که محل اجابت دعاست بدعاء دوام ابد
 مقرون اشتغال توانند کرد و هر آینه آثار و مال آن مقارن
 یخت پیدار و معاون دولت پایدار کرد (ان ارید الا
 الاصلاح ما استطعت و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت
 و الیه انیب) همواره سریر عرش نظیر سایمانی و اورنگ
 سلطنت جهان بانی مقرر عزت و جاه و مستقر حشمت
 و تکیه گاه پادشاه جمجاه سلیمان مکان و خاقان اسکندر
 نشان باد .

نظم

الهی تانسان از بخت و تاجست

ز تاج و تخت عالم را رواجست

یزیر پای تخت شاهیش باد

تبارک تاج ظل اللهیش باد

جواننامہ ہمایون

بعد الاقاب : ضمیر منیر مہر تنویرہ و خاطر عاطر
 مشتری تاثر لرینہ مخفی اولیہ کہ مقدا دار الفتوح والنصر
 محروسہ ارض روم ظلال ظفر لزوم ابلہ مستعد اولد قدمہ
 عتبہ سامی مکاتمز قبلنہ سزک طرفکردن « قورجی
 قاچار » واسطہ سیلہ نامہ کرامی وارد اولوب جناب
 جلات ما بجز ایلہ من بعد مابیندہ موالات و مصافات
 اولوب صلح و صلاح اور کہ متضمن آسایش خلق
 و مستلزم انتظام احوال جہ و در اول طریقہ سلوک
 اولمغنی توقع واستدعا ایلمش ایدیگز رجا کز محل ارتضادہ
 واقع اولوب اول زماندہ کتاب مستطاب ایلہ مشارالیہ
 مایلیچیکز صوب صواب افزا کرہ کوندر یلوب ممالک
 محروسہ من حدودندہ اولان حکامہ فرمان جہان
 مطاعمز ارسال اولنوب خارجه دخل و تعرض اولنیمہ
 دیوتنیہ و تا کید اولنمشیدی حالیا اول طریق توفیق

رفیق کبر و مسلوک طویل و آستان مخلدۃ الاقبال
 تا کید مراسم تحبیت و تشید مبانی مودت و اتحاد امیدینه
 اول سلسله نیک مقرب و مخصوص لرندن شرف الاما جد
 والا کارم مستجمع الحامد و المکارم المختص بمزید
 عواطف هادی السداد ایشک اناسی « فرخ زاد بک »
 زید قدره رسالت طریق ایله کوندریلوب سده
 سعادت آشیانز قبلنه کتاب مستطاب و خطاب مشکین
 نقاب تحریر او انمش ایمن اوقاتده واحسن ساعاتده
 سده کردون عدومزه وصول بو اوب شرف تقییل
 پایه و سزیر خلافت مصیر مز ایله مستسعد او اوب کنندی به
 سپارش اولنان اموری سزک طرف کردن عز حضور
 فایض الحبور مزه عرض و تقریر ایلوب نامه نامی و صحیفه
 کرامی ضمنده مسطور اولان خلاصه افاتہ اطلاع
 تحصیل اولندی تشید مبانی موالات و تمهید قواعد
 مصافات باینده هر نه که دینلمش ایسه علم شریف عالم
 آرامن محیط و شامل اولدی بو معنی عالم و عالمیانه آفتاب
 بجهانتاب مانندی روشن و مشهور در که حق سبحانه

وتعالی حضرت مالک الملائک اولوب ممالک وسیعہ اطراف
عالمی باطول والعرض (انا جملناک خلیفۃ فی الارض)
الیہ مالی مقتضاسنجہ زمام تصرفہ تفویض ایدوب
احوال بلادوعباد رأی جهان آرا مزہ تسلیم قلمشدر
الحمد لله علی نعمته العظیمہ سرور کائنات و خلاصہ
موجوداتک صلوات الله علیه وسلامه مقارنت معجزات
هدایت آیاتہری وارواح مقدسہ آل کرام واصحاب
کزین و چهار یار سعادت قرینک رضوان الله تعالی
علیہم اجمعین افاضہ برکات عمیمہ الاثار لری ایلہ ہموارہ
نیت ہمایون خیر مقرر و نمر ترفیہ احوال مسلمینہ مصر و ف
اولوب دائماً میامن علیہ عدل آیینز انتظام حال انانہ
معطوفدز چونکہ ما باندہ موالات ومصافاتک استحکام
و قراری باندہ عتبہ عالم مدار من جانبی ایلہ صلح و صلاحہ
اشارت اولوب نامہ دزر بار کز ضمنندہ بوجا نبہ و فور
اخلاصکزن منقہم او اور لابد متحابین مبانلرندہ حسن
موافقت واتحاد لازمہ قواعد خسروانی نصفت آینددر
ضمایرنیرہ خورشید تنویر لرینہ روشن اولہ کہ بزم

اقصای مرام و غمد آما از اصحاب کریم و خلفای
 مهذبین که ضجیع سید المرسلین در انلک پرده ما و سلمی
 محفوظ اولقدر وارد اولان ایلیچیکزه بومعنا بی اشراب
 ایدوب تبرایی اول جانبده ممنوع ومدفوع اولقی ملحوظ
 خاطر عاطر یکر ایدیکین خبر ویررل فی الواقع بوخصوص
 غایت امانی و منتهای آماندر نامه نامیده آل سعادت مال
 تذکر او اندیغی محله سه سلطان الولاية برهان الکرامة
 امام علی کرم الله وجهه ورضی الله عنه حضرت تبرینک
 رفعت شان شریفلرینه متعلق بعض کلمات ایراد اولمش
 لاشک فیله انلک علوشان سعادت نشانلری مرتبه
 تحریردن افزون ودائرة احصادن خارج و بیروتدر
 لکن انلر علوجاه سعادت انبباء اوزره اولقله سائر
 اصحاب کریمه بغض وعداوت لازم کلر سرور کائنات
 و خلاصه موجودات « اصحابی کالنجوم باهم اقدیتیم
 اهدیتیم » بیورمشلر اول سرورلک جمله سنه
 وفور محبت مستلزم سعادت دنیا و آخرت ایدیکنه اشتباه
 بو قدر و بالجمله سده سعادت بحشم طرفی ایله مصافات

خصوصتہ واقع اولان مامولکر حیرت قبولہ قرین اولوب
 مشارایہ ایلیچیکردخی شواکه شرائط ولو ازم تبلیغ رسالتنر
 کاینبغی مؤیدی قیلوب حسن اجازت همایونمز ایله صوب
 صواب افزاکرہ مراجعت ایتدیرلدی انشاء الله تعالی
 الاعز الاکرم من بعد روابط مصافات واتحاد مؤکد
 وشرائط وداد مرعی و مشید اولوب مادامکه اول جانبندن
 مصافات و موالاته مغایر اوضاع فتنه اصلا ظهور ایتیه
 اکناف ممالک محمیہ مزہ قونیلان ضابطان ملک و ملت
 و حارسان اقالیم و مملکت طرفلرندن اول سلسله نیک
 حدودینه ابواب تعرض مسدود اولوب اسباب
 مصافاتک مراعاتنده بر دقیقه فوت ایتیه مقتضای صلح
 وصلاح و مستدعی فوز و فلاح اوزره نامه مستطابکرده
 اشارت اولتان امور که حجاج بیت الحرام وزوار مرقد
 حضرت سید الانام علیه الصلاة والسلام رفاهیت
 واطمینان ایله اول سعادتہ فائض اولمیریدر اول خصوصتہ
 دخی اجازت علیه خاقانیه شرف نفاذ بولوب اما کن
 مشرفه و قبله مطهره طرفلرینی طواف و زیارت قصد

ايدن عموم مسلمين و كروه موحدينه حافظان ثغور و سبل
مانع و حائل اوليـوب فراغ خاطر و اطمينان بال ايله
اتمام مراسم ايليه ل و السلام

(١٤)

پياله پاشايه ياز ييلان فرمان عالي

افتخار الامراء الكرام مختار الكبراء الفخام ذى القدر
و الاحترام المختص بعناية الملك العلام كليولى سنجاغى
يكي و قبودانم پياله دام عزه توفيع رفيع همـايون و اصل
اوليجق معلوم اولاكه : بوندن اقدم حكم همـابونم
كوندر يلوب عنايت حقله بودفعه در يايه چيقيمق امر
اولنان دونمسا كيلىرينه سردار تعيين اولنديك لوازم
و مهماتك تدارك ايدوب كيلىرى احضار ايليه سز
و دور غودجه دام عزه بله بيوراشدر حسن اتفاق و اتحاد
ايليوب دولت همـايون سعادت بونديه متعلق اولان
امورد، بذل مقدور ايليه سز ديو بيوراشـيـدى اول امر

شریفم کبر و مقرر قیلتوب در یاه امر اولنان التمش
 قطعه کیلره باش و بوغ تعیین اولندیغک اجلدن کیلری
 معجلا اتمامه ایرشدیروب کور کجیلرین ندارک ایدوب
 لوازم و مهماتی تعجیلاً کورمک ایچون دستور مکرم مشیر
 مقنم نظام العالم وزیرم ابراهیم پاشا دام الله تعالی
 اقباله و دفتر داره حکم شریفم کوندریلوب و یکچریلرم
 اغاسنه تبین اولنان یکچری قولارومی و یره سن دیو
 امر کوندریلوب در یاه سنکله بیله تعیین اولنان
 قوجه ایلی و مدالو بکلرینه دخی احکام شریفه
 کوندردی اویله اولسه بیوردمکه درگاه معلا چاوشلرندن
 محمود زید قدره وار بیجی اصلاً تأخیر و تراخی ایتمیوب
 سنکله چیقہ جق التمش کیلری کیجه و کوندز اوزرینه
 اولوب اتمامه ایرشدیروب کور کجیلرین تکمیل ایلوب
 تعیین اولنان یکچری قولارومی الوب و سنجاق بکلرین
 دخی سنجانغی عسکر یله کیمی الوب وقتی و موسمی ایله
 در یاه چیقوب مناسب اولان محله «فرانجه پادشاهی» نک
 دیتلر بله جمع اولوب ... ت همایونه متعلق اولان

مصالحه حسن اتحاد ایله مباشرت ایایه سن بو خصوص
 موجب اهتدادر اهمال ایتیموب کیلیری معبلا اتمانه
 ایرشدیروب مقدم چیقارمق باینده دقیقه فوت ایتیمه سز
 مشارائیه قولم دور غود دام عزه دریانک جله احوالی
 وامورینه واقفدر انکله مشاوردن خالی اولیوب
 حسن زندگانی و کمال اتحاض ایدوب یکمدل
 و یکجهت اولوب شو یله که لازمه غیرتدر ظم-وره
 کتوروب سوء تدبیر ایله عرض ناموس سلضته مغایر
 وضع اولامق باینده انواع مساعی جیلله ظهوره
 کتوروسز و کوللو لوندکیلیری دخی ببله کیتک
 بیورلشدر مشارایه قولم زید قدره انلرک احوالنه
 واقفدر انک معرفتی ایله کوللو ریئسلیری دخی
 ببله الوب هر برینه اول وجه کوردیکی اوزره استمات
 ایدوب بکسمات لازم اولانه بکسمات ویروب انک معرفتی
 و مشاوره می ایله دوات همایونه متعلق مصالحنه استخدام
 ایلیموب عایت حقله یوزاقلقلرین تحصیل ایتیمکه سعی
 جیل ایایه سز هر کئی به عادت اوزره بکرمی نفر آلتنجی

قویوب وانلردن غیر غلطه عزبلرندن دخی یراقلری
 ویساقلری ایله اوتوز نفر عرب تعیین ایدوب کیلره
 یراشدیروب بیله الوب کیدوب استخدا م ایله سز
 وترسانه محافظه سیچون وانده فلان اون قطعه کیلر
 مهمنه دخی کفایت مقداری ادم الیه-ویه سز شویله
 بیله سز علامت شریفه اعتماد قیله سز تحریر آ فی او اخر
 شهر ربیع الاخر سنه اثنین وستین و تسمائه

« پیورد بریه ترجان »

(۱۵)

شهبزاده بازید حقنده شاه طهماسبه یازیلان

نامه همایون

دولتپناه طهماسب شاه شویله مـاوم اوله که کندو
 خطک ایله مکتوب کوندروب سده رفیع مکاتم بنده لرندن
 قپو جی باشی حسن اغا ایله اغز سپارش ایدوب عهد
 ویمینر ایله دیمش سنکه بازیدی اوغلاری ایله طوتوب

جس ایتدو کم خاطر شریف پادشاه ایچوندر امر و فرمان
 همایونه اصلا نخالتم یوقدر اما بونک کبی خدمت عظیمة
 مقابله سنده کلی احسان او مارم دیمشسن چون جمیع
 ادیانده عهد و عین معتبر اولوب کفر ایله اسلام اراسی
 عهد و عین ایله فرق اولنور بئاء علی ذلک عنایت
 خسروانه مدن « طقوز کره یوزیک التون » واسعدار چند
 اوغلم سلیم خان دخی « اوچ کره یوزیک التون »
 ارضرومه کوندر مک اوزره یوز کر کدر که سنندخی
 معتمد علیه ادملر ایله بایزیدی اوغلانلر ایله کوندره سن
 تانده انعامی تسلیم ایدلر وقارص التماس اولنمشیدی
 ویردلر مادامکه اولطرفدن تغیر وضع اولیة نسلا بعد
 نسل واصل بعد اصل مابیمزده مخالفت اولمیوب
 دوستلقدن غیری نسنه واقع اولیة ار اولاندن خلاف
 کلزار اولانک سوزی اردر والسلام

(١٦)

رستم پاشاناک ترکیه سی، دقتری

مصحف شریف	با چند مرصع	کتب متنوعه
با حسن خط	عدد	عدد
عدد	١٣٠	٥,٠٠٠
٨,٠٠٠		

عبد مملوک	اسب	اشتر	دوبند	سکه حسنه
نفسر	رأس	رأس	عدد	عدد
١٧٠	٢,٩٠٠	١,١٦٠	٨٠,٠٠٠	٧٨٠,٠٠٠

خلعت متنوعه	اسکوف زر	نمد یوک
عدد	عدد	عدد
٥,٠٠٠	١,١٠٠	٢٩٠

جبه وجوشن	سیم اکر	مرصع النون مکر	رکاب زر
عدد	عدد	عدد	چفت
٢,٠٠٠	٦٠٠	٥٠٠	١٣٠

مرصع تیغ	طوغلفه سیمین	ششپر سیم	ذی قیمت جواهر
قبضه	عدد	عدد	دانه
٨٦٠	١,٥٠٠	١,٠٠٠	٣٣

نقدیه و کلچه سیم و سبیکه	اناطولی و روم ایلیده
سیم خام	چفلاک
تخمیناً بولک	عدد
١,٠٠٠	١,٠٠٠

استار دست	چرخ دکرمان
عدد	عدد
٤٧٦	٤٧٦

تخمیناً قیمت

١١,٣٠٠,٠٠٠

بساط متوعه و تفاریق و سایر آوانی و قهوه سی حساب
طوبت نامشدر

سلطان سلیم ثانی طرفندن اوستریالی یه ویریلان
عهدنامه

چون مالک الملک ملک متعال ومفیض الامال وواهب
النوال جل شانہ عن التشبیه والمثال وتنزه عن الانفعال
والاختلال حضرتتک عنایت سعادت غایت ازلیه
وهذایت عزت نہایت لم یزلیه سبیلہ وحضرت سرور
تسل ادم وسبب رحمت دو عالم شفیع عصاة ام منیع
اللطف واکرم سید انبیای کریم سند اصغیای اولین
وآخرین حبیب حضرت اله « محمد رسول الله » صلی
الله علیہ وسلم افندم منک معجزات کثیرة البرکاتی
وسبیلہ سبیلہ * محل طغرای غرا * بنکہ سلطان سلاطین
مالک زوم وعرب وعجم وخاقان خواقین چین وخطا
وختن وترک ودیلم نریمان صولت کیروداری قهرمان
ساحه تخت کبری وتاجداری شہسوار عرصه لشکرکن
وکشور کسائی شہریار اقایم بخشای ومملکت آرابی فرمان

فرمای قیاصرهٔ عصر و او ان صاحب قران نصرت
 اقتران اولوب آق دکز اطرافنده اولان بلاد سپهر
 ارتفاعك و قره دکز جوانبنده بولنان قلاع و بفاعك
 ونادرهٔ عصر اولان مصر و صعید اعـلانك و بغداد
 دارالسلام و بلاد حلب و شامك و بندر جده و بیت
 الحرامك و مدینهٔ منوره و قدس شریف لازم الاحترامك
 و ولایت یمن و عدن و صنعانك و ممالك حبش و بصره
 و حسانك و كردستان و كرjestانك و لورستان و وانك
 و دشت قیجاق و دیار تانارك و کلیاً اناطولی و ذوالقدریه
 و قرمانك و عموماً ممالك روم ایلی و افلاق و بغدادك
 و بونلردن غیرى شمشیر ظفر تأثیر مزله فتح اولنمش نیجه
 دیار عظیم الاعبارك خصوصاً قوهٔ قاهرهٔ خسروانه مزله
 تسخیر اولنمش نیجه قلاع و بلاد ذللك مدارك پادشاهی
 و سلطانی «سلطان سلیم خان» ابن سلطان سلیمان خان ابن
 سلطان سلیم خان ابن سلطان بایزید خان ابن سلطان
 محمد خان ابن سلطان مراد خانم بعنایة الله الملك الاقدر
 عنان سعادت مند میدان صاحب قرانی قبضهٔ قدر

قدرتہ مقدر و معولجان ساحہ کشور کشای و کتی
سنانی کف کفایت بخشمہ مسخر و یسر اولوب عرصہ
ارض بالطلول والعرض دیار شرق و مالک چیندن
تا باقصای روی زمین لمعات بارقات شمشیر قضا تأییرم
ایله منور و جله ربع مسکون هفت اقلیم زمام اقتدارمه
منعطف و مسخر اولوب بالجمله تخت عالی بخت سعادت
ما نوسمک ادنا پایه سنه نسبت قصر قیصر پر قصور و ملک
موروث معدلت منشورمک بر قبضه سی ملک ملک اسکندر
و شاه فغفور در و خاتم ملک سلیمانی شایسته انکشت
جهانبانی اولوب صحایف روی زمین زیر نکیں معدلت
مکین سعادت قر بنم اولشدر حداً علی الاله الجزیلة
و شکرأ علی نعمائه الجمیله . و سنکه افتخار امراء
العظام الیسویه مختار الکبراء الفخام فی ملة المسیحیه
مصلم مصالح جاهیر الطائفة النصرانیه صاحب اذیال
الخشمة والوقار صاحب دلائل المجد والافتخار مقسیلیا .
نوش « قرال سن روما خلقنک کزیده سی و حرمتلوسی
والامان ولایتلرینک ایمراطوری و چه و اصلالوین

و خروات مملکتلرینک و سائر بوکا معادل نیجه ممالک
 حاکمی و قرالین باب اعلامن که ملجأ سلاطین دوران
 و جناب معلامن که ملاذ خواقین عصر و اوان اولوب
 سده سنیة سعادت بنیانن مقبل شفاه قیاصره جهان
 و عتبه علیه عدالت عنوانن مزدم اکاسره زمین
 و زمان اولمشدر بناء علی هذا مجدداً تمهید قواعد معاهدت
 و تشبید مراسم مصالحت ایچون ارسال ایتدی ککر مفاخر
 الملة السیخیه اکرى پسته پوسی التون زنجیر « و قرشتوفر
 توفیخ و الیوتوروز » (*) نام یرار و کارزار معتبر
 الچیلری بکر ایله عهد نامه کز کوندروب حضرت عیسی نبی
 علی نبینا و علیه الصلوة و السلام تاریخک ۱۵۶۸ تاریخنده
 اولانینار آبی که بزم اولو پیغمبر یمز حضرت محمد مصطفی
 علیه الصلاة و السلام هجرتی تاریخک ۹۷۵ سنه سنده
 ماه رجب المرجبک غره می واقع اولمشدر بوندن بویله
 سکن بیله دکن مملکت و ولایت امن و امان و عامه رعایا
 و برابا استراحت و اطمینان اوزره اولوب مایند، دوستلق

(*) اشوا الچیلرک اسامی صحیحه سی درون تاریخده مسطوردره.

محکم و مقرز اولوق باینده استدعای عنایت ایدوب سال
 بسال آستانه سعادت اتصالره هر یاز یقصور ولاکسوز
 اوتوز یسک انکروس التونی ارسال و ایصال اولمنسی
 عهده کرده اولوب شول شرطله که قرنداشلریکز
 « فرندوش » و « قارلو » و « شتیریا » دوقه لردز
 معاهده لمزده بیله الوب مادامکه اول جانبده اولان
 ولایتلرک و ناحیه لرک و قلعه لرک اکر قرده و اکر دکرده
 و اقرصور قربنده در ضابطلری و حاکیلری و عامه
 رغایا و کافه برایسی جان و کولدن اتفاق اوزره محبتلری
 و دوستلق شرطلرین محکم حفظ ایدوب عهد و امانه
 متعلق اولان خصوص کرکی کبی صاقلیوب عزیز
 طوته لرین دخی سرحد ممالک محروسه مزده اولان بکلر
 بکیلر و سنجاق بکلری قوللریمزه و عمومأ عساکر منصوره مزه
 باش و جانلری کرک ایسه اول جانبدن عهده مخالف
 وضع صادر اولدقده یوجه درگاهمزه عرض و اعلام
 اولمندن عهد و امانه مغایر ایش ایتمه لر و دفتر خاقانیده
 مسطور اولیان قریه لرینه و جانلو و جانسوز زقلرینه

بودوستاق زماننده اصلا دخل اولمیبوب و رعایا کز
 ضبطی ایچون واروب کلان ادملریکز مانع اولمیبوب
 و امره مخالف یکیدن نسنه طلب اولمیبوب دوستلخی
 حفظ ایدیه لردیو محکم تنبیه اولنه و اول جانبیدن بودوستاق
 ایچنده قرال اوغلنک اردل ولایتی واردلدن طشره
 سائر ادملرینک و کندونک اللرنده اولان ملکلرینه
 و یرلرینه که حالیا متصرف لردز دخل اولنیه قرال اوغلنه
 دخی تنبیه اولنوب مادامکه اول جانبیدن عسکر جمع
 ایدوب مغایر وضع اولنیه اول دخی سفر تدار کندن
 و عسکر جمع ایتمکدن بری اولوب کندو حالنده اولوب
 حقنه راضی اوله اصلا عهده مخالف کیزلو و اشکاره
 دشمنلک ایتیه بودوستاق ایچنده بیله اولوب من بغداد
 دوستلق زماننده واکر کندو واکرا کاتابع اولنلردن
 بری عهد و امانه مغایر وضع ایدرسه معاتب اوله لر
 و قریه لر یکره آدم کوندروب ابارتمقدن و سکرتمه دن
 و طوار سورمکدن بری اولوب ویساعی کوزتمیا نلر لکذ کر
 اواندیغی اوزره هر کیم اولورسه حق لردن کانه و مقدا

سفر کرده و غیره سبب ایله اولان بعض وعداوتلری
ایکی جانبدن دخی اکلیموب عفو و اولنوب امین اولدر
دیوتاً کید اولنه و شمندی به د کین نیجه دفعه نزاع اولنوب
فصل اولنیموب قالمش و بر جانبه طامش بعض کسنه لر
اولسه انک کیلر ملکلری و حصارلر یله طاپدیغی
و خدمت ائیلک ایستدیکی برده قالوب سوز کلجی اولیه
و منع و دفع اولنیمه و قرال اوغلاک انکروس واردل
ولایتلرنده مشرتک قیشلاری و واروشلری و غیره یرلی
اولوب بو دوستلق ایچنده ایکی جانبک اختیارلر یله
اسـتبدال ائیلک مراد اولسه علی الخصوص بر برینی
الداتیموب و زیاده سن طلب ایتیموب خیر و اینه و ایکی
جانبک ضبطنه انفع و آسان اولسه انک کیلر مفصلاً
استانه سعادتمزه عرض اولندوقده ایکی جانبه نافع
اولدیغنه عمل اولنه و اهل اسلامدن و قرال اوغلو و بغداد
و افلاق و بوده لرندن مقدما اولان عداوتلری سببی ایله
ایلدکلری عرضلری پایه سریر سعادت مصیره عرض
اولنوب تفتیش و تفحص اولنمیدن مقبوب اولیموب اعتماد

اولمیه برخلاف واقع قضیه عرض ایدنر معاتب
 و معاقب اوله لر و ایکی جانبدن اهل اسلامه تابع اولان
 اردل و بغدادن و افلاق طرفندن و غیریدن انلر که کندی
 حالرنده اولیوب عهدہ مخالف ایش ایشلیوب فساد
 و شاعت اوزره اولوب طویونوب قاچد قدسه سعی
 اولنوب اله کتوریلوب حقلرندن کلدر غیر بلره موجب
 عبرت و نصیحت اوله و بوباریش قلق زماننده ایکی
 جانبدن دخی ضریله یا خود اوغرو لقله شهر و واروش
 قلعه و یا خود قله النورسه دوستلق شرطی یرینه
 قونیلوب کیرو صاحب یرینه و یرله انک کبی فساد
 مباشرت ایدنلرک حقلرندن کانونب ابتدکاری فساد
 یانلرینه قالمیه و ایکی جانبده هر کس کندو مملکتی
 داخلنده قلعه و برلر تعمیر و ترمیم ایدوب از بقی قویوب حفظ
 ائملک مراد ایدنسه مادامکه کندو حودودندن تجاوز ائلمیه
 کسنه مانع اولمیه دیویازمش سزاویله اوله اما بوبابده
 فرمان جلیل القدرم شو یله صادر اولمشدر که بوندن
 اقدام قوت قاغری پادشاهانه ایله سکتواز سفرنده

النوب بالفعل خراب اولان قلعه دن « خورغق »
 و « لئفش » و « سكد » و « ماجارجب » و « صوكن »
 و « چاقان » نام قلعه لر واردل قرالی سرحدنده بوندن
 اقدم عسكر اسلام واروب الديغى « چه » و « اروپا »
 و « اردوى » نام خرابه قلعه لر دخی تعمیر اولميوپ
 حالى اوزره خراب قاله و بالجمله اول قلعه لر طبرغنده
 وسنورنده يكيدن قلعه لر بنا اولميه و من بعد اول
 جانبده سرحد محافظه سنده اولان سردار يكر
 و وكيل يكره محكم يساق و تنبيه اولنه كه سرحدده
 اوسقوق صغلاميوپ و حايدود ولوند طائفه سنه يوز
 ويرلبوب معاونت ايليه لر بالجمله ايكي جانب دن علوفه
 ايله دراسكاه تعيين اولميوپ بللو ذمتنده اولان
 ادملردن و نو كرلردن غيرى يانلرنده و حصاررنده بلورسز
 ادم طوميدلر متنبه اولميوپ انك كې فساده معين
 اولنلك حقلرندن كنه و بودوستلق زماننده ايكي
 جانب دن رعايدان برى اسير اولوب و عسكر خلقنك
 برينك النده اسير بولنسه قوللاندرميوپ و صاتميوپ

باغشلامیوب بهاسز صماغ وسالم مملکتته کوندریله
 وطوتان کسنه تفتیش اولنوب دوس-تلغی بوزوب جیر
 ایله الیدیغی ظاهر اولورسه جزاسی ویریه واسیرجی
 طائفه سی بودوستلق مقرر اولدقن صکره سرحدلده
 کزوب اوغ-ورالغله اسیر المیهل اورسه طویولدقده
 کرکی حقندن کلنوب الیدیغی اسیر الندن الینه و مملکتته
 کوندریله و بعض اسیرلر عداوت ایچنده اسیر اولوب
 زندانلرده وایق-لرند، تیم-ور اولوب عنایت حقه بو
 دوستلندن صکره قاچوب قورتلسه ایکی جانبدن دخی
 طلب اولنیه و بوندن بوبله دوستلق مقرر اولوب هر
 وجهله حفظ ایلمک مراد کز اولوب استعدای عنایت
 ایلدیک کز اج-لندن عظمتلو بارگاهم زده ایلیچیلریکن
 ومصلمت کذارلریکن یاخود وکیللریکن متمکن اولوب
 و خیرخبر ایله اولان کلوب کیتیک لازم اولدقده
 طوغری یوادن کلوب کیدوب کاغذلرینه و کندولرینه
 هر نه وقت اولورسه کسنه مانع اولیوب دخل و تعرض
 ایلمهلر واستدکلی یرده اوطوروب و طشره چیقوب

آت و دکز سیرینه و استدکرنی دکلو تر جهان قوللانغه
 کسنه مانع اولیوب و بر نراع و دعوی دوشد کده اول
 جانبین و کبلاری نصب اولند قد بر و جانبین «بودین»
 یکلر بکیسی و کالة دعوایی استماع ایدوب عتبه علیامه
 عرضه محتاج اولانی وقوعی ایله یازوب سده سعادتیه
 عرض ایده و احسان اولنان عهدنامه همایونم ترک طغرای
 اجلال افزای خاقانی ایله بر صورتی سده سعادتیه
 اولان ایلیچیلر بکره صدقه اولنه لازم اولدوقده کندولرده
 یوانه بالمله سائر دوستلق ایدن پادشاهلرک ایلیچیلرینه
 و آدملرینه رعایت اولند بخی کبی رعایت اولنه و عتبه
 علیامزده متمکن اولان ایلیچیلر بکره صدقه اخر کسنه
 دخی معقول کورر سه کز هر قچان اولور سه دعوت ایلسه کز
 کسه مانع اولیوب اجازت و یریلوب دوستلق زمانیدر
 وعداوت اولیدر دینلوب مملکت کز اولاشدر مغه آدم
 قوشله تا که آدمز ایلیچی طریقیه واروب کلمکه
 اختیار ایده بیله دیمشسز اوله اوله و بوندن اقدم ایکی
 جانبین مشترک اولوب و یرکویرن رعایادن و کویلردن

دفتر خاقانیده مسطور اولنلردن کچک مزبور رعایای
 اهل اسلام ایکی دفعه چکنمیوب دفترده اولیان خارج
 کویلدن ویرکو طلب اولنمیوب دردمند رعایامن
 امن وامان اوزره اوله لر ومایند، نزع اولسه هرکس
 اتمام المقخی ایچون سکرتمکه قادر اولیه بالجمله ایکی
 جانبین دخی سرحدلرده اولان سردارلردن بر سردار
 نصب اولنوب اهل اسلام جانبین بودین بکیر بکیسی
 اولنلر ناظر اولوب انک کبی عتبه علیادن ارسال اولانان
 مه لود دفتر خاقانیده مسطور اولان قریه زویرلر
 خصوصه منده وغیری قضیده لرده نراع لری اولسه ایکی
 جانبین دخی ناظر نصب اولنلر دفتر خاقانیه معاً محل
 نزاعک اوزرینه واریلوب فصل اولنه بالذات کورلمک
 ممکن اولیانی ایکی جانبین معتمد تلییه وکیللر نصب
 اولنوب اما نزاع اولنلر ان خصوصک اوزرینه وارملو
 اولدقده مقدا خیرلشوب اکا کوره ایکی جانبین برابر
 واریلوب وجه مناسب کورلدیکی اوزره هم دنامه
 مو جینجه قطع اولنوب ایکی جانبین دخی هرکس

یرویرینی بولوب بر بردن امین و سالم ایریلوب دوستلق
 محکم لکنه سعی ایلیه لر ذ کر اولنان ناظر لردن وو کیلاردن
 صحیح خبر کلوب احوال لری آستانه سعادته مفصلا
 عرض اولندن هر کس دشمن لکه جسارت ایلیه
 و باریش قلق ایچنده کسه کیسه بی میدانه اوقومیه
 و ذکر اولنان دوستلغیز جان و دلدن محبت اوزره مقرر
 اولوب دوستلق شرطلرین رعایت ایلدیکمز دن غیر یرار
 آدم لری منزله کوندوره کلدو کزده هرینار آینده ارمغانز ایچون
 اوتوز بیك انکروس فوریسی سده سعادتیز تسلیم
 ایلك عهد مزده اوله دیو درگاه معلامزده اولان
 ایلیچیلری کزه مهر یکز و امضا کز ایله تمسک کوندزوب
 عهد نامه همایون جلالت مقرونز طلب ایلدو ککزی
 بیلدیز کاری اجلدن بزم خاندان مرحمت بنیان و دودمان
 موهبت عنوانز صداقت و اخلاص له اختصاص
 کوستروب صمیم دلدن دوستلق طلب ایدن سلاطین
 مخالفت آیین و خواقین مصادقت تمکین خصم و صنده
 ابواب مصافغز مفتوح اولوب بو عهد نامه همایون

سعادتمندی و یردمکه من بعد سزک طرفه کردن و سزیه
 تابع اولان قرنداشلری بکردن و غیره عسکر بکردن مادامکه
 باعث اختلال عهد و امان اولور بر وضع صادر اولیوب
 دفتر خاقانیده مقید اولنلردن کچدک دیرسکیز قریه لره
 اصلا دخل اولنمیوب دفته دمه مقید اولدیغی اوزره
 ویره کارکلی ویرکولین کماکان کتوروب ویره لر
 و ممالک محروسه مزده جدا ادملری بکر و حایده دلی بکر
 کزیمه لر و ذکر اولدیغی اوزره عنایت اولنان عهدنامه
 سعادتتما و بهجت فرامز مقتضاسیجه عمل اولنوب
 سرحدده اوسقوق صقلا مایوب و غیره سرحدلر بکرده
 حایدود طائفه سنه یوز ویرلیوب واردل قرانک واکا
 تابع اولنلرک یرلرینه و ملاکلرینه و سرحد ممالک
 محروسه مزده اولان رعایا و برابیه وجهاً من الوجوه
 دخل اولنمیوب دوستلق شرایطی صرعی و محترم
 طویلوب تمام عزتله رعایت اولنه بندخی یمین شدید ایله
 یمین ایدرمکه یری و کوی بوغیکن و ارایدن پروردکار
 وحدانیتی و اوو عزیز پیغمبریمز معجزات ایچون بومعاهدیه

اولنان مدت ایچنده مادامکه اولجانبدن عهدۀ مغایر بر
حالت اولیه بکربکیرمزدن وبکربقولرمزدن
وقپودانلر وصوباشیلر وویوده لرمزدن بالجه له سرحد
ممالک اسلامیة ده اولان عساکر فیض مظاہر مزدن
وقوت قاهره خسروانه وشمشیر قضا تأثیر ملوکانه مزله
فتح اولنان اردل ولاینک قرالی استفان قرال دن وافلاق
وبغدان ویوده لردن وسائر خراجگذار قولرمدنکه بو
دوستلغمزده بیله درلر سزه متعلق اولان مملکت وولایت
ورعیایه و تحت حکومتکرده اولان قلعه لره وقریه لره
اصلادخل وتعرض اولنمبوب ضرر وزیان وتجاوز
وتعدی ایلمیلر و فرائجه وله قرالری ووندیک بکبری که
قدیم الایامدن عتبه علبه سپهرار تفاعمزده دوستلق
اید، کلمشدر کبرو دوستلرمزدر اولیه معلوم اوله محصل
کلام شولکه تشیید ارکان صلح وصالحدۀ رعایت
اولنسی اولطرفه راجعدر دقت اولنم شویله که اول
جانبدن مراسم عهد وامیانہ رعایت اولنه انشا الله

الرحمن بوجانبندن خلاف عهد و پیمان بر وضع صادر
اولمز تحریراً فی اوائل شهر رمضان سنه ۹۷۵

خبر صحیحك اشبو جلد خامسی استانبولده باب عالی

جاده سنه ۷ نومرو ایله مرقم حاجی عزت افندی

مطبعة سنه باصلش و ۱۲۹۳ سنه سی شهر

ذی القعدة الشریفه سی اوائل سنه حد

ختامه ایریشمشدر

خبر صحیحک بشنچی جلدینک فہرستی

فصل اول

- ۲ سلطان سلیمانک جلوسی
- ۶ جان پردغز الینک عضیانی اوز زینہ عربستانہ
اردو توفی
- ۱۰ شام ایالتنجہ بغض توجیہات و تحویلات
وقیصریہ دہ براردو اقامہ شی
- ۱۱ مجارستانہ برنجی سفر ہمایون
- ۱۸ بلغرادک تسخیری
- ۲۱ خاطرہ
- ۲۳ ایچبلر و رودی و ونڈیک ایلہ عہدنامہ غقدی
- ۲۵ دیگر خاطرہ
- ۲۶ یمن حوادثی
- ۲۷ ردوس جزیرہ سنک قحقی
- ۳۵ سلطان سلیمانک ردوسہ عزیمتدن عودتہ قدر
بعض وقوعات

اسقرا دینک مجارلر لندن اخدی	۳۶
شہسوارزادہ نک قلی	۳۷
ملاحظہ	۳۸
وزارت عظمیٰ تبدلی	۳۹
شاہ اسماعیلک و فائیلہ ایران تختہ طہماسبک	۴۱
جلوس ابتدیکی خبری	
خیرہ بکک وفاقی اوزرینہ مصر احوالی	۴۱
سلطان سلیم ثانیکن ولادت	۵۰
اخطار مخصوص	۵۱
یکی چریلرک استانبولڈہ اختلال چیقارملری	۵۱
شاہ طہماسبہ تہذیب نامہ ہمایون کوندراسی	۵۱
مہاج سفری	۵۳
بودینک استیلاسی	۶۲
اناطولیدہ عصیان ظہوری	۶۶
مطالعہ	۶۷
سلطان سلیم محلہ سندہ بر وقعہ اوزرینہ بعض	۷۴
اشخاصک اعدامی	

حلب قاضيسنك اهالی طرفندن اعدامی	۷۵
استقودره بكي بالی بلك نأديبی	۷۶
وزیر اعظم ابراهیم پاشایه سر عسکرلك	۷۶
مأموریت نوایجادینك توجیهی	
مجارستانه سفر همايون	۷۷
ویانه محاصره سی	۷۹
اوسك قلعه سنك تجدیدی	۸۳
سور همايون	۸۳
روم ایلی بلكر بکیمیسی بهرام پاشانك خدمه سی	۸۴
طرفندن اتلافی	
اوستریالی طرفندن استانبوله سفیر ارسانی	۸۴
و بودینك محاصره سی	
المانیا سفری	۸۹
قریم وقوعاتی	۹۲
قرونك استردادی	۹۳
دیوان همايون ترنجانی یونس بلك وندیکن	۹۵
عودتی اوزرینه اوستریالی ایله متار که عقد اولندیغی	

شرق سفری	۹۶
خیرالدین بار بروسک دولت علیہ بہ تبعیتی	۹۹
شرق سفری بقیہ وقوعانی	۱۰۱
سلطان سلیمانک شرق اوزرینہ حرکتی	۱۰۵
حضرت پادشاہک بغداددن ایرانہ حرکتی	۱۱۱
واستانبولہ عوتی	
ابراہیم پاشانک اعدامیہلہ وزارت عظمیانک	۱۱۳
ایاس پاشاہہ احوالہ سی	
کر جستانہ ہسکر سوقی	۱۱۶
بوسنہ جہتندہ محاربات	۱۱۶
ایتالیاہہ دونما سوقی ووندیک جہوریندہ اعلان	۱۱۸
حرب ایلہ قورفونک محاصرہ سی	
ایاس پاشانک وفاتہلہ وزارت عظمیانک لطفی	۱۲۵
پاشاہہ توجیہی	
بحارستاندہ بحاربات	۱۲۶
بغدان سفری	۱۲۹
خیرالدین پاشانک بحر سفیدجہ مظفریان	۱۳۷

- ۱۴۳ نوه قلعه سنك متفقه دوتجاسى طرفندن استيلاسى
وينه استردادى
- ۱۴۴ بوسنه جهتهنده محاربات
- ۱۴۶ مصر واليسى سليمان پاشانك يمن و عدن و هند
طرفلرنده مظفرياتى
- ۱۵۰ مظالعه
- ۱۵۳ سور همايون
- ۱۵۴ ينه مجارستان سفرى واوسـبترىالى ايله محاربات
وبودينك اداره مستقلة دولتته ادخالى
- ۱۶۲ شارل كنك جزاير غربه تسلاطى
- ۱۶۶ اوسبترىالينك پشته يى محاصره سى وانهرامى
- ۱۷۱ خيرالدين پاشانك فرانسه يه اعانه يه اعزامى
ونيس تسخبرى
- ۱۷۳ حضرت پادشاهك مجارستانه حركتى واستورغون
وسارقلاعك تسخبرى ايله عودت همايون
- ۱۸۱ مغنيسا واليسى شهزاده محمدك ارتخالى
- ۱۸۲ مجارستانده بعض فتوحات

- ١٨٤ بوسنه يه جوار وليقه نك تسخيري
- ١٨٤ جويقه واندر يك قلعه لر ينك تسخيري
- ١٨٥ وزارت عظمي تبدي
- ١٨٥ وفات خيرالدين پاشا
- ١٨٦ اوستريا والمانيا ايله مصالجه
- ١٨٨ القاص ميرزانك التجاسي
- ١٩١ شرق سفرى
- ١٩٦ وزير ثاني احمد پاشانك سردار تهيني
- ١٩٨ القاص ميرزانك اصفهان هجومي
- ١٩٩ دونبلى حاجي خانك هزيمت وقتلى
- ٢٠٠ موكب همايونك حلبدن ديار بكره نقلى وشرق
سفرينك ختاميله حضرت پادشاهك عودتى
- ٢٠٢ مجارستانده بغض فتوحات
- ٢٠٧ دشمنك لپوهي استيلاسي
- ٢٠٨ پچي محافظى قيطاس اغانك اسارتى
- ٢٠٩ حزه بلك شهادتى
- ٢٠٩ سيرم قاده سنك تسخيري

- ۲۱۶ طمشوار قلعه سنک تسخیری
 ۲۱۴ ینه شرق سفری
 ۲۱۹ سلطان سلیمانک ایرانہ حرکتی
 ۲۲۰ شہزادہ مصطفانک اعدامی
 ۲۲۱ حلبدہ قیشلانسی
 ۲۲۲ شہزادہ جہانگیرک وفاتی
 ۲۲۲ حلبدہ اوقاف اصلاحاتی و دیار بکرہ عزیمت
 ہمایون و دیار بکرہ ذیوان ہمایون کشادی
 ۲۲۵ خاطرہ
 ۲۲۶ دیار بکردن حرکتلہ قارصہ مواصلت و بعدہ
 ایرانہ دخول ہمایون
 ۲۳۱ شہر زول و ظالم علی قلعه لرینک تسخیری
 ۲۳۲ ایرانی ایلہ مصالحہ و عودت ہمایون
 ۲۳۳ بردوزمہ مصطفی ظہوری
 ۲۳۶ وزیر اعظم احمد پاشانک قتل
 ۲۳۷ طورغودجہ نک فرانسیہ اعانہ یہ مأموریتی
 ۲۳۸ جزایر بکر بکیسی صالح پاشانک عربان واسپانبولرلہ

- حرب ايدرك بعض اسپانبا قلاعتي تسخيرى
- ۲۳۹ پياله پاشانك فرانسديه اعانهيه مأموريني
- ۲۴۱ مصر قپوداني پيري بلك هر من اظه سني محاصره سى
- ۲۴۳ سبدي على قپودانك بصرهيه عريميله نتيجه
- حالى
- ۲۴۵ سمرقند شاهنه اعانه
- ۳۴۶ خروا تلقدہ بر موفقيت
- ۲۴۷ قريمده مظفريت
۲۴۸. مجارستانده محاربان
- ۲۵۰ شهر ادهل محاربه سى
- ۲۵۴ شهر اده پايديك ابرانه فراريله نتيجه جالى
- ۲۵۷ وزير اعظم رستم پاشانك وفاتى
- ۲۵۸ سبل عظيم
- ۲۵۹ مالطه محاصره سى و طور غودجه نك شهادتى
- ۲۶۲ وزير اعظم على پاشانك وفاتى
- ۲۶۲ سكتواز سفرى
- ۲۷۰ ساقرنك اداره مستقلة ذواته دخولى

- ۲۷۱ سلطان سلیمانک وفاتی
- فصل ثانی —
- ۲۸۲ سلطان سلیم ثانینک جلوسی واستانبوله مواصات
همایونی و یکی چریلرک بعض سیئاتی
- ۲۸۹ ادرنه یه نقل همایون
- ۲۸۹ ایلچیلر ورودی
- ۲۹۱ اوستریالی ایله تجدید صلح
- ۲۹۲ بصره وقوعاتی
- ۲۹۴ تن و اتل نهرلرینک یرلشدیرلمسی تصوری و مطابعه
- ۲۹۸ یمن وقوعاتی
- ۳۰۳ قبریس جزیره سنک قلمحی
- ۳۱۰ دونتای همایونک انهرامی و یکبدن دونتا انشاسی
- ۳۱۹ وندیك جمهوریتیه مصالحه
- ۳۲۰ وندیك صلح نامه سی ترجمه سی
- ۳۲۲ تونسک طرف دولتدن ضبطی
- ۳۲۶ ایا صوفیه جامع شهر یفنک تعمیری
- ۳۲۷ سلطان سلیمک وفاتی

— صور محررات —

- (۱) ۳۳۲ بلغراد قحنامه سی
 (۲) ۳۴۲ ردوس قحنامه سی
 (۳) ۳۵۴ فرمان عالی
 (۴) ۳۵۸ مهاج ظفر نامه سی
 (۵) ۳۷۴ برنجی فرانسوا به کوندریلان نامه همایون
 (۶) ۳۷۵ بودیندن وزیر اعظمه کوندریلان ظفر
 نامه همایون
 (۷) ۳۸۵ اوستریا صلحنامه سی
 (۸) ۳۹۴ وزیر اعظمک شاه طهماسبه جواننامه سی
 (۹) ۳۹۸ ایاس پاشانک طهماسب و کلاسنه مکتوبی
 (۱۰) ۴۰۳ شاه طهماسب بدن ذات پادشاهی به
 کوندریلان نامه
 (۱۱) ۴۰۸ جواننامه همایون
 (۱۲) ۴۱۳ پیاله پاشایه بازیلان فرمان عالی

۴۱۶ (۱۵) شهرزاده بایزید حَقَنده شاه طهماسبیه

یازیلان نامه همایون

۴۱۸ (۱۶) رستم پاشانک ترکه سی دفتری

۴۲۰ (۱۷) سلطان سلیم ثانی طرفندن اوس-تربالویه

ویریلان عهدنامه

PURCHASED FOR THE
UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
FROM THE
CANADA COUNCIL SPECIAL GRANT
FOR
ISLAMIC STUDIES

